

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 :
การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

อุบลวรรณ สุภาแสน

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 :
การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

วิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช

2562 : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ"

ของ อุบลวรรณ สุภาแสน

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ศรีสันติสุข)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ สุขสวัสดิ์)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(รองศาสตราจารย์ ดร.วัชรพล พุทธิรักษา)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ หวังสัจจะโชค)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(อาจารย์ ดร.ศิวาภรณ์ ไชยเจริญ)

อนุมัติ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.กรองกาญจน์ ชูทิพย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562 : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างช่วงวัยในเขต ภาคเหนือ
ผู้วิจัย	อุบลวรรณ สุภาแสน
ประธานที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ สุขสวัสดิ์
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ ปร.ด. รัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2566
คำสำคัญ	ช่วงวัย พฤติกรรมการเลือกตั้ง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง ภูมิทัศน์ทางการเมือง

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งและอิทธิพลของปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านจิตวิทยา ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล และปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ ประชากรที่ใช้ศึกษาคือประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในภาคเหนือ มีขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 400 คน พฤติกรรมการเลือกตั้งออกเป็น 3 กลุ่มพฤติกรรม ได้แก่ 1) พฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้ง 2) พฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง และ 3) พฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง ผลการศึกษาพบว่า คนต่างช่วงวัยมีพฤติกรรมการเลือกตั้งที่แตกต่างกัน และคนในแต่ละเจเนอเรชันวัยก็มีพฤติกรรมการเลือกตั้งที่แตกต่างกันตามปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม จิตวิทยา ความสำนึกเชิงเหตุผล และภูมิทัศน์ทางการเมือง การศึกษานี้เสนอว่า ควรมีการปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารในการเลือกตั้งของสื่อต่าง ๆ ทบทวนกลยุทธ์ของพรรคเพื่อปรับปรุงภาพลักษณ์ นโยบาย และกระบวนการตัดสินใจสมัครของพรรคการเมือง การสร้างและพัฒนากลไกที่ทำให้เกิดความมีเสถียรภาพในทางการเมืองของไทย ปรับปรุงแก้ไขกฎกติกาการเลือกตั้งของรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้มีความชัดเจนและมีกลไกที่โปร่งใส และตรวจสอบได้ และส่งเสริมพฤติกรรมการตื่นตัวของประชาชนในการเลือกตั้งในทุกช่วงวัยให้มากขึ้น

Title	FACTORS AFFECTING VOTING BEHAVIOR IN GENERAL ELECTION IN 2019 : A COMPARISON STUDY BETWEEN GENERATIONS IN NORTHERN THAILAND
Author	Ubonwan Subhasaen
Advisor	Associate Professor Dr. Wanlapat Suksawas
Academic Paper	Ph.D. Dissertation in Political Science - (Type 1.1), Naresuan University, 2023
Keywords	Generation; Voting Behavior; Factors Affecting Voting Behavior; Political Landscape

ABSTRACT

This study aims to examine the voting behavior and the influence of economic and social factors, psychological factors, rational awareness, and political landscape on the voting behavior of different generations in the Northern region during the 2019 Thai general election. The population studied comprises eligible voters in the North, with a sample size of 400 individuals. The voting behaviors identified are grouped into three categories: 1) alertness in election participation, 2) following politically biased media, and 3) choosing individuals or political parties. The findings indicate that different generations exhibit distinct voting behaviors across generations vary in their voting behaviors influenced by economic and social factors, psychological factors, rational awareness, and political landscape. The study suggests that there should be improvements in how information is presented in the media during elections, revisions in party strategies to enhance image and policies, development of mechanisms for political stability in Thailand, clarification and enhancement of election related constitutional and legal regulations to ensure transparency and accountability, and encouragement of increased electoral vigilance among all generations.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ สุขสวัสดิ์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ ข้อคิด และตรวจสอบแก้ไขด้วยความเอาใจใส่ตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และยังเป็นแรงบันดาลใจที่สำคัญยิ่งของผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการวิทยานิพนธ์อันประกอบไปด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ศรีสันติสุข รองศาสตราจารย์ ดร.วัชรพล พุทธรักษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ หวังสัจจะโชค และอาจารย์ ดร.ศิวาภรณ์ ไชยเจริญ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณคณาจารย์ บุคลากร และเพื่อนมองน้องพี่บัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และญาติสนิทมิตรสหายทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนในทุก ๆ ด้านอย่างดีที่สุด และเป็นกำลังใจให้กันมาโดยตลอด

ขอขอบคุณครู อาจารย์ ทุกท่าน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาและอบรมสั่งสอนผู้วิจัย ให้มีความรู้เพื่อนำไปพัฒนาตน พัฒนางาน ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

ขอขอบคุณผู้นำชุมชนและประชาชนทุกท่านในพื้นที่ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง ตำบลนาบกก อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ตำบลเวียงยอง อำเภอเมือง ตำบลบ้านเรือน อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ตำบลบ้านถิ่น อำเภอเมืองแพร่ และตำบลแม่ยางฮ่อ อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เหนือสิ่งอื่นใด ขอกราบขอบพระคุณ พ่อ แม่ และครอบครัวอันเป็นที่รักยิ่ง ผู้เป็นแรงบันดาลใจ ให้กำลังใจ และเชื่อมั่นในตัวผู้วิจัย ทำให้เกิดความมุ่งมั่น จนสามารถทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ในที่นี้ ที่มีส่วนช่วยเหลือและสนับสนุน จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแต่ พ่อ แม่ และผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
ประกาศศุญปกรณ์.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญภาพ.....	ถ
บทที่ 1.....	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	19
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	20
สมมติฐานการวิจัย.....	20
ขอบเขตของงานวิจัย.....	20
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	21
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	22
บทที่ 2.....	23
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง (Concept of election).....	23
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกตั้ง (Voting behavior).....	31

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง (Factors influencing voting behavior).....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	61
กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework).....	79
บทที่ 3.....	80
ระเบียบวิธีวิจัย.....	80
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	80
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	82
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	85
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
บทที่ 4.....	89
ผลการวิจัย.....	89
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม.....	89
พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562.....	95
ปัจจัยด้านจิตวิทยา.....	104
ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล.....	107
ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมือง.....	109
บทที่ 5.....	114
บริบท โลกทัศน์ และพฤติกรรมการเลือกตั้งของคนต่างช่วงวัย.....	114
การจำแนกช่วงวัย (Generation) ในการวิจัย.....	115
บริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนโลกทัศน์และแบบแผนพฤติกรรมของเจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ (Generation Baby Boomer).....	117

บริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนโลกทัศน์และแบบแผนพฤติกรรมของเจเนอเรชั่นเอกซ์ (Generation X).....	123
บริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนโลกทัศน์และแบบแผนพฤติกรรมของเจเนอเรชั่นวาย (Generation Y)	126
บริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนโลกทัศน์และแบบแผนพฤติกรรมของเจเนอเรชั่นซี (Generation Z)	129
พฤติกรรมกาเลือกตั้งจำแนกตามช่วงวัย	135
บทที่ 6	159
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562	159
กาทดสอบสมมติฐานหลักที่ 1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	160
กาทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 1.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกาตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	160
กาทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 1.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกาติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	164
กาทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 1.3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกาเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562	168
กาทดสอบสมมติฐานหลักที่ 2 ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	172

การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 2.1 ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการ ตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคน ต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	173
การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 2.2 ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการ ติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	174
การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 2.3 ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการ เลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562.....	176
การทดสอบสมมติฐานหลักที่ 3 ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขต ภาคเหนือ	179
การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 3.1 ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	180
การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 3.2 ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขต ภาคเหนือ.....	181
การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 3.3 ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562.....	182
การทดสอบสมมติฐานหลักที่ 4 ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขต ภาคเหนือ	185

การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 4.1 ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	186
การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 4.2 ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขต ภาคเหนือ.....	188
การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 4.3 ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562.....	191
บทที่ 7	195
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	195
สรุปผลการศึกษา.....	195
พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ของคนต่างช่วงวัยใน เขตภาคเหนือ	195
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	196
อภิปรายผลการศึกษา.....	201
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขต ภาคเหนือ.....	201
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้ม เอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	210

ปัจจัยด้านจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขต ภาคเหนือ.....	221
ปัจจัยด้านจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทาง การเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562.....	224
ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขต ภาคเหนือ.....	228
ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความ โน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562.....	231
ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือ พรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562	233
ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขต ภาคเหนือ.....	234
ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความ โน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562.....	237
ข้อเสนอแนะของการศึกษา.....	255
ข้อจำกัดของการศึกษา.....	257
ข้อค้นพบของการศึกษา.....	258
บรรณานุกรม.....	280

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงการจำแนกช่วงวัยของนักวิชาการต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน.....	13
ตาราง 2 การไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2562 จำแนกรายจังหวัด	17
ตาราง 3 จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำแนกรายจังหวัด.....	80
ตาราง 4 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกรายจังหวัด.....	81
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง จากสื่อต่าง ๆ ในช่วงการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562.....	95
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการติดตามคุณสมบัติ และผลงานของผู้สมัครและพรรคการเมืองในช่วงการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562	96
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความถี่ในการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ประเด็นทางการเมืองกับบุคคลอื่น	96
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเข้าร่วมฟังการปราศรัยหาเสียง หรือติดตามนโยบายของพรรคและผู้สมัครในช่วงการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562.....	97
ตาราง 9 แสดงการติดตามข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 จากสื่อ โทรทัศน์	98
ตาราง 10 แสดงการติดตามข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 จากสื่อ หนังสือพิมพ์.....	99
ตาราง 11 แสดงการติดตามข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 จากสื่อ ออนไลน์	100
ตาราง 12 แสดงวัตถุประสงค์ในการติดตามข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562	101

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านจิตวิทยาด้านความ นิยมที่มีต่อพรรคการเมือง.....	104
ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านจิตวิทยาด้านความ นิยมที่มีต่อนโยบายของพรรคการเมือง.....	105
ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านจิตวิทยาด้านความ นิยมที่มีต่อผู้สมัคร.....	106
ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล ด้านผลประโยชน์ส่วนบุคคล.....	107
ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางด้านความสำนึกเชิง เหตุผลด้านผลประโยชน์ต่อส่วนรวม.....	108
ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมือง ด้านรูปแบบการใช้สื่อออนไลน์ในการรับข่าวสารและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ..	109
ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางด้านภูมิทัศน์ทาง การเมืองด้านความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมือง.....	110
ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางด้านภูมิทัศน์ทาง การเมืองด้านรัฐประหารปี พ.ศ.2557 กับความชะงักงันของการเลือกตั้ง.....	111
ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางด้านภูมิทัศน์ทางการเมือง ด้านกติกาการเลือกตั้งใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2560.....	112
ตาราง 22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางด้านภูมิทัศน์ทางการเมือง ด้านการเกิดขึ้นของพรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่.....	113
ตาราง 23 แสดงการจำแนกช่วงวัยของนักวิชาการต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน.....	115
ตาราง 24 สรุปบริบททางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และโลกทัศน์ของช่วงวัยในประเทศไทย ไทย.....	132
ตาราง 25 แสดงการจัดแบ่งกลุ่มพฤติกรรมการเลือกตั้ง.....	136

ตาราง 26 แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งจำแนกตามช่วงวัย	137
ตาราง 27 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับพฤติกรรมการติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง .	138
ตาราง 28 แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการติดตามประวัติคุณสมบัติของผู้สมัครและพรรคการเมืองจำแนกตามช่วงวัย	138
ตาราง 29 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับพฤติกรรมการติดตามประวัติคุณสมบัติของผู้สมัครและพรรคการเมือง	139
ตาราง 30 แสดงจำนวนและร้อยละของความถี่ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารทางการเมืองกับบุคคลอื่น	140
ตาราง 31 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับความถี่ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารทางการเมืองกับบุคคล	141
ตาราง 32 แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าร่วมฟังปราศรัยเสียงของผู้สมัครจำแนกตามช่วงวัย	141
ตาราง 33 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับการเข้าร่วมฟังปราศรัยเสียงของผู้สมัคร	142
ตาราง 34 แสดงจำนวนและร้อยละของการชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้งจำแนกตามช่วงวัย .	143
ตาราง 35 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับการชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้ง	144
ตาราง 36 แสดงจำนวนและร้อยละความหลากหลายในการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งจากสื่อหนังสือพิมพ์จำแนกตามช่วงวัย	145
ตาราง 37 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับความหลากหลายในการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งจากสื่อหนังสือพิมพ์	146
ตาราง 38 แสดงจำนวนและร้อยละลักษณะการติดตามสื่อออนไลน์จำแนกตามช่วงวัย	147
ตาราง 39 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับลักษณะการติดตามสื่อออนไลน์	148
ตาราง 40 แสดงจำนวนและร้อยละระยะเวลาในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจำแนกตามช่วงวัย	148

ตาราง 41 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับระยะเวลาในการตัดสินใจลงคะแนนเสียง...	150
ตาราง 42 แสดงจำนวนและร้อยละการติดตามและตรวจสอบผลการเลือกตั้งจำแนกตามช่วงวัย.....	151
ตาราง 43 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับการติดตามและตรวจสอบผลการเลือกตั้ง ..	152
ตาราง 44 แสดงจำนวนและร้อยละความโน้มเอียงของติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์จำแนกตามช่วงวัย.....	152
ตาราง 45 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับความโน้มเอียงของติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์	154
ตาราง 46 แสดงจำนวนและร้อยละความโน้มเอียงของติดตามข่าวสารจากสื่อออนไลน์จำแนกตาม ช่วงวัย	154
ตาราง 47 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับความโน้มเอียงของติดตามข่าวสารจากสื่อออนไลน์	155
ตาราง 48 แสดงจำนวนและร้อยละการตัดสินใจเลือกตั้งจากตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองจำแนกตามช่วงวัย.....	156
ตาราง 49 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับการตัดสินใจเลือกตั้งจากตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง.....	157
ตาราง 50 แสดงจำนวนและร้อยละการลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครจากพรรคการเมืองจำแนกตาม ช่วงวัย	157
ตาราง 51 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับการลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครจากพรรคการเมือง.....	158
ตาราง 52 แสดงการทดสอบไคร์สแควร์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	161

ตาราง 53 แสดงการทดสอบไคร้สแควร์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	165
ตาราง 54 แสดงการทดสอบไคร้สแควร์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562.....	168
ตาราง 55 สรุปการพิสูจน์สมมติฐานการวิจัย	171
ตาราง 56 การทดสอบไคร้สแควร์ ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	173
ตาราง 57 การทดสอบไคร้สแควร์ ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	175
ตาราง 58 การทดสอบไคร้สแควร์ ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	177
ตาราง 59 สรุปการพิสูจน์สมมติฐานการวิจัย	178
ตาราง 60 การทดสอบไคร้สแควร์ ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	180
ตาราง 61 การทดสอบไคร้สแควร์ ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	182
ตาราง 62 ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562.....	183

ตาราง 63 สรุปการพิสูจน์สมมติฐานการวิจัย	184
ตาราง 64 การทดสอบไคร์สแควร์ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	186
ตาราง 65 การทดสอบไคร์สแควร์ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	188
ตาราง 66 การทดสอบไคร์สแควร์ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	192
ตาราง 67 สรุปการพิสูจน์สมมติฐานการวิจัย	193
ตาราง 68 สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งจำแนกตามช่วงวัย	196
ตาราง 69 สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งจำแนกตามช่วงวัย	247

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 ร้อยละของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2562 จำแนก รายจังหวัด	17
ภาพ 2 ร้อยละของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2562 ใน ภาคเหนือ	18
ภาพ 3 ตัวแบบของการศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	47
ภาพ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของเพศของกลุ่มตัวอย่าง	89
ภาพ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัด ..	90
ภาพ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของช่วงวัยของกลุ่มตัวอย่าง	90
ภาพ 7 แสดงร้อยละของระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง	91
ภาพ 8 แสดงร้อยละของอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง	91
ภาพ 9 แสดงจำนวนชั่วโมงในการทำงานหรือเรียนของกลุ่มตัวอย่าง	92
ภาพ 10 แสดงร้อยละของรายได้ต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง	92
ภาพ 11 แสดงค่าเฉลี่ยของระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง	93
ภาพ 12 แสดงร้อยละของการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง	93
ภาพ 13 แสดงร้อยละของการนับถือศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง	94
ภาพ 14 แสดงร้อยละของเชื้อชาติของกลุ่มตัวอย่าง	94
ภาพ 15 แสดงร้อยละการไปใช้สิทธิเลือกตั้งและการลงคะแนนเสียงของกลุ่มตัวอย่าง	97
ภาพ 16 แสดงร้อยละการไปใช้สิทธิเลือกตั้งและการลงคะแนนเสียงของกลุ่มตัวอย่างและ การชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้ง	100

ภาพ 17 แสดงร้อยละลักษณะการติดตามข่าวทางการเมืองและการเลือกตั้งในปี พ.ศ.
2562 จากสื่อออนไลน์ 101

ภาพ 18 แสดงร้อยละระยะเวลาการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง
ของกลุ่มตัวอย่าง 102

ภาพ 19 แสดงร้อยละการตัดสินใจเลือกผู้สมัครหรือพรรคการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง ... 102

ภาพ 20 แสดงร้อยละการลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครจากพรรคการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง
..... 103

ภาพ 21 แสดงร้อยละการติดตามการนับคะแนนเสียงและตรวจสอบผลการนับคะแนน
เสียงเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่าง..... 103

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562 : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ มุ่งเน้นทำความเข้าใจในพฤติกรรมการเลือกตั้ง และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง โดยเป็นความพยายามริเริ่มที่จะค้นหาและตีความพฤติกรรมการเลือกตั้งในมุมมองที่แตกต่างออกไปจากกรอบการศึกษาเดิม โดยไม่ได้จำกัดเฉพาะพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ความสนใจหรือความตื่นตัวในการเลือกตั้ง แต่สนใจพฤติกรรมความโน้มเอียงในการเลือกตั้ง และพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง นอกจากนี้ การศึกษานี้ ยังให้ความสนใจกับการพิจารณาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลของการเลือกตั้ง โดยอาศัยกรอบแนวทางการศึกษาทั้งในแบบที่เป็นแนวทางการศึกษามโนทัศน์นำร่วมกับปัจจัยในระดับโครงสร้างทางสังคมการเมือง มาพิจารณาศึกษา ตลอดจนพยายามศึกษาถึงพฤติกรรมการเลือกตั้ง และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง โดยเปรียบเทียบคนต่างช่วงวัยหรือเปรียบเทียบระหว่างรุ่น (Generation)

โดยพฤติกรรมการเลือกตั้ง หมายถึง การที่ประชาชนได้แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการออกเสียงลงคะแนนตามความเห็นของตนเองโดยอิสระเสรีในการเลือกผู้สมัครซึ่งเป็นบุคคลหนึ่งจากหลายบุคคล หรือจากบัญชีรายชื่อหนึ่งหรือหลายบัญชีที่เสนอตัวเพื่อถูกคัดเลือกเป็นตัวแทนของตนในการใช้อำนาจอธิปไตย ทั้งนี้ ผู้ที่ได้รับเลือกจากเสียงส่วนใหญ่ของประชาชน จะถือว่าเป็นผู้แทนของประชาชน ในการจัดการบริหารและปกครองในระดับต่าง ๆ ทั้งระดับชาติและท้องถิ่น (ธานินทร์ กรัยวิเชียร, 2520; วิสุทธิ์ โพธิ์แทน, 2524; พิมลจันทร์ นามวัฒน์, 2534; สุพรรณิ ชะโลธร, 2541; ประจักษ์ ก้องกีรติ, 2555) โดยวิธีการเลือกผู้แทนนั้นอาจมีได้ 2 แบบ คือ 1) การเลือกผู้แทนโดยตรง (Direct election) กล่าวคือประชาชนผู้เลือกตั้งได้เลือกผู้แทนไปทำหน้าที่แทนตนโดยปราศจากคนกลาง 2) การเลือกผู้แทนโดยทางอ้อม (Indirect election) คือ ประชาชนได้เลือกคนกลางเพื่อออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนแทนตน (เอกบุญ วงศ์สวัสดิ์กุล, 2557) การเลือกตั้งจึงเป็นการแสดงออกของประชาชนที่ยินยอมมอบอำนาจของตนให้แก่ผู้แทน โดยการเลือกตั้งนั้น ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของความสมัครใจและเป็นไปอย่างเสรี

ที่มาของการเลือกตั้ง (Election) มาจากรากฐานความเชื่อที่ว่าอำนาจอธิปไตย (Sovereignty) หรืออำนาจสูงสุดในการปกครองเป็นของประชาชน แนวคิดดังกล่าวเริ่มต้นในยุโรปช่วงศตวรรษที่ 17 ซึ่งโต้แย้งกับฐานความเชื่อเดิมที่เชื่อว่าพระเจ้าเป็นผู้มอบอำนาจอันศักดิ์สิทธิ์ให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือคณะบุคคลมาปกครองประชาชน ตามแนวคิดของลัทธิเทวสิทธิ์ (Divine

Rights) (ศุภรัตน์ เลิศพาณิชย์กุล, 2538) ต่อมา เมื่อโครงสร้างทางสังคมซับซ้อนขึ้นและจำนวนประชาชนที่เพิ่มมากขึ้นเกินกว่าขอบเขตของระบอบประชาธิปไตยทางตรงได้ จึงวิวัฒนาการมาเป็นระบอบประชาธิปไตยโดยผู้แทน โดยการให้สิทธิพลเมืองมีส่วนร่วมในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้แทนเพื่อทำหน้าที่แทนในการดำเนินการทางการเมืองการปกครองให้เป็นไปตามความต้องการหรือสอดคล้องกับเจตจำนงของประชาชน

กล่าวได้ว่าการเลือกตั้งมีความสำคัญหลายประการ โดยสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

ประการแรก การเลือกตั้งมีความสำคัญในฐานะที่เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ โดยเฉพาะในสังคมประชาธิปไตย การเลือกตั้งถือเป็นกระบวนการหนึ่งในการแสดงออกซึ่งเจตนาารมณ์ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศในอันที่จะมอบความไว้วางใจในตัวแทนของปวงชนไปใช้อำนาจแทนตน เป็นวิธีการในระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ เนื่องจากทุกคนไม่สามารถเข้ามาใช้อำนาจทางการเมืองโดยตรงได้ จึงจำเป็นต้องมีการเลือกตั้งเพื่อให้ผู้แทนเข้ามาใช้อำนาจทางการเมือง (กระมล ทองธรรมชาติ, 2525; พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2527; ออมร จันทรสุมบุรณ์, 2537; ศุภรัตน์ เลิศพาณิชย์กุล, 2538; สุขุม นวลสกุล, 2545; อัจฉราภา ปาณิกบุตร, 2548; สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2558) ในสังคมขนาดใหญ่ และมีโครงสร้างที่ซับซ้อน การเลือกตั้งอาจเป็นเพียงการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเดียวที่ประชาชนเคยทำ (เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2553) กล่าวคือ การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญยิ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน (Representative democracy)

ประการที่สอง การเลือกตั้งเป็นวิธีการคัดคนเข้าสู่ตำแหน่งในระดับต่าง ๆ ทั้งระดับสากล ระดับชาติ หรือระดับท้องถิ่น โดยอาศัยหลักเสียงข้างมากจากการลงมติของสาธารณชนเป็นเกณฑ์ตัดสิน แม้หลักเสียงข้างมากยังไม่ใช่เงื่อนไขที่เพียงพอ (Sufficient condition) แต่ก็เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป (Heywood, A., 1997) อ้างถึงใน ภูริ พวงศ์เจริญ, 2564)

ประการที่สาม การเลือกตั้งเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความชอบธรรมแก่อำนาจปกครองของผู้ปกครอง (สุขุม นวลสกุล, 2545) โดยเฉพาะในประเทศที่มีพรรคการเมืองมากกว่าหนึ่งพรรค การเลือกตั้งที่เป็นไปตามกฎเกณฑ์และกติกาจะทำให้คู่แข่งทางการเมืองยอมรับผลการเลือกตั้ง แตกต่างจากวิธีการที่ไม่ชอบธรรม เช่น การปฏิวัติรัฐประหาร และกระบวนการสับเปลี่ยนอำนาจทางการเมืองการปกครอง โดยการเลือกตั้ง จะทำให้รัฐบาลที่ได้รับการเลือกตั้งตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อประชาชน เนื่องจากการออกเสียงของประชาชนถือเป็นการตัดสินอนาคตทางการเมืองด้วยการเลือกหรือไม่เลือกผู้แทน ให้กลับมาทำหน้าที่อีกครั้ง (ศุภรัตน์ เลิศพาณิชย์กุล, 2538; เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2553) ดังนั้น การเลือกตั้งจึงช่วยให้การสืบทอดอำนาจทางการเมืองการปกครองเป็นไปอย่างสันติวิธี เพราะทำให้ผู้แทนที่มาจาก การเลือกตั้งได้รับการยอมรับจากประชาชน อันนับว่า

เป็นการสร้างความชอบธรรมให้กับผู้แทน และยังเป็นกลไกกระตุ้นเตือนให้ผู้แทนต้องรับผิดชอบต่อประชาชนด้วย

ประการสุดท้าย การเลือกตั้ง ยังเป็นดัชนีหนึ่งในการชี้วัดความเป็นประชาธิปไตย การเลือกตั้งเปรียบเสมือนกับจุดศูนย์กลางในการศึกษาถึงความเป็นประชาธิปไตย โดยฉายภาพพัฒนาการของระบอบประชาธิปไตยแต่ละยุคสมัยด้วยการพิจารณาถึงการเลือกตั้งเป็นหลัก ซึ่งนอกจากการเลือกตั้งแล้ว Economist Intelligence Unit ได้คิดค้นเครื่องมือที่เรียกว่า “ดัชนีชี้วัดประชาธิปไตย (Democracy Index)” ซึ่งประกอบด้วย 5 ประเด็น ดังนี้ 1) กระบวนการเลือกตั้งและพหุนิยม (Electoral process and pluralism) 2) หน้าที่ของรัฐบาล (Functioning of government) 3) การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political participation) 4) วัฒนธรรมทางการเมือง (Political culture) 5) เสรีภาพพลเมือง (Civil liberties) (Economist Intelligence Unit, 2021) จะเห็นได้ว่าการเลือกตั้งเป็นตัวชี้วัดถึงความเป็นประชาธิปไตย และการศึกษาถึงพัฒนาการของประชาธิปไตยในประเทศต่าง ๆ ก็มักมุ่งศึกษาถึงการเลือกตั้งเป็นสำคัญ

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการเลือกตั้งมีความสัมพันธ์และสำคัญต่อพัฒนาการของประชาธิปไตยอย่างมาก ดังนั้น การทำความเข้าใจถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ของการเลือกตั้ง จึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง (Voting Behavior) ของประชาชนรวมทั้งปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการทำความเข้าใจถึงการตัดสินใจของประชาชนต่อการเลือกตั้ง

จากการทบทวนวรรณกรรมในประเด็นเรื่องพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง (Voting behavior) พบว่าพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมทางการเมือง (Political behavior) ซึ่งพฤติกรรมทางการเมือง คือการแสดงกริยาอาการและความรู้สึกนึกคิดทางการเมืองของมนุษย์ การแสดงกริยาอาการและความคิดดังกล่าว เป็นปฏิกิริยาตอบสนองกระบวนการทางการเมืองการปกครองที่มีอยู่ในแต่ละระบบ ซึ่งจะมีผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ซึ่งศักดิ์สิน อุดมวิทย์ไพศาลและคณะ ก็ได้กล่าวถึงพฤติกรรมทางการเมืองใน 3 แบบแผน ได้แก่ 1) การสังเกตการณ์ทางการเมือง 2) การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political participation) และ 3) การเข้าเป็นหุ้นส่วนทางการเมือง (ศักดิ์สิน อุดมวิทย์ไพศาล และคณะ, 2562)

พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ถือเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมทางการเมืองที่สำคัญ หรือเป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างหนึ่ง เป็นหัวใจของกิจกรรมทางการเมืองทุกระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เป็นการแสดงออกของประชาชนผ่านการใช้สิทธิเลือกผู้แทนของตนเพื่อตอบสนองนโยบาย อุดมการณ์ทางการเมือง ความคาดหวังของตน ตามระบบกลไกการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย (กรมการปกครอง, 2539 ; ญัฐพงษ์ ยะสม, 2549 ; สมพันธ์ เตชะอริก และคณะ, 2553 ; สุพัทณี คุณสิงสกุล และ พชรนัย วัชรธน, 2561 ; กฤตยชญ์ สมมุ่ง

และชำระศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์ 2563) นอกจากนี้ สุมาลี บุญเรือง อนุภูมิ โสวเกษม สุรพล สุยะพรหม ยังได้อธิบายกิจกรรมในพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งว่าประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้ 1) การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง 2) การช่วยพรรคการเมืองหาเสียง 3) การลงสมัครรับเลือกตั้ง 4) การเดินขบวนหรือการแสดงออกในการคัดค้านรัฐบาล 5) การเลือกพรรคการเมืองที่ประชาชนพิจารณาว่าดีและเหมาะสมที่จะเป็นตัวแทนของตนมากที่สุด การเลือกอุดมการณ์ทางการเมืองที่เห็นว่าดีที่สุดรวมไปถึงพฤติกรรมของผู้นำการเมืองเป็นต้นพฤติกรรมทางการเมืองที่มีลักษณะเด่นคือการมีส่วนร่วมทางการเมือง (สุมาลี บุญเรือง & อนุภูมิ โสวเกษม & สุรพล สุยะพรหม, 2564) จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่างานส่วนใหญ่ที่ศึกษา ไม่ได้อธิบายถึงนิยามของพฤติกรรมของการเลือกตั้งโดยตรง แต่ให้ความสำคัญกับการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเลือกตั้ง ดังนั้น เพื่อความให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับนิยามของพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง การศึกษานี้จึงเสนอนิยามของพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งว่าหมายถึง “การแสดงกริยาอาการและความรู้สึกนึกคิดทางการเมืองที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการเลือกตั้ง”

ประเด็นที่น่าสนใจอีกประการคือมีการศึกษาและงานวิจัยจำนวนมาก ที่ได้ผนวกรวมประเด็นการศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งกับการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งไว้ด้วยกัน โดยมีได้มีการให้ความหมายของพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งไว้ชัดเจน

จากการศึกษาต่าง ๆ ในประเทศไทยที่ให้ความสำคัญกับประเด็นของพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง จะพบว่า มีนักวิชาการที่ศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งที่แตกต่างกันไป โดยมีประเด็นที่น่าสนใจดังต่อไปนี้ (ดูรายละเอียดในบทที่ 2)

1) การติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง เช่น การติดตามรับฟังนโยบายผู้สมัคร สื่อหรือช่องทางในการรับทราบข้อมูลการเลือกตั้ง และรับทราบนโยบายของบุคคลหรือกลุ่มการเมือง การฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้ลงรับสมัครเลือกตั้ง การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัครและพรรคการเมืองก่อนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียง การสอบถามแลกเปลี่ยนข่าวสารประเด็นทางการเมืองกับบุคคลอื่น (ณัฐดิฐ อิศระเสนีย์, 2551 ; ลัดดา งามโสภา, 2553 ; นवलศรี ลิขิตอนุรักษ์, 2554 ; ณรงค์ศักดิ์ ไชยวรรณ, 2554)

2) การแสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง โดยการแสดงความคิดเห็นในการเลือกตั้งเช่น พูดคุยเกี่ยวกับการเลือกตั้งกับบุคคลอื่น การวิเคราะห์คุณสมบัติความสามารถของผู้สมัครร่วมกับเพื่อนบ้าน การวิพากษ์วิจารณ์บทบาทพฤติกรรมกรรมการเสียสละ ความซื่อสัตย์ ภูมิหลังของนักการเมืองท้องถิ่น การวิจารณ์ข้อดี ข้อเสียของผู้สมัคร การวิพากษ์วิจารณ์ผลงานของผู้สมัคร การวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาของท้องถิ่นที่ต้องการแก้ไข การวิเคราะห์และวิจารณ์ผลการเลือกตั้ง แสดงความคิดเห็นหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการร้องเรียนการเลือกตั้ง ส่วนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง เช่น การพบเห็นและร้องเรียนการกระทำผิดพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง การแนะนำผู้สมัครที่ชอบแก่เพื่อนบ้าน การเชิญชวนให้ครอบครัวหรือเครือญาติไปเลือกตั้ง การเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

การเข้าร่วมการปราศรัยหาเสียงของพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง การเตรียมตัวหรือตรวจสอบดูรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งก่อนการเลือกตั้ง การเป็นกรรมการการเลือกตั้ง หรือช่วยประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง การเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง การเป็นผู้สนับสนุนกลุ่มการเมือง (ณัฐดิฐ อิศระเสนีย์, 2551 ; ลัดดา งามโสภา, 2553 ; นวลศรี ลิขิตอนุรักษ์, 2554 ; นุชปภาดา ธนวโรดม, 2557 ; นุกูล ชื่นพัก, 2561)

3) การลงคะแนนเสียงหรือไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส่วนใหญ่จะหมายถึงการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งหรือการใช้สิทธิเลือกตั้ง (ณัฐดิฐ อิศระเสนีย์, 2551 ; ลัดดา งามโสภา, 2553)

4) ระยะเวลาในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เช่น ระยะเวลาที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกตั้ง ได้แก่ ตัดสินใจเมื่ออยู่คูหาเลือกตั้ง ตัดสินใจในวันเลือกตั้ง ตัดสินใจก่อนวันเลือกตั้ง ตัดสินใจเมื่อผู้สมัครมาชักชวน เมื่อหัวคะแนนมาชักชวน ตัดสินใจเมื่อญาติพี่น้องมาชักชวน ตัดสินใจเมื่อดูจากผลงานของผู้สมัคร ตัดสินใจเมื่อได้ทราบนโยบายของผู้สมัคร (นุชปภาดา ธนวโรดม, 2557 ; นุกูล ชื่นพัก, 2561)

5) เหตุผลในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แบ่งออกเป็น 5.1) การตัดสินใจเพราะปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้เลือกตั้ง เช่น อิทธิพลของครอบครัว สถานบันการศึกษา อาจารย์รุ่นพี่ การผ่านสังคมประกิต การร่วมกลุ่มสนทนาแลกเปลี่ยนในเรื่องการเมือง การเข้าร่วมกิจกรรมความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับประเด็นปัญหา และการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ (ลัดดา งามโสภา, 2553 ; ณรงค์ศักดิ์ ไชยวรรณ, 2554) 5.2) การตัดสินใจเพราะภูมิหลังประสบการณ์ และความสามารถของตัวผู้สมัคร เช่น ระดับการศึกษา ความรู้ ความสามารถ ความมีน้ำใจ ความซื่อสัตย์ ผลงาน ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งของผู้สมัครที่เลือก ภูมิหลังของผู้สมัคร คุณธรรมจริยธรรมของตัวผู้สมัคร การได้รับการยกย่องจากหน่วยงานต่าง ๆ และการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายได้ทำคุณประโยชน์ต่อพื้นที่ (ณัฐดิฐ อิศระเสนีย์, 2551 ; ลัดดา งามโสภา, 2553 ; นุชปภาดา ธนวโรดม, 2557) 5.3) การตัดสินใจเพราะพรรคการเมืองและนโยบายทางการเมือง เช่น ความชอบในนโยบาย และการสังกัดพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่ชอบ (ณัฐดิฐ อิศระเสนีย์, 2551) 5.4) การตัดสินใจเพราะระบบอุปถัมภ์และการได้รับผลตอบแทน เช่น ความเป็นเครือญาติ ความคุ้นเคยสนิทสนม การได้รับสิ่งตอบแทนหรือสิ่งจูงใจ การได้รับความช่วยเหลือหรือสัญญาว่าจะให้ความช่วยเหลือ อิทธิพลหรือการร้องขอจากหัวคะแนน และการได้รับค่าตอบแทนหรือได้รับแจกสิ่งของในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (ณรงค์ศักดิ์ ไชยวรรณ, 2554 ; ณัฐดิฐ อิศระเสนีย์, 2551 ; ลัดดา งามโสภา, 2553) 5.5) การตัดสินใจเพราะอุดมการณ์ประชาธิปไตย เช่น ความตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ในการเลือกตั้ง การเชื่อมั่นต่อระบอบประชาธิปไตย ความกลัวจะเสียสิทธิทางการเมือง (นวลศรี ลิขิตอนุรักษ์, 2554)

พบว่าในประเด็นที่ 5 เหตุผลในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มีความคล้ายคลึงกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ซึ่งจะได้กล่าวถึงในประเด็นต่อไป นอกจากนี้ การศึกษาของ วิจิตร เกิดน้อย และคณะ (2563) ได้จำแนกการศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งไว้อย่างน่าสนใจ โดยแบ่ง ออกเป็น 3 ช่วงเวลา ได้แก่ 1) ด้านพฤติกรรมก่อนการเลือกตั้ง ได้แก่ รมรงค์ให้ออกไปใช้สิทธิ เลือกตั้ง ตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตั้งคำถามกับนักการเมืองในช่วงที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งลง พื้นที่ 2) ด้านพฤติกรรมในขณะเลือกตั้ง ได้แก่ การแสดงตัวโดยการยื่นหลักฐานสำหรับการออกเสียง เลือกตั้ง การเป็นหูเป็นตาสังเกต การกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง และ 3) ด้านพฤติกรรมหลังการ เลือกตั้ง (วิจิตร เกิดน้อย และคณะ, 2563) (ดูรายละเอียดในบทที่ 2)

โดยในการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงบริบทของภูมิทัศน์ทางการเมืองไทยในช่วงการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 มาเป็นกรอบในการพิจารณาถึงพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ทั้งใน ประเด็นเนื้อหาสาระของรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2560 ที่กำหนดให้มีบัตรเลือกตั้งใบเดียว รวมไปถึง บริบทของสังคมในการสื่อสารทางการเมือง และบริบทของความขัดแย้งทางการเมือง และการ สนับสนุนพรรคการเมืองผ่านสื่อต่าง ๆ ดังนั้น จึงได้จำแนกพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งออกเป็น 3 พฤติกรรมย่อย อันประกอบด้วย พฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมืองเลือกตั้ง พฤติกรรมการติดตามสื่อที่มี ความโน้มเอียงทางการเมือง และพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง

การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่มีปัจจัยเกี่ยวพันซับซ้อน ดังนั้น ประเด็นที่สำคัญอีก ประการหนึ่ง ที่การศึกษานี้ให้ความสำคัญ คือประเด็นเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ในการศึกษานี้ ยังได้ทบทวนวรรณกรรมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง พบว่า นักวิชาการ ที่สนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง มักจะใช้แนวทาง 3 แนวทางในการศึกษาปัจจัยที่ ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม 2) ปัจจัยด้านจิตวิทยา และ 3) ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้สนใจศึกษาได้เข้าใจว่าทั้ง 3 แนวทางมีรายละเอียด อย่างไร ในส่วนต่อไป การศึกษานี้จะอธิบายรายละเอียดของทั้ง 3 แนวทางโดยสังเขป ซึ่งมี รายละเอียดดังนี้

1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม (Economic and social factors) ซึ่งเป็นแนวคิด การศึกษาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมว่าเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง โดยพบว่าปัจจัย ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น เพศ ระดับการศึกษา รายได้ ชนชั้นทางสังคม ศาสนา เชื้อชาติ อาชีพ จุดยืนทางการเมืองของบิดา ภูมิหลังครอบครัว สื่อมวลชน และที่อยู่เขตเมืองและชนบทเป็นปัจจัยที่ เกี่ยวพันกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง แนวคิดนี้ เริ่มต้นขึ้นในปี 1944 โดยกลุ่มนักวิจัยของมหาวิทยาลัย โคโลัมเบีย ได้แก่ ลาซาลเฟลด์, เบเรลสัน โกเดต์ (Lazarsfeld, Berelson Gaudet) โดยสามารถศึกษา เพิ่มเติมได้จากงานของ โกลด์เบิร์ก (Goldberg, 1966) เดวิด น็อก (David Knoke, 1974) อลิซาเบธ เฮอเน (Elizabeth Hoene, 2011) ทากายูกิ ฮิกาชิคาตะ และ โคอิชิ คาวามูระ (Takayuki

Higashikata & Koichi KAWAMURA, 2015) สำหรับการศึกษาด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งในประเทศไทยที่มุ่งเน้นไปที่ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นหลักได้รับความนิยมในการศึกษามากที่สุด อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ที่อยู่อาศัย ระยะเวลาการอยู่ในชุมชน การมีตำแหน่งหรือเคยมีตำแหน่ง ความสนใจและการมีส่วนร่วมทางการเมือง และความเข้าใจทางการเมือง โดยสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากงานของ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2529) สมวงศ์ ทิพย์ประจักษ์ (2539) วิสุทธิ โพธิ์แท่น (2550) ณรงค์ศักดิ์ ชัยณรงค์โสภณ (2550) ศิริลักษณ์ จีระมะกร (2552) ศรีณย์ วิจิตรศิริ (2553) สุดสาคร ทิสาระ (2554) จิรวัดน์ ศิริพานิชย์ และคณะ (2561) กฤตยชญ์ สมมุง (2562) อุดม กองทองกาย (2563) สุภัทธีร์ ขุนสิงห์สกุล & พชรดนัย วัชรธนพัฒน์ ธาดา (2561) สุมาลี บุญเรือง และคณะ (2564) (ดูรายละเอียดในบทที่ 2)

2) ปัจจัยด้านจิตวิทยา (Psychological factors) ซึ่งเป็นการศึกษาถึงปัจจัยด้านจิตวิทยาว่าเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการเลือกตั้ง แนวคิดดังกล่าว เริ่มต้นในปี 1952 โดยกลุ่มนักวิจัยของมหาวิทยาลัยมิชิแกน ได้แก่ Cambell, Converse, Miller, Stokes ซึ่งได้โต้แย้งนักคิดกลุ่มมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย โดยเสนอว่าปัจจัยด้านจิตวิทยาเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการเลือกตั้ง โดยแบ่งตัวแบบด้านจิตวิทยาออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความนิยมที่บุคคลมีต่อพรรคการเมือง (Party Identification) 2) ความนิยมที่บุคคลมีต่อประเด็นการหาเสียงเลือกตั้ง (Issue Partisanship) และ 3) ความนิยมที่บุคคลมีต่อผู้สมัคร (Candidate Partisanship) โดยสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากงานของ Kaase (1994) Rose & Suleiman (1980) และ R. William Liddle (2007) ส่วนการศึกษาในประเทศไทยที่มุ่งเน้นไปที่ปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัคร ความรู้สึกต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2529) ความสนใจและการมีส่วนร่วมทางการเมือง และความเข้าใจทางการเมือง (สมวงศ์ ทิพย์ประจักษ์, 2539) ความผูกพันของผู้มีสิทธิเลือกตั้งต่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง และต่อพรรคการเมือง วิสุทธิ โพธิ์แท่น (2550) กลยุทธ์การหาเสียง (Campaign) บริจาคแก่สาธารณะ (Donation) ของนักการเมือง และ กลไกต่าง ๆ (วรารณณ์ บุญเล็ง, 2557) คุณสมบัติของผู้สมัคร นโยบาย พรรคที่สังกัด การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง สื่อบุคคลที่มีอิทธิพล (ธมลวรรณ วรรณปลุก, 2561) (ดูรายละเอียดในบทที่ 2)

3) ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล (Rational decision factors) (ทบทวนชื่อให้แน่นอนใหม่) เป็นการนำแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์มาอธิบายถึงการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จากการวิเคราะห์พื้นฐานของการใช้เหตุและผล หรือความสำนึกเชิงเหตุผล (Rational Choice) ว่าเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการเลือกตั้ง โดยผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จะเลือกการกระทำในสิ่งที่ทำให้ผู้ใช้สิทธิได้ผลประโยชน์มากที่สุด โดยสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากงานของ Downs (1957) Fiorina (1976) Lupia and McCubbins (1998) ส่วนการศึกษาในประเทศไทยที่มุ่งเน้นไปที่ปัจจัยด้านความ

สำนักเชิงเหตุผล ได้แก่ ความตระหนักถึงประโยชน์ของการเลือกตั้ง วิสุทธิ์ โพธิ์แท่น (2550) (ดูรายละเอียดในบทที่ 2)

อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้เสนอว่า การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมควรที่จะได้รับการศึกษาในมุมมองที่แตกต่างออกไปจากการศึกษาแบบดั้งเดิม (Conventional Approach) ตาม 3 แนวทางข้างต้น ทั้งนี้การศึกษานี้ ไม่ได้ปฏิเสธความสำคัญของ 3 แนวทางดังกล่าว แต่ทั้งนี้เพื่อให้องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งได้มีการขยายขอบเขตของการศึกษาและอธิบาย ดังนั้น การศึกษานี้จึงเสนอว่า ปัจจัยที่สำคัญอีกหนึ่งประการคือ บริบทแวดล้อมทางการเมืองหรือภูมิทัศน์ทางการเมือง (Political Landscape) ทั้งนี้จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ในประเทศไทยมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิทัศน์ทางการเมืองหรือบริบททางการเมืองกับพฤติกรรมการเลือกตั้งน้อยมาก การศึกษานี้พบว่า มีการศึกษาจำนวนหนึ่งที่ได้กล่าวถึงปัจจัยเชิงระบบ โครงสร้าง และสถานการณ์แวดล้อมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง เช่น งานของ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2529) ที่ได้ศึกษาถึงปัจจัยสถานการณ์เชิงระบบว่าส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง การศึกษาของ รังสิมา ศิริรังสี (2529) ที่กล่าวถึงปัจจัยเชิงสถานการณ์ของระบบ ที่เน้นอิทธิพลของปัจจัยระดับมหภาค เช่น อิทธิพลของสถานการณ์แต่ละช่วงสมัย สถานการณ์ภายในและภายนอก ตลอดจน พงศธร จันทรแก้ว (2535) ที่ศึกษาปัจจัยด้านโครงสร้างอำนาจชุมชน ลักษณะของชนชั้นนำ และระบบความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ของสังคมไทย (ดูรายละเอียดในบทที่ 2) ซึ่งพบว่างานทั้ง 3 ชิ้น ได้ดำเนินการวิจัยตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2529 ถึง พ.ศ. 2539 ซึ่งบริบททางการเมืองในช่วงเวลาดังกล่าว ก็เป็นคนละช่วงกับภูมิทัศน์ทางการเมืองในปัจจุบัน ดังนั้น การวิจัยนี้ จึงเป็นความพยายามเริ่มแรก ที่ศึกษาถึงปัจจัยภูมิทัศน์ทางการเมืองว่าส่งผลต่อการพฤติกรรมการเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร

โดยการศึกษาี้ สนใจภูมิทัศน์ทางการเมืองในช่วงปัจจุบัน ที่มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของโครงสร้างและสถานการณ์ทางการเมืองที่น่าสนใจ ซึ่งชัยพงษ์ สำเนียง (2564) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์ทางการเมืองในช่วงปัจจุบันไว้อย่างน่าสนใจว่า ภูมิทัศน์ทางการเมืองของไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงมาโดยตลอด โดยเฉพาะในทศวรรษ 2540 ที่มีการออกแบบโครงสร้างทางการเมืองใหม่ผ่านรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 ที่มีการออกแบบองค์กรอิสระ การให้ความสำคัญกับสิทธิเสรีภาพ การกระจายอำนาจ โดยในการเลือกตั้งหลังปี พ.ศ. 2540 พรรคไทยรักไทย ได้สร้างความโดดเด่นในการชูนโยบายประชานิยมในการหาเสียง ทำให้เกิดขบวนการเคลื่อนไหวของคนรากหญ้าในชนบทอย่างกว้างขวาง ส่วนอภิชาติ สถิตนิรามัย และคณะ (2556) ได้กล่าวถึงลักษณะของภูมิทัศน์ทางการเมืองมีความเป็นพลวัตร เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดยเห็นว่าภูมิทัศน์ทางการเมืองมีจุดเปลี่ยนสำคัญนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 – พ.ศ. 2561 ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ของสังคมการเมืองไทยในรอบ 20 ปี ทั้งในทางมิติทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และอุดมการณ์ ซึ่งมีผลต่อสังคมไทยเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุการณ์รัฐประหารครั้งล่าสุดที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ.

2557 ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของความชะงักงันทางการเมืองเป็นเวลานาน ซึ่งย่อมส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ทางการเมืองของไทยครั้งใหญ่ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองไทย ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจกับการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ทางการเมืองของไทยในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่ออธิบายถึงปรากฏการณ์ต่าง ๆ ของสังคมการเมืองไทย รวมถึงพฤติกรรม การเลือกตั้งด้วย

หากกล่าวถึงภูมิทัศน์ทางการเมืองในปัจจุบัน จะพบว่ามี การเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตหลายประการ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมทางการเมืองและพฤติกรรม การเลือกตั้งของประชาชน ทั้งนี้ การศึกษานี้เสนอว่าลักษณะภูมิทัศน์ทางการเมืองในปัจจุบัน มีลักษณะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่

ประการแรก รูปแบบการใช้สื่อออนไลน์ในการรับข่าวสารและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ปัจจุบัน โลกออนไลน์ คือพื้นที่สาธารณะรูปแบบใหม่ที่เปรียบเสมือนพื้นที่สาธารณะที่ประกอบด้วยข้อมูลจำนวนมากอยู่รวมกัน ที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทย (วัชรระ คุณวงศ์ และ อติพล เอื้อจรัสพันธุ์, 2562 ; วชิรวิษญ์ อัคราวิสิฐพล, 2564) โดยวุฒิพล วุฒิวรพงศ์ และ กิ่งกาญจน์ จงสุขไกล (2562) ได้สรุปพัฒนาการของช่องทางในการแสดงออกทางการเมืองในสื่อออนไลน์ในช่วง พ.ศ. 2557-2560 ว่าชุมชนออนไลน์ของไทยที่มีผู้ใช้งานอย่างต่อเนื่อง ในช่วง พ.ศ. 2557-2560 เริ่มจาก ห้องสนทนาราชดำเนิน ของเว็บไซต์พันทิพ เฟซบุ๊ก โลก ยูทูบ ทวิตเตอร์ และอินสตาแกรม โดยสื่อออนไลน์เหล่านี้ ได้ส่งผลกระทบต่อสื่อออนไลน์ต่อการเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนและวิถีการสื่อสาร ซึ่ง วชิรวิษญ์ อัคราวิสิฐพล (2564) ได้กล่าวถึงผลกระทบของสื่อออนไลน์ ไว้ว่าสื่อออนไลน์ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนและวิถีการสื่อสารที่กลายมาเป็น “การสื่อสาร กังควิน” (Disruptive Communication) ซึ่งหมายถึง การที่สภาวะการณ์ วิสัยทัศน์และกรอบความคิดทางการเมืองการสื่อสาร ได้รับอิทธิพลทางเทคโนโลยี ที่ขัดขวางระบบกลไกการสื่อสารของมนุษย์ไม่ให้เคลื่อนไปตามทิศทางเดิม แต่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ที่ส่งผลกระทบต่อปรากฏการณ์ทางสังคม โดยเฉพาะทางการเมือง ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าสื่อออนไลน์ นำไปสู่การแสดงออกทางการเมืองที่ฉับพลัน เช่น แฟลชม็อบ หรือชุมชนออนไลน์ทางการเมือง โดยสื่อเหล่านี้ ได้หล่อหลอมความคิดทางการเมืองและบุคลิกภาพของคนรุ่นใหม่ในการแสดงออกทางสังคมและการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปจากคนรุ่นก่อนหน้า อันเป็นลักษณะสำคัญประการหนึ่งของภูมิทัศน์ทางการเมืองในปัจจุบัน (ดูรายละเอียดในบทที่ 2)

ประการที่สอง ความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมืองในห้วง 20 ปี การเติบโตขึ้นของกลุ่มพลเมืองใหม่ หรือกลุ่ม “ชนชั้นกลางระดับล่าง” ซึ่ง เป็นกลุ่มคนที่มีสิทธิ์ออกเสียงกลุ่มใหญ่ที่สุดของสังคม ดังนั้น พรรคการเมืองต่าง ๆ จำเป็นที่จะต้องพัฒนานโยบายสาธารณะแบบใหม่ เพื่อมาหาเสียงจากคนกลุ่มนี้ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 เป็นปัจจัยสำคัญ ได้แก่ การทำให้พรรคการเมืองมีขนาดใหญ่ขึ้น และมีเสถียรภาพมากขึ้น จากการเปลี่ยนระบบการเลือกตั้งให้เป็นแบบเขต

เดี่ยวนคนเดียว (one-man one-vote) และการเพิ่มระบบบัญชีรายชื่อ (party list) ทำให้เกิดความเข้มแข็งของพรรคการเมืองและฝ่ายบริหาร สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและสังคมได้ดียิ่งขึ้น ทำให้รัฐบาลของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่ได้รับการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2544 สามารถผลักดันนโยบายหาเสียงมาเป็นนโยบายสำคัญของประเทศได้อย่างรวดเร็ว ตลอดจนการโอนอำนาจภารกิจ และงบประมาณไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ ฉบับปี พ.ศ. 2540 ก็นับว่าเป็นการกระจายอำนาจครั้งสำคัญในประเทศไทย ส่งผลให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับผลจากการพัฒนาท้องถิ่นโดยตรง จึงเกิดสำนึกและตระหนักถึงความเป็นพลเมืองของกลุ่มชนชั้นกลางระดับล่าง หรือกลุ่มคนเสื้อแดง ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การลงหลักปักฐานของการเมืองแบบเลือกตั้งหลังจากปี พ.ศ. 2540 ได้กลายเป็นภาวะวิสัยที่เอื้อให้เกิดสำนึกความเป็นพลเมืองของชนชั้นกลางระดับล่างหรือคนเสื้อแดง ในขณะที่ชนชั้นกลางเดิมหรือคนเสื้อเหลืองโดยส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจและสถานภาพทางสังคมที่มั่นคงกว่าและสูงกว่าคนเสื้อแดง รวมไปถึงสามารถเข้าถึงการบริการและโอกาสในสังคมที่ดีกว่า มีอำนาจเชิงโครงสร้างในการต่อรองกับรัฐที่มากกว่าคนเสื้อแดง โดยมีพื้นที่และเครื่องมืออันหลากหลาย เช่น โครงสร้างระบบเศรษฐกิจ และสื่อมวลชน ประกอบกับการกระจายอำนาจรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 ได้ทำให้อิทธิพลทางการเมืองของกลุ่มชนชั้นกลางเก่าลดลง (อภิชาติ สถิตนิรามัย และคณะ, 2556) ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า การลงหลักปักฐานของการเมืองแบบเลือกตั้งหลังจากปี พ.ศ. 2540 ได้กลายเป็นภาวะวิสัยที่ลดทอนอิทธิพลทางการเมืองของชนชั้นกลางเก่าหรือคนเสื้อเหลือง (ดูรายละเอียดในบทที่ 2)

ประการที่สาม รัฐประหารปี พ.ศ. 2557 กับความชะงักงันของการเลือกตั้ง จากการทำรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 ส่งผลให้สถานการณ์ทางการเมืองของไทย ยังคงมีความขัดแย้งทางการเมือง โดยความขัดแย้งได้ทวีความรุนแรง เมื่อมีการชุมนุมประท้วงของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ที่ประท้วงรัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในช่วงปี พ.ศ. 2553 และต่อมาระหว่างปี พ.ศ. 2556 - พ.ศ. 2557 ก็เกิดการชุมนุมประท้วงของคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ต่อรัฐบาลของน.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ซึ่งเป็นบริบทแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2557 ที่นำโดย พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา โดยประภาพร สีหา (2560) ได้รวบรวมบริบทแวดล้อมรัฐประหารในปี พ.ศ. 2557 ไว้ 3 ประเด็น ได้แก่ 1) บริบททางการเมือง ที่กล่าวถึงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในช่วงปี พ.ศ. 2556 ถึงปี พ.ศ. 2557 ที่มีจุดเริ่มต้นมาจาก พ.ร.บ.นิรโทษกรรม และเกิดความขัดแย้งจนมีการยกระดับไปสู่ความขัดแย้งในบริบททางความคิด 2) บริบททางความคิด ที่เกิดขึ้นเกิดจากการที่มีอุดมการณ์ (ideology) ทศนคติ (attitude) ร่วมกัน กลายเป็นขบวนการเมืองนี้ยึดโยงอยู่กับประเด็นการเอาระบอบทักษิณ กับไม่เอาระบอบทักษิณ ซึ่งทำให้กลายเป็นความขัดแย้งทางสังคม และ 3) บริบททางสังคม ซึ่งความขัดแย้งทางสังคมในการโค่นล้มระบอบ

ทักษิณและปฏิรูปประเทศ และเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การรัฐประหารอีกครั้งในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 และทำให้เกิดการเว้นว่างจากการเลือกตั้งเป็นเวลา 8 ปี นับตั้งแต่การเลือกตั้งทั่วไปในปี พ.ศ. 2554 จนถึงการเลือกตั้งทั่วไปในปี พ.ศ. 2562 (ดูรายละเอียดในบทที่ 2)

ประการที่สี่ กติกาการเลือกตั้งใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2560 จากรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ 3 ฉบับ ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง พรรคการเมือง และการเลือกตั้ง มีรายละเอียดในการปรับเปลี่ยนแนวทาง กติกา และระเบียบของการเลือกตั้ง หลายประการ โดยเฉพาะหลักการเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสม (ชาลูนชัย แสงศักดิ์, 2560) ซึ่งการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 เป็นการเลือกตั้งที่เป็นไปตามกติกาของบทบัญญัติการเลือกตั้งใหม่ที่รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2560 ได้วางกรอบเอาไว้ จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่า กรอบกติกาของการเลือกตั้งใหม่นี้ ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 หรือไม่ อย่างไร (ดูรายละเอียดในบทที่ 2)

ประการสุดท้าย การเกิดขึ้นของพรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่ โดยพรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่ในที่นี้ คือพรรคอนาคตใหม่ ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2561 โดยมีนายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ เป็นหัวหน้าพรรค โดยเป็นพรรคที่มีจุดยืนทางการเมืองในการต่อต้านระบอบรัฐประหารและ ส่งเสริมความเท่าเทียมกัน ทั้งมิติทางเศรษฐกิจและสังคม รวมไปถึงส่งเสริมให้เกิดความเท่าเทียมและความหลากหลายทางเพศ LGBTQ+ (lesbian-gay-bisexual-transgender-queer) ซึ่งถือว่าเป็นพรรคการเมืองที่มีนโยบายที่มีลักษณะก้าวหน้า และจากจุดยืนทางการเมือง และกลยุทธ์การหาเสียงผ่านสื่อออนไลน์ และการตลาดการเมือง ทำให้พรรคอนาคตใหม่เป็นนิยมในกลุ่มวัยรุ่นไปจนถึงกลุ่มวัยกลางคนที่ต้องการการเปลี่ยนแปลงในสังคม โดยจากผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 ตัวแทนผู้สมัครของพรรคอนาคตใหม่ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งในระบบแบ่งเขตและระบบบัญชีรายชื่อ จำนวน 81 คน จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด 500 คน คิดเป็นร้อยละ 17 เป็นสัดส่วนที่มากเป็นอันดับ 3 ของพรรคการเมืองทั้งหมด (อลงกรณ์ ศิลปดอนบม และ ศิวซ์ ศรีโกคางกุล, 2563) อย่างไรก็ตาม แม้พรรคอนาคตใหม่จะถูกศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรค ในปี พ.ศ. 2563 แต่ก็ยังมีความเคลื่อนไหวทางการเมืองในนาม “คณะก้าวหน้า” เพื่อดำเนินการเคลื่อนไหวทางการเมืองนอกสภาผู้แทนราษฎรตั้งนั้น ปรากฏการณ์การเกิดขึ้นของพรรคอนาคตใหม่ ซึ่งเป็นพรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่พรรคการเมืองใหม่นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 จนคลี่คลายมาเป็นกลุ่มคณะก้าวหน้า ในปัจจุบัน จึงเป็นปรากฏการณ์ที่น่าสนใจยิ่งในทางการเมืองไทย และเป็นหนึ่งในลักษณะของภูมิทัศน์ทางการเมืองที่น่าจะส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 (ดูรายละเอียดในบทที่ 2)

ในอดีต มีการศึกษาถึงปัจจัยด้านสภาวะแวดล้อมทางสังคมการเมือง ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการศึกษาถึงระบบอุปถัมภ์เป็นแนวคิดหลัก อย่างไรก็ตาม ภูมิทัศน์ทาง

การเมืองในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะหลังรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 บริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปนี้ ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อค่านิยม ขนบประเพณี วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของผู้คนเท่านั้น แต่ยังกระทบต่อแต่ยังส่งผลกระทบต่อทัศนคติและลักษณะพฤติกรรมของบุคคล และส่งผลกระทบในระดับที่แตกต่างกัน ดังนั้น การวิจัยนี้จึงศึกษาถึงปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองว่าเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร

หลังจากที่ได้อธิบายไปแล้วว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ที่งานวิจัยนี้ให้ความสำคัญประกอบด้วยปัจจัย 4 ประการ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม 2) ปัจจัยด้านจิตวิทยา 3) ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล และ 4) ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมือง อีกหนึ่งแนวความคิดที่มีความสำคัญยิ่งต่อการศึกษาครั้งนี้คือ “ช่วงวัย” (Generation)

ทั้งนี้ ช่วงวัย (Generation) เป็นอีกหนึ่งแนวคิดที่สำคัญที่การศึกษาต่าง ๆ ใช้ในการจำแนกกลุ่มคน ว่าคนที่เกิดในช่วงเวลาเดียวกัน จะมีพฤติกรรมและทัศนคติและต่อบริบททางสังคมที่แตกต่างกันอย่างไร จากการศึกษาของ คาร์ล มันทโฮม ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มใช้กระบวนการศึกษาทางวิทยาศาสตร์มาศึกษาสถานภาพทางสังคมกับแบบแผนพฤติกรรมของคนรุ่นต่าง ๆ ว่าคนแต่ละรุ่นจะมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมแวดล้อมในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ทั้งนี้คนในรุ่นเดียวกันก็มีความเป็นไปได้ที่จะมีพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกัน และแตกต่างจากคนรุ่นอื่น ๆ (Joshi et al., 2011) นอกจากนี้ วิลเลียม สจ๊วต และ นีล ฮาว์ ก็ได้เสนอว่าการที่ปัจเจกคนแสดงพฤติกรรมหรือมีค่านิยมหรือทัศนคติที่คล้ายคลึงกัน ก็เนื่องมาจากเกิดในช่วงเวลาใกล้เคียงกันหรือมีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน โดยมีการแบ่งช่วงวัยตามปีที่เกิด (William Strauss and Neil Howe, 1991) ดังนั้น คำถามที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งของการศึกษานี้ก็คือ คนที่อยู่ในช่วงวัย (Generation) ที่แตกต่างกัน มีบริบททางสังคมการเมืองที่แตกต่างกัน มีแบบแผนของพฤติกรรมค่านิยมหรือทัศนคติที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมทางการเมือง โดยเฉพาะพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งที่แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ดังนั้น การวิจัยนี้จึงให้ความสำคัญกับการศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของคนในแต่ละช่วงวัยในบริบทของภาคเหนือของไทย

สำหรับการจำแนกช่วงวัยต่าง ๆ ของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับช่วงวัย (Generation) ส่วนใหญ่แล้ว จะเป็นการจำแนกโดยใช้ปีที่เกิดมาเป็นเกณฑ์ในการจำแนก ซึ่งโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 5 ช่วงวัย ดังนี้ (Zemke et al., 2000 ; Hammill, 2005; Williams & Page, 2011 ; Bristow, 2015)

ช่วงวัยที่ 1 รุ่นเงียบ (Silent Generation) เกิดในช่วงปี ค.ศ.1900 – 1945 ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่เกิดในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งเป็นช่วงเศรษฐกิจตกต่ำ ปัจจุบันคนรุ่นเงียบนี้มีผู้ที่มีชีวิตอยู่เป็นสัดส่วนที่น้อยกว่าช่วงวัยอื่น ๆ ค่านิยมหลักของคนรุ่นนี้คือการมุ่งมั่นทำงานหนัก มีความรักชาติ มีระเบียบวินัย ให้ความสำคัญกับหน้าที่ มีความซื่อสัตย์ อดทน และยอมรับอำนาจนิยม

ช่วงวัยที่ 2 เบบี้บูมเมอร์ (Baby Boomer) เกิดในช่วงปี ค.ศ.1946 – 1964 ซึ่งเป็นช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มาจนถึงสงครามเกาหลีและสงครามเวียดนาม นักวิชาการบางคนเรียกคนรุ่นนี้ว่า

“Me Generation” เนื่องจากเน้นการมองถึงอนาคตของตัวเองเป็นหลัก ซึ่งต่างจากรุ่นก่อนหน้า หรือเรียกว่า รุ่นสงครามเย็น (Cold War Generation) ค่านิยมหลักของคนรุ่นเบบี้บูมเมอร์คือ มองโลกในแง่ดี รับผิดชอบต่อการทำงาน มีความเป็นปัจเจกชน ใส่ใจสุขภาพและการสร้างความเป็นอยู่ที่ดี และความเจริญรุ่งเรือง

ช่วงวัยที่ 3 เจเนอเรชันเอกซ์ (Generation X) เกิดในช่วงปี ค.ศ.1965 – 1979 เป็นยุคที่เทคโนโลยีได้รับการพัฒนาจากรุ่นก่อนหน้า ผู้คนรู้หนังสือ ซึ่งนักวิชาการบางคนเรียกคนรุ่นนี้ว่ารุ่นที่สูญหาย (Lost Generation) หรือรุ่นเงา (Shadow Generation) ค่านิยมหลักของคนรุ่นนี้คือ เน้นความเป็นสากล ความสมดุล ไม่เคร่งครัดในพิธีรีตอง ตั้งข้อสงสัยกับสิ่งต่าง ๆ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง เน้นการปฏิบัติ

ช่วงวัยที่ 4 เจเนอเรชันวาย (Generation Y) เกิดในช่วงปี ค.ศ.1980 – 1999 เป็นยุคที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างเด่นชัด เป็นรุ่นที่นักวิจัยจำนวนมากให้ความสนใจและมุ่งเน้นศึกษา ซึ่งนักวิชาการบางคนเรียกคนรุ่นนี้ว่ารุ่นวาย (Why Generation) ค่านิยมหลักของคนรุ่นนี้คือการมองโลกในแง่ดี เน้นหน้าที่ของพลเมือง มีความมั่นใจ มีการมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความเป็นกันเอง ความหลากหลาย ความเป็นอิสระเสรี ความซื่อสัตย์ การทำงานร่วมกัน นิยมความบันเทิงและแสวงหานวัตกรรมใหม่

ช่วงวัยที่ 5 เจเนอเรชันซี (Generation Z) เกิดในช่วงปี ค.ศ.2000 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งนักวิชาการบางคนเรียกว่ารุ่นหลังมิลเลเนียม (Post-Millennials) หรือรุ่นอินเทอร์เน็ต (Internet Generation) เนื่องจากเป็นรุ่นที่ได้รับผลกระทบจากเทคโนโลยีสูง ค่านิยมหลักของคนรุ่นนี้คือมองเทคโนโลยีว่าเป็นส่วนสำคัญของชีวิต เน้นการสื่อสารทางสังคม ใจร้อน มีวิถีชีวิตแบบเร่งรีบ และเชื่อมั่นในตัวเองสูง

อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่ายังมีความแตกต่างในการจำแนกช่วงวัย หรือรุ่น ที่ชัดเจนและเป็นเอกภาพ โดยการศึกษาจำนวนมากไม่ยอให้มีการจำแนกช่วงวัยต่าง ๆ ตามปีเกิดที่ไม่ตรงกัน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตาราง 1 แสดงการจำแนกช่วงวัยของนักวิชาการต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน

นักวิชาการ	ปีที่ทำวิจัย (ค.ศ.)	Silent Generation	Baby Boomer	Generation X	Generation Y	Generation Z
Zemke et al.	2000	1922 - 1943	1943 - 1960	1960 - 1980	1980 - 1999	-
Howe and Strauss	2000	1925 - 1943	1943 - 1960	1961 - 1981	1982 - 2000	-

นักวิชาการ	ปีที่ทำ วิจัย (ค.ศ.)	Silent Generation	Baby Boomer	Generation X	Generation Y	Generation Z
Washburn	2000	1926 – 1945	1945 – 1964	1965 – 1981	1982 – 2003	-
Lancaster and Stillman	2003	1900 – 1945	1946 – 1964	1965 – 1980	1981 – 1999	-
Martin and Tulgan	2002	1925 – 1942	1946 – 1960	1965 – 1977	1978 – 2000	-
Arsenault	2004	1922 – 1943	1944 – 1960	1961 – 1980	1981 – 2000	-
Oblinger and Oblinger	2005	... – 1946	1947 – 1964	1965 – 1980	1981 – 1995	1995 - ...
Kyles	2005	1900 – 1945	1946 – 1964	1965 – 1979	1980 – 1999	-
Hammill	2005	1922 – 1945	1946 – 1964	1965 – 1980	1981 – 2000	2001 and after
Crumpacker	2007	1929 – 1945	1946 – 1964	1965 – 1976	1980 – 1999	-
Tapscott	2008	-	1946 – 1964	1965 – 1975	1976 – 2000	-
Haeberle et al.	2009	1930 – 1944	1945 – 1964	1965 – 1979	1980 – 1999	-
Williams and Page	2011	1930 – 1945	1946 – 1964	1965 – 1976	1977 – 1994	1994 – ...
Ahmet Baykal	2019	1900 - 1945	1946 - 1964	1965 - 1979	1980 - 1999	2000 and after

ที่มา : ประยุกต์จาก Ahmet Baykal (2019)

ทั้งนี้ การศึกษานี้จะแบ่งประชากรที่ใช้ในการศึกษาออกเป็น 4 ช่วง ได้แก่ ช่วงวัยที่ 1 เบบี้บูมเมอร์ คือคนที่เกิดระหว่างปี ค.ศ. 1946 – 1964 หรือปี พ.ศ. 2489 – 2507 ช่วงวัยที่ 2 เจเนอเรชั่นเอกซ์ (X) คือคนที่เกิดระหว่างปี ค.ศ. 1965 – 1979 หรือปี พ.ศ. 2508-2522 ช่วงวัยที่ 3 เจเนอเรชั่นวาย (Y) คือคนที่เกิดระหว่างปี ค.ศ. 1980 – 1997 หรือปี พ.ศ. 2523 - 2540) และ ช่วงวัยที่ 4 เจเนอเรชั่นซี (Z) คือคนที่เกิดปี ค.ศ. 1998 หรือปี พ.ศ. 2541 ขึ้นไป โดยไม่ได้ศึกษาถึงช่วงวัยที่ 1 รุ่นเงียบ (Silent Generation) ซึ่งเกิดในช่วงปี ค.ศ.1900 – 1945 เนื่องจากอายุของคนในช่วงวัยนี้ จะมี

อายุมากกว่า 77 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มช่วงวัยที่มีจำนวนประชากรน้อยกว่าวัยอื่น ซึ่งอาจทำให้ค้นหากลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้ยาก

จากที่ได้กล่าวในเบื้องต้นแล้วว่า กลุ่มคนในแต่ละช่วงวัย จะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ทั้งนี้จากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัย เพิ่มเติมในประเด็นดังกล่าวพบว่า มีการศึกษาในต่างประเทศ ที่ศึกษาถึงพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของคนต่างช่วงวัย และมีผลการศึกษาว่าช่วงวัย (Generation) ที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมทางการเมืองที่แตกต่างกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าว ได้แก่ งานวิจัยที่ศึกษาในตุรกี และในเอเชีย ฮองกง และไต้หวัน อาเหม็ด โบคาล (2019) ได้ศึกษาถึง การวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการออกเสียงของคนรุ่นเจนเนอร์เรชั่น X, Y และ Z ประเทศตุรกี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ครอบครัว และสถานภาพทางสังคม การสื่อสารทางการเมือง และประเภทของสื่อ ปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ ค่านิยมทัศนคติและการรับรู้ทางการเมือง และปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล ได้แก่ ผลประโยชน์ในทางการเมือง ส่งผลต่อพฤติกรรมการออกเสียงของคนรุ่นเจนเนอร์เรชั่น X, Y และ Z ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดูรายละเอียดในบทที่ 2)

สำหรับการศึกษาความแตกต่างของพฤติกรรมทางการเมืองของคนต่างช่วงวัยในเอเชีย ได้ศึกษาถึงงานวิจัยจำนวน 4 ชิ้น ได้แก่ การศึกษาของ หวง ฮก วุย (Wong, Stan Hok-wui), ช่าย เจีย หัง (Tsai, Chia-hung), หวง จื่อ (Huang, Chi), และ อา ฉิน และ หวัง (Achen, Christopher H., Wang, T.Y.) ซึ่งงานทั้งหมดศึกษาในปี ค.ศ. 2019 โดยการศึกษาของหวง (Wong, Stan Hok-wui et., al , 2019) แปลชื่อไทยกับภาษาอังกฤษให้ตรงกัน พบว่าคนรุ่นใหม่ในฮ่องกง มีพฤติกรรมการเลือกตั้งที่สนับสนุนพรรคการเมืองที่ต่อต้านจีน เนื่องจากเกิดความวิตกกังวลต่อการผสมกลมกลืนและครอบงำทางวัฒนธรรมของจีน ส่วนคนรุ่นใหม่ในไต้หวัน มีทัศนคติที่เพิกเฉยกว่าคนฮ่องกง เนื่องจากที่ไม่ได้รับผลกระทบจากการอพยพเข้ามาของชาวจีนแผ่นดินใหญ่ ด้วยเหตุนี้จำนวนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งของชาวไต้หวันจึงลดลง ในประเด็นเดียวกันนี้ ช่าย (Tsai, Chia-hung, 2019) ได้ศึกษาถึงแบบแผนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกันของคนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่ในไต้หวัน โดยพบว่าคนรุ่นเก่ามีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการมากกว่า เนื่องจากมีทรัพยากรส่วนบุคคลและมีความผูกพันกับพรรคการเมือง และผู้นำทางการเมืองอย่างแน่นแฟ้น อย่างไรก็ตาม การที่คนรุ่นใหม่ในไต้หวันมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยกว่าคนรุ่นเก่า ก็ไม่ได้หมายความว่าคนรุ่นใหม่จะเพิกเฉยต่ออนาคตความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับไต้หวัน โดยพบว่า คนรุ่นใหม่มีแนวโน้มในการเรียกร้องเอกราชมากกว่า ซึ่ง เป็นผลมาจากความไม่พอใจต่อนโยบายเป็นมิตรกับจีน (Friendship policy) ของอดีตประธานาธิบดี หม่า อิง จิว นอกจากนี้ หวง (Huang, Chi, 2019) ได้พูดถึงการเคลื่อนไหวในการเรียกร้องเอกราชของคนรุ่นใหม่ในไต้หวันที่เพิ่มขึ้น ว่าส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ แผ่นดินใหญ่ (mainland) และ ชนพื้นเมือง (aborigines) ในไต้หวัน และเป็นผลมาจากการ

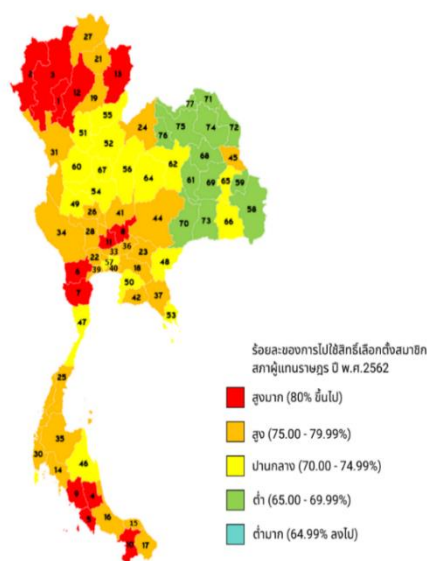
นำหลักสูตรสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งสนับสนุนจุดยืนในการเรียกร้องเอกราช หรืออย่างน้อยก็รักษาสถานภาพเดิมไว้ งานวิจัยอีกชิ้นคืองานของ อา เฉิน และ หวัง (Achen, Christopher H., Wang, T.Y., 2019) ซึ่งอธิบายถึงพฤติกรรมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ในไต้หวัน ว่า หากพิจารณาแค่ข้อมูลจำนวนคนรุ่นใหม่ที่ใช้สิทธิเลือกตั้งประธานาธิบดีลดลง ในปี ค.ศ. 2016 นั้น อาจไม่สามารถเข้าใจถึงพฤติกรรมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ในไต้หวันอย่างแท้จริงได้ แต่หากพิจารณาถึงการเคลื่อนไหวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ในไต้หวัน ซึ่งก็คือขบวนการทนายตะวัน ที่เป็น การเคลื่อนไหวต่อต้านการคุกคามความมั่นคงและการบูรณาการทางเศรษฐกิจและสังคมของจีนที่มีต่อ ไต้หวัน ก็จะทำให้เข้าใจพฤติกรรมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ได้อย่างรอบด้านกว่า (ดูรายละเอียดใน บทที่ 2)

สำหรับการศึกษาในประเทศไทย จากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัย พบว่าการศึกษาล้วน ใหญ่ เป็นแต่เพียงการศึกษา อายุ ในมิติที่เป็นปัจจัยย่อยหนึ่งของปัจจัยทางสังคมว่าส่งผลต่อ พฤติกรรมการเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร แต่ไม่ได้จำแนกและนิยามออกเป็นช่วงวัยอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามพบว่าการศึกษาลงลึกขึ้นที่พบว่า อายุ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชน

เริ่มตั้งแต่การศึกษาของ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ในปี พ.ศ. 2529 ที่ได้สรุปพฤติกรรมการลงคะแนน เสียงเลือกตั้งในมิติทฤษฎีและผลการวิจัยเชิงประจักษ์ โดยพบว่าปัจจัยด้านอายุ มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการเลือกตั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2529) ส่วนการวิจัย ของ ณิชพงษ์ ยะสม (2549) ก็พบว่า ช่วงอายุสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งในเรื่องระยะเวลาใน การตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ การศึกษาของนุกุล ชื่นพิง และคณะ (2561) ซึ่งพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตลอดจนการศึกษาอื่น ๆ ซึ่งพบว่าอายุมีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชน (ดูรายละเอียดในบทที่ 2)

เมื่อพิจารณาถึงภูมิทัศน์ทางการเมือง ดังที่ได้กล่าวในข้างต้น จะพบว่าคนในช่วงวัยต่าง ๆ ได้รับอิทธิพลจากบริบททางการเมืองในแต่ละช่วงเวลาที่แตกต่างกัน และอาจส่งผลให้มีพฤติกรรมใน การเลือกตั้งที่แตกต่างกันด้วย ดังนั้น การศึกษานี้ จึงให้ความสนใจในการศึกษาถึงพฤติกรรมการ เลือกตั้งของคนต่างช่วงวัยว่ามีรูปแบบหรือลักษณะอย่างไร และศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการ เลือกตั้งของคนต่างช่วงวัยที่ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562

สำหรับพื้นที่ในการศึกษา ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมการเลือกตั้งของ ประชาชนในเขตภาคเหนือ เนื่องจากรายงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 พบว่า ภาคเหนือเป็นภูมิภาคที่มีร้อยละของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 สูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่น ดังแสดงรายละเอียดในภาพที่ 1

ภาพ 1 ร้อยละของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2562 จำแนกรายจังหวัด
ที่มา : ผู้วิจัยเรียบเรียงข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2562)

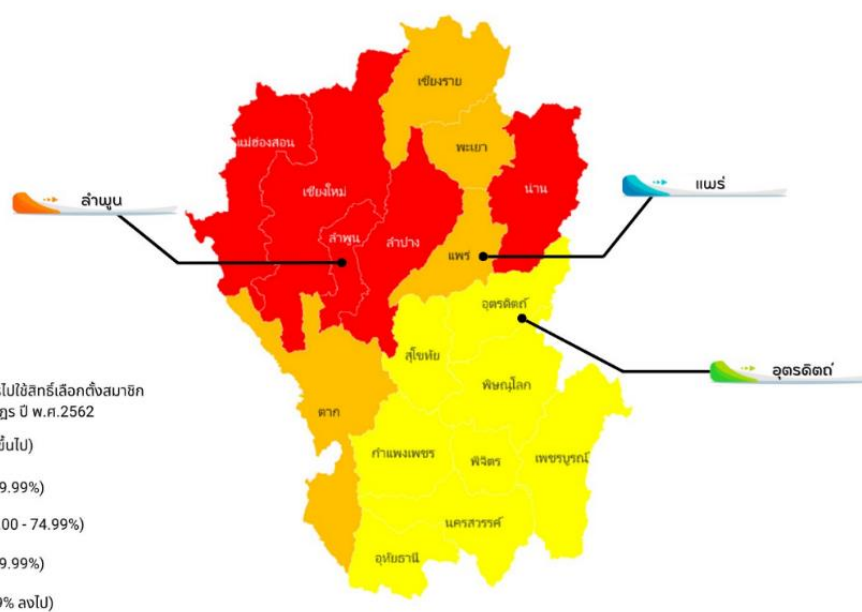
เมื่อพิจารณาเฉพาะข้อมูลของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคเหนือ ปี พ.ศ. 2562 พบว่ามีจังหวัดที่มีสัดส่วนของประชากรที่ใช้สิทธิร้อยละ 80.00 ขึ้นไป จัดอยู่ในระดับสูงมาก จำนวนถึง 5 จังหวัด ประกอบด้วย ลำพูน แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ลำปาง และน่าน และมีจังหวัดที่มีสัดส่วนของประชากรที่ใช้สิทธิร้อยละ 75.00 – 79.99 ซึ่งจัดอยู่ในระดับสูงจำนวน 4 จังหวัด ได้แก่ แพร่ พะเยา เชียงราย และตาก และมีจังหวัดที่มีสัดส่วนของประชากรที่ใช้สิทธิร้อยละ 70.00 – 74.99 ซึ่งจัดอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 8 จังหวัด ได้แก่ อุทัยธานี สุโขทัย พิษณุโลก นครสวรรค์ อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร และพิจิตร เป็นที่น่าสังเกตว่าในภาพเหนือ ไม่มีจังหวัดที่ประชากรที่ใช้สิทธิต่ำ หรือต่ำมาก

ตาราง 2 การไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2562 จำแนกรายจังหวัด

ลำดับ	จังหวัด	ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง	ดัชนีการมีส่วนร่วม	ร้อยละ
1	ลำพูน	332,838	290,702	สูงมาก	87.34
2	แม่ฮ่องสอน	173,490	144,801	สูงมาก	83.46
3	เชียงใหม่	1,303,580	1,086,307	สูงมาก	83.33
4	ลำปาง	622,169	498,106	สูงมาก	80.06
5	น่าน	387,773	310,262	สูงมาก	80.01
6	แพร่	372,901	294,629	สูง	79.01
7	พะเยา	391,849	308,616	สูง	78.76

ลำดับ	จังหวัด	ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง	ดัชนีการมีส่วนร่วม	ร้อยละ
8	เชียงราย	931,666	724,759	สูง	77.79
9	ตาก	386,083	296,563	สูง	76.81
10	อุทัยธานี	259,440	193,441	ปานกลาง	74.56
11	สุโขทัย	480,022	356,851	ปานกลาง	74.34
12	พิษณุโลก	689,069	510,870	ปานกลาง	74.14
13	นครสวรรค์	840,046	620,565	ปานกลาง	73.87
14	อุตรดิตถ์	369,079	272,412	ปานกลาง	73.81
15	เพชรบูรณ์	778,923	565,111	ปานกลาง	72.55
16	กำแพงเพชร	563,659	406,879	ปานกลาง	72.19
17	พิจิตร	430,402	304,329	ปานกลาง	70.71

ที่มา : จัดทำตารางโดยเรียงเรียงข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2562)

ภาพ 2 ร้อยละของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ
ที่มา : จัดทำภาพโดยเรียงเรียงข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2562)

เพื่อให้เข้าใจพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในเขตภาคเหนือ การศึกษาครั้งนี้ จึงเลือกศึกษา 3 จังหวัด ได้แก่จังหวัดลำพูน แพร่ และอุตรดิตถ์ เนื่องจากจังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่ม

จังหวัดที่มีร้อยละของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับสูงมาก จังหวัดแพร่ ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มจังหวัดที่มีร้อยละของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับสูง และจังหวัดอุดรดิตถ์ ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มจังหวัดที่มีร้อยละของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับปานกลาง โดยทั้งสามจังหวัด มีจำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่ใกล้เคียงกัน โดยจังหวัดลำพูน มีจำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวน 290,702 คน จังหวัดแพร่ มีจำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวน 294,629 คน และจังหวัดอุดรดิตถ์ มีจำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวน 272,412 คน ตามลำดับ

ดังนั้น ผู้วิจัย จึงเลือกศึกษาถึงพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรในปีพ.ศ. 2562 และปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งดังกล่าว อันได้แก่ 1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม 2) ปัจจัยด้านจิตวิทยา 3) ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล ซึ่งเป็นแนวทางหลักของการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง รวมทั้งจะเพิ่มเติมแนวทางการศึกษาปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง เพื่อเพิ่มเติมช่องว่างของการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชน โดยภูมิทัศน์ทางการเมืองที่นำมาศึกษาอยู่ภายใต้กรอบประเด็นดังนี้ 1) รูปแบบการใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการรับข่าวสารและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง 2) ความขัดแย้งทางการเมืองที่แบ่งออกเป็นสองขั้วนับตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2547 3) การเกิดขึ้นของพรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่ 4) การปรับเปลี่ยนระเบียบกติกาการเลือกตั้งที่แตกต่างไปจากเดิมของรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2560 และ 5) การชะงักงันของการเลือกตั้งกว่า 8 ปี ว่าพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 ของประชาชนในการเลือกตั้งหลังรัฐประหารมีรูปแบบหรือลักษณะอย่างไร ตลอดจนมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งเหล่านี้ เพื่อเพิ่มเติมช่องว่างทางวิชาการในการศึกษาประเด็นดังกล่าว โดยศึกษาเปรียบเทียบกับประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามช่วงวัย ได้แก่ 1) เบบี้บูมเมอร์ คือคนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2489 – 2507 2) เจเนอเรชันเอกซ์ (X) คือคนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2508-2522 3) เจเนอเรชันวาย (Y) คือคนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2523 - 2540) และ 4) เจเนอเรชันซี (Z) คือคนที่เกิด พ.ศ. 2540 ขึ้นไป และดำเนินการศึกษาประชาชนในเขตภาคเหนือ โดยเลือกศึกษา 3 จังหวัด ได้แก่ ลำพูน แพร่ และอุดรดิตถ์

คำถามการวิจัย

1. พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือมีความแตกต่างกันอย่างไร
2. มีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของคนต่างช่วงวัยในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ในเขตภาคเหนือ โดยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจเจกบุคคล ได้แก่ แนวทางปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านจิตวิทยา และปัจจัยด้านความสำนึกเชิง

เหตุผล อันเป็นแนวทางดั้งเดิมที่ได้รับความนิยม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร นอกจากนี้ปัจจัยเชิงโครงสร้าง (Structure) และสถาบัน (Institute) จะสามารถอธิบายถึงพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือได้หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านจิตวิทยาต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ
4. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ
5. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ
2. ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ
3. ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ
4. ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ขอบเขตของงานวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ศึกษาคือ จังหวัดในภาคเหนือจำนวน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ และจังหวัดอุตรดิตถ์

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาถึงพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัย อันประกอบไปด้วย พฤติกรรมการเลือกตั้งช่วงก่อน ระหว่างการเลือกตั้ง และหลังการเลือกตั้ง รวมทั้งศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งดังกล่าว อันได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านจิตวิทยา ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล และปัจจัยด้านภูมิทัศน์การเมืองไทย โดยศึกษาเปรียบเทียบคนต่างช่วงวัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 โดยจำแนกการเก็บข้อมูลตามช่วงวัยของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) เบบี้บูมเมอร์ คือคนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2489 – 2507 2) เจเนอเรชันเอกซ์ (X) คือคนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2508-2522 3) เจเนอเรชันวาย (Y) คือคนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2523 - 2540) และ 4) เจเนอเรชันซี (Z) คือคนที่เกิด พ.ศ. 2540 ขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562
2. ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562
3. เป็นการอธิบายถึงพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง นอกเหนือไปจากปัจจัยเชิงปัจเจกบุคคล (actors) อันได้แก่ แนวทางปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านจิตวิทยา และปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล ซึ่งเป็นแนวทางการอธิบายที่เน้นปัจจัยจากตัวบุคคล (actor) โดยการศึกษาพยายามศึกษาว่าปัจจัยที่เป็นโครงสร้าง (Structure) และสถาบัน (Institute) มาอธิบายถึงพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งได้ กล่าวคือ การศึกษาครั้งนี้ เป็นการขยายขอบเขตการศึกษาถึงพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง โดยนำเอา ปัจจัยที่เป็นโครงสร้าง (Structure) และสถาบัน (Institute) มาอธิบายถึงพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ร่วมกับปัจจัยตัวบุคคล อันถือเป็นความพยายามในการนำเอาสภาพทางทฤษฎีหรือบริบทแวดล้อมทางสังคมการเมืองมาศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง เพื่อเติมเต็มองค์ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งในประเทศไทย
4. ได้ขยายองค์ความรู้ทางวิชาการในประเด็นการศึกษาถึงพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของคนต่างช่วงวัย ซึ่งเป็นความพยายามในการนำเอาประเด็น “ช่วงวัย” (Generation) มาศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งในบริบทภาคเหนือของประเทศไทย ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสามารถนำไปเป็น

ข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์ หรือส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง พฤติกรรมทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่เหมาะสมตามระบอบประชาธิปไตยต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง หมายถึง พฤติกรรมทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นการแสดงออกของประชาชนผ่านการใช้สิทธิเลือกผู้แทนของตนเพื่อตอบสนองนโยบาย อุดมการณ์ทางการเมือง และความคาดหวัง ตามระบบกลไกการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย โดยจำแนกเป็น 1) พฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้ง 2) พฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง และ 3) พฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง

ช่วงวัย หมายถึง กลุ่มคนที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ที่มีช่วงอายุที่แตกต่างกัน โดยแบ่งออกเป็น 1) เบบี้บูมเมอร์ คือคนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2489 – 2507 2) เจเนอเรชันเอกซ์ (X) คือคนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2508-2522 3) เจเนอเรชันวาย (Y) คือคนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2523 - 2540) และ 4) เจเนอเรชันซี (Z) คือคนที่เกิด พ.ศ. 2540 ขึ้นไป

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง หมายถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ความหลากหลายของกลุ่มทางสังคมที่เป็นสมาชิก จำนวนชั่วโมงในการทำงานหรือเรียนต่อวัน ศาสนา และชาติพันธุ์

ปัจจัยด้านจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง หมายถึง ความนิยมต่อพรรคการเมือง ความนิยมต่อนโยบายของพรรคการเมือง ความนิยมต่อตัวผู้สมัคร

ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง หมายถึง การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนบุคคล และการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม

ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง หมายถึง บริบทแวดล้อมทางการเมืองไทย โดยภูมิทัศน์ทางการเมืองในปัจจุบัน มีลักษณะสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ได้แก่ 1) รูปแบบการใช้ออนไลน์ในการรับข่าวสารและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง 2) ความขัดแย้งทางการเมืองไทยระหว่างกลุ่มการเมืองต่าง ๆ นับตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2547 3) รัฐประหารและความชะงักงันของการเลือกตั้งกว่า 8 ปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 ถึงปี พ.ศ. 2562 4) การปรับเปลี่ยนระเบียบกติกาการเลือกตั้งที่แตกต่างไปจากเดิมของรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2560 โดยเฉพาะวิธีการเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสม 5) การเกิดขึ้นของพรรคที่ประกาศตัวเป็นพรรคทางเลือกใหม่นอกเหนือไปจากขั้วทางการเมืองในขณะนั้น โดยในที่นี้หมายถึงพรรคอนาคตใหม่

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562 : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษา โดยมีแนวคิดและทฤษฎีในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง (Election)
 2. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกตั้ง (Voting behavior)
 3. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง (Factors affecting voting behavior)
 4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Literature review)
 5. กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)
- ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอรายละเอียดของแนวคิดดังกล่าวโดยรายละเอียดตามลำดับ ดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง (Concept of election)

การเลือกตั้ง (Election) เป็นกระบวนการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเชื่อว่าอำนาจสูงสุดในการปกครองเป็นของประชาชน อันแตกต่างจากการปกครองระบอบดั้งเดิมที่ยึดถือลัทธิเทวสิทธิ์ว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือคณะบุคคล ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยในปัจจุบัน ที่โครงสร้างสังคมมีความซับซ้อนและจำนวนประชากรมีจำนวนมากเกินกว่าที่ทุกคนจะสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองได้โดยตรง การเลือกตั้ง จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญของการปกครองแบบประชาธิปไตย

เพื่อเป็นการทำความเข้าใจในแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งอย่างละเอียด ในส่วนต่อไป การศึกษานี้จะ อธิบายถึงประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ความหมายของการเลือกตั้ง ความสำคัญของการเลือกตั้ง หลักเกณฑ์การเลือกตั้ง ประเภทการเลือกตั้ง และการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการเลือกตั้ง

ในส่วนนี้จะเป็นการอธิบายความหมายของการเลือกตั้ง เพื่อเป็นการอธิบายว่าการเลือกตั้งคืออะไร และมีความหมายอย่างไร ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ จะนำเสนอในส่วนด้านล่างนี้

การนิยามความหมายของการเลือกตั้ง (Election) นั้น ได้มีนักวิชาการจำนวนมาก ที่พยายามอธิบายถึงความหมาย โดยส่วนใหญ่เห็นว่า การเลือกตั้ง เป็นทั้งกิจกรรมและกลไกทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีตัวแทน ที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการออกเสียงลงคะแนนตามความเห็นของตนเองโดยอิสระเสรี ในการเลือกผู้สมัคร ซึ่งเป็นบุคคลหนึ่งจากบุคคลหลาย ๆ บุคคล หรือจากบัญชีรายชื่อหนึ่งหรือหลายบัญชีที่สมัครใจเสนอตัวเข้ามาให้ประชาชนเลือกเป็นตัวแทนของตนเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตย โดยผู้ที่ได้รับเลือกด้วยคะแนนเสียงส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้แทนของประชาชน ให้ดำเนินการบริหารและปกครองในระดับต่าง ๆ ทั้งระดับชาติและท้องถิ่น (ธานินทร์ กรัยวิเชียร, 2520; วิสุทธิ์ โปธิแทน, 2524; พิมลจันทร์ นามวัฒน์, 2534; สุพรรณิ ชะโลธร, 2541; วิชา ไชยสาร, 2544 ; ประจักษ์ ก้องกีรติ, 2555 ; สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2558)

เชาวณะ ไตรมาส (2545) ได้นิยามถึงการเลือกตั้งในมิติของการแข่งขันทางอำนาจเพื่อเข้าไปสู่อำนาจ และการใช้อำนาจทางการเมือง โดยมีการเลือกตั้งเป็นกลไกของการแข่งขัน เพื่อเป็นหลักประกันว่าการแข่งขันเข้าสู่อำนาจเป็นไปอย่างสุจริตเที่ยงธรรม นอกจากนี้ อัมภวาน์ ปาณิกบุตร (2544) ได้นิยามถึง การเลือกตั้ง ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการประชาธิปไตย ที่จะนำไปสู่กระบวนการประชาธิปไตยอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกรัฐบาลหรือฝ่ายบริหาร การออกกฎหมาย โดยฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ฯลฯ โดยวิธีการเลือกตั้งนั้นอาจมีได้ 2 แบบ คือ 1) การเลือกผู้แทนโดยตรง (Direct election) หมายถึงประชาชนผู้เลือกตั้งได้เลือกผู้แทนไปทำหน้าที่แทนตนโดยปราศจากคนกลาง 2) การเลือกผู้แทนโดยทางอ้อม (Indirect election) หมายถึง การที่ประชาชนได้เลือกคนกลางเพื่อออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนแทนตน (เอกบุญ วงศ์สวัสดิ์กุล, 2557)

ดังนั้นในการศึกษานี้กำหนดนิยามการเลือกตั้งว่า เป็นกิจกรรมและกลไกการแสดงออกของประชาชนในทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ในการเลือกตัวแทนของตนเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตย โดยการเลือกตั้งนั้น ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของความสมัครใจและเสรี

2. ความสำคัญของการเลือกตั้ง

ในส่วนนี้จะเป็นการอธิบายความสำคัญของการเลือกตั้ง เพื่อเป็นการอธิบายว่าการเลือกตั้งมีความสำคัญต่อการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างไร ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ จะนำเสนอในส่วนด้านล่างนี้

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่ามีการอธิบายถึงความสำคัญของการเลือกตั้งไว้หลายประการ โดยสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

ประการแรก การเลือกตั้งมีความสำคัญในฐานะที่เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ในสังคมประชาธิปไตย โดยจากบทบัญญัติข้อ 21 (1) แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วย สิทธิมนุษยชน (Universal Declaration Of Human Rights) สรุปใจความสำคัญ ได้ว่า “เจตจำนงของประชาชนยอมเป็นมูล

ฐานแห่งอำนาจของรัฐบาลผู้ปกครอง เจตจำนงดังกล่าวต้องแสดงออกโดยการเลือกตั้งอันสุจริต ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งคราวตามกำหนดเวลา ด้วยการลงคะแนนเสียงของชายหญิง โดยถือหลักคนละหนึ่งเสียงเท่ากันและกระทำเป็นการลับด้วยวิธีการอื่นใดที่จะรับประกันในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นไปโดยเสรี” (กระมล ทองธรรมชาติ, 2525) การเลือกตั้งจึงถือเป็นกระบวนการหนึ่งในการแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศในอันที่จะมอบความไว้วางใจในตัวแทนของปวงชนไปใช้อำนาจแทนตน เป็นวิธีการในระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ เนื่องจากทุกคนไม่สามารถเข้ามาใช้อำนาจทางการเมืองโดยตรงได้ จึงจำเป็นต้องมีการเลือกตั้งเพื่อให้ผู้แทนเข้ามาใช้อำนาจทางการเมือง (กระมล ทองธรรมชาติ, 2525; พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2527; อมร จันทสมบุรณ์, 2537; ศุภรัตน์ เลิศพานิชย์กุล, 2538; สุขุม นวลสกุล, 2545; อัษฎางค์ ปาณิกบุตร, 2548; สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2558) ในสังคมขนาดใหญ่ และมีโครงสร้างที่ซับซ้อน การเลือกตั้งอาจเป็นเพียงการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเดียวที่ประชาชนเคยทำ (เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2553) กล่าวคือ การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญยิ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน (Representative democracy)

ประการที่สอง การเลือกตั้งเป็นวิธีการคัดคนเข้าสู่ตำแหน่งในระดับต่าง ๆ ทั้งระดับสากล ระดับชาติ หรือระดับท้องถิ่น โดยอาศัยหลักเสียงข้างมากจากการลงมติของสาธารณชนเป็นเกณฑ์ตัดสิน แม้หลักเสียงข้างมากยังไม่ใช่เงื่อนไขที่เพียงพอ (Sufficient condition) แต่ก็เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป (เฮย์วูด เอ. (Heywood, A., 1997) อ้างถึงใน ภูริ พวงศ์เจริญ, 2564) นอกจากนี้ ตามทฤษฎีประชาธิปไตยแบบคลาสสิก (Classical Democratic Theory) บ่งชี้ให้เห็นว่าการเลือกตั้งเป็นการเลือกรัฐบาลที่จะเข้ามาปกครองประเทศ (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2543) สอดคล้องกับ ธโรธร ตู๋ทองคำ (2545) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการเลือกตั้งในทางทฤษฎีว่า ทฤษฎีการแบ่งอำนาจอธิปไตยออกเป็นสามส่วน คืออำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการนั้น มีความเชื่อมโยงกับปรัชญาการเลือกตั้ง โดยเป็นกลไกที่ได้มาซึ่งผู้ใช้อำนาจอธิปไตยในประเทศ

ประการที่สาม การเลือกตั้งเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความชอบธรรมแก่อำนาจปกครองของผู้ปกครอง (สุขุม นวลสกุล, 2545) โดยเฉพาะในประเทศที่มีพรรคการเมืองมากกว่าหนึ่งพรรค การเลือกตั้งที่เป็นไปตามกฎเกณฑ์และกติกาจะทำให้คู่แข่งทางการเมืองยอมรับผลการเลือกตั้ง แตกต่างจากวิธีการที่ไม่ชอบธรรม เช่น การปฏิวัติรัฐประหาร และกระบวนการสับเปลี่ยนอำนาจทางการเมือง โดยการเลือกตั้ง จะทำให้รัฐบาลที่ได้รับการเลือกตั้งตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อประชาชน เนื่องจากการออกเสียงของประชาชนถือเป็นการตัดสินอนาคตทางการเมือง ด้วยการเลือกหรือไม่เลือกผู้แทน ให้กลับมาทำหน้าที่อีกครั้ง (ศุภรัตน์ เลิศพานิชย์กุล, 2538; เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2553) ดังนั้น การเลือกตั้งจึงช่วยให้การสืบทอดอำนาจทางการเมืองการปกครองเป็นไปอย่างสันติวิธี เพราะทำให้ผู้แทนที่มาจากการเลือกตั้งได้รับการยอมรับจากประชาชน อันนับว่า

เป็นการสร้างความชอบธรรมให้กับผู้แทน และยังเป็นกลไกกระตุ้นเตือนให้ผู้แทนต้องรับผิดชอบต่อประชาชนด้วย

ประการสุดท้าย การเลือกตั้ง ยังเป็นดัชนีหนึ่งในการชี้วัดความเป็นประชาธิปไตย การเลือกตั้งเปรียบเสมือนกับจุดศูนย์กลางในการศึกษาถึงความเป็นประชาธิปไตย โดยฉายภาพพัฒนาการของระบอบประชาธิปไตยแต่ละยุคสมัยด้วยการพิจารณาถึงการเลือกตั้งเป็นหลัก ซึ่งนอกจากการเลือกตั้งแล้ว Economist Intelligence Unit ได้คิดค้นเครื่องมือที่เรียกว่า “ดัชนีชี้วัดประชาธิปไตย (Democracy Index)” ซึ่งประกอบด้วย 5 ประเด็น ดังนี้ 1) กระบวนการเลือกตั้งและพหุนิยม (Electoral process and pluralism) 2) เสรีภาพพลเมือง (Civil liberties) 3) หน้าที่ของรัฐบาล (Functioning of government) 4) การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political participation) และ 5) วัฒนธรรมทางการเมือง (Political culture) (ยุวดี เทพยสุวรรณ, 2551) จะเห็นได้ว่าการเลือกตั้งเป็นตัวชี้วัดถึงความเป็นประชาธิปไตย และการศึกษาถึงพัฒนาการของประชาธิปไตยในประเทศต่าง ๆ ก็มักมุ่งศึกษาถึงการเลือกตั้งเป็นสำคัญ ส่วนสุมาลี บุญเรือง และคณะ (2564) ก็มีความเห็นสอดคล้องกันว่าการเลือกตั้งถือเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตยทางอ้อม (Indirect democracy) หรือประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน (Representative democracy) ส่วนอัษฎางค์ ปาณิกบุตร (2548) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเลือกตั้งว่าเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการประชาธิปไตยซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการประชาธิปไตยอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกรัฐบาลหรือฝ่ายบริหารการออกกฎหมายโดยฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ฯลฯ

จากที่กล่าวมาแล้ว ยังมีความสำคัญของการเลือกตั้งในประเด็นอื่น ๆ เช่น การเลือกตั้งช่วยแก้ไขความขัดแย้งและผ่อนคลายความตึงเครียดทางการเมืองอันเนื่องจากความขัดแย้งที่รุนแรงระหว่างฝ่ายต่าง ๆ และการเลือกตั้ง ยังช่วยให้เห็นถึงทิศทางของการเมือง และช่วยสร้างความสอดคล้องในการสนองตอบความต้องการตามเจตนารมณ์ร่วมของประชาชน รวมไปถึง การเลือกตั้งยังมีความสำคัญในการสร้างความเปลี่ยนแปลงให้แก่วิวัฒนาการทางการเมืองการปกครอง (เชาวณะ ไตรมาส, 2545)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการเลือกตั้งมีความสัมพันธ์และสำคัญต่อพัฒนาการของประชาธิปไตยอย่างมาก ดังนั้น การทำความเข้าใจถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ของการเลือกตั้ง จึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง (Voting behavior) ของประชาชนรวมทั้งปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการทำความเข้าใจถึงการตัดสินใจของประชาชนต่อการเลือกตั้ง

3. หลักเกณฑ์การเลือกตั้ง

สำหรับเนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการอธิบายถึงหลักเกณฑ์การเลือกตั้ง เพื่อเป็นการอธิบายว่าการเลือกตั้งมีหลักเกณฑ์อย่างไร อันจะเป็นแนวทางในการพิจารณาถึงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2562 ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ จะนำเสนอในส่วนด้านล่างนี้

การเลือกตั้ง ประกอบไปด้วยหลักเกณฑ์ ที่เป็นที่ยอมรับเป็นสากล โดยจำแนกเป็นหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ได้ดังนี้ (เมธา สุตบรรทัด, 2517; เอกชาติ แจ่มอัน, 2547; ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, 2548)

1) ความเป็นอิสระแห่งการเลือกตั้ง หมายถึง ความเป็นอิสระในการแสดงเจตนาสมัครใจในการเลือกตั้งโดยไม่ถูกบีบบังคับข่มขู่ด้วยประการใด ๆ หรือการชักจูงโดยการให้อามิสสินจ้าง

2) หลักการเลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลา หมายถึง การจัดเลือกตั้ง จะต้องมีการรอบเวลาที่ชัดเจนแน่นอน เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของผู้แทน ว่าได้ปฏิบัติตามเจตนาสมัครใจของประชาชนหรือไม่ และเป็นเงื่อนไขเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสสามารถเปลี่ยนแปลงตัวผู้ปกครองได้โดยสันติวิธี

3) การเลือกตั้งที่ยุติธรรม หมายถึง การเลือกตั้งที่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ กติกา และเจตนาสมัครใจของกฎหมาย โดยไม่มีการครอบงำหรือการใช้อิทธิพลใด ๆ ทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ และสถานภาพทางสังคม รวมไปถึงการแข่งขันในการเลือกตั้ง ก็จะต้องเป็นไปตามกรอบและเจตนาสมัครใจของกฎหมายที่ตั้งอยู่บนความยุติธรรมและความเสมอภาค

4) หลักการใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นการทั่วไป หมายถึง การให้สิทธิแก่ประชาชนทั่วไปในการเลือกตั้ง โดยไม่มีการกีดกันหรือจำกัดสิทธิ ด้วยเหตุความแตกต่างทางเพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม

5) หลักความเสมอภาค หมายถึง การมีสิทธิในการเลือกตั้งของประชาชน มีความเท่าเทียมเสมอภาคกัน โดยไม่ถือเอาความแตกต่างในมิติต่างๆ มาเป็นเหตุในการเลือกปฏิบัติ เช่น หลักหนึ่งคนหนึ่งเสียง (One man one vote) ซึ่งถือว่าคะแนนเสียงทุก ๆ คะแนนมีความสำคัญเท่ากัน

6) หลักการลงคะแนนลับ หมายถึง การออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนเป็นเอกสิทธิ์ และได้รับการปกป้องโดยการออกเสียงลับ เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างบริสุทธิ์

นอกจากนี้ เมธา สุตบรรทัด (2517) ก็ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การเลือกตั้งที่แตกต่างออกไปได้แก่ หลักการกำหนดอายุขั้นต่ำ ด้วยเหตุผลที่ว่าผู้มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อาจจะขาดความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ทางการเมือง ซึ่งส่งผลต่อการวินิจฉัย และหลักความเป็นพลเมือง ซึ่งเกือบทุกประเทศ จะมีการสงวนสิทธิการเลือกตั้งไว้ให้แก่พลเมืองของตนเอง

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าหลักเกณฑ์ของการเลือกตั้งประกอบไปด้วยหลักเกณฑ์ ที่ได้รับการยอมรับเป็นสากล ซึ่งในการศึกษานี้ จะเป็นการศึกษาถึงการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งก็คือการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 ดังนั้น การพิจารณาถึงหลักเกณฑ์ในการเลือกตั้งดังกล่าว

จะสามารถนำมาเป็นแนวทางในการพิจารณาถึงปัจจัยด้านกติกาของการเลือกตั้งเพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนได้

4. ประเภทการเลือกตั้ง

ในส่วนนี้จะเป็นการอธิบายถึงประเภทการเลือกตั้ง เพื่อเป็นการอธิบายว่าการเลือกตั้งแบ่งเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง ซึ่งการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย สามารถพิจารณาประเภทของการเลือกตั้งแบ่งตามที่มาของการเลือกตั้งเป็น 3 ประเภทคือ การเลือกตั้งทั่วไป การเลือกตั้งซ่อม และการเลือกตั้งซ้ำ (ชยอนันต์ สมุทวณิช, 2524 อ้างถึงใน กฤตยชญ์ สมมุง และ อารังศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์, 2563; อัสลียา นิยมไทย, 2549; ธีระพงศ์ พลเกษตร, 2556) ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ จะนำเสนอในส่วนด้านล่างนี้

ประเภทแรกคือการเลือกตั้งทั่วไป (General Election) หมายถึงการเลือกตั้งที่ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั่วประเทศมาลงคะแนนเสียงพร้อม ๆ กัน การเลือกตั้งทั่วไปมี 2 กรณีคือคราวแรกที่จะต้องมีการเลือกตั้งและการยุบสภา

ประเภทที่สองคือการเลือกตั้งซ่อม (By-election) ในกรณีที่ผู้แทนขาดจากสมาชิกภาพเช่นตาย ลาออกหรือเพราะเหตุอื่น ๆ ก็จะมีการเลือกตั้งซ่อมให้ได้ผู้แทนราษฎร ซึ่งการเลือกตั้งซ่อมอาจจะมี ความสำคัญไม่เท่ากับการเลือกตั้งทั่วไป แต่ในบางครั้งการเลือกตั้งซ่อมในเขตการเลือกตั้งที่ประชาชน มีความสนใจทางการเมืองอยู่บ้างแล้วการเลือกตั้งซ่อมก็จะเป็นเครื่องมือในการวัดความนิยมพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งหรือรัฐบาลได้

ประการที่สามคือการเลือกตั้งซ้ำ (Re-election) หมายถึงการเลือกตั้งที่จัดให้มีขึ้นในเขตเลือกตั้งใดเลือกตั้งหนึ่งโดยเฉพาะ ในกรณีที่มีการฟ้องร้องต่อศาลว่ามีการเลือกตั้งโดยมิชอบและศาลมี คำสั่งให้การเลือกตั้งครั้งนั้นเป็นโมฆะและให้มีการจัดการเลือกตั้งใหม่ในระยะเวลาที่กำหนด

โดยการศึกษาที่ มุ่งเน้นศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นการเลือกตั้งทั่วไป (General Election)

5. ลักษณะของการเลือกตั้ง

สำหรับเนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการอธิบายถึงลักษณะของการเลือกตั้ง เพื่อเป็นการอธิบายว่าการเลือกตั้งมีลักษณะอย่างไร อันจะเป็นแนวทางในการพิจารณาถึงลักษณะการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ จะนำเสนอในส่วนด้านล่างนี้

จากการทบทวนวรรณ พบว่าการเลือกตั้งต้องมีลักษณะสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ ดังนี้ (พรรคศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2539)

- 1) มีบุคคลหลายคนหรือมีบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งหลายบัญชี ในกรณีที่มีกฎหมายให้ราษฎรเลือกตั้งตามบัญชีรายชื่อ ถ้ามีผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงคนเดียว หรือมีบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงบัญชีเดียว ไม่ถือว่าเป็นการเลือกตั้งที่พึงปรารถนา

2) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องมีเสรีภาพบริบูรณ์ที่จะเลือกหรือไม่เลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่งหรือ บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งบัญชีใดบัญชีหนึ่ง ฉะนั้น หากมีการบังคับให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนน เสียงให้บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือบัญชีรายชื่อใดบัญชีหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการบังคับโดยทางตรงหรือโดย ทางอ้อม ถือว่าไม่ใช่การเลือกตั้งที่พึงปรารถนา

3) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิและเสรีภาพที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น และมีโอกาสที่จะทราบ ความคิดเห็นของผู้สมัครรับเลือกตั้งได้

6. การเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

สำหรับเนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการอธิบายถึงการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช 2560 เพื่อชี้ให้เห็นถึงกฎกติกาการเลือกตั้งที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งจะเป็น แนวทางในการพิจารณาว่าส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนหรือไม่ อย่างไร ซึ่ง รายละเอียดต่าง ๆ จะนำเสนอในส่วนด้านล่างนี้ โดยการวิจัยนี้ จะกล่าวถึงการเลือกตั้งตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในประเด็น ที่มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หลักการเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสม การเปลี่ยนแปลงบัตรเลือกตั้งเป็นบัตรใบเดียว และการ คำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ที่มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2560 กำหนดให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวน 500 คน มา จากการเลือกตั้ง 2 แบบ ได้แก่ (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2560) 1) ส.ส. แบบแบ่งเขต มี จำนวน 350 คน คือ ส.ส. ที่มาจากเขตเลือกตั้งโดยการแบ่งเขตเลือกตั้งทั่วประเทศออกเป็น 350 เขต ในแต่ละเขตเลือกตั้งมี ส.ส. ได้ 1 คน ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนสูงกว่าคะแนนเสียงไม่เลือก ผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือกเป็น ส.ส. และ 2) ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ มีจำนวน 150 คน โดยพรรคการเมือง จะต้องจัดทำบัญชีรายชื่อพรรคละหนึ่งบัญชี ซึ่งรายชื่อไม่ซ้ำกับรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขต ส่งให้กรรมการการเลือกตั้งก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต เลือกตั้ง การลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียวกัน กับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยการคำนวณจำนวน ส.ส. แบบบัญชี รายชื่อที่แต่ละพรรคพึงจะได้รับ มาจากการจัดสรรคะแนนที่ประชาชนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. จากพรรคต่าง ๆ ทั่วประเทศ มาคำนวณจำนวน ส.ส. ของพรรคการเมืองที่จะได้รับในการเลือกตั้ง โดย พรรคการเมืองจะมีจำนวน ส.ส. ทั้งสองประเภทได้ไม่เกินจำนวนโควตาที่พรรคการเมืองได้รับ

หลักการเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้กำหนดหลักการใหม่ของระบบการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สรุปได้ ดังนี้ (ชาญชัย แสวงศักดิ์, 2560)

1. หลักคิดระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เหมาะสมกับประเทศไทย เนื่องจากในอดีตคะแนนของประชาชนที่เลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งใด ๆ ซึ่งไม่ได้คะแนนเป็นลำดับที่ 1 ของเขตเลือกตั้งนั้น ๆ (ไม่ชนะการเลือกตั้ง) คะแนนดังกล่าวแทบจะถูกทิ้งสูญเปล่า ดังนั้น หลักคิดระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เหมาะสมกับประเทศไทยจะต้องประกอบด้วย

1.1 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง
 1.2 ระบบการเลือกตั้ง ไม่ควรซับซ้อน ประชาชนเข้าใจง่าย
 1.3 เพื่อเป็นการเคารพประชาชนที่ลงคะแนน จึงจะพยายามทำให้คะแนนเลือกตั้งที่ประชาชนลงให้ทุกคะแนนมีความหมาย ไม่ว่าจะลงคะแนนให้บุคคลใด คะแนนนั้นส่วนใหญ่ไม่ควรสูญเปล่า

1.4 เป็นระบบการเลือกตั้งที่ส่งเสริมให้ประชาชนสนใจออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง
 1.5 เข้ากับบริบทหรือวิถีชีวิตของไทยโดยไม่ขัดกับหลักสากล

2. ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งจะต้องได้คะแนนเสียงมากกว่าคะแนนเสียงของประชาชนที่ไม่ประสงค์เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หากได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งไม่มากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่ประสงค์ จะสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งครั้งใหม่อีกมิได้ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความไม่เห็นด้วยกับการเลือกตั้งที่

3. ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต้องเป็นผู้ที่พรรคการเมืองส่งสมัครรับเลือกตั้ง และเมื่อสมัครรับเลือกตั้งแล้ว จะถอนการสมัครรับเลือกตั้งหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ เฉพาะกรณีที่ผู้สมัครเสียชีวิต หรือขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม

4. การจัดบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ กำหนดให้เป็นบัญชีรายชื่อบัญชีเดียวทั้งประเทศ และใช้การคำนวณคะแนนทั้งประเทศ โดยต้องมีการกำหนดเงื่อนไขให้แต่ละบัญชีรายชื่อมีการจัดสรรให้บุคคลในรายชื่อของบัญชีนั้นมาจากทุกภูมิภาคในสัดส่วนที่เหมาะสม

การเปลี่ยนแปลงบัตรเลือกตั้งเป็นบัตรใบเดียว

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2560) ได้กล่าวถึงการใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียวนั้นทำให้นับคะแนนได้ง่าย ในบัตรเลือกตั้งจะมีเพียงชื่อพรรคและตัวผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น ซึ่งกฎหมายเดิมกำหนดให้ต้องมีบัตร 2 ใบ เพราะเขียนให้พรรคการเมืองสามารถส่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้โดยไม่ต้องส่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ทำให้ต้องมีบัตร 2 ใบ แต่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันกำหนดว่าจะ “ส่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบัญชีรายชื่อได้ ต้องส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งด้วย” จึงใช้บัตรเลือกตั้งเพียงใบเดียว

การคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560, มาตรา 91)

1. นำคะแนนรวมทั้งประเทศที่พรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อได้รับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหารด้วยห้าร้อยอันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร
2. นำคะแนนที่ได้ตามข้อ 1 ไปหารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่รับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทุกเขต จำนวนที่ได้รับจะเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะมีได้เบื้องต้น
3. นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะมีได้ตาม ข้อ 2 ลบด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่พรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้ง โดยผลลัพธ์คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นจะได้รับเบื้องต้น

การพิจารณาคำนวณจำนวนที่นั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมือง หากพรรค ก. ชนะ เลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งได้ 200 เขต และถ้าคำนวณจากคะแนนความนิยมทั่วประเทศของพรรค ก. คำนวณได้ที่นั่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด 250 ที่นั่งในสภา ดังนั้น พรรค ก. ก็จะได้ที่นั่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มเข้าไปให้ได้ตามสิทธิที่พรรคควรได้ และการพิจารณาคำนวณจำนวนที่นั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคในรูปแบบเดียวกันทั้งหมด นับว่าเป็นการเปิดโอกาสให้พรรคเล็กได้มีที่นั่งมากขึ้นตามแบบจัดสรรปันส่วนผสมดังกล่าว ดังนั้นจึงนำไปสู่คำถามที่น่าสนใจว่าการคำนวณคะแนนด้วยการเลือกบัตรเดียวแบบใหม่นี้ จะส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 หรือไม่ อย่างไร

แนวคิดเรื่องการเลือกตั้งที่กล่าวมานี้ ได้ทำให้เข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ หลักเกณฑ์ และวิธีการเลือกตั้งในภาพกว้าง ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจภาพรวมของหลักการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย นอกจากนี้ ประเด็นที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ หลักเกณฑ์ในการคำนวณเสียงดังกล่าว จะมีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้ง สส. ของประชาชนหรือไม่ ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยย่อยในปัจจุบันที่ศรัทธาทางการเมือง ที่การศึกษาชี้ เสนอว่าอาจมีผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งก็ได้ ในส่วนต่อไป จะเป็นการอธิบายถึงแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของพฤติกรรม และความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งกับพฤติกรรมทางการเมืองว่าเป็นอย่างไร รวมทั้งลักษณะของพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งว่าประกอบไปด้วยพฤติกรรมอะไรบ้าง

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง (Voting behavior)

เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจในแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานี้อย่างละเอียด ในส่วนต่อไป จะอธิบายถึงประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ความหมายของพฤติกรรม พฤติกรรมทาง

การเมือง พฤติกรรมการเลือกตั้ง ซึ่งประกอบไปด้วย ความหมายของพฤติกรรมการเลือกตั้ง และ ลักษณะของพฤติกรรมการเลือกตั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาถึงพฤติกรรมการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2562 โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์พฤติกรรมทางการเมืองจำเป็นต้องทำความเข้าใจคำว่า “พฤติกรรม” โดยทั่วไปเสียก่อนจึงจะทำความเข้าใจ “พฤติกรรมการเลือกตั้ง” ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอดังนี้

1. ความหมายของพฤติกรรม

สำหรับเนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการอธิบายถึงความหมายของพฤติกรรม เพื่อเป็นการทำความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรม อันจะเป็นแนวทางในการศึกษาถึงพฤติกรรมการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ จะนำเสนอในส่วนด้านล่างนี้

พฤติกรรม คือการปฏิบัติซึ่งบุคคลใดบุคคลหนึ่งแสดงต่อบุคคลหนึ่งหรือแสดงออกต่อบุคคลอื่น ในทางที่ถูกต้องหรือผิดไปจากปทัสถานแห่งแบบธรรมเนียมหรือมารยาทของสังคม (อรุณ รักธรรม , 2524) ส่วนเจษฎา บุญมาโฮม (2546) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมว่าหมายถึง การตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบกับบุคคลโดยสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นอาจจะสามารถสังเกตได้โดยตรงหรือไม่ก็ได้ การแสดงออกนั้นอาจเกิดขึ้นในช่วงที่เรามีสติรู้สึกตัวหรือไม่รู้สึกตัวก็ได้ จัดเป็นพฤติกรรมทั้งสิ้น นอกจากนี้ ยังได้มีการจำแนกประเภทของพฤติกรรมมนุษย์ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ พฤติกรรมภายนอก และ พฤติกรรมภายใน โดยมีรายละเอียดดังนี้ (Songpol Phoomiphat), 1998 ; สงวน สุทธิเลิศอรุณ, 2543)

1. พฤติกรรมภายนอก (Overt behavior) เป็นพฤติกรรมที่ผู้อื่นสังเกตได้ โดยใช้ประสาทสัมผัสหรือใช้เครื่องมือ พฤติกรรมภายนอกยังแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมภายนอก ที่ไม่ต้องอาศัยเครื่องมือในการสังเกตคือ และพฤติกรรมภายนอกที่ต้องอาศัยเครื่องมือในการสังเกตซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่สามารถเห็นด้วยตาเปล่า

2. พฤติกรรมภายใน (Covert behavior) ได้แก่ พฤติกรรมที่เจ้าตัวเท่านั้นรับรู้ เช่น การได้ยิน การเข้าใจ การรู้สึกหิว ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ถือว่าเป็นพฤติกรรมภายในมี 4 ลักษณะ คือ พฤติกรรมที่เป็นความรู้สึกจากการสัมผัส (Sensitive) พฤติกรรมที่เป็นการเข้าใจหรือตีความ (interpreting) พฤติกรรมที่เป็นความจำ (remembering) และพฤติกรรมที่เป็นความคิด (thinking)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมเป็นการแสดงออกของมนุษย์ ที่รวมถึงการแสดงออกภายนอก และการแสดงออกภายใน โดยเป็นพฤติกรรมที่แสดงและออกมาทั้งที่รู้สึกตัวและไม่รู้สึกตัว

2. พฤติกรรมการเลือกตั้ง

สำหรับเนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการอธิบายถึง พฤติกรรมทางการเมือง และพฤติกรรมการเลือกตั้ง เพื่อเป็นการอธิบายถึงความเกี่ยวพันระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองกับพฤติกรรมการ

เลือกตั้ง เพื่อทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ จะนำเสนอในส่วนด้านล่างนี้

จากการทบทวนวรรณกรรมในประเด็นเรื่องพฤติกรรมกาเลือกตั้ง หรือสามารถเรียกอีกอย่างได้ว่าพฤติกรรมกาออกเสียงเลือกตั้ง (Voting behavior) พบว่าพฤติกรรมกาเลือกตั้งเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมทางการเมือง (Political behavior) ดังนั้น การวิจัยนี้ จึงได้ทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองพอสังเขป ดังนี้

2.1 พฤติกรรมทางการเมือง (Political behavior)

ในส่วนนี้จะเป็นการอธิบายถึง นิยามและลักษณะของพฤติกรรมทางการเมือง อันมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกาเลือกตั้ง โดยพฤติกรรมทางการเมือง หมายถึง การแสดงออกทางการเมืองที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การหาเสียง การสมัครรับเลือกตั้ง การเข้าร่วมประชาพิจารณ์ หรือการต่อสู้ทางการเมือง โดย นักวิชาการทางรัฐศาสตร์ ได้กล่าวถึง พฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลว่าประกอบด้วย การเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระดับต่าง ๆ เช่น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การช่วยพรรคการเมืองหาเสียง การลงสมัครรับเลือกตั้ง การเดินขบวนหรือแสดงออกซึ่งการคัดค้านรัฐบาล (ภาวิณี โพธิ์มัน, 2543 ; สัญญา เคนาภูมิ, 2559 ; ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์ (Narong Sinsawad), 1996 อ้างถึงใน จิรวัดน์ ศิริพานิชย์ และคณะ, 2561 ; สุมาลี บุญเรือง & อนุภูมิ ไชวเกษม & สุรพล สุยะพรหม, 2564) ส่วน มนัส นพรัตน์ (2541) ก็ได้กล่าวถึงพฤติกรรมทางการเมืองว่าหมายถึง การแสดงออกทางการเมือง ซึ่งเป็นไปตามการเรียนรู้ทางการเมือง (Political socialization) หรือความสำนึกทางการเมืองของคนในชาติ ตลอดจนวัฒนธรรมทางการเมือง (Political culture) และความสนใจของคนในชาติด้วย

โดยต่อมา นำมาจัดเป็น 3 ระดับใหญ่ นอกจากนี้ ลักษณะการแสดงพฤติกรรมทางการเมืองก็จำแนกออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ การสังเกตการณ์ทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมือง และการเข้าเป็นหุ้นส่วนทางการเมือง โดย ศักดิ์สิน อุดมวิทย์ไพศาล และคณะ (2562) ได้กล่าวถึงประเด็นดังกล่าวนี้ไว้โดยละเอียดดังนี้

การสังเกตการณ์ทางการเมือง (Political Observation) หมายถึง การเฝ้าติดตามหรือการพูดคุยเกี่ยวกับปรากฏการณ์ หรือความเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยตัวบ่งชี้การสังเกตการณ์ทางการเมือง ประกอบด้วย การติดตามข่าวสารทางการเมือง การติดตามนโยบายพรรคการเมือง การติดตามผลการดำเนินงานของรัฐบาล การติดตามพฤติกรรมนักการเมือง และการสนทนากับบุคคลรอบข้าง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political participation) หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ได้แก่ การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การเคลื่อนไหวทางการเมือง การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การชุมนุมเรียกร้องทางการเมือง การติดต่อกับทางการเมืองกับเจ้าหน้าที่ของ

รัฐหรือผู้มีอำนาจ นักการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ โดยประเด็นหลักในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ การตื่นตัวหรือให้ความสำคัญในการเลือกตั้ง การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การชักชวนบุคคลอื่นไปเลือกตั้ง การเข้าร่วมฟังปราศรัยหาเสียงเลือกตั้ง และการเผยแพร่ข่าวสารทางการเมือง

การเข้าเป็นหุ้นส่วนทางการเมือง (Political partnership) หมายถึง ความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน มีเป้าหมายร่วมกัน จึงมีการออกแรงหรือออกทุนเคลื่อนไหวการเมืองร่วมกัน มีการแบ่งปันความรับผิดชอบ แบ่งบทบาทในการดำเนินการและจัดหาทรัพยากร รวมทั้งแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น โดยประเด็นตัวบ่งชี้การเข้าเป็นหุ้นส่วนทางการเมือง ได้แก่ ยื่นข้อเรียกร้องความต้องการแก้ปัญหาทางการเมือง ร่วมประชุมทางการเมืองของพรรคการเมือง ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐในการดำเนินนโยบาย ชุมนุมประท้วงเรียกร้องความต้องการผ่านนักการเมือง

2.2 ความหมายของพฤติกรรมการเลือกตั้ง (Voting behavior)

ในส่วนนี้จะเป็นการอธิบายถึงความหมายของพฤติกรรมการเลือกตั้ง เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันถึงนิยามความหมายของพฤติกรรมการเลือกตั้ง ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกตั้งส่วนใหญ่ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเลือกตั้ง ไม่ได้อธิบายถึงนิยามของพฤติกรรมของการเลือกตั้งโดยตรง แต่ให้ความสำคัญกับการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเลือกตั้ง ดังนั้น เพื่อความให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับนิยามของพฤติกรรมการเลือกตั้ง การศึกษานี้จึงเสนอนิยามของพฤติกรรมการเลือกตั้งว่าหมายถึง “การแสดงกริยาอาการและความรู้สึกนึกคิดทางการเมืองที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการเลือกตั้ง” โดยพฤติกรรมการเลือกตั้งเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของพฤติกรรมทางการเมือง หรือเป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างหนึ่ง เป็นหัวใจของกิจกรรมทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบอบประชาธิปไตย เป็นการแสดงออกของประชาชนผ่านการใช้สิทธิเลือกผู้แทนของตนเพื่อตอบสนองนโยบาย อุดมการณ์ทางการเมือง ความคาดหวังของตน ตามระบบกลไกการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย (กรมการปกครอง, 2539 ; ฌัฐพงษ์ ยะสม, 2549 ; สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ, 2553; สุพิทนี คุณสิงสกุล และ พชรนัย วัชรธน, 2561 ; กฤตยชญ์ สมม่ง และธำรงค์ศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์, 2563)

2.3 ลักษณะของพฤติกรรมการเลือกตั้ง

สำหรับเนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะของพฤติกรรมการเลือกตั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาถึงพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2562 โดยจากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกตั้ง ได้อธิบายว่าพฤติกรรมการเลือกตั้งประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้ 1) การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง 2) การช่วยพรรคการเมืองหาเสียง 3) การลงสมัครรับเลือกตั้ง 4) การเดินขบวนหรือการแสดงออกในการคัดค้านรัฐบาล 5) การเลือกพรรคการเมืองที่ประชาชนพิจารณาว่าดีและเหมาะสมที่จะเป็นตัวแทนของตน

มากที่สุด การเลือกอุดมการณ์ทางการเมืองที่เห็นว่าดีที่สุดรวมไปถึงพฤติกรรมของผู้นำการเมือง เป็นต้น (สุมาลี บุญเรือง & อนุภูมิ โขวเกษม & สุรพล สุยะพรหม, 2564)

จากการศึกษาต่าง ๆ ในประเทศไทยที่ให้ความสำคัญกับประเด็นลักษณะของพฤติกรรมทางการเมือง เลือกตั้ง จะพบว่า มีนักวิชาการที่ศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองที่แตกต่างกันไป โดยมีประเด็นที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

1) การติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง เช่น การติดตามรับฟังนโยบายผู้สมัคร สื่อหรือช่องทางในการรับทราบข้อมูลการเลือกตั้ง และรับทราบนโยบายของบุคคลหรือกลุ่มการเมือง การฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้ลงรับสมัครเลือกตั้ง การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัครและพรรคการเมืองก่อนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียง การสอบถามแลกเปลี่ยนข่าวสารประเด็นทางการเมืองกับบุคคลอื่น (ณัฐดิฐ อิศระเสนีย์, 2551 ; ลัดดา งามโสภา, 2553 ; นวลศรี ลิขิตอนุรักษ์, 2554 ; ณรงค์ศักดิ์ ไชยวรรณ, 2554)

2) การแสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง โดยการแสดงความคิดเห็นในการเลือกตั้ง เช่น พูดคุยเกี่ยวกับการเลือกตั้งกับบุคคลอื่น การวิเคราะห์คุณสมบัติความสามารถของผู้สมัครร่วมกับเพื่อนบ้าน การวิพากษ์วิจารณ์บทบาทพฤติกรรมความเสี่ยง, ความซื่อสัตย์, ภูมิหลังของนักการเมืองท้องถิ่น การวิจารณ์ข้อดี-ข้อเสียของผู้สมัคร การวิพากษ์วิจารณ์ผลงานของผู้สมัคร การวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาของท้องถิ่นที่ต้องการแก้ไข การวิเคราะห์และวิจารณ์ผลการเลือกตั้ง แสดงความคิดเห็นหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการร้องเรียนการเลือกตั้ง ส่วนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง เช่น การพบเห็นและร้องเรียนการกระทำผิดพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง การแนะนำผู้สมัครที่ชอบแก่เพื่อนบ้าน การเชิญชวนให้ครอบครัวหรือเครือญาติไปเลือกตั้ง การเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การเข้าร่วมการปราศรัยหาเสียงของพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง การเตรียมตัวหรือตรวจสอบดูรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งก่อนการเลือกตั้ง การเป็นกรรมการการเลือกตั้ง หรือช่วยประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง การเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง การเป็นผู้สนับสนุนกลุ่มการเมือง (ณัฐดิฐ อิศระเสนีย์, 2551 ; ลัดดา งามโสภา, 2553 ; นวลศรี ลิขิตอนุรักษ์, 2554 ; นุชปภาดา ธนวิโรตม, 2557 ; นุกูล ชื่นพัก, 2561)

3) การลงคะแนนเสียงหรือไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส่วนใหญ่จะหมายถึงการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งหรือการใช้สิทธิเลือกตั้ง (ณัฐดิฐ อิศระเสนีย์, 2551 ; ลัดดา งามโสภา, 2553)

4) ระยะเวลาในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เช่น ระยะเวลาที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกตั้ง ได้แก่ ตัดสินใจเมื่ออยู่คู่หาเลือกตั้ง ตัดสินใจในวันเลือกตั้ง ตัดสินใจก่อนวันเลือกตั้ง ตัดสินใจเมื่อผู้สมัครมาชักชวน เมื่อหวัคคะแนนมาชักชวน ตัดสินใจเมื่อญาติพี่น้องมาชักชวน ตัดสินใจเมื่อดูจากผลงานของผู้สมัคร ตัดสินใจเมื่อได้ทราบนโยบายของผู้สมัคร (นุชปภาดา ธนวิโรตม, 2557 ; นุกูล ชื่นพัก, 2561)

5) เหตุผลในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แบ่งออกเป็น 5.1) การตัดสินใจเพราะปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้เลือกตั้ง เช่น อิทธิพลของครอบครัว สถานบันการศึกษา อาจารย์รุ่นพี่ การผ่านสังคมประกิต การร่วมกลุ่มสนทนาแลกเปลี่ยนในเรื่องการเมือง การเข้าร่วมกิจกรรม ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับประเด็นปัญหา และการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ (ลัดดา งามโสภา, 2553 ; ณรงค์ศักดิ์ ไชยวรรณ, 2554) 5.2) การตัดสินใจเพราะภูมิหลังประสบการณ์ และความสามารถของตัวผู้สมัคร เช่น ระดับการศึกษา ความรู้ ความสามารถ ความมีน้ำใจ ความซื่อสัตย์ ผลงาน ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งของผู้สมัครที่เลือก ภูมิหลังของผู้สมัคร คุณธรรมจริยธรรมของตัวผู้สมัคร การได้รับการยกย่องจากหน่วยงานต่าง ๆ และการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายได้ทำคุณประโยชน์ต่อพื้นที่ (ณัฐดิฐ อิศระเสนีย์, 2551 ; ลัดดา งามโสภา, 2553 ; นุชปภาดา ธนโรดม, 2557) 5.3) การตัดสินใจเพราะพรรคการเมืองและนโยบายทางการเมือง เช่น ความชอบในนโยบาย และการสังกัดพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่ชอบ (ณัฐดิฐ อิศระเสนีย์, 2551) 5.4) การตัดสินใจเพราะระบบอุปถัมภ์และการได้รับผลตอบแทน เช่น ความเป็นเครือญาติ ความคุ้นเคยสนิทสนม การได้รับสิ่งตอบแทนหรือสิ่งจูงใจ การได้รับความช่วยเหลือหรือสัญญาว่าจะให้ความช่วยเหลือ อิทธิพลหรือการร้องขอจากหัวหน้าคะแนน และการได้รับค่าตอบแทนหรือได้รับแจกสิ่งของในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (ณรงค์ศักดิ์ ไชยวรรณ, 2554 ; ณัฐดิฐ อิศระเสนีย์, 2551 ; ลัดดา งามโสภา, 2553) 5.5) การตัดสินใจเพราะอุดมการณ์ประชาธิปไตย เช่น ความตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ในการเลือกตั้ง การเชื่อมั่นต่อระบอบประชาธิปไตย ความกลัวจะเสียสิทธิทางการเมือง (นวลศรี ลิขิตอนุรักษ์, 2554)

พบว่าในประเด็นที่ 5 เหตุผลในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มีความคล้ายคลึงกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง ซึ่งจะได้กล่าวถึงในประเด็นต่อไป นอกจากนี้ การศึกษาของ วิจิตร เกิดน้อย และคณะ (2563) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลไทยवास อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ได้จำแนกการศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งไว้ที่น่าสนใจ โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วงเวลา ได้แก่ 1) ด้านพฤติกรรมก่อนการเลือกตั้ง ได้แก่ ร่วมรณรงค์ให้คนในครอบครัว เพื่อนบ้านออกไปใช้สิทธิ เลือกตั้งติดตามตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตั้งคำถามกับนักการเมืองช่วงผู้สมัคร สส. ลงพื้นที่พบปะประชาชน 2) ด้านพฤติกรรมในช่วงเลือกตั้ง ได้แก่ การแสดงตัวโดยการยื่นหลักฐานสำหรับการออกเสียงเลือกตั้ง ว่าเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ และ 3) ด้านพฤติกรรมหลังการเลือกตั้ง เช่น การทวงถามหรือตรวจสอบนโยบายที่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองเคยได้นำมาหาเสียง และการติดตามการทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและพรรคการเมือง

ผลการศึกษาพบว่า 1) ด้านพฤติกรรมก่อนการเลือกตั้ง ประชาชนได้มีการร่วมรณรงค์ให้คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง มีการตั้งคำถามกับนักการเมือง ช่วงผู้สมัคร ส.ส. จะ

ลงพื้นที่พบปะประชาชน ติดตามข้อมูลการขอใช้สิทธิเลือกตั้งล่วงหน้าในเขตหรือนอกเขตเลือกตั้ง ติดตามข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งจากสื่อโทรทัศน์หรือเคเบิลทีวี 2) ด้านพฤติกรรมช่วงเลือกตั้ง พบว่า ประชาชนได้มีการแสดงตนในการออกเสียงเลือกตั้ง และคอยสังเกตดูว่ามีการโกงเลือกตั้ง หรือทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง รวมทั้งการติดตามดูการนับคะแนน 3) ด้านพฤติกรรมหลังเลือกตั้ง พบว่า มีโอกาส ประชาชนก็จะมีการทวงถามถึงนโยบายที่เคยหาเสียง และการติดตามการทำงานของนักการเมืองหลังเลือกตั้ง (วิจิตร เกิดน้อย และคณะ, 2563)

โดยในการศึกษานี้ ผู้วิจัยจึงจะศึกษาถึงพฤติกรรมเลือกตั้งโดยจำแนกพฤติกรรมเลือกตั้งออกเป็น 1) พฤติกรรมเริ่มต้นตัวในการเลือกตั้ง ได้แก่ การติดตามการเลือกตั้งจากสื่อต่าง ๆ การติดตามคุณสมบัติและผลงานของผู้สมัครและพรรคการเมือง ความถี่ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารประเด็นทางการเมืองกับบุคคลอื่น การเข้าร่วมฟังการปราศรัยหาเสียงทั้งตามสถานที่ต่าง ๆ และทางระบบออนไลน์ การชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้งในวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 6) ความหลากหลายของติดตามข่าวสารจากหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ลักษณะการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งจากสื่อออนไลน์ ระยะเวลาในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และการติดตามการนับคะแนนเสียงและตรวจสอบผลการเลือกตั้ง 2) พฤติกรรมติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ได้แก่ ความโน้มเอียงของติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ และความโน้มเอียงในการติดตามข่าวสารจากสื่อออนไลน์ และ 3) พฤติกรรมเลือกตั้งตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง ได้แก่ การตัดสินใจเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองเป็นหลัก

ในส่วนต่อไป จะเป็นการอธิบายถึงสาระสำคัญของแนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง (Factors influencing voting behavior)

เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจในแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้ง ในส่วนต่อไปนี้จะอธิบายถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้ง ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง พบว่า การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกตั้งและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้ง เป็นที่นิยมแพร่หลายในการศึกษารัฐศาสตร์สายพฤติกรรมนิยม (Behavioralism) ในอเมริกา และต่อมา ก็แพร่หลายไปหลายประเทศรวมถึงประเทศไทยด้วย โดยทั่วไปแล้ว แนวคิดหลักที่อธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง แบ่งออกเป็น 3 แนวคิด ได้แก่ 1) แนวคิดปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม (Economic and social factors) 2) แนวคิดปัจจัยด้านจิตวิทยา (Psychological factor) (Michigan school) และ 3) แนวคิดปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล (Rational decision factor) (ทบทวนชื่อใหม่) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2562 และจากที่ได้กล่าวในเบื้องต้นแล้วว่า การศึกษานี้ เสนอว่า ปัจจัยสำคัญที่อาจจะมีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งคือบริบทแวดล้อมทางการเมืองหรือภูมิทัศน์ทางการเมือง (Political Landscape) ดังนั้น การวิจัยนี้จึงให้ความสำคัญกับทั้ง 4 แนวคิด โดยจะนำมาสร้างเป็นกรอบในการศึกษา เพื่อหาความสัมพันธ์ของการเลือกตั้งกับในบริบทภาคเหนือของประเทศไทย โดยมีรายละเอียดของทั้ง 4 แนวคิด ดังนี้

1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม (Economic and social factors)

สำหรับเนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการอธิบายถึงปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม (Economic and social factors) เพื่อเป็นการทำความเข้าใจถึงแนวทางการศึกษาดังเดิมที่เป็นข้อเสนอหลักในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง อันจะเป็นแนวทางในการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ จะนำเสนอในส่วนด้านล่างนี้

แนวคิดปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม (Economic and social factors) เป็นแนวทางการศึกษาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมว่าเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการเลือกตั้ง เริ่มต้นขึ้นในปี ค.ศ. 1944 โดยกลุ่มนักวิจัยของมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย ได้แก่ พอล ลาซาร์สเฟลด์ (Paul F. Lazarsfeld) ที่ได้กล่าวถึง ตัวแบบผลักดันทางสังคม (Social Forces Model) และเคิร์ต เลวิน (Kurt Lewin) ที่ได้เสนอทฤษฎีสถาน (Field Theory) โดยลาซาร์สเฟลด์ (Paul F. Lazarsfeld) ได้อธิบายถึงพฤติกรรมการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 1944 โดยพิจารณาปัจจัยด้านประชากร บทบาทของสื่อมวลชน และกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคล โดยพบว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การศึกษา รายได้ ชนชั้น ศาสนา และที่อยู่เขตเมืองและชนบทที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลือกตั้ง โดยในการศึกษาดังกล่าวปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมแบ่งออกเป็น (Lazarsfeld & Berelson Gaudet, 1944 Quote in Kire Sarlamanov and Aleksandar Jovanoski, 2014)

1) การกล่อมเกลามากทางการเมือง (Political Socialization) ซึ่งถูกส่งต่อมาจากวัฒนธรรมการเมือง คุณค่า และบรรทัดฐานของบุคคล

2) ครอบครัว เป็นต้นกำเนิดของสถานภาพทางสังคม และมีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งโดย งานของ Glass (1986) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูกมีอิทธิพลมากต่อแนวทางทางการเมืองของผู้ลงคะแนนเสียง

3) เพื่อน เป็นหน่วยปฐมภูมิในการกล่อมเกลามากทางการเมืองซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกตั้ง

4) สื่อ เป็นหน่วยทุติยภูมิในการกล่อมเกลามากทางการเมืองซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกตั้ง ทั้งนี้ สื่อจะสร้างทัศนคติในช่วงก่อนการเลือกตั้งไม่นาน ดังนั้น จึงถือว่าเป็นปัจจัยมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจน้อย

นักทฤษฎีในกลุ่มนี้คนหนึ่ง เดวิด น็อก (David Knoke, 1974) ได้ศึกษาข้อมูลการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 1964 กับปี ค.ศ. 1968 โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,571 คน และ 1,673 คน ตามลำดับ โดยมีการอ้างอิงงานของ โกลด์เบิร์ก (Goldberg, 1966) ที่ได้สร้างตัวแบบที่พูดถึงบุคลิกทางสังคม (Social characteristics) และจุดยืนทางการเมืองของบิดา (Father's party identification) ผลการศึกษา พบว่าสองปัจจัยนี้ ไม่มีผลโดยตรงต่อการพฤติกรรมการเลือกตั้งตั้งแต่ส่งผลต่อความผูกพันพรรคการเมืองที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งอีกทอดหนึ่ง จึงเท่ากับว่าบุคลิกทางสังคมและจุดยืนทางการเมืองของบิดา ส่งผลทางอ้อมต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง นอกจากนี้ เดวิด น็อก (David Knoke, 1974) ยังได้ศึกษา ปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง อันได้แก่ เชื้อชาติ ศาสนา อาชีพ ชนชั้นทางสังคม และทัศนคติทางการเมืองของบิดา โดยพบว่าทั้ง 5 ตัวแปรนี้ มีผลโดยตรงต่อจุดยืนทางการเมือง และมีผลโดยอ้อมต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง เช่นกัน

สำหรับปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมนี้ ทากายูกิ ฮิกาชิกาทะ และ โคอิชิ คาวามูระ (Takayuki Higashikata & Koichi Kawamura, 2015) ได้นำเสนอปัจจัยทางสังคม อันได้แก่ปัจจัยด้านศาสนาและปัจจัยทางเศรษฐกิจว่ามีผลต่อพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร โดยศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งในการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร ปี ค.ศ. 1999 – 2004 ในอินโดนีเซีย ผลการศึกษาพบว่า 1) ตำบลจะยังคงเลือกพรรคที่สนับสนุนศาสนาอิสลามแบบอนุรักษนิยม 2) ตำบลที่มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวในระดับสูง จะสนับสนุนพรรคที่กำลังบริหารประเทศ รวมไปถึงการศึกษาของ อลิซาเบธ เฮอเน (Elizabeth Hoene, 2011) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้ง ซึ่งโดยทั่วไป การศึกษาการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในหมู่นักรัฐศาสตร์ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะศึกษากลุ่มคอเคเซียน แอฟริกัน และฮิสแปนิกอเมริกัน แต่ในงานวิจัยนี้ ศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของผู้อพยพชาวเอเชียและชาวอเมริกันเชื้อสายเอเชีย โดยศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ รายได้ ระดับการศึกษา อายุ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ประเทศต้นทาง และระดับความรู้ด้านภาษาอังกฤษ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ที่แตกต่างกันไปตามประเทศต้นทาง อันประกอบไปด้วย จีน ไต้หวัน ฮองกง เกาหลีใต้ เวียดนาม ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ อินเดีย/ปากีสถาน ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษา ประเทศต้นทาง เป็นปัจจัยที่มีบทบาทต่อการจุดยืนทางการเมือง โดยคนที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีจุดยืนทางการเมือง ที่ชัดเจนมากกว่าคนที่มีระดับการศึกษาต่ำ ส่วนปัจจัย เพศ และรายได้ ไม่มีผลต่อการพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้ง

การศึกษาถึงปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งในประเทศไทย โดยการศึกษาแรกเริ่มของประเทศไทยที่มีการศึกษาถึงปัจจัยที่พฤติกรรมการเลือกตั้ง พบว่าการศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ความสนใจศึกษาถึงอิทธิพลของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ กลุ่มชาติพันธุ์หรือกลุ่มวัฒนธรรม ว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของบุคคล

ต่อมา จึงมีแนวทางการศึกษาที่สนใจถึงอิทธิพลของปัจจัยด้านจิตวิทยา (สุจิต บุญบงการ และพรรคศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2526 ; สุจิต บุญบงการ และพรรคศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2529) รวมไปถึงผลการศึกษาของสุจิต บุญบงการ และพรรคศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2529) ซึ่งผลการวิจัย พบว่า

เพศ เพศชายไปลงคะแนนเสียงโดยตัดสินใจได้เร็วกว่าเพศหญิงเล็กน้อยว่าจะเลือกผู้สมัครคนใด เลือกโดยคำนึงถึงพรรคมากกว่าบุคคล และในการเลือกพรรคหนึ่งพรรคใดมักคำนึงถึงนโยบายของพรรคมากกว่าผู้ลงคะแนนเพศหญิง

อายุ ผู้ที่มีอายุในวัยกลางคนและวัยหนุ่มวัยสาว มีแนวโน้มเลือกพรรคมากกว่าเลือกตัวบุคคล ส่วนผู้สูงอายุมีแนวโน้มสนใจเลือกตัวบุคคล กลุ่มวัยกลางคนมักจะมีแนวโน้มเลือกพรรคหนึ่งพรรคใด

การศึกษา ปรากฏว่ามีผลอย่างมากต่อความแตกต่างในพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้ง คือ ผู้ที่มีการศึกษาสูงมีแนวโน้มไปลงคะแนนเสียงด้วยความสำนึกในหน้าที่ของพลเมืองมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ ถูกชักจูงให้ไปลงคะแนนเสียงได้ง่ายกว่าและมีแนวโน้มตัดสินใจว่าจะเลือกใครได้เร็วและแน่นอนกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย ผู้ที่มีการศึกษาสูงมีแนวโน้มที่จะลงคะแนนโดยคำนึงถึงพรรคมากกว่าตัวบุคคล

อาชีพ ปรากฏว่าสอดคล้องกับการศึกษา คือ ผู้ที่ประกอบอาชีพที่ต้องใช้การศึกษาสูง เช่น ครู อาจารย์ ข้าราชการ และนักธุรกิจ ไปลงคะแนนเสียงโดยสำนึกในหน้าที่พลเมืองดีเป็นสำคัญตัดสินใจเลือกใครได้เร็วกว่าเล็กน้อย ผู้ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรหรือกรรมกร มีความสนใจเลือกพรรคการเมืองมากกว่าตัวบุคคล และในการเลือกพรรคหนึ่งพรรคใดมักคำนึงถึงนโยบายของพรรคเป็นสำคัญ

ที่อยู่อาศัย ที่อยู่ในที่เขตกรุงเทพฯ และในเขตเมือง มีแนวโน้มไปลงคะแนนเสียงด้วยเห็นว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองดีมากกว่าที่อยู่ในเขตชนบท

ด้านความรู้สึกต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียง ผู้ที่ไม่พอใจเพียงเล็กน้อย ผู้ที่ไม่พอใจในการทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้แก่ ผู้ที่มีการศึกษาสูง ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนผู้ที่มีความพอใจส่วนใหญ่ได้แก่ผู้ที่มีการศึกษาน้อย มีอาชีพเป็นเกษตรกร และอาศัยอยู่ในชนบท

ด้านพรรคกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ลงคะแนนเสียงในเขตกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มเลือกผู้สมัครเป็นพรรค แต่ในชนบทมีแนวโน้มเลือกผู้สมัคร โดยไม่คำนึงพรรคเท่าใดนัก แต่ผู้ลงคะแนนเสียงในเขตนครหลวงมีแนวโน้มเลือกเป็นพรรคสูง ส่วนในเขตชนบทนั้นผู้ลงคะแนนเสียงไม่มีความนิยมในพรรคการเมืองพรรคใดอย่างแน่นอน คำนึงถึงผู้สมัครมากกว่าพรรค นโยบายและประเด็นปัญหาการเมืองยังไม่เป็นปัจจัยผลักดันให้ผู้ลงคะแนนเสียงเห็นความสำคัญของการเลือกตั้งเช่นกันแต่ไม่มากนัก

การศึกษาของการศึกษาทั้ง 2 งาน พบว่ามีทั้งข้อสรุปที่สอดคล้องและทำทนายผลการวิจัยของต่างประเทศ ส่วนที่สอดคล้อง เช่น พบว่าคนที่มีการศึกษาที่สูงกว่าจะมีแนวโน้มในการไปเลือกตั้งมากกว่าคนที่ระดับการศึกษาต่ำ ส่วนที่ทำทนายข้อสรุปของงานวิจัยต่างประเทศ เช่น พบว่าคนที่มีความสามารถทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำและอาศัยอยู่ในเขตชนบทจะมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่มีความสามารถทางเศรษฐกิจสูงและอาศัยอยู่ในเขตเมือง นอกจากนี้ การศึกษาดังกล่าวยังได้สรุปถึงแนวคิดที่ใช้อธิบายปัจจัยที่ผลักดันให้เกิดพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แบ่งออกได้เป็น 3 แนวทาง ได้แก่ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล 2) อิทธิพลของสำนักเชิงเหตุผล และ 3) ปัจจัยเชิงสถานการณ์ของระบบ (สุจิต บัญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว 2529) ในขณะที่ Wichuda Satidporn (2022) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง Citizen Participation in Thai Politics: A Critical Review กล่าวถึงความเข้มแข็งของประชาธิปไตยว่าขึ้นอยู่กับความร่วมมือทางการเมืองของพลเมือง โดยเสนอว่าความร่วมมือทางการเมืองของคนไทยกำลังเปลี่ยนแปลง และสรุปถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือทางการเมืองไว้ 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล 2) ปัจจัยเชิงโครงสร้าง 3) ปัจจัยทางวัฒนธรรม

การศึกษาถึงปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง พบว่าได้รับความนิยมในการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ก็ได้มีการศึกษาถึงปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งดังกล่าว ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่า และรายได้มากกว่า และประกอบอาชีพราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีแนวโน้มไม่ยอมรับผู้ชนะการเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่า มีรายได้น้อยกว่า และประกอบอาชีพอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (อนัน อนุมานราชธน จันทนา สุทธิจารี และไพรัช ธรรมการศิริพันธ์, 2543) การศึกษาในประเด็นเดียวกันนี้ สถาบันพระปกเกล้า ก็ได้ทำวิจัยเรื่องพฤติกรรมการเลือกตั้งและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543 โดยพบว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกัน อันได้แก่ เพศ อายุ รายได้ อาชีพ การศึกษา ศาสนา สถานที่อยู่ ระยะเวลาที่อาศัย และการย้ายที่อยู่ มีความสัมพันธ์กับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประชาธิปไตย เช่น การเป็นสมาชิกกลุ่ม ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมือง รวมทั้งปัจจัยที่ใช้ในการเลือกผู้สมัครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ถวิลวดี บุรีกุล และสตีเฟน ธนานิธิโชติ, 2545)

สำหรับการศึกษาด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งในประเทศไทยที่มุ่งเน้นไปที่ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นหลักได้รับความนิยมในการศึกษามากที่สุด อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ที่อยู่อาศัย ระยะเวลาการอยู่ในชุมชน การมีตำแหน่งหรือเคยมีตำแหน่ง ความสนใจและการมีส่วนร่วมทางการเมือง และความเข้าใจทางการเมือง พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2529) สมวงศ์ ทิพย์ประจักษ์ (2539) วิสุทธิ์ โพธิ์แทน (2550) ณรงค์ศักดิ์ ชัยณรงค์โสภณ (2550) ศิริลักษณ์ จีระมะกร (2552) ศรีณย์ วิจิตรศิริ (2553) สุตสาคร ทิสาระ (2554) จิรวัดน์ ศิริพานิชย์ และ

คณะ (2561) กฤตยชญ์ สมม่ง (2562) อุดม กองทองกาย (2563) สุภัทรนีย์ ขุนสิงห์สกุล & พชรดนัย วัชรธนพัฒนาธาดา (2561) สุมาลี บุญเรือง และคณะ (2564)

โดยสรุป แนวคิดปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม เป็นแนวคิดการศึกษาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมว่าเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง เริ่มต้นขึ้นในปี ค.ศ. 1944 โดยกลุ่มนักวิจัยของมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย สหรัฐอเมริกา ซึ่งอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมอันได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ที่อยู่อาศัย เชื้อชาติ ชนชั้น กับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง แม้ว่า แนวคิดปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจนี้ ถูกวิพากษ์วิจารณ์ ถึงการนิยามสถานภาพทางสังคมซึ่งมีความซับซ้อน ยากที่จะระบุว่าขึ้นอยู่กับองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง รวมไปถึงประเด็นการอธิบายการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละครั้ง ทั้ง ๆ ที่คุณลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคล ไม่ได้เปลี่ยนแปลงมากนัก อย่างไรก็ตาม แนวคิดปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ก็ยังคงเป็นแนวคิดกระแสหลักของการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง และเป็นแนวคิดที่มีการนำไปใช้ศึกษาในหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทย ดังนั้นการศึกษานี้ จึงให้ความสนใจในการพิจารณาปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมอันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน เขตที่อยู่อาศัย และระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน ว่าส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 หรือไม่ อย่างไร

2. ปัจจัยด้านจิตวิทยา (Psychological factor)

สำหรับเนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการอธิบายถึงปัจจัยด้านจิตวิทยา (Psychological factor) เพื่อเป็นการทำความเข้าใจถึงแนวทางการศึกษาดังเดิมอีกแนวทางหนึ่งในมุมมองทางจิตวิทยาว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง อันจะเป็นแนวทางในการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ จะนำเสนอในส่วนด้านล่างนี้

แนวคิดนี้ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยด้านจิตวิทยาว่าเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง แนวคิดดังกล่าว เริ่มต้นในปี ค.ศ. 1952 โดยกลุ่มนักวิจัยของมหาวิทยาลัยมิชิแกน ได้แก่ แคมป์เบลล์ (Cambell) คอนเวิร์ส (Converse) มิลเลอร์ (Miller) สโตกส์ (Stokes) ซึ่งได้โต้แย้งนักคิดกลุ่มมหาวิทยาลัยโคลัมเบียการสร้างคุณลักษณะทางสังคมของบุคคลนั้นเปลี่ยนไปอย่างช้า ๆ และใช้เวลานาน แต่การเลือกตั้งมีลักษณะกลับไปมาระหว่างการเลือกตั้งหนึ่งไปสู่อีกการเลือกตั้งหนึ่ง และเสนอว่าปัจจัยด้านจิตวิทยาเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง และเห็นว่าพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งเปรียบเสมือนกรวย (The model of funnel) กล่าวคือ การโหวต เปรียบเสมือนปลายของกรวยที่เป็นผลรวมหรือผลการของมุมมอง คุณค่า ค่านิยม สถานภาพ อุดมคติ และทัศนคติทางการเมือง

การศึกษาถึงปัจจัยด้านจิตวิทยาว่าเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ได้แบ่งตัวแบบด้านจิตวิทยาออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

- 1) ความนิยมที่บุคคลมีต่อพรรคการเมือง (Party Identification)

2) ความนิยมที่บุคคลมีต่อประเด็นการหาเสียงเลือกตั้ง (Issue Partisanship)

3) ความนิยมที่บุคคลมีต่อผู้สมัคร (Candidate Partisanship)

แนวทางการศึกษานี้ แม้จะสามารถอธิบายถึงผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาปี ค.ศ. 1952 และปี ค.ศ. 1956 ได้ดี แต่ตัวแบบความนิยมที่บุคคลมีต่อพรรคการเมือง (Party Identification) นั้น ก็ไม่สามารถอธิบายพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งที่ไม่มีการแข่งขันระหว่างพรรคการเมืองได้ จึงใช้ตัวแบบความนิยมที่บุคคลมีต่อประเด็นทางการเมือง (Issue Partisanship) และตัวแบบความนิยมที่บุคคลมีต่อผู้สมัครทางการเมือง (Candidate Partisanship) แทน

งานที่น่าสนใจอีกชิ้นหนึ่ง คือการศึกษาของ อาร์. วิลเลียม ลิดเดิล (R. William Liddle, 2007) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเลือกตั้งในประเทศอินโดนีเซีย เป็นการศึกษาปัจจัยผู้นำการเมือง จุดยืนทางการเมือง การนับถือศาสนา สถานภาพทางสังคม อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ การอยู่อาศัยในเขตชนบทกับเมือง อายุ และเพศ ว่ามีความสัมพันธ์กับการออกเสียงเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร โดยสำรวจการเลือกตั้ง 4 ครั้ง ได้แก่ การเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปในปี ค.ศ. 1999 และปี ค.ศ. 2004 รวมถึงการเลือกตั้งประธานาธิบดี ในปี ค.ศ. 2004 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการเป็นผู้นำและความผูกพันทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์แม้แต่ปัจจัยด้านแนวปฏิบัติทางศาสนา โดยปัจจัยด้านผู้นำจากผลการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าผู้นำมีผลน้อยมากต่อการเลือกตั้ง

ซึ่งการศึกษาตามแนวทางปัจจัยด้านจิตวิทยานี้ ส่วนใหญ่ศึกษาในประเทศที่พรรคการเมืองที่เข้มแข็ง มีโครงสร้างแบบสถาบัน และผู้นำพรรคที่ได้รับความนิยมก็มีแนวโน้มว่าจะถูกหล่อหลอมโดยพรรคการเมือง อย่างไรก็ตามปัจจัยด้านจิตวิทยานี้ ก็มีอิทธิพลต่อการออกเสียงในประเทศประชาธิปไตยใหม่ที่เปลี่ยนผ่านมาจากเผด็จการอำนาจนิยม ซึ่งมักมีผู้นำที่โดดเด่นที่เป็นอิสระจากพรรคการเมือง โดยอินโดนีเซียแม้จะไม่ใช่ประเทศประชาธิปไตยใหม่เสียทีเดียว แต่ประชาธิปไตยในอินโดนีเซีย ก็ได้รับสถาปนาใหม่หลังจากประสบกับความชะงักงันเป็นเวลานาน พรรคการเมืองจึงค่อนข้างขาดความเป็นสถาบัน ส่วนผู้นำก็มีความโดดเด่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปี ค.ศ. 1997 ถึงปี ค.ศ. 1999 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านผู้นำ ก็ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการออกเสียงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในปี ค.ศ. 1999 และ ค.ศ. 2004 และต่อการเลือกตั้งประธานาธิบดี ในปี ค.ศ. 2004 โดยการกระตุ้นของสื่อ โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ที่ทำให้ประชาชนรู้จักผู้นำทางการเมืองมากขึ้น ซึ่งในยุคดังกล่าวที่เริ่มให้เสรีภาพกับสื่อมวลชน อีกปัจจัยหนึ่งคือจุดยืนทางการเมือง พบว่าเป็นอีกปัจจัยสำคัญต่อการออกเสียงเลือกตั้ง เนื่องจากผู้ออกเสียงมีความคุ้นเคยกับพรรคการเมืองของอินโดนีเซีย

การศึกษาในประเทศไทย ก็ได้มีการเสนอปัจจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของคน ได้แก่ ความผูกพันของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ต่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง และต่อพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครเข้ารับ

เลือกตั้ง (วิสุทธ์ โปธิ์แทน , 2550) เพิ่มเติมว่าของไทยใครศึกษาตามแนวทางนี้บ้าง และศึกษาตัวแบบไหน เช่น เน้นตัวบุคคล แต่ในระยะหลังศึกษาถึงตัวแบบพรรคการเมืองกับนโยบายมากขึ้น แต่ก็ยังไม่มากพอ

โดยสรุป แนวคิดปัจจัยด้านจิตวิทยา เป็นแนวความคิดการศึกษาถึงปัจจัยด้านจิตวิทยาว่าเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางการเมืองเลือกตั้ง เริ่มต้นขึ้นในปี ค.ศ. 1952 โดยกลุ่มนักวิจัยของมหาวิทยาลัยมิชิแกน สหรัฐอเมริกา ซึ่งอธิบายว่า ปัจจัยความนิยมที่บุคคลมีต่อพรรคการเมือง ความนิยมที่บุคคลมีต่อประเด็นการหาเสียงเลือกตั้ง และความนิยมที่บุคคลมีต่อผู้สมัคร จะมีผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองเลือกตั้ง ถึงแม้ว่า แนวทางการศึกษานี้ อาจอธิบายถึงพฤติกรรมทางการเมืองเลือกตั้งที่ไม่มีการแข่งขันระหว่างพรรคการเมืองได้ไม่ตึง และอาจอธิบายถึงการเลือกตั้งที่มีประเด็นการหาเสียงของพรรคการเมืองไม่ชัดเจนนัก แต่สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ของไทย จะพบว่ามีการแข่งขันระหว่างพรรคการเมืองต่าง ๆ และนโยบายต่าง ๆ มาเป็นประเด็นในการหาเสียงอย่างเข้มข้น ดังนั้น การศึกษานี้จึงให้ความสำคัญกับแนวคิดปัจจัยด้านจิตวิทยา อันได้แก่ ความนิยมที่บุคคลมีต่อพรรคการเมือง ความนิยมที่บุคคลมีต่อประเด็นการหาเสียงเลือกตั้ง และความนิยมที่บุคคลมีต่อผู้สมัคร เพื่อทำให้เห็นถึงปัจจัยด้านจิตวิทยาที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางการเมืองเลือกตั้งดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

3. ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล (Rational decision factor)

สำหรับเนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการอธิบายถึงปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล (Rational decision factor) เพื่อเป็นการทำความเข้าใจถึงแนวทางการศึกษาดังเดิมอีกแนวทางหนึ่งในมุมมองทางเศรษฐศาสตร์ ที่เป็นข้อเสนอหลักในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองเลือกตั้ง อันจะเป็นแนวทางในการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ทฤษฎีการกระทำที่มีเหตุผลนี้ มีสมมติฐานเบื้องต้นว่า มนุษย์โดยปกติแล้วเป็นผู้ที่มีเหตุผล และสามารถใช้อาวุธที่ตนได้รับอย่างเป็นระบบ จึงไม่ให้ความสนใจที่จะพิจารณาถึงอิทธิพลของแรงจูงใจจากจิตใต้สำนึก เช่น พฤติกรรมที่เกิดขึ้นอย่างอัตโนมัติ นั่นคือ การกระทำหรือพฤติกรรมทั้งหลายของมนุษย์นั้นมีระบบที่สามารถทำความเข้าใจได้ การทำความเข้าใจ อธิบายหรือทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้นั้น จึงสามารถค้นคว้าต่อไปได้ว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมนั้น ดังนั้น ความตั้งใจ (intention) ที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้น จึงเป็นปัจจัยกำหนดที่ใกล้ชิดมากที่สุดของการกระทำของบุคคล โดยความตั้งใจของบุคคลขึ้นอยู่กับปัจจัยกำหนดพื้นฐาน 2 ประการ คือ (Ajzen and Fishbein อ้างถึงใน รังสิมา ศิริรังสี (2529)

1. ธรรมชาติของบุคคล ได้แก่ การประเมินพฤติกรรมที่บุคคลจะแสดงออกซึ่งอาจเป็นไปในทางบวกหรือลบก็ได้ เราเรียกปัจจัยนี้ว่า “ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม” (attitude toward the behavior)

2. อิทธิพลจากสังคม ได้แก่ ความสำนึกถึงแรงกดดันของสังคมที่จะให้บุคคลกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้น ความสำนึกดังกล่าว เป็นสภาพการรับรู้ที่สถานทางบุคคลของสังคม เราจึงเรียกปัจจัยนี้ว่า “ปทัสถานทางสังคมของบุคคล” (subjective norm)

ดังนั้น ความสำนึกเชิงเหตุผล (Rational Choice) จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการเลือกตั้ง โดยผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จะเลือกการกระทำในสิ่งที่จะทำให้ผู้ไปใช้สิทธิได้ผลประโยชน์มากที่สุด จึงเท่ากับเป็นพิจารณาผ่านแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ การศึกษาในแนวคิดนี้ได้แก่ การศึกษาของ อัจเจิน และฟิชไบน์ (Ajzen and Fishbein อ้างถึงใน รังสิมา ศิริรังสี (2529) ที่ได้เสนอทฤษฎีการกระทำที่มีเหตุผล (theory of reasoned action) เพื่ออธิบาย (explain) และทำนาย (predict) พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ในการศึกษาวิจัยการเลือกตั้งประธานาธิบดีอเมริกันในปี ค.ศ. 1976 และ การศึกษาวิจัยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอังกฤษในปี ค.ศ. ที่ 1974 ซึ่งการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้รับอิทธิพลอย่างมากจากความเชื่อที่ว่า การเลือกตั้งผู้สมัครคนหนึ่งคนใดโดยเฉพาะเจาะจง จะนำไปสู่นโยบายการปฏิบัติที่แน่นอนสำหรับการเลือกตั้งในอังกฤษนั้น นอกจากนี้ ดาวนส์ (Downs, 1957) ก็ได้เสนอว่ากระบวนการตัดสินใจ ผู้ออกเสียงจะมีแรงจูงใจมาจากผลประโยชน์ส่วนตัว เปรียบการออกเสียงเป็นการลงทุนว่าผลที่ได้ตอบกลับมาคืออะไร แล้วจึงใจว่าจะเลือกการกระทำให้ผลประโยชน์สูงสุด นักวิชาการอีกคนที่สนับสนุนทฤษฎีปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล ก็คืองานของ ฟิโอรีนา (Fiorina, 1976) ซึ่งได้กล่าวถึง แรงจูงใจในการแสดงออก ว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการออกเสียง ดังนั้นการออกเสียงเลือกตั้ง จึงมีพื้นฐานมาจากความสำนึกเชิงเหตุผล

นอกจากนี้ ลูเปียและแมคคับบินส์ (Lupia and McCubbins, 1998) ยังได้กล่าวถึงปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งว่า กุญแจสำคัญของการตัดสินใจออกคะแนนเสียง คือความหลากหลายและคุณภาพของข้อมูลประกอบการตัดสินใจ (the diversity and the quality of information) ซึ่งแทบจะไม่มีผู้เลือกตั้งคนใด มีข้อมูลทุกอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ โดยบ่อยครั้งที่ผู้คนมักจะตัดสินใจจากการทำหน้าที่ของพรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาล ซึ่งเรียกแนวทางการศึกษานี้ว่า เกมข้อมูลที่ไม่สมมาตร (asymmetric information game) ซึ่งหมายถึง ผู้ออกเสียงจะมีข้อมูลที่มีคุณภาพแตกต่างกัน และจะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน นักวิชาการอีกท่านหนึ่ง คือ วิสุทธิ์ โพธิ์แท่น (2550) ได้เสนอปัจจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมเลือกตั้งของคน ได้แก่ การที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าตนได้ประโยชน์หรือไม่ มากน้อยแค่ไหน เพราะโดยธรรมชาติของคนแล้ว คนเราถ้าสามารถเลือกได้ แต่ละคนก็จะเลือกในสิ่งที่ตนได้ประโยชน์มากกว่าได้โทษ และหากทางเลือกใดที่จะทำให้ตนได้ประโยชน์สูงสุดตนก็ย่อมเลือกทางนั้น ตลอดงานของ จิรวัดน์ ศิริพานิชย์, สัญญา

เคณาภูมิ และเสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร ก็ได้เติมเต็มแนวทางทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผลไว้ว่า บุคคลย่อมมีเหตุผลในการตัดสินใจทางการเมือง ที่ตนเองได้รับความพอใจสูงสุดภายใต้ข้อจำกัดที่มี ดังนั้น การตัดสินใจหรือการแสดงพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลจึงตั้งอยู่บนพื้นฐานของการใช้เหตุผล โดยแนวทางทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล ตั้งอยู่บนฐานคติจาก 4 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีอรรถประโยชน์ทางการเมืองบนฐานคติ ทฤษฎีปัจจัยกำหนดอรรถประโยชน์ทางการเมืองบนฐานคติ ทฤษฎีจิตวิทยาอรรถประโยชน์ทางการเมืองบนฐานคติ ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนและอรรถประโยชน์ทางการเมืองบนฐานคติ ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล (จิรววัฒน์ ศิริพานิชย์ & สัญญา เคณาภูมิ & เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร, 2561)

โดยสรุป แนวคิดปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล เป็นแนวคิดที่มีฐานคิดในทางเศรษฐศาสตร์ มีสมมติฐานเบื้องต้นว่า มนุษย์โดยปกติแล้วเป็นผู้ที่มีเหตุผลและสามารถใช้ข่าวสารที่ตนได้รับอย่างเป็นระบบ ดังนั้น กระบวนการตัดสินใจในการเลือกตั้งจะเป็นกระบวนการที่ผ่านการคิดคำนวณเหตุผลในด้านอรรถประโยชน์ โดยในการศึกษานี้ จะพิจารณาปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล อันได้แก่ การตัดสินใจเลือกเพราะได้รับประโยชน์ส่วนบุคคล และประโยชน์ส่วนรวม

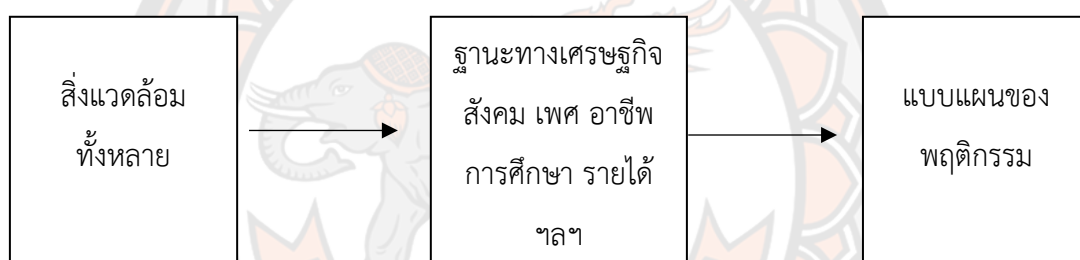
จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่าแนวทางการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งทั้ง 3 แนวทางนี้ เป็นแนวทางที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากเป็นแนวทางที่ได้มีการศึกษาในหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทย การศึกษานี้ จึงเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2562 ตามแนวทางดั้งเดิมทั้ง 3 แนวทาง อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้เสนอว่า การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมควรที่จะได้รับการศึกษาในมุมมองเพิ่มเติมเพื่อให้องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งได้มีการขยายขอบเขตของการศึกษาและอธิบาย ดังนั้น การศึกษานี้จึงเสนอว่า ปัจจัยที่สำคัญอีกหนึ่งประการคือบริบทแวดล้อมทางการเมืองหรือภูมิทัศน์ทางการเมือง (Political Landscape)

4. ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมือง (Political landscape factor)

ในส่วนนี้จะเป็นการอธิบายถึงปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมือง (Political landscape) เพื่อเป็นการทำความเข้าใจถึงแนวทางการศึกษาใหม่เพิ่มเติมจากแนวทางดั้งเดิมในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง เพื่อขยายขอบเขตองค์ความรู้และการอธิบายถึงพฤติกรรมการเลือกตั้งในมุมมองใหม่ ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ จะนำเสนอในส่วนด้านล่างนี้

ภูมิทัศน์ทางการเมือง (Political landscape) เป็นคำที่ค่อนข้างใหม่ในวงวิชาการของไทย เนื่องจากมีนักวิชาการน้อยคนที่ได้กล่าวถึง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจว่าภูมิทัศน์ทางการเมืองคืออะไร งานวิจัยนี้จะได้นิยามภูมิทัศน์ทางการเมืองว่าหมายถึง บริบทแวดล้อมโดยทั่วไปทางการเมืองของสังคมไทย จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ในประเทศไทยมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิทัศน์ทางการเมืองหรือบริบททางการเมืองกับพฤติกรรมการเลือกตั้งอยู่บ้าง ได้แก่ การศึกษาของ สุจิต บุญ

บงการ และพรรคักดิ์ ผ่องแผ้ว (2527) ศึกษาถึงพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นแบ่งออกได้เป็น 3 แนวทาง ได้แก่ 1. ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนด (Deterministic Theory) 2. ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล (Consciously Rational Theory) และ 3. ปัจจัยเชิงสถานการณ์ของระบบ ซึ่งปัจจัยเชิงสถานการณ์ของระบบนี้ มุ่งเน้นศึกษาอิทธิพลของปัจจัยที่อยู่ในระดับมหภาค เช่น อิทธิพลของสถานการณ์แต่ละช่วงสมัย ปัจจัยเกี่ยวกับนโยบายและประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามนโยบายของพรรค สถานการณ์ภายในและภายนอกประเทศ เป็นต้น ซึ่งจากที่กล่าวมาจะพบว่า สถานการณ์ของระบบ จะมีแนวทางการศึกษาที่เทียบเคียงกับภูมิทัศน์ทางการเมือง ส่วน พรรคักดิ์ ผ่องแผ้ว (2529) ที่ได้ศึกษาถึงปัจจัยสถานการณ์เชิงระบบว่าส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง และนำเสนอตัวแบบของการศึกษาพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสถานการณ์ของระบบ ซึ่งก็คือปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม หรือบริบทแวดล้อม ว่ามีผลต่อปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม และส่งผลต่อแบบแผนของพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งต่อไป ดังแผนภาพ

ภาพ 3 ตัวแบบของการศึกษาพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ที่มา : พรรคักดิ์ ผ่องแผ้ว (2529)

นอกจากนี้ พงศธร จันทรแก้ว (2535) ก็ได้อธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในสังคมไทย โดยอาศัยตัวแบบ (Model) 5 แนวทาง ได้แก่ 1) ตัวแบบสังคมวิทยา ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ เป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดความแตกต่างในพฤติกรรมของคน 2) ตัวแบบเศรษฐศาสตร์แสดงให้เห็นถึงการตัดสินใจเลือกที่มีเหตุผล และเลือกลงคะแนนเสียงตามผลของการประเมินผลได้ผลเสีย 3) ตัวแบบจิตวิทยา มองว่าพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกอันเกิดจากความผูกพันทางด้านจิตใจต่อพรรคการเมือง ในลักษณะของการมีทัศนคติที่ดีความจงรักภักดี ความศรัทธา และความชอบเป็นสำคัญ ซึ่งเกิดจากการกลมกลืนทางการเมือง ที่สืบทอดกันมาทางสถาบันสังคม และพงศธร จันทรแก้ว ก็ได้กล่าวถึงตัวแบบโครงสร้างอำนาจชุมชน และระบบความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ลักษณะความสัมพันธ์ของสังคมไทย อันมีความคล้ายคลึงเกี่ยวข้องกับบริบททางการเมือง โดยกล่าวว่า 4) ตัวแบบโครงสร้างอำนาจชุมชน ซึ่งโครงสร้างอำนาจชุมชนของสังคมชนบทไทย มีลักษณะเป็นปิรามิด โดยที่บุคคลที่เป็นชนชั้นนำสูงสุดมักจะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งผู้นำเหล่านี้จะมีตำแหน่งทางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่งคั่ง ระดับ

การศึกษาตีอาวูโส และการปฏิบัติตนที่เสียสละเพื่อส่วนรวมและคุณสมบัติอื่น ๆ ที่ประกอบกันเข้าเป็นชนชั้นนำ ซึ่งลักษณะดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการใช้อิทธิพลในการเลือกตั้งโดยผ่าน “ระบบหัวคะแนน” เพื่อชักจูงให้คนไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครที่ชนชั้นนำสนับสนุน และแนวทางที่ 5) ระบบความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ ซึ่งลักษณะความสัมพันธ์ของสังคมไทย ถือความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นหลัก ทำให้เกิดความใกล้ชิดและความไว้วางใจกัน ทำให้เกิดการพึ่งพากันตามระบบความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ของคนไทยโดยอยู่บนพื้นฐานของการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกันระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้ใต้อุปถัมภ์ (Patron-Client) ความสัมพันธ์ในระบบนี้ลักษณะเด่นอยู่ที่ตัวบุคคล ภาวะผู้นำ และผลประโยชน์ที่เกี่ยวเนื่องกัน ระบบความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์นี้จึงเอื้ออำนวยต่อการซื้อสิทธิ ขายเสียงอย่างมาก

การพิจารณาเชิงสถานการณ์ของระบบนั้น เป็นการพิจารณาถึงปัจจัยแวดล้อมที่เกิดขึ้นเฉพาะช่วงสมัยที่มีการเลือกตั้ง ซึ่งถือว่าเป็นสถานการณ์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลระยะสั้น (short-term forces) เช่น ความสนใจในตัวผู้สมัคร ความเห็นต่อนโยบายและปัญหาทางการเมือง สถานการณ์ภายในและภายนอกประเทศ สภาพการแข่งขันของผู้สมัคร เป็นต้น ซึ่งในการเลือกตั้งแต่ละครั้งสถานการณ์เชิงระบบ หรือบริบทแวดล้อม หรือในที่นี้เรียกว่า ภูมิทัศน์ทางการเมือง ก็มีความแตกต่างกันตามความเปลี่ยนแปลงของแต่ละยุคสมัย โดยงานทั้ง 3 ชิ้นที่ได้กล่าวมานี้ ได้พยายามอธิบายถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบริบททางสังคมในแต่ละช่วงเวลาซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง โดยได้ดำเนินการวิจัยตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2527 ถึง พ.ศ. 2535 ซึ่งบริบททางการเมืองในช่วงเวลาดังกล่าว ก็เป็นคนละช่วงกับภูมิทัศน์ทางการเมืองในปัจจุบัน

ดังนั้น การวิจัยนี้ จึงเป็นความพยายามเริ่มแรก ที่ศึกษาถึงปัจจัยภูมิทัศน์ทางการเมืองในปัจจุบัน ว่าส่งผลต่อการพฤติกรรมทางการเมืองหรือไม่ อย่างไร โดยการศึกษาสนใจภูมิทัศน์ทางการเมืองในช่วงปัจจุบัน ที่มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของโครงสร้างและสถานการณ์ทางการเมืองที่น่าสนใจ โดย ชัยพงษ์ สำเนียง (2564) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์ทางการเมืองในช่วงปัจจุบันไว้อย่างน่าสนใจว่า ภูมิทัศน์ทางการเมืองของไทย ได้มีการเปลี่ยนแปลงมาโดยตลอด โดยเฉพาะในทศวรรษ 2540 ที่มีการออกแบบโครงสร้างทางการเมืองใหม่ผ่านรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 ที่มีการออกแบบองค์กรอิสระ การให้ความสำคัญกับสิทธิเสรีภาพ การกระจายอำนาจ โดยในการเลือกตั้งหลังปี พ.ศ. 2540 พรรคไทยรักไทย ได้สร้างความโดดเด่นในการชูนโยบายประชานิยมในการหาเสียง ทำให้เกิดขบวนการเคลื่อนไหวของคนรากหญ้าในชนบทอย่างกว้างขวาง

สอดคล้องกับการศึกษาของ อภิชาติ สถิตนิรมัย และคณะ (2556) ในประเด็นเดียวกันนี้ ที่ได้กล่าวถึงลักษณะของภูมิทัศน์ทางการเมืองว่ามีความเป็นพลวัต เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดยเห็นว่าภูมิทัศน์ทางการเมืองในปัจจุบัน มีจุดเปลี่ยนสำคัญนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ที่แตกต่างไปจากภูมิทัศน์ของสังคมการเมืองไทยกว่า 20 ปี ก่อนหน้านั้น ทั้งในทางมิติทางด้านเศรษฐกิจ

การเมือง และอุดมการณ์ ซึ่งมีผลต่อสังคมไทยในหลากหลายมิติเป็นอย่างยิ่ง ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองไทย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจกับการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ทางการเมืองของไทยในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่ออธิบายถึงปรากฏการณ์ต่าง ๆ ของสังคมการเมืองไทย รวมถึงพฤติกรรมและการเลือกตั้งด้วย โดย อภิชาติ สถิตนิรามัย และคณะ (2556) ได้กล่าวถึงแนวคิดกระแสหลักเดิมที่อธิบายถึงภูมิทัศน์ทางการเมืองของไทยก่อนปี พ.ศ. 2540 อันได้แก่แนวคิด “ธนาภิการเมือง” (money politics) และสองนคราประชาธิปไตย ที่มีฐานคิดจากระบบอุปถัมภ์ และการอธิบายความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบทว่า คนในเมืองเป็นผู้อุปถัมภ์ ส่วนคนในชนบทเป็นผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ ทำให้คนในเมืองมีบทบาทเป็นฐานนโยบาย ส่วนคนในชนบทเป็นฐานเสียง โดยการศึกษาดังกล่าว ได้วางมุมมองเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทางการเมืองในปัจจุบันที่ข้ามผ่านระบบอุปถัมภ์ และความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบท และ กล่าวถึง การเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ของสังคมการเมืองไทยในรอบ 20 ปี ทั้งในทางเศรษฐกิจ การเมือง และอุดมการณ์ การศึกษานี้ จึงได้อธิบายถึงลักษณะภูมิทัศน์ทางการเมืองในปัจจุบัน ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมืองการเลือกตั้งของประชาชน ว่ามีลักษณะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) รูปแบบการใช้สื่อออนไลน์ในการรับข่าวสารและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง 2) ความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมืองในช่วง 20 ปี 3) รัฐประหารปี พ.ศ. 2557 กับความชะงักงันของการเลือกตั้ง 4) กติกาการเลือกตั้งใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2560 5) การเกิดขึ้นของพรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประการแรก รูปแบบการใช้สื่อออนไลน์ในการรับข่าวสารและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและรูปแบบการสื่อสารเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ โดยในสังคมไทย ที่เจอปรากฏการณ์การไหลบ่าของเทคโนโลยีการสื่อออนไลน์ ซึ่งเปรียบเสมือนพื้นที่สาธารณะที่ประกอบด้วยข้อมูลจำนวนมาก ที่มีอิทธิพลต่อสังคม โดยผู้คนที่รวมกลุ่มในพื้นที่สาธารณะนี้ มักพูดคุยกแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือเกิดการถกเถียงกันบนพื้นที่สื่อสารเสมือนจริง (Virtual Communication) (วัชระ คุณวงศ์ และ อติพล เอื้อจรัสพันธ์ุ, 2562 ; วชิรวิษญ์ อัคราวิสิฐพล, 2564)

วัชระ คุณวงศ์ และ อติพล เอื้อจรัสพันธ์ุ (2562) ได้กล่าวถึงอิสระของเนื้อหาที่ปรากฏในโลกออนไลน์ จำแนกออกเป็น 5 ประการ ได้แก่ 1) อิสระจากข้อจำกัดในด้านเวลา (Freedom from Scheduling) 2) อิสระจากข้อจำกัดด้านพรมแดน (Freedom from Geological Boundaries) 3) อิสระจากการจำกัดด้านขนาด (Freedom from Scale) มีการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมให้เข้ากับกลุ่มผู้ใช้งานที่ต่างกันได้ 4) อิสระจากข้อจำกัดด้านรูปแบบ (Freedom from Formats) และ 5) อิสระจากศูนย์กลางตลาดสร้างเนื้อหาเข้าสู่ยุคที่ผู้บริโภคสามารถสร้างและควบคุมเนื้อหาได้เอง (Free

Marketer-Driven to Consumer-Initiated, Created and Controlled) ดังนั้น สื่อออนไลน์ จึงเป็นพื้นที่สาธารณะของทุกคนในสังคมเพื่อใช้ประโยชน์จากอิสระของเนื้อหาที่ปรากฏในโลกออนไลน์เหล่านี้

จากข้อมูล พบว่าการเข้าใช้งานบนโลกออนไลน์ของสังคมไทยส่วนใหญ่เป็นด้านบันเทิงโดยผ่านช่องทางได้แก่ เฟซบุ๊ก (Facebook) และยูทูบ (Youtube) โดยปี พ.ศ. 2564 คนไทยมีบัญชีใช้งานของเฟซบุ๊กจำนวน 50 ล้านบัญชี สูงเป็นอันดับที่ 8 ของโลก และใช้งานอินเทอร์เน็ตโดยค่าเฉลี่ยมากกว่า 9 ชั่วโมงต่อวัน ในปี พ.ศ.2562 สำหรับสื่อออนไลน์ที่คนไทยเลือกใช้งานมากที่สุด ได้แก่ เฟซบุ๊ก ยูทูบ ไลน์ เฟซบุ๊ก เมสเซนเจอร์ อินสตาแกรม ทวิตเตอร์ และ ตี๊กต็อก (Tiktok) ตามลำดับ (วุฒิพล วุฒิวรพงศ์ และ กิ่งกาญจน์ จงสุขไกล, 2562)

นอกจากนี้ วุฒิพล วุฒิวรพงศ์ และ กิ่งกาญจน์ จงสุขไกล (2562) ยังได้สรุปพัฒนาการของช่องทางในการแสดงออกทางการเมืองในสื่อออนไลน์ในช่วง พ.ศ. 2557-2560 ว่าชุมชนออนไลน์ของไทยที่มีผู้ใช้งานอย่างต่อเนื่อง ในช่วง พ.ศ. 2557-2560 เริ่มจาก “ห้องสนทนาราชดำเนิน” ของเว็บไซต์พันทิพ ซึ่งมีเนื้อหาหลักในการสนทนาคือประเด็นทางการเมือง โดยเริ่มแรกบรรยากาศของการสื่อสารโต้ตอบทางการเมืองเป็นไปอย่างเข้มข้น อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันกลับพบว่า ห้องสนทนาราชดำเนิน ไม่ได้เป็นไปอย่างคึกคักดังเช่นในอดีต รวมไปถึงพันทิพก็ไม่ได้เป็นสื่อสังคมออนไลน์หลักในปัจจุบันเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากการเข้ามาของช่องทางใหม่คือ “เฟซบุ๊ก” ซึ่งเป็นสื่อออนไลน์ระดับโลก เนื่องจากมีเนื้อหาและการนำเสนอข้อมูลที่เอื้อต่อการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และเป็นช่องทางในการแสดงออกทางการเมืองบนสื่อออนไลน์ที่มีศักยภาพ รองรับกระแสความสนใจทางสังคมและการเมืองอย่างกว้างขวางและครอบคลุมทั้งความหลากหลายของเนื้อหาสาระ และในมิติของจำนวนผู้ใช้ จนส่งผลกระทบต่อสื่อหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และวิทยุ ที่ต้องปิดตัวลง อย่างไรก็ตาม สื่อเหล่านี้ก็มีการปรับตัวโดยสำนักข่าวและสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ มักนำประเด็นบนเฟซบุ๊กมานำเสนออยู่บ่อยครั้ง ส่งผลให้เฟซบุ๊กกลายเป็นโลกคู่ขนานที่สำคัญของโลกและสังคมจริง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันเฟซบุ๊กกลายเป็นช่องทางที่ถูกควบคุมเนื้อหามากขึ้น การแสดงออกถึงความคิดเห็นอย่างไม่เหมาะสมกลายเป็นความผิดและสามารถถูกดำเนินคดีได้ ส่งผลให้เกิดการเติบโตของโปรแกรมสนทนา (Instant Messenger) แบบกลุ่มปิด รวมทั้ง “ไลน์” ได้รับความนิยมมาก ส่วน “ยูทูบ” ก็มีจุดเด่นในการอธิบายด้วยภาพและเสียงที่ไม่ต้องผ่านการอ่านทำให้เข้าถึงผู้ใช้ผู้รับชมจำนวนมาก นอกจากนี้ สื่อออนไลน์ที่เป็นช่องทางที่ได้รับความนิยมในกลุ่มคนรุ่นใหม่ก็คือ “ทวิตเตอร์” ซึ่งเป็นสื่อออนไลน์ที่นักการเมืองรุ่นใหม่นิยมใช้ทวิตเตอร์เพื่อต้องการสื่อสารทางการเมืองอย่างกระชับ รวมไปถึงสื่อออนไลน์อีกช่องทางหนึ่งคือ “อินสตาแกรม” ซึ่งก็พบว่ามี การเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยมี “แฮชแท็ก” หรือคำสำคัญ เพื่อแสดงเสียงสนับสนุนและเจตนารมณ์ร่วม

สำหรับผลกระทบของสื่อออนไลน์ต่อสังคมและการเมือง พบว่าสื่อออนไลน์ ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้คนที่เปลี่ยนแปลง ในทำนองเดียวกัน ก็ย่อมกระทบต่อการเมืองด้วยเช่นกัน โดยกล่าวว่า ภูมิทัศน์ (Landscape) ทางการเมืองได้เปลี่ยนไปเพราะเทคโนโลยี การชักชวน การแสดงความคิดเห็น หรือแม้แต่การสร้างโฆษณาชวนเชื่อ (Propaganda) เป็นสิ่งที่ทำได้ง่ายมาในยุคปัจจุบันในโลกอินเทอร์เน็ต (ฐากร ตัณฑสิทธิ์, 2561) ในประเด็นดังกล่าวนี้ วชิรวิชัย อัคราวิสิฐพล (2564) ได้กล่าวถึงผลกระทบของสื่อออนไลน์ ไว้ที่น่าสนใจว่า สื่อออนไลน์ได้ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนและวิธีการสื่อสารที่กลายมาเป็น “การสื่อสารกึ่งควิวัฒน์” (Disruptive Communication) ซึ่งได้ให้ความหมายว่า “การที่สภาวะการณ์ วิสัยทัศน์และกรอบความคิดทางการสื่อสาร ได้รับอิทธิพลทางเทคโนโลยีซึ่งแทรกเข้ามาเกิดขวางระบบการสื่อสารของมนุษย์ไม่ให้เกิดเคลื่อนไปตามทิศทางเดิม แต่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและพลิกไปสู่สภาวะการณ์สื่อสารใหม่ อันส่งผลต่อปรากฏการณ์ทางสังคมโดยเฉพาะการสื่อสารทางการเมือง” โดยปรากฏการณ์แพลตฟอร์มของเยาวชนไทย ถือเป็นปรากฏการณ์ใหม่อันหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงการสื่อสารกึ่งควิวัฒน์ เช่น การใช้แฮชแท็ก การจัดตั้ง นัดหมาย และเรียกร้องให้มีการเคลื่อนไหว ก่อให้เกิดแพลตฟอร์มเยาวชนไทย นอกจากนี้ ชัยพงษ์ สำเนียง (2564) ยังได้กล่าวถึงสื่อออนไลน์กับการเลือกตั้งไว้ว่า พื้นที่ออนไลน์ได้เปิดพื้นที่ให้คนที่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านความคิดเห็น และวิถีชีวิต มาเชื่อมต่อกันด้วยความสนใจในประเด็นต่าง ๆ ร่วมกัน ซึ่งสามารถสร้างพื้นที่ทางการเมืองในการเคลื่อนไหวร่วมกัน รวมไปถึงการเลือกตั้ง โดยพบว่าในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 พรรคการเมืองเกือบทุกพรรคได้ใช้พื้นที่ออนไลน์ในการหาเสียงอย่างเข้มข้น โดยเฉพาะพรรคอนาคตใหม่

กล่าวโดยสรุป การใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการรับข่าวสารและแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในปัจจุบันที่มีความหลากหลายมากขึ้น และสามารถตอบโต้กันได้อย่างทันทีทันใด นำไปสู่การแสดงออกทางการเมืองที่ฉับพลัน เช่น แพลตฟอร์ม หรือชุมชนออนไลน์ทางการเมืองในเฟซบุ๊ก (Facebook) และทวิตเตอร์ (Twitter) โดยสื่อเหล่านี้ ได้หล่อหลอมความคิดทางการเมืองและบุคลิกภาพของคนรุ่นใหม่ในการแสดงออกทางสังคมและการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปจากคนรุ่นก่อนหน้า อันเป็นลักษณะสำคัญประการหนึ่งของภูมิทัศน์ทางการเมืองในปัจจุบัน

ประการที่สอง ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มการเมืองต่าง ๆ

จากการทบทวนวรรณกรรม งานที่กล่าวถึงภูมิทัศน์ทางการเมืองได้แก่ งานของ อภิชาติ สถิตนิรามัย และคณะ (2556) ที่ได้เก็บข้อมูลภาคสนามในหมู่บ้านภาคเหนือ อีสาน กลาง และภาคใต้ โดยการศึกษานี้ได้สรุปว่า การเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ของสังคมการเมืองไทย ทั้งในทางเศรษฐกิจ การเมือง และอุดมการณ์ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 ที่ผ่านมา ก่อให้เกิดการเติบโตขึ้นของกลุ่มพลเมืองใหม่ ซึ่ง นิธิ เอียวศรีวงศ์ เรียกว่า “ชนชั้นกลางระดับล่าง” ซึ่งแตกต่างจากชนชั้นกลางเดิม โดยชนชั้นกลางระดับล่างนี้ เป็นกลุ่มคนที่มีสิทธิ์ออกเสียงกลุ่มใหญ่ที่สุดของสังคม ดังนั้น พรรคการเมืองต่าง ๆ จำเป็นที่

จะต้องพัฒนานโยบายสาธารณะแบบใหม่ เพื่อมาหาเสียงจากคนกลุ่มนี้ การเติบโตของชนชั้นกลางระดับล่าง เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในช่วงเวลาที่ผ่านมา ประกอบกับ “การลงหลักปักฐานของการเมืองแบบเลือกตั้ง” ทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น โดยมีรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 เป็นปัจจัยสำคัญ ได้แก่ การทำให้พรรคการเมืองมีขนาดใหญ่ขึ้น และมีเสถียรภาพมากขึ้น การเพิ่มอำนาจต่อรองให้กับนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้นำของรัฐบาล จากกติกาการเลือกตั้ง โดยเปลี่ยนระบบการเลือกตั้งให้เป็นแบบเขตเดียวคนเดียว (one-man one-vote) ซึ่งลดการแข่งขันกันเองในบรรดาผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเดียวกัน การเพิ่มระบบบัญชีรายชื่อ (party list) และใช้การนับคะแนนแบบสัดส่วนโดยให้ทั้งประเทศเป็นเขตเลือกตั้งเดียวกัน และตัดสิทธิ์พรรคการเมืองที่ได้คะแนนเสียงต่ำกว่าร้อยละ 5 ของผู้มาใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั้งหมด ซึ่งเป็นหลักการที่ส่งเสริมให้เกิดพรรคขนาดใหญ่ นอกจากนี้ระบบบัญชีรายชื่อยังส่งเสริมให้พรรคการเมืองหาเสียงบนฐานนโยบายในระดับประเทศมากขึ้น ความเข้มแข็งของพรรคการเมือง ส่งผลทำให้ฝ่ายบริหารก็มีความเข้มแข็ง และเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและสังคมได้ดียิ่งขึ้น และสร้างผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนได้อย่างชัดเจน ทำให้รัฐบาลของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่ได้รับการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2544 สามารถผลักดันนโยบายหาเสียงมาเป็นนโยบายสำคัญของประเทศได้อย่างรวดเร็ว เช่น นโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค กองทุนหมู่บ้าน หรือที่เรียกว่าเป็นนโยบายประชานิยม จึงกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้รัฐบาลทักษิณได้รับความนิยมอย่างมาก

นอกจากนี้ อภิชาติ สถิตนิรามัย และคณะ (2556) ยังได้อธิบายเพิ่มเติมว่า รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 ยังมีผลบังคับให้เกิดการโอนอำนาจ ภารกิจ และงบประมาณไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งนับเป็นการกระจายอำนาจครั้งสำคัญในประเทศไทย โดยเฉพาะ เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ส่งผลให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับผลจากการพัฒนาท้องถิ่น อันเนื่องมาจากงบประมาณและอำนาจการบริหารงาน ที่กระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ ประชาชนจำนวนมากถึงสำนักและตระหนักถึงความ เป็นพลเมือง เป็นหุ้นส่วนทางการเมืองที่มีความสำคัญต่อความเป็นไปของบ้านเมือง โดยเฉพาะในกลุ่มชนชั้นกลางระดับล่าง ซึ่งไม่ใช่ชนวนาหรือเกษตรกร ซึ่งถูกจำแนกว่าเป็นชนชั้นล่าง แต่ก็ไม่ใช่กลุ่มชนชั้นกลางเดิม ที่มีรายได้ การศึกษา และสถานะทางสังคมสูงกว่า โดยกลุ่มชนชั้นกลางระดับล่าง ก็คือกลุ่มคนเสื้อแดงนั่นเอง ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าการลงหลักปักฐานของการเมืองแบบเลือกตั้งหลังจากปี พ.ศ. 2540 ได้กลายเป็นภาวะวิสัยที่เอื้อให้เกิดสำนึกความเป็นพลเมืองของชนชั้นกลางระดับล่างหรือคนเสื้อแดง

ในทางตรงกันข้าม ชนชั้นกลางเดิมหรือคนเสื้อเหลืองโดยส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสถานภาพทางสังคมที่มั่นคงกว่าและสูงกว่าคนเสื้อแดง รวมไปถึงสามารถเข้าถึงการ

บริการและโอกาสในสังคมที่ดีกว่า ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา การรักษาพยาบาล หรือหลักประกันความมั่นคงของชีวิต ตลอดจนการใช้บริการโครงสร้างพื้นฐานที่ดีกว่า โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพ หรือเขตเมือง ซึ่งชนชั้นกลางส่วนใหญ่นี้ เติบโตและได้รับประโยชน์จากนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในห้วงทศวรรษที่ 2500 ชนชั้นกลางเหล่านี้ มีอำนาจเชิงโครงสร้างในการต่อรองกับรัฐที่มากกว่าคนเสื้อแดง โดยมีพื้นที่และเครื่องมืออันหลากหลาย เช่น โครงสร้างระบบเศรษฐกิจ และสื่อมวลชน ประกอบกับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 ได้ทำให้อิทธิพลทางการเมืองของกลุ่มชนชั้นกลางเฝ้าลดลง เนื่องจากกลายเป็นคนส่วนน้อยของสังคม และยังไม่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการกระจายอำนาจนี้ เนื่องจากส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในกรุงเทพหรือเมืองใหญ่ (อภิชาติ สถิตนิรามัย และคณะ, 2556) ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าการลงหลักปักฐานของการเมืองแบบเลือกตั้งหลังจากปี พ.ศ. 2540 ได้กลายเป็นภาวะวิสัยที่ลดทอนอิทธิพลทางการเมืองของชนชั้นกลางเก่าหรือคนเสื้อเหลือง

ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มการเมืองต่าง ๆ ในห้วง 20 ปี ที่ผ่านมา เป็นผลจากเหตุการณ์ทางการเมืองในช่วงปลายปี พ.ศ. 2547 อันส่งผลกระทบต่อให้เกิดรัฐประหารตามมาถึง 2 ครั้ง ในปี 2549 และปี 2557 และยังคงกลายเป็นความขัดแย้งทางการเมืองไทยที่มีการแบ่งขั้วกันอย่างชัดเจนในปัจจุบัน จุดเริ่มต้นเกิดขึ้นจากการชุมนุมเพื่อกดดันให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เนื่องจากมีพฤติกรรมส่อไปทางทุจริตคอร์รัปชันและการใช้อำนาจรัฐที่ไม่ชอบธรรม ได้แก่ ประเด็นการชุกหุ้น การเอื้อผลประโยชน์ให้พวกพ้อง การแทรกแซงศาล สื่อ และองค์กรอิสระ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การทุจริตในโครงการก่อสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ การละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยการฆ่าตัดตอนคดียาเสพติด เป็นผลทำให้ในปี พ.ศ. 2549 เกิดการชุมนุมทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) หรือที่เรียกว่า “เสื้อเหลือง” เพื่อเรียกร้องให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เกิดกระแสการต่อต้านระบอบทักษิณ และในที่สุดจึงเกิดการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 นำโดยพล.อ.สนธิ บุญรัตกสิน ผู้บัญชาการทหารบก

หลังการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 ได้มีการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2550 และพรรคพลังประชาชน ซึ่งเป็นพรรคที่เกิดขึ้นแทนพรรคไทยรักไทยที่ถูกยุบพรรค ชนะการเลือกตั้งและได้จัดตั้งรัฐบาล โดยมีนายสมัคร สุนทรเวช เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งถูกวิจารณ์ว่าเป็นตัวแทนของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ในเวลาต่อมา ศาลรัฐธรรมนูญมีมติวินิจฉัยให้นายสมัคร สุนทรเวช พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากดำเนินรายการโทรทัศน์ซึ่งถือเป็นคนสมบัตินต้องห้าม นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ จึงได้รับเลือกให้เป็นนายกรัฐมนตรี แต่ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยยุบพรรคพลังประชาชนในปี พ.ศ. 2551 นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ จึงพ้นจากตำแหน่งไปโดยปริยาย และได้มีการลงมติเลือกนายกรัฐมนตรีคนใหม่โดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อเกิดการเปลี่ยนขั้วรัฐบาลทำให้เกิดกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หรือที่เรียกว่า “เสื้อแดง” ซึ่ง

สนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ชุมนุมประท้วงตั้งแต่ปี พ.ศ.2552-2553 ในช่วงเวลาดังกล่าวได้เกิด เหตุการณ์ความรุนแรงในการสลายการชุมนุม จนทำให้นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ยุบสภาในปี พ.ศ. 2554 และจัดการเลือกตั้งในปีเดียวกัน ผลการเลือกตั้งปรากฏว่าพรรคเพื่อไทยได้รับชัยชนะ นางสาว ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้รับเลือกเป็นนายกรัฐมนตรี จึงทำให้เกิดเป็นความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่ม ต่าง ๆ ที่มีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 รัฐบาลของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้ผลักดันร่างกฎหมาย ประรองดองสมานฉันท์ และร่างกฎหมายนิรโทษกรรม โดยเฉพาะร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมนั้น ถูกต่อต้านอย่างรุนแรงจากพรรคประชาธิปัตย์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2556 จึงเกิดคณะกรรมการประชาชน เพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยให้สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข (กปปส.) โดยมีวัตถุประสงค์หลักและกิจกรรมทางการเมืองในการเดินขบวนเพื่อขับไล่รัฐบาล ในที่สุดนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้ยุบสภาและภายหลังมีการออกพระราชกฤษฎีกาการเลือกตั้ง ใน วันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 แต่ก็เกิดเหตุการณ์จลาจล ทำให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งภายในวัน เดียวกันทั่วราชอาณาจักรได้ การเลือกตั้งครั้งนี้ จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและเป็นโมฆะ ภายหลังการ เลือกตั้ง เกิดการปะทะของกลุ่มผู้ชุมนุม ทำให้รัฐบาลขาดเสถียรภาพในการบริหารประเทศ และใน ที่สุดก็นำไปสู่การรัฐประหารอีกครั้งในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 นำโดย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์ โอชา

จากที่กล่าวมา การศึกษานี้เสนอว่า ปมปัญหาหลักของความขัดแย้งทางการเมืองในห้วง 20 ปีที่ผ่านมา จึงการต่อสู้ของกลุ่มเสื้อแดงหรือชนชั้นกลางระดับล่าง ที่ต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยแบบ รัฐสภา โดยปกป้องกติกาการเมืองแบบเลือกตั้ง ที่เน้นอำนาจและความชอบธรรมจากการเลือกตั้ง ในขณะที่การต่อสู้ของกลุ่มเสื้อเหลือง หรือชนชั้นกลางเก่า เป็นการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยแบบ ตรวจสอบและมีส่วนร่วม โดยสนับสนุนการถ่วงดุลอำนาจนอกระบบรัฐสภาเพื่อถ่วงดุลกับระบบ รัฐสภา

ประการที่สาม รัฐประหารปี พ.ศ. 2557 กับความชะงักงันของการเลือกตั้ง

รัฐประหารปี พ.ศ. 2557 มีความเกี่ยวข้องกับรัฐประหารก่อนหน้านั้น คือรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 สถานการณ์ทางการเมืองของไทย ยังคงมีความขัดแย้งทางการเมือง เนื่องจากพรรคพลัง ประชาชนถูกยุบในปี พ.ศ. 2551 และทำให้นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ พ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ต่อมานายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ทำให้กลุ่มแนวร่วม ประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ชุมนุมประท้วงต่อต้านรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์ สลายการชุมนุมทางการเมืองเมื่อเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม พ.ศ. 2553 โดยมีผู้เสียชีวิตรวม 94 ราย จนกระทั่งฝ่ายแกนนำ นปช. ได้ตัดสินใจประกาศยุติการชุมนุม (ปะภาพร สีทา, 2560)

หลังจากเหตุการณ์สลายการชุมนุมในปี พ.ศ. 2553 พรรคประชาธิปัตย์ได้ประกาศยุบสภา และมีการจัดการเลือกตั้งใหม่ โดยพรรคเพื่อไทยได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง และทำให้ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ความขัดแย้งทางการเมืองในรอบนี้ เริ่มต้นจากการเสนอร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรม ซึ่งถูกวิพากษ์วิจารณ์กันถึงความทับซ้อนของร่างกฎหมายดังกล่าวกับการช่วยเหลือพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรีให้กลับเข้าประเทศ จึงเกิดการชุมนุมคัดค้าน นำโดยนายสุเทพ เทือกสุบรรณและการจัดตั้ง "คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.)" เพื่อขับไล่รัฐบาล น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ในที่สุด ก็ได้มีการยุบสภาพร้อมทั้งกำหนดวันเลือกตั้งในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 อย่างไรก็ตามการชุมนุมของกลุ่ม กปปส. ก็ได้ดำเนินต่อไปจนถึงปี พ.ศ. 2557 เพื่อกดดันให้รัฐบาลรักษาการของ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ลาออก

ต่อมาในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557 ศาลรัฐธรรมนูญ ได้วินิจฉัยว่าการจัดการเลือกตั้งทั่วไปในปี พ.ศ. 2557 ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และเป็นโมฆะ เนื่องจากไม่สามารถทำการเลือกตั้งได้ทั่วประเทศนอกจากนี้ รักษาการนายกรัฐมนตรี ยิ่งลักษณ์ ชินวัตรก็ได้ถูกศาลรัฐธรรมนูญตัดสินว่ามีความผิดฐานใช้อำนาจในทางมิชอบส่งผลให้สถานการณ์ทางการเมืองระสับระส่าย พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา ก็ได้ประกาศกัญอัยการศึกเพื่อเข้าควบคุมสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคม พร้อมทั้งเป็นคนกลางไกล่เกลี่ยปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างสองฝ่าย การเจรจาดำเนินไปสองครั้งในวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 และ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 โดยผลของการเจรจาไม่สามารถหาข้อยุติได้ ท้ายที่สุด พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้นำคณะรักษาความสงบแห่งชาติ(คสช.) ตัดสินใจทำการรัฐประหาร ซึ่งประภาพร สีหา (2560) ได้รวบรวมบริบทแวดล้อมรัฐประหารในปี พ.ศ. 2557 ไว้ 3 ประเด็น ได้แก่ บริบททางการเมือง บริบททางความคิด และบริบททางสังคม ดังนี้

บริบททางการเมือง

อาจกล่าวได้ว่า เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในช่วงปี พ.ศ. 2556 ถึงปี พ.ศ. 2557 มีจุดเริ่มต้นมาจากความความเห็นต่างต่อร่าง พ.ร.บ. นิรโทษกรรมระหว่างฝ่ายรัฐบาลกับกลุ่มที่คัดค้าน อันเป็นความเห็นต่างกันในประเด็นเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ซึ่ง Lewin Coser Kewin และ Elies Boulding (อ้างถึงใน เมธา สุตบรรทัด, 2513) เห็นว่ามักจะเป็นสาเหตุที่นำมาซึ่งความขัดแย้ง โดยฝ่ายรัฐบาลต้องการคลี่คลายความขัดแย้งทางการเมือง หรือเกิดการปรองดองทางการเมือง และเสนอร่างพ.ร.บ. นิรโทษกรรม อย่างไรก็ตาม ฝ่ายคัดค้านก็ตั้งคำถามถึงผลประโยชน์ทับซ้อนในการออกร่าง พ.ร.บ. นิรโทษกรรมเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ทำให้เกิดการยกระดับการชุมนุมและเพิ่มข้อเรียกร้อง ดังนั้นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการบริบททางการเมืองได้ปรับไปเป็นบริบททางความคิด

บริบททางความคิด

อร่ามศรี ศิริพันธ์ (อ้างถึงใน ประภาพร สีหา, 2560) ได้อธิบายถึงความขัดแย้งในด้านความคิดว่า มนุษย์ทุกคนล้วนมีความคิด ที่อาจได้จากการศึกษาหรือประสบการณ์ และพร้อมที่จะพิสูจน์ความคิดหรือความเชื่อมั่นเพื่อที่เอาชนะฝ่ายอื่น ซึ่งบริบททางความคิดที่เกิดขึ้นเกิดจากการที่มีอุดมการณ์ (ideology) ทศนคติ (attitude) ร่วมกัน โดยความขัดแย้งทางการเมือง ได้เปลี่ยนเป็นความขัดแย้งในบริบททางความคิดระหว่างกลุ่มที่ต้องการล้มล้างระบอบทักษิณและปฏิรูปประเทศ กับกลุ่มที่สนับสนุนรัฐบาล นส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร จนส่งผลทำให้เกิดการแตกแยกทางสังคม ซึ่งคล้ายกับการรัฐประหารในปี.ศ. 2549 ที่มีความขัดแย้งถึงความเป็น "ขั้วการเมือง" (สุรชาติ บำรุงสุข, 2551 : 11) โดยขั้วการเมืองนี้ยึดโยงอยู่กับประเด็นการเอาระบอบทักษิณ กับไม่เอาระบอบทักษิณ ซึ่งทำให้กลายเป็นความขัดแย้งทางสังคม

บริบททางสังคม

จากแนวคิดการแทรกแซงทางการเมืองของ Samuel Finer (อ้างถึงใน ประภาพร สีหา, 2560) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทหารได้เข้ามาบิบทบาทการเมือง ว่าเป็นผลมาจากการเผชิญกับภาวะวิกฤติในสังคม ที่มีรากฐานมาจากความขัดแย้งทางการเมือง และความรู้เสถียรภาพทางการเมือง เช่นกรณีความขัดแย้งทางการเมืองในช่วงปี พ.ศ. 2556 ถึงปี พ.ศ. 2557 โดยผลการศึกษาของ ประภาพร สีหา (2560) พบว่า ความขัดแย้งทางการเมืองที่มีจุดเริ่มต้นจากพ.ร.บ. นิรโทษกรรม ได้ยกระดับเป็นความขัดแย้งทางสังคมในการโค่นล้มระบอบทักษิณและปฏิรูปประเทศ

รัฐประหารในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ที่นำโดย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นับเป็นจุดเริ่มต้นของความชะงักงันของการเลือกตั้งในประเทศไทย นับตั้งแต่การเลือกตั้งทั่วไปในปี พ.ศ. 2554 แม้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 แต่ก็เกิดเหตุการณ์วุ่นวาย ซึ่งทำให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งภายในวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักรได้ การเลือกตั้งครั้งนี้ จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและเป็นโมฆะ ภายหลังจากการเลือกตั้ง เกิดการปะทะของกลุ่มผู้ชุมนุม ทำให้รัฐบาลขาดเสถียรภาพในการบริหารประเทศ และในที่สุดก็นำไปสู่การรัฐประหารอีกครั้ง ในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 จนกระทั่งมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี 2562 อันเป็นการเลือกตั้งครั้งแรกหลังจากที่ว่างเว้นจากการเลือกตั้งเป็นเวลาเกือบ 8 ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เหตุการณ์รัฐประหารครั้งล่าสุดที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2557 ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของความชะงักงันทางการเมืองเป็นเวลานาน ดังนั้น การศึกษานี้จึงให้ความสนใจถึงประเด็นการทำรัฐประหารในปี พ.ศ. 2557 และการเว้นช่วงการเลือกตั้งของไทยที่ยาวนานถึง 8 ปี จากการเลือกตั้งทั่วไปในปี พ.ศ. 2554 จนถึงการจัดเลือกตั้งทั่วไปในปี พ.ศ. 2562 อันถือเป็นจุดเปลี่ยนของภูมิทัศน์ทางการเมืองของไทยครั้งใหญ่ ว่ามีผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 หรือไม่ อย่างไร

ประกาศที่สี่ กติกาการเลือกตั้งใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2560

รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ 3 ฉบับ ได้แก้ คณะกรรมการการเลือกตั้ง พรรคการเมือง และการเลือกตั้ง มีรายละเอียดในการปรับเปลี่ยนแนวทาง กติกา และระเบียบของการเลือกตั้ง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และ สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในหลายเงื่อนไข รวมทั้งกติกาของหลักการเลือกตั้งแบบจัดสรรปัน ส่วนผสม โดยคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้กำหนดหลักการใหม่ของระบบการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สรุปได้ ดังนี้ (ชาญชัย แสวงศักดิ์, 2560)

1. หลักคิดระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เหมาะสมกับประเทศไทย เนื่องจาก ในอดีตคะแนนของประชาชนที่เลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งใด ๆ ซึ่ง ไม่ได้คะแนนเป็นลำดับที่ 1 ของเขตเลือกตั้งนั้น ๆ กล่าวคือไม่ชนะการเลือกตั้ง คะแนนดังกล่าวเสมือน ว่าจะถูกทิ้งสูญเปล่า ดังนั้น หลักคิดระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เหมาะสมกับประเทศไทยจะต้องประกอบด้วย

1.1 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง
 1.2 ระบบการเลือกตั้ง ไม่ควรซับซ้อน ประชาชนเข้าใจง่าย
 1.3 เพื่อเป็นการเคารพประชาชนที่ลงคะแนน จึงจะพยายามทำให้คะแนนเลือกตั้งที่ ประชาชนลงให้ทุกคะแนนมีความหมาย ไม่ว่าจะลงคะแนนให้บุคคลใด คะแนนนั้นส่วนใหญ่ไม่ควรสูญ เปล่า

1.4 เป็นระบบการเลือกตั้งที่ส่งเสริมให้ประชาชนสนใจออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง
 1.5 เข้ากับบริบทหรือวิถีชีวิตของไทยโดยไม่ขัดกับหลักสากล

2. ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งจะต้องได้คะแนนเสียงมากกว่าคะแนนเสียงของประชาชนที่ไม่ประสงค์ เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง ไม่มากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่ประสงค์เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะสมัครรับเลือกตั้งในการ เลือกตั้งครั้งใหม่อีกมิได้เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความไม่เห็นด้วยกับการ เลือกตั้งที่คุหาเลือกตั้งได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

3. ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต้องเป็นผู้ที่พรรค การเมืองส่งสมัครรับเลือกตั้ง และจะสมัครรับเลือกตั้งเกินหนึ่งเขตมิได้ และเมื่อมีการสมัครรับเลือกตั้ง แล้ว ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองจะถอนการสมัครรับเลือกตั้งหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครรับ เลือกตั้งได้เฉพาะกรณีที่ผู้สมัครตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้อง สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น

4. การจัดบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ กำหนดให้เป็นบัญชีรายชื่อบัญชี เดียวทั้งประเทศ เนื่องจากในระบบการเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสมเป็นระบบที่ต้องใช้การคำนวณ

คะแนนทั้งประเทศ และจะต้องทำให้สัดส่วนของผู้สมัครรับเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อไม่กระจุกตัวเฉพาะภายในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดใหญ่เท่านั้น โดยต้องมีการกำหนดเงื่อนไขให้แต่ละบัญชีรายชื่อมีการจัดสรรให้บุคคลในรายชื่อของบัญชีนั้นมาจากทุกภูมิภาคในสัดส่วนที่เหมาะสม

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 เป็นการเลือกตั้งที่เป็นไปตามกติกาของบทบัญญัติการเลือกตั้งใหม่ที่รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2560 ได้วางกรอบเอาไว้ ดังนั้นในการศึกษานี้ จึงพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างกติกาการเลือกตั้งใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2560 โดยเฉพาะระบบการเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสมกับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562

ประการสุดท้าย การเกิดขึ้นของพรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่

พรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่ในที่นี้ คือพรรคอนาคตใหม่ ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2561 โดยมีนายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ เป็นหัวหน้าพรรค โดยเป็นพรรคที่มีจุดยืนทางการเมืองในการต่อต้านระบอบรัฐประหารและ ส่งเสริมความเท่าเทียมกัน ทั้งมิติทางเศรษฐกิจและสังคม รวมไปถึงส่งเสริมให้เกิดความเท่าเทียมและความหลากหลายทางเพศ LGBTQ+ (lesbian-gay-bisexual-transgender-queer) พรรคอนาคตใหม่จึงเป็นพรรคการเมืองที่มีนโยบายที่มีลักษณะก้าวหน้า โดยการเสนอนโยบายยกเลิกการเกณฑ์ทหารลดกำลังนายพล จัดระบบการซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ให้มีความโปร่งใสและลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น เพื่อนำเงินเหล่านั้นไปบริหารประเทศในส่วนอื่น ๆ นอกจากนี้ก็ยังเสนอนโยบายการเพิ่มการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ลดการรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง รวมไปถึงเสนอการจัดสรรสัดส่วนภาชีระหว่างส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่นให้เป็นอัตราส่วน 50 ต่อ 50 เพื่อให้ท้องถิ่นได้บริหารงบประมาณของตนเองในการพัฒนาท้องถิ่นนั้น ๆ ตลอดจนนโยบายการเพิ่มเบี้ยรายได้อ่างอิงชีพผู้สูงอายุ ยกเลิกอำนาจผูกขาด นโยบายเกษตรก้าวหน้า นโยบายการศึกษาสมัยใหม่ เพิ่มสิทธิลาคลอด ขยายสิทธิประกันสังคม เป็นต้น จากจุดยืนทางการเมือง และกลยุทธ์การหาเสียงผ่านสื่อออนไลน์ และการตลาดการเมือง ทำให้พรรคอนาคตใหม่เป็นนิยมในกลุ่มวัยรุ่นไปจนถึงกลุ่มวัยกลางคนที่ต้องการการเปลี่ยนแปลงในสังคม

ในการวางบทบาทของพรรคอนาคตใหม่ ได้ใช้วิธีการประชุมพบปะระหว่างคนทุกกลุ่มทุกระดับ “town hall meeting” ใน 3 จังหวัดได้แก่ เชียงใหม่ อุดรธานี และกระบี่ ในปี พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นการรวบรวมคนผ่านเครือข่ายทางสังคมและทางการเมือง เพื่อรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของคนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม โดยมีการสื่อสารทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก ยูทูป ทวิตเตอร์ และเว็บไซต์ ตลอดจนการหาเสียงการเลือกตั้งโดยการเดินทางไปยังจังหวัดต่าง ๆ เพื่อแสวงหาการสนับสนุนพรรค (บัณฑิต จันทร์โรจน์กิจ, 2564)

จากผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 ตัวแทนผู้สมัครของพรรคอนาคตใหม่ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งในระบบแบ่งเขตและระบบบัญชี

รายชื่อ จำนวน 81 คน จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด 500 คน คิดเป็นร้อยละ 17 เป็น สักส่วนที่มากเป็นอันดับ 3 ของพรรคการเมืองทั้งหมด ซึ่งถือได้ว่าประสบความสำเร็จอย่างมากในฐานะพรรคการเมืองที่ก่อตั้งมาเพียง 1 ปี ก่อนการเลือกตั้ง (อลงกรณ์ ศิลปดอนบม และ ศิวัช ศรีโศ คางกุล, 2563)

ดังนั้น การทำความเข้าใจฐานคะแนนเสียงของพรรคอนาคตใหม่ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ โดย พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์ (2563) ได้ตั้งข้อสังเกตที่น่าสนใจเกี่ยวกับฐานคะแนนเสียงของพรรคอนาคตใหม่ ไว้ 3 ประเด็นว่า

1) พรรคอนาคตใหม่ แม้จะมีภาพลักษณ์ของการเป็นพรรคการเมืองของคนรุ่นใหม่ แต่ในความเป็นจริง พรรคอนาคตใหม่มีผู้สนับสนุนข้ามช่วงชั้นทางประชากรในทุกช่วงวัย นอกจากนี้ ในประเด็นจุดยืนทางการเมือง ผู้ที่สนับสนุนพรรคอนาคตใหม่ มีทั้งกลุ่มเสื้อแดงเดิม และกลุ่มเสื้อเหลืองเดิม อันเนื่องมาจากความเชื่อมั่นในจุดยืนของพรรคที่มีต่อประเด็นปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ณ ขณะนั้น

2) พรรคอนาคตใหม่เกิดขึ้นจากชนชั้นนำและระบอบการเมืองในช่วงก่อนหน้า โดยเฉพาะจากการที่การรัฐประหารในปี พ.ศ. 2557 ที่ต่อเนื่องจากการรัฐประหารปี พ.ศ. 2549 รวมไปถึง การร่างรัฐธรรมนูญที่ใช้เวลานาน การลงประชามติที่ไม่เสรีเป็นธรรมจากการห้ามการรณรงค์หลายรูปแบบ การใช้อำนาจรัฐเข้ายุ่งเกี่ยวในนามสนับสนุนการรณรงค์การลงประชามติไปถึงการเลือกตั้ง การกำหนดกติกาการเมืองที่เอื้อต่อการสืบทอดอำนาจเผด็จการ การก่อกำเนิดพรรคอนาคตใหม่ ภายใต้เงื่อนไขที่ได้ประโยชน์จากกติกาการเลือกตั้งแบบใหม่ คือระบบการเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสม เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้พรรคอนาคตใหม่ได้เสียงจากระบบบัญชีรายชื่อมากที่สุด

3) พรรคอนาคตใหม่ เน้นการสื่อสารทางการเมืองโดยให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีและสื่อออนไลน์รูปแบบใหม่มากที่สุด โดยมีระบบและกระบวนการใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการวางแผน ทำวิจัย ทั้งในกระบวนการกำหนดยุทธศาสตร์ การสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างจากพรรคการเมืองอื่น การวิเคราะห์ฐานเสียง และขยายฐานเสียงไปในกลุ่มเป้าหมายที่พรรคยังไม่สื่อสารไปถึง นอกจากนี้ ยังมีวิธีการหาเสียงแบบเดิม คือการเดินเท้าหาเสียงหรือเข้าถึงชุมชนแบบเก่าแต่พึ่งพา “หัวคะแนนรูปแบบใหม่” โดยเป็นผู้มีอิทธิพลในระดับเล็กและกลาง

4) การทำงานในสภาผู้แทนราษฎรอย่างเข้มข้น เช่น การผลักดันกฎหมาย การการอภิปราย ไม่ไว้ว่างใจอย่างเข้มข้น การเน้นการทำงานในระดับกรรมาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อย่างไรก็ตาม แม้พรรคอนาคตใหม่จะถูกศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรค ในปี พ.ศ. 2563 เนื่องจากกรณีที่นายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ หัวหน้าพรรค ให้พรรคอนาคตใหม่กู้ยืมเงินจำนวน 191 ล้านบาท ซึ่งขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 เป็นผลทำให้กรรมการบริหารพรรคถูกตัดสิทธิ์ทางการเมือง

เมืองเป็นเวลา 10 ปี สมาชิกพรรคที่เหลือส่วนใหญ่ย้ายไปสังกัดพรรคก้าวไกล ส่วนนายธนารักษ์ จึงรุ่งเรืองกิจ และคณะกรรมการบริหารพรรคได้ตั้งกลุ่มชื่อว่า “คณะก้าวหน้า” เพื่อดำเนินการเคลื่อนไหวทางการเมืองนอกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่ง พิชัญ พงษ์สวัสดิ์ (2563) ได้กล่าวว่า พรรคอนาคตใหม่เป็นพรรคที่สร้างอัตลักษณ์ทางการเมืองใหม่ (new political identity) ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นชุมชนทางการเมือง ที่จะต้องทำการรับรู้ด้วยการสร้างให้ปรากฏเห็นด้วยวาทกรรมมากกว่าเรื่องของการอ้างอิงเชิงประจักษ์ โดยพรรคอนาคตใหม่มีลักษณะเป็นขบวนการทางการเมือง ส่วนการเป็นพรรคการเมืองของอนาคตใหม่นั้นเป็นเพียงหนึ่งในภารกิจของพรรค

ดังนั้น ปรากฏการณ์การเกิดขึ้นของพรรคอนาคตใหม่ ซึ่งเป็นพรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่ พรรคการเมืองใหม่นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 จนคลี่คลายมาเป็นกลุ่มคณะก้าวหน้า ในปัจจุบัน จึงเป็นปรากฏการณ์ที่น่าสนใจยิ่งในทางการเมืองไทย และเป็นหนึ่งในลักษณะของภูมิทัศน์ทางการเมืองที่น่าจะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562

โดยสรุป แนวคิดปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมือง ยังมีงานที่สนใจศึกษาในบริบทของการเมืองไทยค่อนข้างน้อย โดยการศึกษาถึงประเด็นที่ใกล้เคียงกับปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองในอดีตเป็นการศึกษาถึงปัจจัยด้านสภาวะแวดล้อมทางสังคมการเมือง ซึ่งมักเกี่ยวข้องกับแนวคิดระบบอุปถัมภ์ อย่างไรก็ตาม ภูมิทัศน์ทางการเมืองในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะหลังรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 ทำให้การศึกษาถึงภูมิทัศน์ทางการเมือง สมควรที่จะถูกนำมาพิจารณาในฐานะที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 โดยในการศึกษานี้ จะพิจารณาปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมือง อันได้แก่ 1) รูปแบบการใช้สื่อออนไลน์ในการรับข่าวสารและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง 2) ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มการเมืองต่าง ๆ 3) รัฐประหารปี พ.ศ. 2557 กับความชะงักงันของการเลือกตั้ง 4) กติกาการเลือกตั้งใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2560 และ 5) การเกิดขึ้นของพรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่

จากที่กล่าวมาทั้งหมด แนวคิดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งที่การศึกษานี้จะนำมาเป็นกรอบในการศึกษา ประกอบด้วย 4 แนวคิด ได้แก่ 1) แนวคิดปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม (Economic and social factors) ซึ่งเป็นแนวทางการศึกษาที่เก่าแก่ที่สุด และเป็นที่ยอมรับหลายรวมถึงการศึกษาในประเทศไทยด้วย 2) แนวคิดด้านปัจจัยด้านจิตวิทยา (Psychological factor) ซึ่งให้ความสำคัญกับความนิยมที่บุคคลมีต่อพรรคการเมือง (Party Identification) ความนิยมที่บุคคลมีต่อประเด็นหรือนโยบายการหาเสียงเลือกตั้ง (Issue Partisanship) และความนิยมที่บุคคลมีต่อผู้สมัคร (Candidate Partisanship) 3) แนวคิดปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล (Rational decision factor) ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ ที่ให้ความสำคัญกับการตัดสินใจจากอรรถประโยชน์ทางการเมืองเป็นสำคัญ และ 4) แนวคิดปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมือง เพื่อขยาย

และเติมเต็มองค์ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งในประเทศไทยให้เกิดมุมมองที่หลากหลายยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของภาคเหนือในประเทศไทย ซึ่งเป็นภูมิภาคที่มีสัดส่วนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งสูงกว่าภูมิภาคอื่น ๆ นอกจากนี้ การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของคนต่างช่วงวัยในประเทศไทย รวมไปถึงเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของคนต่างช่วงวัย ก็ยังมีงานศึกษาในประเทศไทยเป็นจำนวนน้อย ดังนั้น การศึกษานี้ จึงถือเป็นความพยายามที่จะเติมเต็มและขยายองค์ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งออกไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของไทยให้มากขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนต่อไปนี้จะการทบทวนวรรณกรรมถึงงานวิจัยการเลือกตั้งทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นภาพรวมของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังต่อไปนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง และปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งในประเทศไทย ที่มีลักษณะเป็นชุดโครงการ คืองานวิจัยของสถาบันพระปกเกล้า ซึ่งจะศึกษาการเลือกตั้งในลักษณะชุดวิจัย หลากหลายพื้นที่ และมักมีระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

การศึกษาถึงการเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในปี พ.ศ. 2550 ประกอบไปด้วยงานของ ยรรยง เฉลิมแสน และคณะ (2550) งานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับการและความเคลื่อนไหวทางการเมืองในจังหวัดพิษณุโลก ในช่วงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2550 เพื่อความเข้าใจถึงพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชน ผลการศึกษาพบว่าบรรยากาศการเลือกตั้งโดยทั่วไปของจังหวัดพิษณุโลก เป็นไปอย่างคึกคักพอสมควร เนื่องด้วยเป็นการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภายหลังจากจากการปฏิวัติเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2550 กระแสความตื่นตัวทางการเมืองจึงปรากฏเห็นได้ชัดในจังหวัดพิษณุโลก โดยมีผู้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งนี้รวมทั้งจังหวัดสูงถึงร้อยละ 73.64 ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งครั้งนี้ คือ พรรคการเมือง และตัวบุคคล ส่วนการหาเสียงไม่สะท้อนถึงผลจากการหาเสียงมากนัก โดยเฉพาะผลของคะแนนที่ได้รับของพรรคใหญ่ 2 พรรค ที่เป็นผลของตัวบุคคลมากกว่า แต่เมื่อพิจารณาในพรรคที่ได้คะแนนรองลงมา คือพรรคชาติไทยและพรรคแม่ชฌิมชาติปไตย นั้นเป็นผลจากสองหาเสียงในลักษณะบุคคลมากกว่าหาเสียงทั้งพรรค ส่วนการซื้อเสียงพบว่าไม่มีผลต่อรูปแบบการลงคะแนน เพราะการเมืองในจังหวัดพิษณุโลกมีทิศทางที่ชัดเจน คือเลือกพรรคแล้วเลือกคน ดังนั้น สำหรับฐานการเมืองนั้น นักการเมืองต้องสร้างฐานทางการเมืองไว้ก่อนที่จะลงสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งสามารถสรุปได้เป็นทางพรรคการเมืองทางสังคม และทางทายาททางการเมือง

อีกชิ้นหนึ่งคือการศึกษาของ วรสฤษฎี ปิงเมือง (2550) ศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2550 : จังหวัดเชียงราย เพื่อทำการศึกษาถึง

พฤติกรรมและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนศึกษาพฤติกรรมและความเคลื่อนไหวทางการเมืองขององค์กรและกลุ่มการเมืองต่าง ๆ กับการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ 2550 โดยพบว่าจังหวัดเชียงใหม่ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งถึงร้อยละ 77.27 อันเป็นการแสดงถึงความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนภายหลังการปฏิวัติยึดอำนาจ และเป็นการแสดงถึงสิทธิหน้าที่ของ ประชาชนที่พึงมีต่อระบอบประชาธิปไตย โดยเป็นผลมาจากปัจจัยในการสนับสนุนในแนวนโยบายประชานิยมที่เคยใช้จากรัฐบาลชุด พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ประชาชน จึงให้ความเชื่อมั่นในพรรค พลังประชาชนที่แสดงแนวทางในการต่อยอดจากนโยบายของพรรคไทยรักไทย รวมทั้งมีการสร้างกระแสแรงหนุนจากอดีตนายกรัฐมนตรี ซึ่งสะท้อนให้เห็นวิถีคิดของประชาชนในการเลือกตั้งที่เน้นการเลือกพรรคมากกว่าการเลือกคน

งานชิ้นที่ 3 เป็นงานของ รุ่งนภา เทพภาพ (2550) การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2550 กรณีศึกษา จังหวัดแพร่ มีวัตถุประสงค์การศึกษาหลัก ได้แก่ 1) เพื่อทราบบรรยากาศทั่วไป ในช่วงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2550 จังหวัดแพร่ 2) เพื่อศึกษาความเคลื่อนไหว และพฤติกรรมทางการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2550 จังหวัดแพร่ ใช้วิธีการศึกษาใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ และใช้แบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 120 ชุด ผลการศึกษาสรุปว่า บรรยากาศทั่วไปในช่วงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2550 มีความเข้มข้นในการแข่งขันของผู้สมัครจากพรรคการเมืองใหญ่ 2 พรรค คือ พลังประชาชนและประชาธิปัตย์ ประชาชนมีความตื่นตัวเป็นอันมากและมีส่วนร่วมในระดับสูง โดยมีผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ร้อยละ 79.94 มีรูปแบบการลงคะแนน 3 รูปแบบใหญ่ คือ 1) การเลือกแบบยกพรรคแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบย่อย คือการเลือกผู้สมัครรับ เลือกตั้งของพรรคประชาธิปัตย์ยกทีม และการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคพลังประชาชนแบบยกทีม 2) การเลือกผู้สมัครแบบไม่ยกทีม แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบย่อย คือ การเลือกผู้สมัคร จากต่างพรรคผสมกัน และการเลือกผู้สมัครหมายเลขใดหมายเลขหนึ่ง 3) การไม่ลงคะแนนเสียง ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดเลย หรือการลงคะแนนในช่องไม่ประสงค์จะลงคะแนน โดยสรุปพบว่า การเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2550 นี้ ประชาชนมีพฤติกรรมทางการเมืองที่ให้ความสนใจต่อการเลือกตั้ง โดยมีสถิติผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสูงในหลายจังหวัด โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเลือกตั้งคือ ภูมิทัศน์ทางการเมือง หรือบริบททางการเมืองที่เกิดจากการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 และปัจจัยด้านจิตวิทยาซึ่งก็คือความนิยมพรรคไทยรักไทยและผู้นำของพรรค คือ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

นอกจากนี้สถาบันพระปกเกล้า ก็ยังมีการศึกษาถึงการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในปี พ.ศ. 2554 ซึ่งสามารถนำมาเทียบเคียงกับการศึกษาของผู้วิจัยได้ดังนี้ การศึกษาของ มานวิภา อินทพัตต์ และปรีชาญาณ วงศ์อรุณ (2554) รายงานนี้เป็นรายงานการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ปี 2551 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความเคลื่อนไหว

และพฤติกรรมการเลือกตั้งของคนกรุงเทพฯ ในประเด็นต่าง ๆ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขต กรุงเทพฯ มีความตื่นตัวน้อยมากต่อการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา และไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพียงร้อยละ 40 เทียบกับร้อยละ 53.86 และ 70.75 ในปี 2549 และ 2543 ตามลำดับ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจาก ปัญหาการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปัญหางบประมาณที่จำกัด ไม่เพียงพอต่อการจัดการการเลือกตั้งระดับชาตินี้ ปัญหาข้อจำกัดด้านเวลาที่สั้นเกินไป คณะกรรมการการเลือกตั้งมีเวลาน้อยกว่าหนึ่งเดือนสำหรับการจัดการเลือกตั้ง ส.ว. ในครั้งนี้ และปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องมาจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

งานวิจัยของ สุมาลี มีจัน (2554) งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาความเคลื่อนไหวและพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2551 ของประชาชนในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม ด้วยการสำรวจเอกสาร การสัมภาษณ์แบบสอบถาม และการสังเกตการณ์ในช่วงเวลาระหว่างเดือนมกราคม - เมษายน พ.ศ.2551 ผลการศึกษาพบว่า แบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาคือ ประชาชนมีความตื่นตัวน้อยกว่าการเลือกตั้งอื่น ๆ ที่ผ่านมาในรอบปี พ.ศ. 2549 -2551 อันเนื่องมาจากการจูงใจในลักษณะต่าง ๆ ที่ลดลงไปและการจัดการเลือกตั้งบ่อยครั้ง รวมไปถึงผลจากบทบัญญัติใหม่ของรัฐธรรมนูญที่เอื้อต่อการลงสมัครของนักการเมืองอาชีพ ตลอดจนบุตร หรือภรรยาของบุคคลเหล่านี้ ทำให้การแข่งขันในการหาเสียงไม่มีความเข้มข้น ในขณะที่เดียวกันได้ก่อให้เกิดช่องว่างด้านพื้นฐานคะแนนนิยมระหว่างผู้สมัครที่เคยเป็นอดีตนักการเมืองกับผู้สมัครที่ไม่เคยลงสมัครรับเลือกตั้งในระดับจังหวัดให้มีความแตกต่างกันอย่างมาก ทั้งนี้ แม้ไม่ปรากฏการซื้อเสียงหรือกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งเหมือนที่ผ่านมา แต่จากการเป็นบุคคลซึ่งเป็นที่ยึดจก ประกอบกับฐานความนิยมที่แตกต่างกันมาก รวมทั้งเครือข่ายหัวคะแนนในพื้นที่และการสนับสนุนจากนักการเมืองนักการเมือง เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการได้รับเลือกตั้งของผู้สมัคร ซึ่งแสดงให้เห็นถึงฐานคะแนนเสียงที่มีความเกี่ยวพันกันในการเลือกตั้งทุกระดับ

การศึกษาของ พรชัย เทพปัญญา (2554) ศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา 2551 จังหวัดชลบุรีจากการศึกษาพบว่า ความตื่นตัวของประชาชนครั้งนี้มีน้อย คิดเป็นเพียงร้อยละ 44.21 ดังนั้นเป็นเพราะการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ไม่มีฐานพรรคการเมืองสนับสนุน ขาดการรณรงค์จากตัวผู้สมัคร และที่สำคัญคือ ประชาชนมุ่งหวังผลประโยชน์ในการเลือกตั้ง แต่ในการเลือกตั้งครั้งนี้ผู้สมัคร มีความแตกต่างกันมาก จึงทำให้การใช้งบประมาณในการหาเสียงน้อย โดยสรุปพบว่า ในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในปี พ.ศ. 2554 ประชาชนให้ความสนใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองค่อนข้างต่ำ เนื่องจากปัญหาด้านระยะเวลาในการเลือกตั้งที่ค่อนข้างสั้น การขาดแรงจูงใจในการเลือกตั้ง ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล ปัจจัยด้านตัวผู้สมัคร และปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองในประเด็นกฎกติกาการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา

สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 นั้น สถาบันพระปกเกล้าก็ยังมีชุดโครงการวิจัยที่น่าสนใจ ที่ดำเนินการในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วทุกภูมิภาคไว้ดังนี้ พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์ (2562) ศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) บรรยากาศทางการเมืองและความเคลื่อนไหวทางการเมืองของพรรค องค์กร และกลุ่มทางการเมือง และ 2) ความเคลื่อนไหวและพฤติกรรมทางการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎร

งานชิ้นที่สองคืองานของ ไพลิน ภูจินาพันธุ์ (2562) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 จังหวัดเชียงใหม่” โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาและอธิบายบริบททางการเมืองและความเคลื่อนไหวทางการเมืองของพรรคการเมืองและนักการเมืองกระบวนการคัดสรรผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ของพรรคการเมืองรวมทั้งปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเป็นสมาชิกพรรคการเมือง เพื่อลงสมัครรับเลือกตั้ง ในนามพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้งจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อหาแนวทางและวิธีการและรูปแบบในการระดมทรัพยากร เพื่อแข่งขันในการเลือกตั้ง รวมทั้งวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎร จังหวัดเชียงใหม่ ผลจากการศึกษาพบว่าบริบททางการเมืองที่ยังมีการควบคุมกำกับโดยรัฐบาลส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมืองการคัดสรรผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองมีความแตกต่างไปตามยุทธศาสตร์และฐานคะแนนเสียงของพรรคการเมือง ระบบการเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสมมีผลต่อกระบวนการคัดสรรผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยพรรคการเมืองหลายพรรคไม่ได้คาดหวังการชนะการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งแต่ต้องการคะแนนเสียงเพื่อที่นั่งในระบบบัญชีรายชื่อ รวมไปถึงสื่อออนไลน์ (Social Media) มีผลต่อรูปแบบและวิธีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง และยังมีผลต่อการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนที่มีอิทธิพลให้ประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่มีความตื่นตัวทางการเมืองในการออกไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562

นักวิชาการอีกท่านคือ ประเทือง ม่วงอ่อน (2562) ได้ศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2562 จังหวัดอุบลราชธานี ศึกษารูปแบบ วิธีการและผลกระทบการเลือกตั้ง จ.อุบลราชธานี โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการศึกษา 4 ประการคือ เพื่อศึกษาทัศนคติวัดความรู้สึก แนวโน้มการตัดสินใจเลือกตั้งโดยการทำแบบสำรวจการเลือกตั้ง (Poll) เปรียบเทียบผลการสำรวจในช่วงก่อนการเลือกตั้ง กับผลคะแนนการเลือกตั้งจริง วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น และปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมือง ผลการศึกษาค้นพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมือง รวมทั้งการวิเคราะห์ผลกระทบการเลือกตั้ง ภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ พ.ศ. 2560

ที่เกิดขึ้นในเขตจังหวัดอุบลราชธานีค้นพบว่า 1) ปัจจัยด้านพรรคที่สังกัด นโยบายของพรรคอุดมการณ์ทางการเมือง (พรรคที่สนับสนุนพลเอกประยุทธ์จันทร์โอชา กับพรรคที่ไม่สนับสนุนพลเอกประยุทธ์จันทร์โอชา) 2) ปัจจัยด้านการจ่ายเงินซื้อเสียง 3) ปัจจัยด้านตัวบุคคล ตามลำดับ

งานชิ้นที่ 4 การศึกษาของ ศิวัช ศรีโกลางกุล และคณะ (2562) ศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2562 จังหวัดเลย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแข่งขันทางการเมือง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน โดยการเก็บข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ทั้งจากผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นักการเมืองท้องถิ่น หัวหน้าแขน ผู้นำชุมชน ตลอดจนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั่วไป ผลการวิจัย พบว่าการแข่งขันทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย เป็นการ แข่งขันระหว่างสามพรรคการเมือง ได้แก่ พรรคเพื่อไทย พรรคภูมิใจไทย และพรรคพลังประชารัฐ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการได้รับเลือกตั้ง คือ การสังกัดพรรคการเมืองที่นิยมของชาวอีสานคือ อดีตพรรคไทยรักไทย (ปัจจุบันคือพรรคเพื่อไทย) และการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างพรรคการเมืองระดับชาติและการเมืองท้องถิ่น และการศึกษาของ วิเชียร ต้นศิริคงคล (2562) ความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดชลบุรี 2562 โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาบรรยากาศทางการเมืองและความเคลื่อนไหวทางการเมืองขององค์กรและกลุ่มทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง เพื่อศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรมทางการเมืองของผู้สมัครในจังหวัดชลบุรีช่วงการหาเสียงเลือกตั้ง ผลการศึกษาพบว่าบรรยากาศทางการเมืองและความเคลื่อนไหวทางการเมืองในการเลือกตั้ง “ระบบจัดสรรปันส่วนผสม” พรรคพลังประชารัฐดึงตัวผู้สมัครจากพรรคการเมืองเก่า รวมถึงการตั้งและยุบพรรคไทยรักษาชาติเกิดการถ่ายเทคะแนน ไปสู่พรรคอนาคตใหม่ความเคลื่อนไหวและพฤติกรรมทางการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดชลบุรีพรรคพลังประชารัฐ พรรคเพื่อไทย พรรคประชาธิปัตย์และพรรคภูมิใจไทยใช้รูปแบบการหาเสียงที่เน้นผู้สมัครมาจากพรรคการเมืองขนาดใหญ่ที่มีเงินทุน และใช้ระบบหัวหน้าคะแนนอย่างเข้มข้นในขณะที่ พรรคอนาคตใหม่ ใช้รูปแบบการหาเสียงที่เน้นนโยบายพรรคการเมืองอย่างเข้มข้น โดยมีรูปแบบการลงคะแนนตามเครือข่ายทางการเมืองหรือจงรักภักดีกับระบบอุปถัมภ์ทางการเมืองมากที่สุด พฤติกรรมการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรในจังหวัดชลบุรีเขต 5 6 7 ในภาพรวม เป็นไปแบบผสมผสาน รูปแบบที่ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่ตัดสินใจเลือกและลงคะแนนตามแนวนโยบายใกล้เคียงกับรูปแบบที่ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่มีลงคะแนนตามเครือข่ายทางการเมืองหรือระบบอุปถัมภ์ทางการเมือง ในขณะที่นักการเมืองที่ย้ายพรรคในการเลือกตั้งครั้งนี้มีทั้งที่ประสบความสำเร็จและประสบความล้มเหลว โดยสรุปการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองและมีส่วนร่วมทางการเมืองค่อนข้างสูงในเกือบทุกภูมิภาค อย่างไรก็ตาม เนื่องจากงาน

ส่วนใหญ่ที่ได้กล่าวมา เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ จึงไม่ค่อยปรากฏผลการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งที่เป็นไปตามแนวทางการศึกษาหลักอย่างชัดเจน

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองมาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม จะพบว่างานศึกษาด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งในประเทศไทยส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นหลัก อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ที่อยู่อาศัย ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัคร และระยะเวลาการอยู่ในชุมชน การมีตำแหน่งหรือเคยมีตำแหน่ง โดยมีผลการทบทวนวรรณกรรม ดังนี้

อุดม กองทองกาย (2563) ศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในเขตจังหวัดอุบลราชธานี วัดดูประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในเขตจังหวัดอุบลราชธานีและเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยผู้วิจัยสร้างและพัฒนาแบบสอบถามจำนวน 27 ข้อขึ้นมาใช้ เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 382 คนที่เป็นประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 382 คน วิเคราะห์ผลโดยสถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าเฉลี่ย t-test F-test ผลวิจัยพบว่าระดับพฤติกรรมในการเลือกตั้งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและองค์ประกอบมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจำแนกตามเพศเท่านั้นแสดงความไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การนำไปใช้ประโยชน์ด้านการพัฒนาการเลือกตั้งนั้นแนะนำให้หน่วยงานของรัฐควรมีการประชาสัมพันธ์โดยผ่านสื่อที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากขึ้น เช่น การ ใช้สื่อออนไลน์

กฤตยชญ์ สมมุง และธำรงค์ดี เพชรเลิศอนันต์ (2563) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งวันที่ 24 มีนาคม 2562 กรณีศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช เขตที่ 2 และเขตที่ 5 ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนเขตที่ 2 และเขตที่ 5 จังหวัดนครศรีธรรมราชส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยลงคะแนนเสียงจากปัจจัยด้านพรรคการเมือง มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านตัวบุคคล และด้านปัจจัยการหาเสียง ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพ และเขตเลือกตั้งที่ต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

วินิจ ผาเจริญ (2563) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในพื้นที่ เลือกตั้งซ่อมเขต 8 จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า 1. พฤติกรรมกรรมการตัดสินใจไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน ศึกษากรณีการเลือกตั้งซ่อมพื้นที่เขต 8 จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านนโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านคุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และด้านคุณสมบัติหัวหน้าคะแนนของผู้สมัคร อยู่ในระดับมาก และ 2. ผลการทดสอบสมมติ

ฐานการวิจัย พบว่า เพศ ระดับการศึกษา รายได้ ภูมิสำเนา มีปัจจัยที่เป็นเหตุจูงใจในการตัดสินใจออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติ 0.05

กฤตยชนม์ สมมุง (2562) ศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้ง วันที่ 24 มีนาคม 2562 กรณีศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช เขต 2 และเขต 5 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง พบว่า คนที่มีอาชีพและการเลือกตั้งต่างกันมีพฤติกรรมแตกต่างกัน การเลือกตั้งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 05 ยกเว้นเพศ อายุ การศึกษา และรายได้ ไม่มีพฤติกรรมการเลือกตั้งแตกต่างกัน

จิรวัดน์ ศิริพานิชย์ และคณะ (2561) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทรงอิทธิพลต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง บุคคลมีเหตุผลในการตัดสินใจทางการเมืองใด ๆ ในลักษณะที่ทำให้ประชาชนได้รับความพึงพอใจสูงสุดภายใต้ข้อจำกัดระดับหนึ่ง พฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลจึงอยู่บนพื้นฐานของการใช้เหตุผลในการตัดสินใจ ดังนั้นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทางการเมืองคือ ประโยชน์ทางการเมือง การใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นพฤติกรรมทางการเมืองขึ้นอยู่กับประโยชน์ทางการเมืองด้วย ประโยชน์ทางการเมืองเป็นแรงกระตุ้นภายนอกที่เกิดจากกิจกรรมทางการเมืองและ/หรือผู้มีบทบาททางการเมืองอยู่บนพื้นฐานของ 4 ทฤษฎี คือ การเมือง อรรถประโยชน์บนพื้นฐานของอุดมการณ์ ทฤษฎีปัจจัยอรรถประโยชน์ทางการเมืองตามอุดมการณ์ ทฤษฎีจิตวิทยาทางการเมืองบนพื้นฐานของการแลกเปลี่ยน

สุภัทธินัย ขุนสิงห์สกุล และพรพนัย วัชรณพัฒน์ธาดา (2561) ศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในจังหวัดพิจิตร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมของ 2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในจังหวัดพิจิตร และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบการเลือกตั้งของรัฐบาลท้องถิ่นที่มีความเหมาะสมในอนาคต ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม ประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งใน 12 อำเภอ 400 คน ขณะที่ข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูลหลักโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ ข้าราชการที่เกี่ยวข้องในการเลือกตั้ง ผู้นำชุมชนนักวิชาการการเมืองและการปกครอง กลุ่มผู้แทนราษฎร ตัวแทนกลุ่มละ 3 คน โดยแต่ละคนใช้แบบฟอร์มสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชน พบว่า คนที่มีเพศ อายุ และสถานะต่างกันไม่มีระดับความคิดเห็นต่างกัน ส่วนเรื่องการศึกษา อาชีพ รายได้ และความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัคร และระยะเวลาการอยู่ในชุมชนต่าง ๆ ที่มีระดับความคิดเห็นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในการศึกษาผลตอบรับระดับ .05

ธมลวรรณ วรรณปลุก (2561) การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรี : ศึกษากรณีเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทาง

ประชากรศาสตร์กับการตัดสินใจเลือกตั้ง นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อกับการตัดสินใจเลือกตั้ง นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ในการศึกษาครั้งนี้ใช้จำนวน ประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรีในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำนวน 51,152 คน สุ่มตัวอย่างมาจำนวน 400 ตัวอย่าง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาประมวลผล ข้อมูล และสถิติเชิงวิเคราะห์ครั้งนี้ใช้การวิจัย คือ สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงวิเคราะห์ที่ใช้อธิบาย ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลข คณิต (Arithmetic Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่า T-Test independent และ One Way Anova (F-Test) ใช้ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความ แตกต่างระหว่างตัวแปร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองเขลางค์ นคร อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง มีดังต่อไปนี้

1. ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ เป็น ผู้ที่มีความซื่อสัตย์ ซื่อตรง มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการบริหารงาน เป็นผู้ที่มีความเข้าใจเข้าใจถึง ประชาชนได้ มีอัธยาศัยดี เป็นกันเองและไม่ถือตัว มีความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่น เป็นผู้ที่มีการศึกษาอยู่ ในเกณฑ์มาตรฐาน มีผลงานพัฒนาท้องถิ่น เป็นคนที่ผู้คนรู้จัก และคุ้นเคย

2. ด้านนโยบาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ สร้างอาชีพ ให้กับประชาชน เพื่อเพิ่มรายได้เสริมให้กับประชาชน สนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับ ชุมชนส่งเสริมความสะอาดบริเวณที่ต่าง ๆ ในแต่ละเขตพื้นที่ สนับสนุนด้านการศึกษาปราบปรามเรื่อง ยาเสพติดในเขตพื้นที่ และคุ้มครองประชาชน ช่อมแซม และบำรุงรักษาลานนจัดบประมาณเพื่อ สนับสนุนอุปกรณ์ทางการแพทย์ หรือด้านสาธารณสุข สนับสนุนให้ประชาชนออกกำลังกายและเล่น กีฬา จัดกิจกรรมสานสัมพันธ์ระหว่างเขตพื้นที่แต่ละเขต

3. ด้านพรรคที่สังกัด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ เป็นพรรค การเมืองที่มีอุดมการณ์ คุณธรรม และจริยธรรม เป็นพรรคการเมืองที่มีศักยภาพในการบริหารและ พัฒนา เป็นพรรคการเมืองที่สมาชิกในพรรคมีความสามัคคี เป็นพรรคการเมืองที่ตนเองให้ความสนใจ เป็นพรรคการเมืองที่เป็นที่รู้จักของประชาชน เป็นพรรคการเมืองที่มีอิทธิพล และอำนาจกว้างขวาง เป็นพรรคการเมืองเก่าแก่

4. ด้านการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ ใช้โซเชียลมีเดีย เช่น เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม ไลน์ ในการหาเสียง หาเสียงโดยใช้รถแห่กระจายเสียง ติดตั้ง ป้ายไว้นิลขนาดใหญ่ในแต่ละเขตพื้นที่ เดินหาเสียงโดยเคาะตามบ้าน ติดแผ่นใบปลิวหาเสียง ตามที่ต่าง ๆ ในแต่ละเขต การใช้สื่อวิทยุ

5. ด้านสื่อบุคคลที่มีอิทธิพล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ บุคคลในครอบครัว เพื่อนสนิท/กลุ่มเพื่อนที่ทำงาน ผู้นำชุมชนที่เคารพนับถือ ครู/อาจารย์ เพื่อนข้างบ้านความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง พบว่า ในภาพรวม เพศ อายุ อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้ง ในส่วนของระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ยงยุทธ พงษ์ศรี (2561) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปทุมธานี: ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2562 ผลการศึกษา ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนชาวจังหวัดปทุมธานี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร รองลงมา คือ ด้านนโยบายด้านพรรคการเมือง และด้านการรณรงค์หาเสียง และด้านสื่อบุคคล ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้าน พบว่า

1. ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ระดับมากที่สุด คือ เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และความน่าเชื่อถือรองลงมาคือ เป็นบุคคลที่สามารถช่วยเหลือประชาชนได้ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ระดับมากเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดีมีความสามารถในการสื่อสาร เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ เป็นนักพัฒนาที่มีผลงานมาก่อน ระดับปานกลาง

2. ด้านพรรคการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีค่าเฉลี่ย เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ระดับมากที่สุด ระดับมากที่สุด คือ เป็นพรรคที่มีนโยบายดีมีประโยชน์กับประชาชน รองลงมาคือ เป็นพรรคที่มีการบริหารงานดี เป็นพรรคที่มีวิสัยทัศน์ดีระดับปานกลาง เป็นพรรคที่เคยมีผลงานปรากฏมาก่อน เป็นพรรคที่มีหัวหน้าพรรคโดดเด่นเป็นพรรคที่ได้รับความนิยมสูงในท้องถิ่น เป็นพรรคที่มีโอกาสเป็นรัฐบาล เป็นพรรคที่เคยเป็นรัฐบาลมาก่อน เป็นพรรคที่มีขนาดใหญ่ ระดับน้อย เป็นพรรคที่มีเงินทุนมาก

3. ด้านนโยบาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีค่าเฉลี่ย เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ระดับมากที่สุด คือ เป็นนโยบายที่ให้ประโยชน์กับคนจำนวนมาก รองลงมาคือมีนโยบายกาจัดทุจริตทุกรูปแบบ อยู่ในระดับมาก คือ นโยบายแก้ปัญหาเศรษฐกิจชัดเจน เป็นนโยบายที่แก้ปัญหาได้ตรงประเด็น เป็นนโยบายที่ชัดเจนเหมาะสมกับสถานการณ์ เป็นนโยบายที่นำไปปฏิบัติได้จริง เป็นนโยบายที่นำไปใช้ได้ง่าย อยู่ในระดับปานกลาง คือ นโยบายพัฒนาเทคโนโลยีให้ทันสมัย เป็นนโยบายที่ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับน้อย คือ มีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำ ในสังคม

4. ด้านการรณรงค์หาเสียงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ระดับมากที่สุด คือ สื่อใหม่ เช่น Website Facebook Line อยู่ในระดับมาก คือ ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก ระดับปานกลาง คือ ขบวนการหาเสียงรอบ ๆ ชุมชน อยู่ในระดับน้อย คือ สื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์, โทรทัศน์, วิทยุ การปราศรัยหาเสียงตามลำดับ

5. ด้านสื่อบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ระดับมากที่สุด คือ บุคคลในครอบครัว ระดับปานกลาง คือ ผู้นำชุมชน บุคคลของพรรคการเมือง อยู่ในระดับน้อย คือ ญาติพี่น้องของผู้สมัคร หัวคะแนน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ 1 คุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของชาวจังหวัดปทุมธานีมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

อายุของกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ กับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนชาวจังหวัดปทุมธานี ส่วนพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนชาวจังหวัดปทุมธานี แตกต่างกัน

ลัคนา ระบุตร และบัญชา วิทยานันต์ (2561) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรณีศึกษา อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรณีศึกษา อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรณีศึกษา อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนในเขตอำเภอโนนไทยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล การวิจัยแบบเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง 400 คน ผลการศึกษา พบว่า

1. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรณีศึกษา อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร ด้านนโยบายพรรค และภาพลักษณ์ของพรรคที่สังกัดอยู่ในระดับมาก แต่ด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทน ด้านความสัมพันธ์กับผู้สมัคร อยู่ในระดับน้อย

2. ประชาชนที่มีเพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรณีศึกษา อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

3. ผลการวิจัยนำไปสู่แนวทางการพัฒนาการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนทางด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัครในการเลือกผู้สมัครที่ซื่อสัตย์ สุจริต ไม่โกงกินเข้าถึงได้ง่าย

นุกูล ชื่นพัก วรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล และจิราพร ปลอดภัย (2561) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีต่อการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยในตำบลเขาพระ อำเภอรัตนภูมิ จังหวัด

สงขลา ผลการศึกษา พฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา
 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ
 จังหวัดสงขลา ที่มีต่อการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย เมื่อพิจารณา
 เป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ประชาชนมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้มีสิทธิ
 เลือกตั้งในเขตตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับ ด้านการลงคะแนน
 เลือกตั้ง ประชาชนมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ
 จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ด้านระยะเวลาการตัดสินใจเลือกตั้งประชาชนมีความ
 คิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่
 ในระดับไม่แน่ใจ ประชาชนที่มีสถานภาพส่วนบุคคล จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส
 การศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่ตำบลเขาพระ
 อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลาแตกต่างกัน

ชุตินา ศิริเมธาวี (2560) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
 ราษฎร จังหวัดลพบุรี: ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2560 วัตถุประสงค์ (1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการ
 ตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดลพบุรี (2) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง
 ลักษณะประชากรศาสตร์กับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี และ (3) เพื่อ
 ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อกับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด
 ลพบุรี การวิจัยแบบเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง 400 คน ผลการศึกษา พบว่า การเปิดรับสื่อของผู้ตอบ
 แบบสอบถามอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละสื่อพบว่า สื่อที่มีการเปิดรับมากที่สุด
 ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ รองลงมาคือ สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อหนังสือพิมพ์ และสื่อวิทยุ ตามลำดับ

ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดลพบุรีมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านสื่อบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ
 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ปัจจัยด้านพรรคการเมือง
 และปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้าน
 คุณลักษณะของผู้สมัคร ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และการเปิดรับ
 สื่อของประชาชนชาวจังหวัดลพบุรี มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ภาวิต บุญขละ (2560) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้ง
 นายกรัฐมนตรี: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
 วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาลักษณะการเลือกตั้งนายกรัฐมนตริตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมืองเชียงใหม่
 จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สิทธิ์เลือกตั้งนายกรัฐมนตรี
 ตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ และ 3) เพื่อศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของ

ประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยแบบเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง 386 คน ผลการศึกษา จากการศึกษาในส่วนวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากโดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรกคือ ประชาชนควรไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพื่อจะได้เลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำหน้าที่บริหารท้องถิ่นรองลงมา คือ หน้าที่ของประชาชนคือการตรวจสอบให้เรื่องการใช้อำนาจในการบริหารเพื่อส่วนรวมและตอบสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งเป็นประเด็นความคิดเห็นที่อยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้วยกันกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นเรื่องที่น่าเบื่อหน่ายและเสียเวลาในระดับมากเช่นกันแสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลสันผีเสื้ออำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมแบบมีส่วนร่วม (Parochial-subject Culture) เป็นแบบที่ประชาชนบางส่วนเริ่มความสนใจที่จะเข้าใจมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยคิดว่าตนมีบทบาทและอิทธิพลที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ จึงเกิดการเรียกร้องสิทธิทางการเมืองขึ้น แต่ในขณะเดียวกันยังคงมีเฉยและไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง

ฐิติมา อิมรัตน์ (2558) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขม่ง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขม่ง การวิจัยแบบเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง 348 คน ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเลือกนายอภิชาติ วิสิทธิ์วงศ์ เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขม่ง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขม่งคือ ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัคร คุณสมบัติของผู้สมัคร นโยบายของผู้สมัคร ผลงานที่ผ่านมาของผู้สมัคร หัวคะแนนของผู้สมัคร และความสมเหตุสมผลในการเลือกผู้สมัคร

ประเสริฐ การะเกษ (2557) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลลำดวน อำเภอกระสังจังหวัดบุรีรัมย์ วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำดวน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนภายหลังการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนภายหลังการเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำดวน ผลการศึกษาพบว่า 1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติของผู้สมัคร ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านข่าวสารการเลือกตั้ง ปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่ชาวบ้านได้นำมาประกอบการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ปัจจัยด้าน

การให้สิ่งจูงใจที่เป็นทั้งเงินและสิ่งของ ปัจจัยด้านนโยบายและปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางการเมือง 2. ปัญหาที่เกิดขึ้นภายหลังการเลือกตั้ง เป็นปัญหาความแตกแยก ขาดความสามัคคีของคนในชุมชน ปัญหาด้านสังคมที่เกิดการทะเลาะวิวาทในส่วนด้านเศรษฐกิจไม่ได้รับผลกระทบจากการเลือกตั้งแต่อย่างใด และ 3. แนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น คือการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจกับประชาชนและตัวแทนผู้สมัครให้เข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามแนวทางประชาธิปไตยทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้งรวมทั้งการสร้างทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่เน้นถึงความสำคัญของความสามัคคีของคนในชุมชนและความสัมพันธ์ทางเครือญาติของคนในสังคม

วรารภรณ์ บุเล็ง (2557) งานวิจัยนี้เป็นการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของนายกเทศมนตรีตำบลเหมือง เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการวิจัยในเชิงสำรวจ (Survey research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลเหมือง ซึ่งการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของนายกเทศมนตรีตำบลเหมืองแล้วนำมาสร้างเป็นสมการทางคณิตศาสตร์ เพื่อให้ทราบว่า การได้รับคะแนนเสียงนั้นเกิดจากปัจจัยใดบ้าง และอย่างไร จึงได้ทำการสุ่มตัวอย่างผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลเหมือง จำนวน 359 ตัวอย่าง แล้วนำมาทำการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง มีอยู่ 3 ปัจจัย ซึ่งมีความสำคัญแตกต่างกัน ลดหลั่นกันลงมา กล่าวคือ ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง ที่มีอิทธิพลมากที่สุด คือ กลยุทธ์การหาเสียง (Campaign) รองลงมา คือ บริจาคแก่สาธารณะ (Donation) และ กลโกงต่าง ๆ (Fraud) ตามลำดับ ซึ่งสามารถนำมาเขียนสมการทางคณิตศาสตร์ได้ ดังนี้ $Obtaining\ the\ vote = 9.41 + 0.51 Campaign + 0.25 Donation + 0.16 Fraud$

รุ่งนภา เทพภาพ (2550) การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2550 กรณีศึกษา จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า 1. บรรยากาศทั่วไปในช่วงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2550 มีความเข้มข้นในการแข่งขันของผู้สมัครจากพรรคการเมืองใหญ่ 2 พรรค คือ พลังประชาชน และประชาธิปัตย์ประชาชนมีความตื่นตัวเป็นอันมาก และมีส่วนร่วมในระดับสูง ร้อยละ 79.94 นอกจากนี้ภาคส่วนอาทิเช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจอื่น ๆ ก็ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกตั้งครั้งนี้อย่างหลากหลายเช่นกัน ครู อาจารย์ จากสถาบันการศึกษาต่างๆ รวมถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนบทบาทหน้าที่และการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้นมีความพร้อมในการจัดการเลือกตั้งอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ สามารถดำเนินการจัดการเลือกตั้งให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ศุภชัย วงศ์บรรใจ (2548) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนจังหวัดลำปาง ในการเลือกตั้งทั่วไปปี 2548 การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดลำปาง และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดลำปาง ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจากประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตที่ 1 จังหวัดลำปาง จำนวน 400 คน ด้วยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ 1) แบบรวบรวมข้อมูลด้านเศรษฐกิจ และสังคมของกลุ่มตัวอย่าง 2) แบบสำรวจพฤติกรรมการเลือกตั้งและความเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (6 กุมภาพันธ์ 2548) 3) แบบวัดความรู้ทางการเมือง และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และ 4) ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ไคสแควร์ ผลการศึกษา พบว่า

1. ประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดลำปาง ร้อยละ 76.0 ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่หน่วยเลือกตั้ง และร้อยละ 2.3 ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยใช้สิทธิล่วงหน้า การไปใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวนมากของประชาชน มาจากประชาชนเห็นว่า การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของคนไทย ส่วนการซื้อสิทธิ์ขายเสียงแม้ประชาชนจะรับรู้ว่ามี การซื้อสิทธิ์ขายเสียงแต่เป็นการรับรู้จากบุคคลมิใช่การรับรู้ด้วยตนเอง

2. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง ปรากฏว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้ง ปัจจัยด้านสังคม เฉพาะตัวแปรเพศเพียงตัวแปรเดียวที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยด้านจิตวิทยา คือ ประชาชนส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพทางการเมืองระดับมากถึงมากที่สุด มีหน้าที่พลเมืองระดับมากที่สุด และมีนิยามพรรคการเมืองระดับมากถึงปานกลาง แต่ปัจจัยด้านจิตวิทยาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้ง และปัจจัยด้านการเมือง คือ ประชาชนส่วนใหญ่มีความสนใจทางการเมืองระดับปานกลางมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับปานกลาง และมีความรู้ทางการเมืองระดับปานกลางถึงต่ำ แต่ปัจจัยด้านการเมือง ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้ง

กล่าวโดยสรุป การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลือกตั้งและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง ระหว่างปี พ.ศ. 2548 – 2563 พบงานศึกษาทั้งในและต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศในเอเชีย อินโดนีเซีย จังหวัดสกลนคร จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดสงขลา จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดปทุมธานี จังหวัดชลบุรี จังหวัดจันทบุรี จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดตราด จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดหนองคาย จังหวัดลพบุรี จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดเลย จังหวัดชลบุรี จังหวัดพิจิตร จังหวัดลำปาง จังหวัดแพร่ และจังหวัดเชียงราย ส่วนประชากรและกลุ่มเป้าหมาย ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาประชาชน และห้วคะแนน โดยไม่พบการศึกษาที่มีการ

เปรียบเทียบช่วงวัย นอกจากนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การเลือกตั้งที่ถูกนำมาใช้เป็นตัวแปรต้น ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม จากการทบทวนพบว่ามีการศึกษาที่นำตัวแปรนี้มาใช้มากที่สุด ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลา ความเกี่ยวข้องกับผู้สมัคร อาชีพ และ รายได้ 2) ปัจจัยด้านจิตวิทยา พบว่ามีการศึกษาที่นำตัวแปรนี้มาศึกษาพอสมควร โดยแบ่งออกเป็น 1. Party Identification 2. Candidate Identification และ 3. Issue Identification 3) ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล พบว่ามีการศึกษาบางส่วนที่นำตัวแปรดังกล่าวมาศึกษา โดยคำถามมักจะถามว่าท่านได้ประโยชน์อะไรจากการเลือกตั้ง และ 4) ปัจจัยภูมิทัศน์ทางการเมือง พบว่ามีงานวิจัยบางส่วน ได้ศึกษาถึง รูปแบบการใช้สื่อออนไลน์ในการรับข่าวสารและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และศึกษาถึง 4. กติกาการเลือกตั้งใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2560 ที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การเลือกตั้งของประชาชน โดยไม่ได้มีการศึกษาใดที่เปรียบเทียบพฤติกรรม การเลือกตั้งระหว่างช่วงวัย

อันที่จริงแล้ว “ช่วงวัย” (Generation) เป็นหนึ่งในตัวแปรสำคัญที่การศึกษาต่าง ๆ ใช้ในการจำแนกกลุ่มคน ว่าคนที่เกิดในช่วงเวลาเดียวกัน จะมีพฤติกรรมและทัศนคติและต่อบริบททางสังคมที่แตกต่างกันอย่างไร จากการศึกษาของ คาร์ล มันทโฮม ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มใช้กระบวนการศึกษาทางวิทยาศาสตร์มาศึกษาสภาพทางสังคมกับแบบแผนพฤติกรรมของคนรุ่นต่าง ๆ ว่าคนแต่ละรุ่นจะมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมแวดล้อมในช่วงเวลา (Joshi et al., 2011) นอกจากนี้ วิลเลียม สจ๊วต และ นีล ฮาว์ ก็ได้เสนอว่าการที่ปัจเจกคนแสดงพฤติกรรมหรือมีค่านิยมหรือทัศนคติที่คล้ายคลึงกัน ก็เนื่องมาจากเกิดในช่วงเวลาใกล้เคียงกันหรือมีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน โดยมีการแบ่งช่วงวัยตามปีที่เกิด (William Strauss and Neil Howe, 1991) ดังนั้น คำถามที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งของการศึกษานี้ก็คือ คนที่อยู่ในช่วงวัย (Generation) ที่แตกต่างกัน มีบริบททางสังคมการเมืองที่แตกต่างกัน มีแบบแผนของพฤติกรรมค่านิยมหรือทัศนคติที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมทางการเมือง โดยเฉพาะพฤติกรรม การเลือกตั้งที่แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

จากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัย พบว่ามีการศึกษาในต่างประเทศ ที่ศึกษาถึงพฤติกรรม การลงคะแนนเสียงของคนต่างช่วงวัย และมีผลการศึกษาว่าช่วงวัย (Generation) ที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมทางการเมืองที่แตกต่างกัน โดยเป็นการศึกษาใน ตุรกี ไต้หวัน และฮ่องกง

อาเหม็ด โบคาล (2019) ได้ศึกษาถึง การวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรม การออกเสียงของ คนรุ่นเจนเนอร์เรชั่น X, Y และ Z ในเมืองอังการา ประเทศตุรกี และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อ พฤติกรรม การออกเสียงของ คนรุ่นเจนเนอร์เรชั่น X, Y และ Z ซึ่งแบ่งออกเป็น 1) ปัจจัยด้าน เศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ครอบครัว และวงจรรสังคม (Social circle) การสื่อสารทางการเมือง และ ประเภทของสื่อ 2) ปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ ค่านิยมทัศนคติและการรับรู้ทางการเมือง ความนิยมใน พรรคการเมืองและผู้นำ และ 3) ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล ได้แก่ ผลประโยชน์ทางการเมือง ศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ครอบครัว

และสถานภาพทางสังคม การสื่อสารทางการเมือง และประเภทของสื่อ ปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ ค่านิยมทัศนคติและการรับรู้ทางการเมือง และปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล ได้แก่ผลประโยชน์ ในทางการเมือง ส่งผลต่อพฤติกรรมการออกเสียงของชนรุ่นเจนเนอร์เรชั่น X, Y และ Z ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับการศึกษาความแตกต่างของพฤติกรรมทางการเมืองของคนต่างช่วงวัยในเอเชีย ได้ ศึกษาถึงงานวิจัยจำนวน 4 ชิ้น ได้แก่ การศึกษาของ หวงฮอกวูย (Wong, Stan Hok-wui), ช่ายเจีย หัง (Tsai, Chia-hung), หวงจื่อ (Huang, Chi), และ อาเฉิน และหวัง (Achen, Christopher H., Wang, T.Y.) ซึ่งงานทั้งหมดศึกษาในปี ค.ศ. 2019

การศึกษาของ Wong, Stan Hok-wui et., al (2019) ซึ่งได้ศึกษาสาเหตุของจำนวนผู้มาใช้ สิทธิเลือกตั้งของไต้หวันที่ลดลง ว่าเป็นผลกระทบของช่วงวัยหรือไม่ โดยพบว่า ในฮ่องกง การอพยพ เข้ามาของคนจีนนับตั้งแต่ปี 1997 ทำให้เกิดการแข่งขันในตลาดแรงงาน และทำให้คนรุ่นใหม่เกิด ความวิตกกังวลต่อการผสมกลมกลืนและครอบงำทางวัฒนธรรมของจีน ทำให้เกิดการยึดมั่นในอัต ลักษณ์ท้องถิ่นเพิ่มขึ้น และมีพฤติกรรมการเลือกตั้งที่สนับสนุนพรรคการเมืองที่ต่อต้านจีน ในทาง ตรงกันข้าม ไต้หวันไม่มีการย้ายถิ่นฐานของชาวจีนแผ่นดินใหญ่เข้ามา เนื่องจากความตึงเครียด ระหว่างจีนและไต้หวันที่ยังคงดำรงอยู่ ทำให้ไม่สามารถเดินทางไปมาหากันได้อย่างสะดวก ดังนั้น คน รุ่นใหม่ในไต้หวันจึงมีทัศนคติที่เพิกเฉย เนื่องจากที่ไม่ได้รับผลกระทบจากการอพยพเข้ามาของชาวจีน แผ่นดินใหญ่ ซึ่งแตกต่างจากคนรุ่นเก่าที่ช่วงของการอพยพเข้ามาของชาวจีนแผ่นดินใหญ่จากปัญหา ทางการเมือง ด้วยเหตุนี้จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งของชาวไต้หวันจึงลดลง

ในประเด็นเดียวกันนี้ Tsai, Chia-hung (2019) ได้ศึกษาถึงแบบแผนของการมีส่วนร่วม ทางการเมืองที่แตกต่างกันของคนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่ในไต้หวัน และอธิบายถึงลักษณะของการมีส่วนร่วม ทางการเมืองที่เป็นไปตามแบบแผน ว่าหมายถึง การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การลงสมัครรับ เลือกลง และ การโต้เถียงทางการเมืองว่าหมายถึง กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ไม่เป็นไปตามแบบ แผน เช่น การประท้วง การเดินขบวน การชุมนุม และการนั่งประท้วง โดยยกตัวอย่าง ขบวนการ ทานตะวัน (The Sunflower Movement) ของไต้หวัน และ การปฏิวัติร่ม (Umbrella Revolution) ของฮ่องกง ในปี ค.ศ. 2014 สำหรับไต้หวัน พบว่าเกิดความแตกต่างระหว่างคนรุ่นเก่า กับคนรุ่นใหม่ โดยคนรุ่นเก่ามีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการมากกว่า เนื่องจากมีทรัพยากรส่วนบุคคลและมีความผูกพันกับพรรคการเมือง และผู้นำทางการเมืองอย่างแน่น แพน ตั้งแต่พวกพ้องได้สนับสนุนพรรคประชาธิปไตยก้าวหน้า (Democrat Progressive Party ; DPP) ในการเคลื่อนไหวเพื่อเอกราช การที่คนรุ่นใหม่ในไต้หวันมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยกว่าคนรุ่น เก่า ก็ไม่ได้หมายความว่าคนรุ่นใหม่จะเพิกเฉยต่ออนาคตความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับไต้หวัน นักวิชาการหลายคนได้สำรวจทัศนคติเรื่องการได้เอกราชของคนรุ่นใหม่ในไต้หวันแล้วพบว่ามีความ

แตกต่างจากทัศนคติของคนรุ่นเก่า โดยคนรุ่นใหม่มีแนวโน้มในการเรียกร้องเอกราชมากกว่า ซึ่ง Tsai ได้มีแนวทางในการอธิบาย 2 แนวทาง แนวทางแรกอธิบายว่าปรากฏการณ์ดังกล่าว เป็นผลมาจากความไม่พอใจต่อนโยบายเป็นมิตรกับจีน (Friendship policy) ของอดีตประธานาธิบดีหม่าอิงจิว แนวทางที่ 2 เป็นผลมาจากการที่คนรุ่นใหม่มีแนวโน้มที่จะอยากได้เอกราชมากกว่าคนรุ่นเก่า

นอกจากนี้ Huang, Chi (2019) ได้พูดถึงการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนในไต้หวันอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมในการเรียกร้องเอกราช ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ แผ่นดินใหญ่ (mainland) และ ชนพื้นเมือง (aborigines) ในไต้หวัน ซึ่งมีอยู่เดิมก่อนที่ชาวจีนจะอพยพเข้ามาจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองในปี ค.ศ. 1949 นอกจากนี้ การเคลื่อนไหวในการเรียกร้องเอกราชของไต้หวันเพิ่มขึ้นยังเป็นผลมาจากการนำหลักสูตรสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมาใช้ตั้งแต่ปี 1997 ใช้ ซึ่งได้สนับสนุนจุดยืนของเยาวชนในการเรียกร้องเอกราช หรืออย่างน้อยก็รักษาสถานภาพเดิมไว้

งานวิจัยอีกชิ้นที่มีความเกี่ยวข้องกับความแตกต่างของพฤติกรรมทางการเมืองของคนต่างช่วงวัยคืองานของ Achen, Christopher H., Wang, T.Y. (2019) ซึ่งพบว่าไต้หวันประสบกับปัญหาจำนวนผู้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งประธานาธิบดีลดลงร้อยละ 14 จากเดิมร้อยละ 80 ในปี ค.ศ. 2004 เป็นร้อยละ 66 ในปี ค.ศ. 2016 ซึ่งเป็นการลดลงของผู้ไปใช้สิทธิ์ที่เป็นคนรุ่นใหม่ โดย Wang (2019) จึงเสนอให้พัฒนาเครื่องมือในการศึกษาวิเคราะห์ใหม่ นอกจากนี้ การศึกษานี้ ก็ได้อธิบายถึงปัจจัยที่เกิดจากการคุกคามความมั่นคงและการบูรณาการทางเศรษฐกิจและสังคมของจีนที่มีต่อไต้หวันและฮ่องกงว่าเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ในไต้หวัน ซึ่งก็คือขบวนการทานตะวัน และในฮ่องกง ซึ่งก็คือการปฏิวัติร่ม ที่คนรุ่นใหม่พยายามยึดถืออัตลักษณ์ของตนเองเพื่อต่อต้านจีน กล่าวคือ ปัจจัยการขยายอิทธิพลของจีนส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ในไต้หวันและฮ่องกงที่แข็งแกร่ง

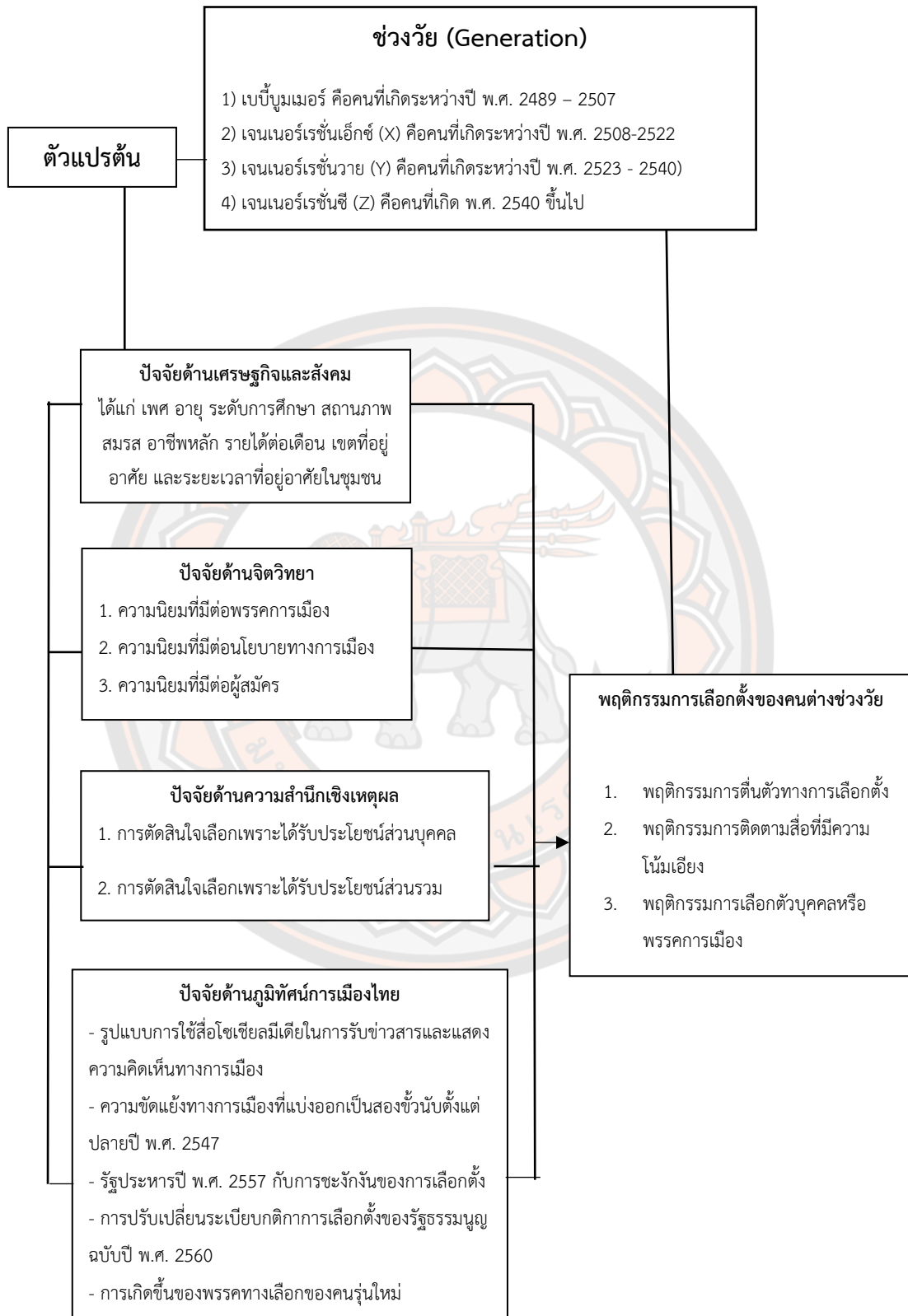
การศึกษาเหล่านี้ จึงเป็นแรงบันดาลใจให้งานชิ้นนี้ สนใจศึกษาถึงพฤติกรรมเลือกตั้งของคนต่างช่วงวัย เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างของช่วงวัยว่ามีผลต่อพฤติกรรมเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร

สำหรับการศึกษาในประเทศไทย จากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัย พบว่าการศึกษาล้วนใหญ่ เป็นแต่เพียงการศึกษา อายุ ในมิติที่เป็นปัจจัยย่อยหนึ่งของปัจจัยทางสังคมว่าส่งผลต่อพฤติกรรมเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร แต่ไม่ได้จำแนกและนิยามออกเป็นช่วงวัยอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามพบว่าการศึกษาล่าสุดที่พบว่า อายุ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเลือกตั้งของประชาชน เริ่มตั้งแต่การศึกษาของ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ในปี พ.ศ. 2529 ที่ได้สรุปพฤติกรรมลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในमितฤษฎีและผลการวิจัยเชิงประจักษ์ โดยพบว่าปัจจัยด้านอายุ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเลือกตั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ที่มีอายุในวัยกลางคนและวัยหนุ่มวัยสาว มีแนวโน้มเลือกพรรคมากกว่าเลือกตัวบุคคล ในขณะที่ผู้สูงอายุมีแนวโน้มสนใจเลือกตัวบุคคล

มากกว่า นอกจากนี้ กลุ่มวัยกลางคนมักจะมีแนวโน้มเลือกพรรคหนึ่งพรรคใดอย่างชัดเจน แต่วัยหนุ่มสาว และผู้สูงอายุ มีแนวโน้มในการเปลี่ยนพรรคการเมืองในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง (พรรคดี ผ่องแผ้ว, 2529) ส่วนการวิจัยของ ญัฐพงษ์ ยะสม (2549) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง กับองค์การบริหารส่วนตำบลท่าวังตาล อำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ได้แก่ ระยะเวลาในการตัดสินใจเลือกตั้ง และความแน่นอนในการเลือกตั้งและเหตุผล ก็พบว่า ช่วงอายุสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งในเรื่องระยะเวลาในการตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่าคนที่มีช่วงอายุ 38 – 47 ปี ในเขตเลือกตั้งตำบลท่าวังตาล มีระยะเวลาในการตัดสินใจเลือกตั้งเร็ว คิดเป็นร้อยละ 81 ซึ่งมากกว่าคนที่มีช่วงอายุ 18 – 37 ปี และคนที่มีช่วงอายุ 48 ปี ขึ้นไป นอกจากนี้ การศึกษาของนุกุล ชื่นพัก และคณะ (2561) ซึ่งได้ศึกษาถึงพฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีต่อการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยในตำบลเขาพระ อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ซึ่งมีการจำแนกอายุออกเป็น 18 – 24 ปี, 25 – 35 ปี, 36 – 45 ปี , และ มากกว่า 45 ปีขึ้นไป และแบ่งพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ด้านการลงคะแนนเสียง และด้านระยะเวลาตัดสินใจเลือกตั้ง โดยผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตลอดจนการศึกษาอื่น ๆ ซึ่งพบว่าอายุมีผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชน

จากที่กล่าวมาจะพบว่า การศึกษาในประเทศไทยส่วนใหญ่ พบการศึกษาปัจจัยด้านอายุกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร แต่ไม่ได้ศึกษาโดยจัดกลุ่มออกเป็น ช่วงวัย อย่างชัดเจน ดังนั้น การศึกษานี้จึงเป็นความพยายามเริ่มแรกที่จะเติมเต็มการศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งโดยพิจารณา “ช่วงวัย” (Generation) ของผู้ที่ใช้สิทธิ์เลือกตั้งว่ามีความแตกต่างหรือไม่ อย่างไร

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562 : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ” เป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562 โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในส่วนต่อไปนี้จะเป็นการอธิบายถึงการวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้ในการศึกษานี้ โดยเริ่มจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงวิธีดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษาในการวิจัยนี้คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในภาคเหนือ ประกอบด้วย 3 จังหวัด คือ จังหวัด ลำพูน แพร่ และอุตรดิตถ์ โดยอาศัยข้อมูลประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและไปใช้สิทธิเลือกตั้งจากฐานข้อมูลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งพบว่าประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในภาคเหนือทั้ง 3 จังหวัด มีจำนวนทั้งสิ้น 2,804,978 คน จำแนกออกเป็นแต่ละจังหวัด ดังตารางที่ 3

ตาราง 3 จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำแนกรายจังหวัด

ที่	จังหวัด	จำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
1	ลำพูน	290,702
2	แพร่	294,629
3	อุตรดิตถ์	272,412
	รวม	857,743

ผู้วิจัยได้นำจำนวนประชากรผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งทั้งหมดมาคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การคำนวณตามสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ดังรายละเอียดการคำนวณดังนี้

$$\text{สูตรในการคำนวณ} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้ N = จำนวนประชากรทั้งหมด

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

e = ระดับที่ยอมรับให้เกิดความคลาดเคลื่อนที่ (0.05)

$$n = \frac{857,743}{1 + 857,743(0.05)^2}$$

$$n = \frac{857,743}{1 + 857,743(0.025)}$$

$$n = \frac{857,743}{1 + 2,144.3575}$$

$$n = \frac{857,743}{2,145.3575}$$

$$n = 399.81$$

$$n = 400$$

จากผลการคำนวณ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 400 คน โดยจำแนกออกเป็นขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัดดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวนประชากร (คน)	วิธีการคำนวณ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ลำพูน	290,702	$\frac{290,702 \times 400}{857,743}$	136
แพร่	294,629	$\frac{294,629 \times 400}{857,743}$	137
อุตรดิตถ์	272,412	$\frac{272,412 \times 400}{857,743}$	127
รวม	857,743		400

การสุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ใช้การสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Sampling) พื้นที่การวิจัยมี 3 จังหวัด ได้แก่ ลำพูน แพร่ และอุตรดิตถ์ โดยอันดับแรก เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ซึ่งเหมาะสมกับประชากรที่มีขนาดใหญ่และไม่ได้อาศัยอยู่บริเวณเดียวกัน (Leeuw, Hox, et al., 2008 อ้างถึงใน วัลลภช สุขสวัสดิ์, 2560)

จากนั้น ได้สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่มหลายขั้นตอน (Multi – stage cluster sampling) โดยแบ่งจังหวัดเลือกสุ่มอำเภอมาจังหวัดละ 2 อำเภอ และเลือกสุ่มตำบล โดยกำหนดเป็นตำบลที่มีลักษณะเป็นเขตเมือง จำนวน 1 ตำบล และเขตชนบทจำนวน 1 ตำบล ตลอดจนเลือกสุ่มหมู่บ้าน โดยสุ่มจากตำบลละ 1 หมู่บ้าน จากนั้น ก็ทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งตามช่วงวัยจำนวน 4 ช่วงวัย ได้แก่ 1) เบบีบูมเมอร์ คือคนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2489 – 2507 2) เจเนอเรชันเอกซ์ (X) คือคนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2508-2522 3) เจเนอเรชันวาย (Y) คือคนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2523 - 2540) และ 4) เจเนอเรชันซี (Z) คือคนที่เกิด พ.ศ. 2540 ขึ้นไป ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน

ขั้นตอนสุดท้าย ก็ได้ประสานที่ทำการอำเภอที่ของรายชื่อผู้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 แล้วเลือกใช้การสุ่มอย่างเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) เพื่อให้หน่วยตัวอย่างทุกหน่วยมีโอกาสในการถูกเลือกเป็นตัวแทนประชากรอย่างเท่าเทียมกัน จนครบจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 480 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562 : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ” เป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562 ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัว คือตัวแปรต้น และตัวแปรตาม โดยตัวแปรต้นคือปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านจิตวิทยา ปัจจัยด้านความนึกเชิงเหตุผล และปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมือง ส่วนตัวแปรตามคือพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชน โดยอาศัยเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน เขตที่อยู่อาศัย และระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน โดยกำหนดให้ตอบคำถามในลักษณะเลือกเพียงคำตอบเดียวหรือแบบตรวจรายการ (Check-list Question)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบคำถามปลายปิดเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 กำหนดให้ตอบคำถามในลักษณะเลือกเพียงคำตอบเดียวหรือแบบตรวจรายการ (Check-list Question) แบบเลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ (Multiple Choice Question) และแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale question) โดยส่วนที่เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale question) มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ 5
ปฏิบัติมาก	ให้คะแนนเท่ากับ 4
ปฏิบัติปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ 3
ปฏิบัติน้อย	ให้คะแนนเท่ากับ 2
ปฏิบัติน้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ 1

จากนั้น ได้นำไปหาค่าเฉลี่ยของระดับพฤติกรรมการเลือกตั้ง โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	หมายถึง มีระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	หมายถึง มีระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	หมายถึง มีระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60	หมายถึง มีระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80	หมายถึง มีระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบคำถามปลายปิดเกี่ยวข้องกับการวัดระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง อันได้แก่ ปัจจัยด้านจิตวิทยา ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล และปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมือง กำหนดให้ตอบคำถามในลักษณะเลือกเพียงคำตอบเดียวหรือแบบตรวจรายการ (Check-list Question) แบบเลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ (Multiple Choice Question) และแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale question) ประกอบไปด้วย

1. ปัจจัยด้านจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง
2. ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง
3. ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง

ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกและปรับปรุงข้อคำถามที่มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการศึกษา และการทบทวนวรรณกรรมจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสามารถวัดค่าออกมาเป็นระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลือกตั้ง โดยส่วนที่เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale question) ตามแบบการวัดทัศนคติของลิเคิร์ต (Likert's scale) ซึ่งเป็นการวัดที่แบ่งความคิดเห็นออกเป็นช่วงโดยกำหนดให้แต่ละช่วงมีความแตกต่างที่เท่ากันและวัดได้ทั้งทัศนคติเชิงบวกและเชิงลบ (วัลลภ สุขสวัสดิ์, 2560) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ 5
เห็นด้วยมาก	ให้คะแนนเท่ากับ 4
เห็นด้วยปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ 3
ไม่ค่อยเห็นด้วย	ให้คะแนนเท่ากับ 2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนนเท่ากับ 1

จากนั้นได้นำไปหาค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60	หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80	หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การหาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC : Index of item objective congruence) ของผู้เชี่ยวชาญจากการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการวิจัย ว่ามีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบโดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน +1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน 0	ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน -1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	หมายถึง	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Congruence)
	R	หมายถึง	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อข้อคำถาม โดยที่
			ค่า 1 คือ สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน
			ค่า 0 คือ ไม่แน่ใจว่าจะวัดได้
			ค่า -1 คือ ไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

ΣR หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคน
 N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือ
 โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

การตรวจเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามทดลองใช้กับประชากรในการวิจัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

$$\alpha = \left[\frac{k}{k-1} \right] \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α เป็นสัมประสิทธิ์แอลฟา
 k เป็นจำนวนข้อคำถาม
 S_i^2 เป็นความแปรปรวนของคะแนนข้อที่ i
 S_t^2 เป็นความแปรปรวนของคะแนนรวม t

นำคำตอบจากประชากรในการวิจัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- ค่าความเชื่อมั่นน้อยกว่า 0.59 หมายถึง ค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับต่ำ
 ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.60 – 0.77 หมายถึง ค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง
 ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.78 ขึ้นไป หมายถึง ค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง

จากการทดสอบแบบสอบถามครั้งนี้ ผลการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 0.92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง และปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งทั้งในและต่างประเทศเพื่อนำมาประกอบการจัดทำข้อคำถามในแบบสอบถาม

2) จัดทำแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลของระดับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 และปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562

3) นำแบบสอบถามที่ได้นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้มีความสมบูรณ์

4) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Validity) โดยการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษาที่ใช้สื่อสารว่ามีความหมายตรงตามที่คุณวิจัยต้องการศึกษา และมีผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบแก้ไขให้มีความเที่ยงตรง จนได้แบบสอบถามที่ชัดเจนและตรงกับวัตถุประสงค์การศึกษา

5) มีการประสานงานเพื่อดำเนินการขอรายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บข้อมูล และสุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

6) ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถาม และการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่มหลายขั้นตอน

7) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ตรวจสอบเพื่อให้การวิเคราะห์มีความถูกต้องและตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีวิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1) การตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลว่าข้อมูลมีความสมบูรณ์ถูกต้องและครบถ้วนเพียงพอในการวิเคราะห์ข้อมูล

2) จัดหมวดหมู่ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม และลงรหัสข้อมูล

3) นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผล โดยใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation หรือ S.D.) และการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test) โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน เขตที่อยู่อาศัย และระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน ซึ่งเป็นคำถามในลักษณะเลือกเพียงคำตอบเดียวหรือแบบตรวจรายการ (Check-list Question) ผู้ศึกษา ได้นำมาประมวลผล โดยใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation หรือ S.D.)

3.2 แบบสอบถามแบบคำถามปลายปิดเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 กำหนดให้ตอบคำถามในลักษณะเลือกเพียงคำตอบเดียวหรือแบบตรวจรายการ (Check-list Question) แบบเลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ (Multiple Choice Question) และแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale question) โดยส่วนที่เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale question) ได้แก่ พฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วย ข้อคำถาม การติดตามการเลือกตั้งจากสื่อต่าง ๆ การติดตามคุณสมบัติและผลงานของผู้สมัครและพรรคการเมือง การแลกเปลี่ยนข่าวสารประเด็นทางการเมืองกับบุคคลอื่น การเข้าร่วมฟังการปราศรัยหาเสียงทั้งตามสถานที่ต่าง ๆ และทางระบบออนไลน์ และการติดตามการนับคะแนนเสียงและตรวจสอบผลการเลือกตั้ง มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด ให้คะแนนเท่ากับ 5

ปฏิบัติมาก ให้คะแนนเท่ากับ 4

ปฏิบัติปานกลาง ให้คะแนนเท่ากับ 3

ปฏิบัติน้อย ให้คะแนนเท่ากับ 2

ปฏิบัติน้อยที่สุด ให้คะแนนเท่ากับ 1

จากนั้น ได้นำไปหาค่าเฉลี่ยของระดับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีระดับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง มีระดับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง มีระดับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง มีระดับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง มีระดับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งน้อยที่สุด

ส่วนแบบสอบถามในลักษณะเลือกเพียงคำตอบเดียวหรือแบบตรวจรายการ (Check-list Question) แบบเลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ (Multiple Choice Question) ได้แก่ การชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้งในวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ความหลากหลายของติดตามข่าวสารจากหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ระยะเวลาในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ความโน้มเอียงของติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ ความโน้มเอียงในการติดตามข่าวสารจากสื่อออนไลน์ และการตัดสินใจเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง ได้มีเกณฑ์ในการแปลผล ดังนี้

ติดตามหรือปฏิบัติ ให้คะแนนเท่ากับ 1

ไม่ติดตามหรือไม่ปฏิบัติ ให้คะแนนเท่ากับ 2

3.3 ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบคำถามปลายปิดเกี่ยวข้องกับการวัดระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง อันได้แก่ ปัจจัยด้านจิตวิทยา ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล และปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมือง กำหนดให้ตอบคำถามในลักษณะเลือกเพียงคำตอบเดียวหรือแบบตรวจรายการ (Check-list Question) แบบเลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ (Multiple Choice Question) และแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale question) ประกอบไปด้วย 1) ปัจจัยด้านจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง 2) ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง 3) ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง

มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตรงกับความคิดเห็นหรือความเป็นจริงมากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ 5
ตรงกับความคิดเห็นหรือความเป็นจริงมาก	ให้คะแนนเท่ากับ 4
ตรงกับความคิดเห็นหรือความเป็นจริงปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ 3
ตรงกับความคิดเห็นหรือความเป็นจริงน้อย	ให้คะแนนเท่ากับ 2
ตรงกับความคิดเห็นหรือความเป็นจริงน้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ 1

จากนั้น ได้นำไปหาค่าเฉลี่ยของระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00	หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60	หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80	หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งน้อยที่สุด

3.4 การเปรียบเทียบระหว่างช่วงวัย (Generations) ใช้ค่าสถิติ โดยใช้สถิติการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของแต่ละช่วงวัย

3.5 การทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง อันประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง 2) ปัจจัยด้านจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง 3) ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง 4) ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง โดยใช้สถิติการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test) แบบสามทางในการทดสอบสมมติฐาน

4) สรุปและอภิปรายผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562 : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งและไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ที่อาศัยอยู่ใน 3 จังหวัด คือ ลำพูน แพร่ และอุตรดิตถ์ จำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ มีผลการวิจัยโดยลำดับการนำเสนอไว้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม
2. พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562
3. ปัจจัยด้านจิตวิทยา
4. ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล
5. ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมือง

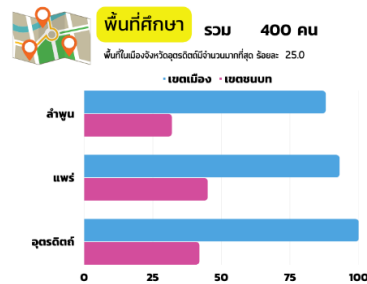
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม

ประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 11 ประเด็น ได้แก่ เพศ พื้นที่ ช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพหลัก จำนวนชั่วโมงโดยเฉลี่ยในการทำงานหรือการเรียน รายได้ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย การเป็นสมาชิกกลุ่ม ศาสนา และเชื้อชาติ ซึ่งจะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

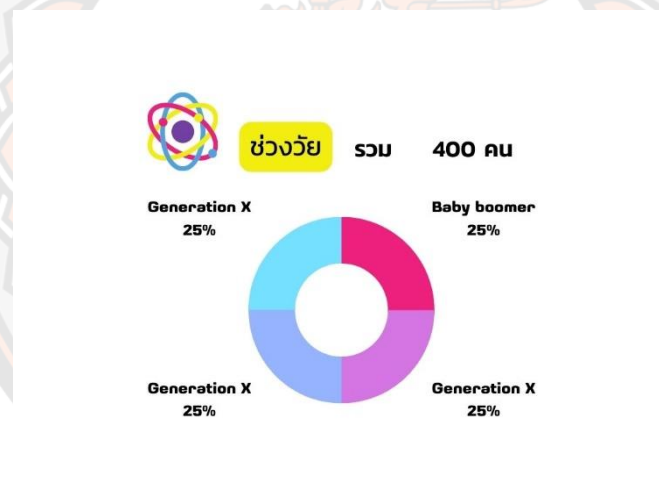
ภาพ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของเพศของกลุ่มตัวอย่าง

จากภาพพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหญิง ร้อยละ 51.5 เป็นชาย ร้อยละ 46.8 และเพศทางเลือก ร้อยละ 1.8

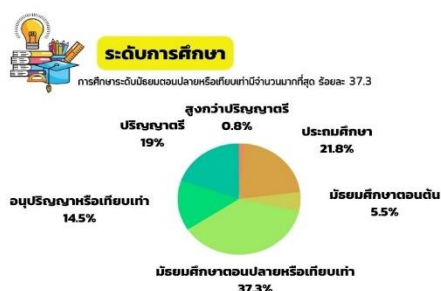
ภาพ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัด

จากภาพพบว่า กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดลำพูน จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 จังหวัดแพร่ จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.25 และจังหวัดอุดรธานี จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.75

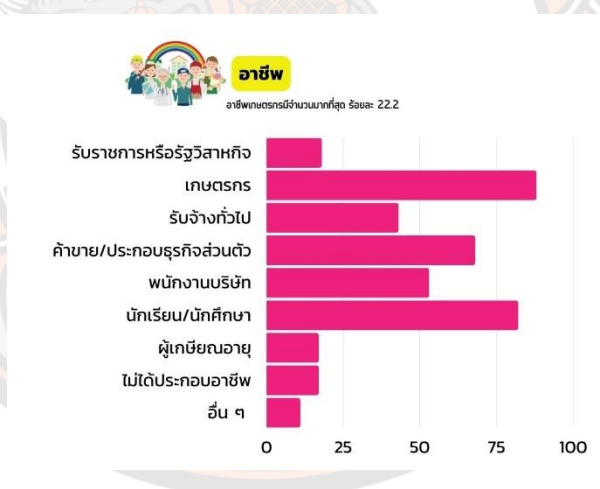
ภาพ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของช่วงวัยของกลุ่มตัวอย่าง

จากภาพพบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอกซ์ เจเนอเรชั่นเอกซ์ เจเนอเรชั่นวาย และเจเนอเรชั่นซี อย่างละเท่า ๆ กัน คือจำนวน 100 คน คิดเห็นร้อยละ 25.0

ภาพ 7 แสดงร้อยละของระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

จากภาพพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.3 รองลงมาคือระดับต่ำกว่าประถมศึกษาหรือไม่ได้เรียน คิดเป็นร้อยละ 21.8 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 19.0 ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 14.5 มัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 5.5 และสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 0.8

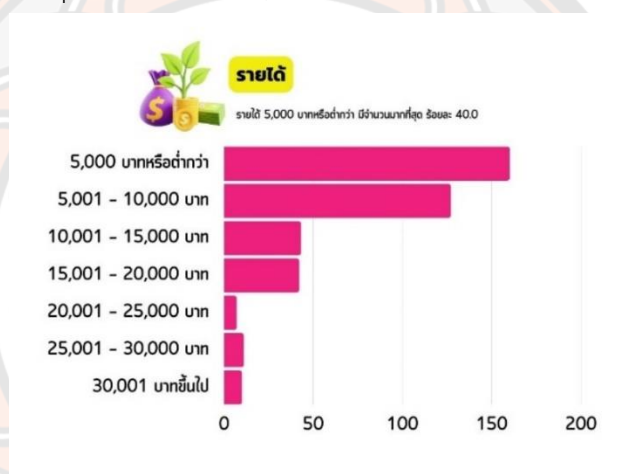

ภาพ 8 แสดงร้อยละของอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

จากภาพพบว่า กลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด รองลงมาคือเป็นนักเรียนหรือนักศึกษา ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัท รับจ้างทั่วไป รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เกษียณอายุ ไม่ได้ประกอบอาชีพ และอาชีพอื่น ๆ เช่น ประกอบอาชีพอิสระ ตามลำดับ

ภาพ 9 แสดงจำนวนชั่วโมงในการทำงานหรือเรียนของกลุ่มตัวอย่าง
จากภาพพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำงานหรือเรียน จำนวน 8 - 9 ชั่วโมงต่อวัน

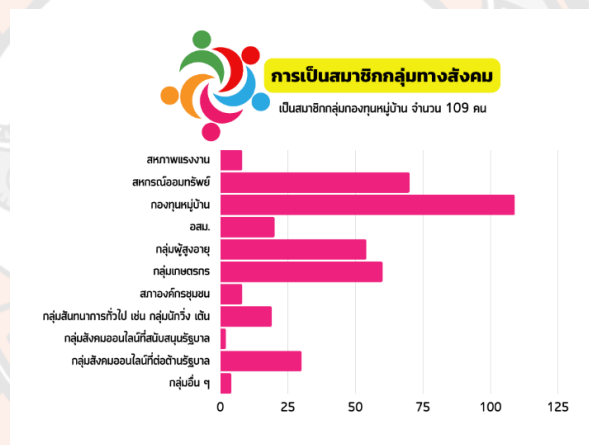

ภาพ 10 แสดงร้อยละของรายได้ต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง

จากภาพพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 5,000 บาทหรือต่ำกว่า รองลงมาคือ มีรายได้ 5,001 - 10,000 บาท มีรายได้ 10,001 - 15,000 บาท มีรายได้ 15,001 - 20,000 บาท มีรายได้ 25,001 - 30,000 บาท มีรายได้ 30,000 บาทขึ้นไป และมีรายได้ 20,001 - 25,000 บาท ตามลำดับ

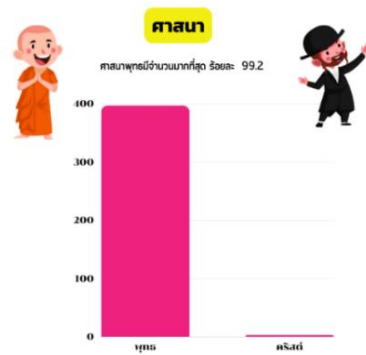

ภาพ 11 แสดงค่าเฉลี่ยของระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง จากภาพพบว่า กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชนโดยเฉลี่ย 41 ปี

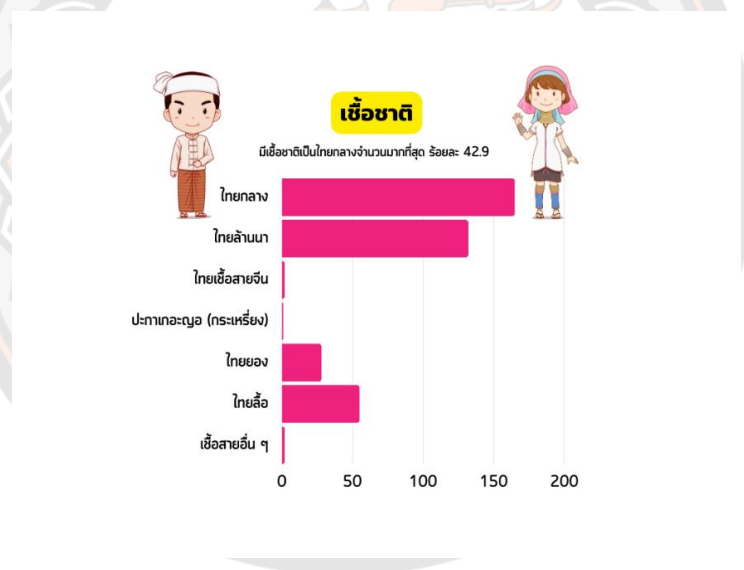
ภาพ 12 แสดงร้อยละของการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง

จากภาพพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้านมากที่สุด รองลงมาคือเป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มสังคมออนไลน์ที่ต่อต้านรัฐบาล กลุ่มอสม. กลุ่มสันวนนาการ สภาองค์กรชุมชน สหภาพแรงงาน กลุ่มอื่น ๆ และกลุ่มสังคมออนไลน์ที่สนับสนุนรัฐบาล ตามลำดับ

ภาพ 13 แสดงร้อยละของการนับถือศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง

จากภาพพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 99.2 และ นับถือศาสนาคริสต์ คิดเป็นร้อยละ 0.8

ภาพ 14 แสดงร้อยละของเชื้อชาติของกลุ่มตัวอย่าง

จากภาพพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นชาวไทยกลาง รองลงมาคือไทยล้านนา ไทยลื้อ ไทยยอง ไทยจีน อื่น ๆ และปะกาเกอะญอ ตามลำดับ

พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งจากสื่อต่าง ๆ ในช่วงการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562

ลำดับ	สื่อ	ระดับการติดตาม		
		ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1	โทรทัศน์	3.74	1.232	มาก
2	วิทยุ	1.94	1.671	น้อย
3	หนังสือพิมพ์	1.75	1.651	น้อยที่สุด
4	ป้ายประกาศ	2.57	1.633	น้อย
5	เฟซบุ๊ก	2.88	1.936	ปานกลาง
6	ไลน์	2.61	1.941	ปานกลาง
7	อินสตาแกรม	1.68	1.974	น้อยที่สุด
8	ทวิตเตอร์	1.41	1.823	น้อยที่สุด
9	ยูทูบ	2.02	1.934	น้อย
10	เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	1.32	1.520	น้อยที่สุด
11	เว็บไซต์ทั่วไป	1.31	1.541	น้อยที่สุด
12	เว็บบอร์ด	0.96	1.338	น้อยที่สุด
13	หนังสือพิมพ์ออนไลน์	1.12	1.417	น้อยที่สุด
14	สื่ออื่น ๆ	0.40	0.968	น้อยที่สุด
รวม		1.83	0.974	น้อย

จากตารางพบว่า สื่อที่ประชาชนติดตามข่าวสารการเลือกตั้งจากสื่อต่าง ๆ ในช่วงการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 มากที่สุด คือโทรทัศน์ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.74 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ เฟซบุ๊ก มีค่าเฉลี่ย 2.88 อยู่ในระดับปานกลาง ไลน์ มีค่าเฉลี่ย 2.61 อยู่ในระดับปานกลาง ป้ายประกาศ มีค่าเฉลี่ย 2.57 อยู่ในระดับน้อย ยูทูบ มีค่าเฉลี่ย 2.02 อยู่ในระดับน้อย และวิทยุ มีค่าเฉลี่ย 1.94 อยู่ในระดับน้อย นอกจากนี้ จะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการติดตามคุณสมบัติและผลงานของผู้สมัครและพรรคการเมืองในช่วงการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562

ลำดับ	พฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้ง	ระดับการติดตาม		
		ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1	ศึกษาหรือติดตามคุณสมบัติและผลงานของผู้สมัคร	3.57	1.286	มาก
2	ศึกษาหรือติดตามผลงานของพรรคการเมืองต่าง ๆ	3.54	1.324	มาก
รวม		3.56	1.275	มาก

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการติดตามคุณสมบัติและผลงานของผู้สมัครและพรรคการเมืองในช่วงการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 ใกล้เคียงกัน โดยมีพฤติกรรมการติดตามคุณสมบัติและผลงานของผู้สมัคร มีค่าเฉลี่ย 3.57 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือศึกษาหรือติดตามผลงานของพรรคการเมืองต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย 3.54 อยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความถี่ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารประเด็นทางการเมืองกับบุคคลอื่น

	พฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้ง	ระดับการติดตาม		
		ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1	การแลกเปลี่ยนข่าวสารประเด็นทางการเมืองกับบุคคลอื่น	2.72	1.614	ปานกลาง
รวม		2.72	1.614	ปานกลาง

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารประเด็นทางการเมืองกับบุคคลอื่นในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเข้าร่วมฟังการปราศรัยหาเสียงหรือติดตามนโยบายของพรรคและผู้สมัครในช่วงการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562

ลำดับ	พฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้ง	ระดับการติดตาม		
		ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1	เข้าร่วมฟังการปราศรัยหาเสียงหรือติดตามนโยบายของพรรคและผู้สมัครตามสถานที่ต่าง ๆ หรือทางระบบออนไลน์	2.14	1.514	น้อย
	รวม	2.14	1.514	น้อย

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมฟังการปราศรัยหาเสียงหรือติดตามนโยบายของพรรคและผู้สมัครตามสถานที่ต่าง ๆ หรือทางระบบออนไลน์ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.14

ภาพ 15 แสดงร้อยละการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งและการลงคะแนนเสียงของกลุ่มตัวอย่าง

จากภาพพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งและลงคะแนนเสียง คิดเป็นร้อยละ 98.2 รองลงมาไปเลือกตั้งแต่ไม่ลงคะแนนเสียง คิดเป็นร้อยละ 1.3 และไปเลือกตั้งแต่ตั้งใจทำบัตรเสีย คิดเป็นร้อยละ 0.5

ตาราง 9 แสดงการติดตามข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 จากสื่อโทรทัศน์

ลำดับ	สื่อโทรทัศน์	ติดตาม		ไม่ได้ติดตาม	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ช่อง 3	299	74.8	101	25.2
2	ช่อง 5	105	26.2	295	73.8
3	ช่อง 7	255	63.7	145	36.3
4	ช่อง 9	101	25.2	299	74.8
5	ช่องไทยรัฐทีวี	164	41.0	236	59.0
6	ช่องอมรินทร์	143	35.8	257	64.2
7	ช่องวัน	135	33.8	265	66.2
8	ช่องไทยพีบีเอส	36	9.0	364	91.0
9	ช่องเอ็นบีที	6	1.5	394	98.5
10	ช่องทีเอ็นเอ็น	2	0.5	398	99.5
11	ช่องเอเอสทีวี	3	0.8	397	99.2
12	ช่องเนชั่น	12	3.0	388	97.0
13	ช่องสปริงนิวส์	1	0.2	399	99.8
14	ช่องวอยซ์ทีวี	47	11.8	353	88.2
15	บลูสกาย	0	0	400	100.0
16	ดีทีวี	2	0.5	398	99.5
17	ช่องสัญญาณอื่น	13	3.2	387	96.8

จากตารางพบว่า ประชาชนติดตามข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 จากสื่อโทรทัศน์ โดยเรียงลำดับช่องสัญญาณที่มีการติดตามมากที่สุด คือ ช่อง 3 ช่อง 7 ไทยรัฐทีวี ช่องอมรินทร์ ช่องวัน ช่อง 5 ช่อง 9 ไทยพีบีเอส วอยซ์ทีวี ช่องสัญญาณอื่น เนชั่น เอ็นบีที เอเอสทีวี ทีเอ็นเอ็น ดีทีวี และสปริงนิวส์ ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงการติดตามข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 จากสื่อหนังสือพิมพ์

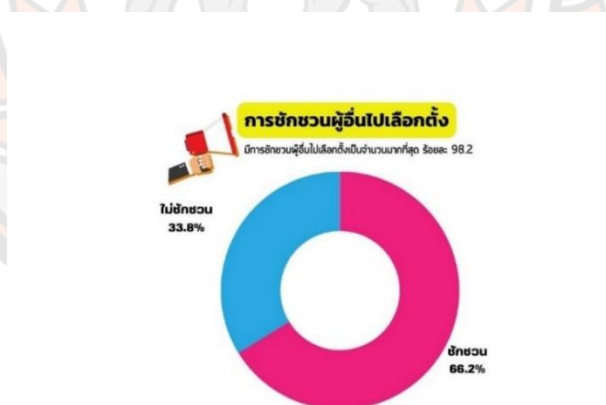
ลำดับ	สื่อหนังสือพิมพ์	ติดตาม		ไม่ได้ติดตาม	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ไทยรัฐ	312	78.0	88	22.0
2	เดลินิวส์	141	35.2	259	64.8
3	ข่าวสด	105	26.2	295	73.8
4	คม ชัด ลึก	77	19.2	323	80.8
5	มติชน	73	18.3	327	81.8
6	แนวหน้า	16	4.0	384	96.0
7	ไทยโพสต์	15	3.8	385	96.2
8	บ้านเมือง	9	2.2	391	97.8
9	โพสต์ทูเดย์	27	6.8	373	93.2
10	กรุงเทพธุรกิจ	4	1.0	396	99.0
11	ฐานเศรษฐกิจ	2	0.5	398	99.5
12	ประชาชาติธุรกิจ	0	0	400	100.0
13	บางกอกโพสต์	2	0.5	398	99.5
14	ผู้จัดการ	7	1.8	393	98.2
15	เนชั่น	2	0.5	398	99.5
16	สื่ออื่น ๆ	29	7.2	371	92.8

จากตารางพบว่า ประชาชนติดตามข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 จากสื่อหนังสือพิมพ์ โดยเรียงลำดับหนังสือพิมพ์ที่มีการติดตามมากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด คมชัดลึก มติชน หนังสือพิมพ์อื่น ๆ โพสต์ทูเดย์ แนวหน้า ไทยโพสต์ บ้านเมือง ผู้จัดการ กรุงเทพธุรกิจ ฐานเศรษฐกิจ บางกอกโพสต์ และเนชั่น ตามลำดับ

ตาราง 11 แสดงการติดตามข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 จากสื่อออนไลน์

ลำดับ	กลุ่มออนไลน์	ติดตาม		ไม่ได้ติดตาม	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	สื่อสนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร	135	33.8	265	66.3
2	สื่อสนับสนุน พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา	12	2.0	388	97.0
3	สื่อต่อต้านรัฐประหารและการปฏิรูปทหาร	94	23.6	305	76.4
4	สื่อต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน	82	20.5	318	79.5
5	สื่อสนับสนุนการดำรงอยู่ของสถาบัน	13	3.2	387	96.8
6	สื่อสนับสนุนการปฏิรูปสถาบัน	43	10.8	357	89.2

จากตารางพบว่า สื่อออนไลน์ที่กลุ่มตัวอย่างติดตามข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งมากที่สุด คือสื่อสนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร รองลงมาคือ สื่อต่อต้านการรัฐประหารและการปฏิรูปองค์กรทหาร สื่อต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน สื่อสนับสนุนการปฏิรูปสถาบัน สื่อสนับสนุนการดำรงอยู่ของสถาบัน สื่อสนับสนุน พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ตามลำดับ

ภาพ 16 แสดงร้อยละการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งและการลงคะแนนเสียงของกลุ่มตัวอย่างและการชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้ง

จากภาพพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งและลงคะแนนเสียง คิดเป็นร้อยละ 98.2 รองลงมาไปเลือกตั้งแต่ไม่ลงคะแนนเสียง คิดเป็นร้อยละ 1.3 และไปเลือกตั้งแต่ตั้งใจทำบัตรเสีย คิดเป็นร้อยละ 0.5 และมีการชักชวนการเป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 66.2 และไม่ได้ชักชวน คิดเป็นร้อยละ 33.8 เท่านั้น

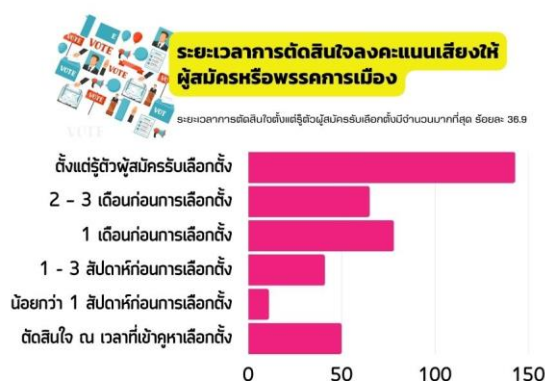
ภาพ 17 แสดงร้อยละลักษณะการติดตามข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 จากสื่อออนไลน์

จากภาพพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะติดตามข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งโดยการฟังหรืออ่านเพียงอย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 78.4 รองลงมาติดตามฟังหรืออ่านและกดไลค์หรือแสดงเครื่องหมายอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 12.4 และติดตามฟังหรืออ่านและพิมพ์แสดงความเห็นทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 8.1 ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงวัตถุประสงค์ในการติดตามข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562

ลำดับ	เหตุผล	ติดตาม		ไม่ได้ติดตาม	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ติดตามข่าวสารเพื่อรับรู้เหตุการณ์	358	90.6	37	9.4
2	ติดตามข่าวสารเพื่อประกอบการตัดสินใจ	217	54.9	178	45.1
3	ติดตามข่าวสารเพื่อสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	107	27.1	288	72.9
4	ติดตามข่าวสารเพื่อต้องการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์	64	16.2	331	83.8
5	เหตุผลอื่น ๆ	3	0.8	392	99.2

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีวัตถุประสงค์ในการติดตามข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งจากสื่อต่าง ๆ ด้วยเหตุผลเพื่อรับรู้เหตุการณ์ มากที่สุด รองลงมาคือเพื่อติดตามข่าวสารเพื่อประกอบการตัดสินใจ เพื่อสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อต้องการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ และเหตุผลอื่น ๆ ตามลำดับ

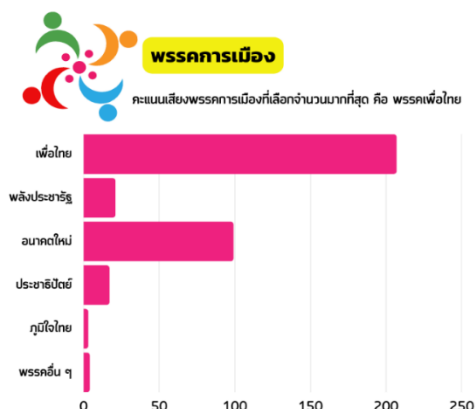
ภาพ 18 แสดงร้อยละระยะเวลาการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง

จากภาพพบว่า กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองตั้งแต่รู้ตัวผู้สมัครมากที่สุด ร้อยละ 36.9 รองลงมาตัดสินใจ 1 เดือนก่อนการเลือกตั้ง ร้อยละ 20.1 ตัดสินใจ 2 - 3 เดือนก่อนการเลือกตั้ง ร้อยละ 16.8 ตามลำดับ

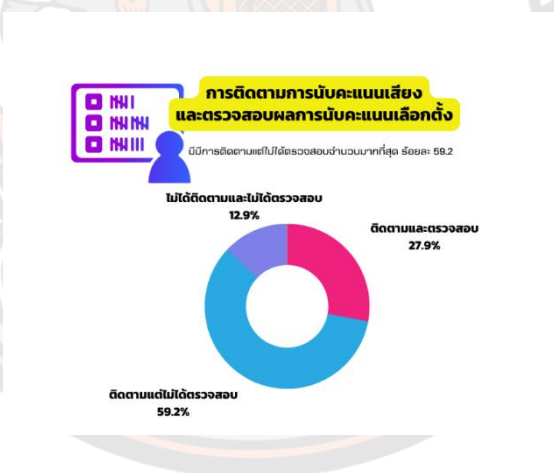
ภาพ 19 แสดงร้อยละการตัดสินใจเลือกผู้สมัครหรือพรรคการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง

จากภาพพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกผู้สมัครและพรรคการเมืองร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 54.3 รองลงมาพิจารณาเลือกจากตัวบุคคลเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 27.8 และพิจารณาเลือกจากพรรคการเมืองเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 17.9

ภาพ 20 แสดงร้อยละการลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครจากพรรคการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง

จากภาพ พบว่าการลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครจากพรรคการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งและไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งส่วนใหญ่ ลงคะแนนเสียงให้พรรคเพื่อไทยมากที่สุด รองลงมาคือพรรคอนาคตใหม่ พรรคพลังประชารัฐ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคอื่น ๆ และพรรคภูมิใจไทย ตามลำดับ

ภาพ 21 แสดงร้อยละการติดตามการนับคะแนนเสียงและตรวจสอบผลการนับคะแนนเสียงเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่าง

จากภาพพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการติดตามการนับคะแนนเสียงแต่ไม่ได้มีการตรวจสอบผลการนับคะแนนเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 59.2 รองลงมาคือติดตามการนับคะแนนเสียงและตรวจสอบผลการนับคะแนนเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 27.9 และไม่ได้ติดตามและไม่ได้ตรวจสอบ คิดเป็นร้อยละ 12.9

ปัจจัยด้านจิตวิทยา

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านจิตวิทยาด้านความนิยมที่มีต่อพรรคการเมือง

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ระดับอิทธิพล	
			ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1	ผลงานของพรรคในอดีต	3.98	1.171	มาก
2	อุดมการณ์ทางการเมือง	4.04	1.010	มาก
3	ศักยภาพและความน่าเชื่อถือของหัวหน้าพรรคหรือแกนนำพรรค	4.15	0.996	มาก
4	ความเก่าแก่และความเป็นสถาบันทางการเมืองของพรรค	3.59	1.400	มาก
5	การเสนอรายชื่อ นายกรัฐมนตรีของพรรคการเมือง	3.79	1.118	มาก
6	ผู้มีอิทธิพลเบื้องหลังของพรรคการเมือง	2.99	1.532	ปานกลาง
7	จุดยืนทางการเมืองของพรรคที่ตรงข้ามกับพรรคการเมืองที่ไม่ชื่นชอบ	3.34	1.407	ปานกลาง
	รวม	3.70	0.851	มาก

จากตารางพบว่า ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาด้านความนิยมที่มีต่อพรรคการเมืองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาด้านความนิยมที่มีต่อพรรคการเมืองที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ศักยภาพและความน่าเชื่อถือของหัวหน้าพรรคหรือแกนนำพรรค มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 รองลงมาคือ อุดมการณ์ทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 ผลงานของพรรคในอดีต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 การเสนอรายชื่อ นายกรัฐมนตรีของพรรคการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ความเก่าแก่และความเป็นสถาบันทางการเมืองของพรรค ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 จุดยืนทางการเมืองของพรรคที่ตรงข้ามกับพรรคการเมืองที่ไม่ชื่นชอบ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 และ ผู้มีอิทธิพลเบื้องหลังของพรรคการเมือง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 ตามลำดับ

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านจิตวิทยาด้านความนิยมที่มีต่อนโยบายของพรรคการเมือง

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ระดับอิทธิพล	
			ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1	นโยบายด้านเศรษฐกิจ	4.44	0.882	มากที่สุด
2	นโยบายด้านลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม เช่น ความเท่าเทียมทางเพศ LGBTQ	3.82	1.351	มาก
3	นโยบายด้านการกระจายอำนาจ	4.12	1.029	มาก
4	นโยบายด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน	4.39	0.886	มากที่สุด
5	นโยบายการสนับสนุนการดำรงอยู่ของสถาบันพระมหากษัตริย์	3.26	1.528	ปานกลาง
6	ความเป็นไปได้ที่จะน่านโยบายไปปฏิบัติได้จริง	4.29	0.936	มากที่สุด
	รวม	4.05	0.755	มาก

จากตารางพบว่า ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาด้านความนิยมที่มีต่อพรรคการเมืองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาด้านความนิยมที่มีต่อนโยบายของพรรคการเมืองที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นโยบายด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 รองลงมาคือ นโยบายด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ความเป็นไปได้ที่จะน่านโยบายไปปฏิบัติได้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 นโยบายด้านการกระจายอำนาจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 นโยบายด้านลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม เช่น ความเท่าเทียมทางเพศ LGBTQ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และ นโยบายการสนับสนุนการดำรงอยู่ของสถาบันพระมหากษัตริย์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 ตามลำดับ

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านจิตวิทยาด้านความนิยมที่มีต่อผู้สมัคร

ลำดับ	ประเด็น	ระดับอิทธิพล		
		ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1	ความมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก	3.84	1.212	มาก
2	ผลงานในอดีตชัดเจนเป็นรูปธรรม	4.00	1.124	มาก
3	คุณธรรมและจริยธรรม	4.32	0.933	มากที่สุด
4	ความรู้ความสามารถด้านการบริหารประเทศ	4.37	0.941	มากที่สุด
5	ความใกล้ชิดสนิทสนมหรือรู้จักเป็นการส่วนตัว	3.33	1.360	ปานกลาง
	รวม	3.98	0.795	มาก

จากตารางพบว่า ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาด้านความนิยมที่มีต่อผู้สมัครโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาด้านความนิยมที่มีต่อพรรคการเมืองที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความรู้ความสามารถด้านการบริหารประเทศมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 รองลงมาคือ คุณธรรมและจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 ผลงานในอดีตชัดเจนเป็นรูปธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ความใกล้ชิดสนิทสนมหรือรู้จักเป็นการส่วนตัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 ตามลำดับ

ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลด้านผลประโยชน์ส่วนบุคคล

ระดับอิทธิพล				
ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1	การได้รับค่าตอบแทนจากผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้น เช่น ค่าตอบแทน ค่ารถ ในการไปฟังปราศรัย เป็นต้น	1.80	1.586	น้อยที่สุด
2	การได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับสิทธิพิเศษจากผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้น	1.88	1.552	น้อย
รวม		1.84	1.532	น้อย

จากตารางพบว่า ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลด้านผลประโยชน์ส่วนบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.84 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลด้านผลประโยชน์ส่วนบุคคลที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ประสพการณ์การได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับสิทธิพิเศษจากผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.88 รองลงมาคือ การได้รับค่าตอบแทนจากผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้น เช่น ค่าตอบแทน ค่ารถ ในการไปฟังปราศรัย เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.80 ตามลำดับ

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางด้านความสำนึกเชิงเหตุผลด้านผลประโยชน์ต่อส่วนรวม

ลำดับ	ประเด็น	ระดับอิทธิพล		
		ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1	ชุมชนได้รับเงินหรือค่าตอบแทนจากผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้น เช่น เงินบริจาคในการสร้างสาธารณประโยชน์ในชุมชน เป็นต้น	3.41	1.336	มาก
2	ชุมชนรับความช่วยเหลือหรือได้รับสิทธิพิเศษจากผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้น เช่น ความช่วยเหลือทางกฎหมาย หรือการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน	3.34	1.416	ปานกลาง
รวม		3.37	1.282	ปานกลาง

จากตารางพบว่า ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลด้านผลประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลด้านผลประโยชน์ส่วนบุคคลที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ชุมชนได้รับเงินหรือค่าตอบแทนจากผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้น เช่น เงินบริจาคในการสร้างสาธารณประโยชน์ในชุมชน เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 รองลงมาคือ ชุมชนรับความช่วยเหลือหรือได้รับสิทธิพิเศษจากผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้น เช่น ความช่วยเหลือทางกฎหมาย หรือการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 ตามลำดับ

ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมือง

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองด้านรูปแบบการใช้สื่อออนไลน์ในการรับข่าวสารและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ระดับอิทธิพล	
			ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1	เนื้อหาจากสื่อออนไลน์ได้ติดตามและแลกเปลี่ยนข่าวสารทางการเมือง	3.45	1.132	มาก
2	รูปแบบและวิธีการนำเสนอของสื่อที่ทำให้เข้าถึงและมีส่วนร่วมได้ง่ายขึ้น	3.24	1.240	ปานกลาง
3	ความชัดเจนของเจตนาของสื่อ เช่น ต้องการโน้มน้าวให้มีความคิดเห็นทางการเมืองไปทางใดทางหนึ่ง	3.26	1.333	ปานกลาง
4	ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของสื่อที่ทำความเข้าใจเรื่องต่าง ๆ ได้ชัดเจนมากขึ้น	3.63	1.049	มาก
รวม		3.40	1.005	ปานกลาง

จากตารางพบว่า ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองด้านรูปแบบการใช้สื่อออนไลน์ในการรับข่าวสารและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองด้านรูปแบบการใช้สื่อออนไลน์ในการรับข่าวสารและแสดงความคิดเห็นทางการเมืองที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของสื่อที่ทำความเข้าใจเรื่องต่าง ๆ ได้ชัดเจนมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 รองลงมาคือเนื้อหาจากสื่อออนไลน์ได้ติดตามและแลกเปลี่ยนข่าวสารทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 ความชัดเจนของเจตนาของสื่อ เช่น ต้องการโน้มน้าวให้มีความคิดเห็นทางการเมืองไปทางใดทางหนึ่ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 และรูปแบบและวิธีการนำเสนอของสื่อที่ทำให้เข้าถึงและมีส่วนร่วมได้ง่ายขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 ตามลำดับ

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองด้านความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมือง

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ระดับอิทธิพล	
			ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1	ความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมืองระหว่างกลุ่มการเมืองต่าง ๆ	3.26	1.333	ปานกลาง
2	จุดยืนทางการเมืองของกลุ่มเสื้อแดงในการต่อต้านการรัฐประหารและเผด็จการ	3.21	1.246	ปานกลาง
3	จุดยืนทางการเมืองของกลุ่มเสื้อเหลืองในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน	2.75	1.295	ปานกลาง
4	จุดยืนทางการเมืองของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในการต่อต้านการรัฐประหารและเผด็จการ เช่น กลุ่มคนเสื้อส้มหรือกลุ่มที่สนับสนุนพรรคอนาคตใหม่	3.22	1.357	ปานกลาง
	รวม	3.13	0.990	ปานกลาง

จากตารางพบว่า ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองด้านความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมืองโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองด้านความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมืองที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมืองระหว่างกลุ่มการเมืองต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 รองลงมาคือ จุดยืนทางการเมืองของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในการต่อต้านการรัฐประหารและเผด็จการ เช่น กลุ่มคนเสื้อส้ม หรือกลุ่มที่สนับสนุนพรรคอนาคตใหม่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 จุดยืนทางการเมืองของกลุ่มเสื้อแดงในการต่อต้านการรัฐประหารและเผด็จการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 และจุดยืนทางการเมืองของกลุ่มเสื้อเหลืองในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 ตามลำดับ

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองด้าน
รัฐประหารปี พ.ศ.2557 กับความชะงักงันของการเลือกตั้ง

ลำดับ	ประเด็น	ระดับอิทธิพล		
		ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1	การรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ที่มี การล้มล้างรัฐบาลที่มาจาก การเลือกตั้ง	3.75	1.177	มาก
2	การรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ที่ทำ ให้เกิดการยึดอำนาจโดยทหารเป็น เวลานาน	3.80	1.196	มาก
3	ความชะงักงันของการเลือกตั้งทั้ง ในระดับชาติและระดับท้องถิ่นเป็น ระยะเวลานาน	3.76	1.197	มาก
	รวม	3.77	1.133	มาก

จากตารางพบว่า ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองด้านรัฐประหารปี พ.ศ.2557 กับความชะงัก
งันของการเลือกตั้งโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า
ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองด้านรัฐประหารปี พ.ศ.2557 กับความชะงักงันของการเลือกตั้งที่มี
ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ที่ทำให้เกิดการยึดอำนาจโดยทหารเป็นเวลานาน
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 รองลงมาคือ ความชะงักงันของการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น
เป็นระยะเวลานาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 และการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ที่มีการล้มล้างรัฐบาล
ที่มาจากเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 ตามลำดับ

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองด้านกติกากการเลือกตั้งใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2560

ระดับอิทธิพล				
ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1	การให้อำนาจสมาชิกวุฒิสภาในการเลือกนายกรัฐมนตรี	3.80	1.118	มาก
2	การปรับเปลี่ยนจำนวนสส. บางจังหวัด ทำให้มีจำนวน สส. ของจังหวัดลดลง	3.46	1.249	มาก
3	การปรับเปลี่ยนจำนวนบัตรเลือกตั้งให้เหลือ 1 ใบ ทำให้เกิดความลำบากใจในการตัดสินใจเลือกตั้ง	3.53	1.358	มาก
4	การเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสม ทำให้เกิดความยุ่งยากในการจัดตั้งรัฐบาล	3.59	1.044	มาก
5	การคิดคะแนนผลการเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสม	3.68	1.077	มาก
รวม		3.61	0.870	มาก

จากตารางพบว่า ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองด้านกติกากการเลือกตั้งใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2560 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองด้านกติกากการเลือกตั้งใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2560 ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การให้อำนาจสมาชิกวุฒิสภาในการเลือกนายกรัฐมนตรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 รองลงมาคือ การคิดคะแนนผลการเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสม ทำให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบในการเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 การเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสม ทำให้เกิดความยุ่งยากในการจัดตั้งรัฐบาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 การปรับเปลี่ยนจำนวนบัตรเลือกตั้งให้เหลือ 1 ใบ ทำให้เกิดความลำบากใจในการตัดสินใจเลือกระหว่างตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 และการปรับเปลี่ยนจำนวน สส.ในแต่ละจังหวัดใหม่ให้มีจำนวน สส. ของจังหวัดลดลง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 ตามลำดับ

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองด้านการเกิดขึ้นของพรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ระดับอิทธิพล	
			ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1	การเกิดขึ้นของพรรคการเมืองใหม่ที่อาจจะช่วยยุติความขัดแย้งระหว่างกลุ่มเสื้อเหลืองกับเสื้อแดง	3.41	1.223	มาก
2	นโยบายของพรรคการเมืองใหม่ที่แตกต่างไปจากพรรคการเมืองในกระแสหลัก	3.54	1.178	มาก
3	จุดยืนทางการเมืองของพรรคการเมืองใหม่ต่อสถาบันทางสังคม เช่น ข้อเสนอการปฏิรูปสถาบันทหาร สถาบันพระมหากษัตริย์	3.42	1.228	มาก
	รวม	3.46	1.081	มาก

จากตารางพบว่า ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองด้านการเกิดขึ้นของพรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองด้านการเกิดขึ้นของพรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือนโยบายของพรรคการเมืองใหม่ที่แตกต่างไปจากพรรคการเมืองในกระแสหลัก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 รองลงมาคือ จุดยืนทางการเมืองของพรรคการเมืองใหม่ต่อสถาบันทางสังคม เช่น ข้อเสนอการปฏิรูปสถาบันทหาร สถาบันพระมหากษัตริย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 และการเกิดขึ้นของพรรคการเมืองใหม่ที่อาจจะช่วยยุติความขัดแย้งระหว่างกลุ่มเสื้อเหลืองกับเสื้อแดง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 ตามลำดับ

บทที่ 5

บริบท โลกทัศน์ และพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของคนต่างช่วงวัย

ในศตวรรษที่ 20 นักสังคมศึกษาได้พัฒนาวิธีการแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็นกลุ่มตามช่วงวัย (Generation) ตามปีที่เกิด ซึ่งได้เสนอเพิ่มเติมว่า มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ ทัศนคติ ค่านิยม รูปแบบการทำงาน และการดำเนินชีวิต ผู้ที่เสนอแนวคิดเรื่อง Generation เป็นคนแรกในปี ค.ศ. 1923 คือ คาร์ล มันไฮม์ (Karl Mannheim) นักสังคมศาสตร์ชาวฮังการี โดยตีพิมพ์ผลงาน ชื่อ “The Problem of Generations” ซึ่งได้เสนอว่า ผู้คนในสังคมล้วนแต่ได้รับอิทธิพลจากบริบท ทั้งทางสังคม และทางประวัติศาสตร์ คนในยุคหนึ่ง ๆ ที่เกิดและเติบโตขึ้นท่ามกลางเหตุการณ์ใหญ่ ๆ บางอย่างร่วมกัน ย่อมจะมีลักษณะอย่างหนึ่งที่คล้ายกัน และลักษณะนั้น ๆ ก็จะมากำหนดอนาคตของโลกต่อไป นอกจากนี้การแบ่งคนแต่ละเจนเนอเรชัน ยังชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลของเทคโนโลยีที่มีต่อวิถีชีวิตของผู้คน โดยเหตุการณ์สำคัญอย่างเช่น สงครามโลกหรือนวัตกรรมที่มีผลกับชีวิตจะมีอิทธิพลต่อลักษณะนิสัยของผู้คน อย่างไรก็ตาม แนวคิดเรื่องเจนเนอเรชันก็มีข้อจำกัดในการอธิบาย กล่าวคือ แม้ผู้คนที่เกิดและเติบโตในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ที่ได้ผ่านประสบการณ์หรือเรื่องราวบางประการร่วมกัน แต่แต่ละคนก็มีภูมิหลังอื่น ๆ ที่มีความหลากหลาย เช่น เพศ ถิ่นกำเนิด ชนชั้น หรือวัฒนธรรมที่ต่างแตกต่างกัน ดังนั้น ค่านิยมหรือทัศนคติของคนถึงแม้จะประสบกับเหตุการณ์เดียวกัน แต่สุดท้ายก็ยังคงมีความจำเพาะเจาะจงของแต่ละบุคคล (Vanat Putnark, 2017)

โดยก่อนที่จะไปอภิปรายผลการศึกษาในบทต่อไป ผู้ศึกษาจะได้อธิบายถึงบริบททางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และโลกทัศน์ของคนต่างช่วงวัยในประเทศไทย เพื่อให้เข้าใจถึงความแตกต่างของคนต่างช่วงวัยในประเทศไทย และจะเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์และอภิปรายผลการศึกษาในบทดังกล่าว โดยในบทนี้จะได้นำเสนอถึงบริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนโลกทัศน์และแบบแผนพฤติกรรมของแต่ละช่วงวัย โดยมีรายละเอียดการนำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การจำแนกช่วงวัย (Generation) ในการวิจัย
2. บริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง โลกทัศน์และแบบแผนพฤติกรรมของเจนเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์
3. บริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง โลกทัศน์และแบบแผนพฤติกรรมของเจนเนอเรชันเอกซ์
4. บริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง โลกทัศน์และแบบแผนพฤติกรรมของเจนเนอเรชันวาย
5. บริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง โลกทัศน์และแบบแผนพฤติกรรมของเจนเนอเรชันซี
6. พฤติกรรมการเลือกตั้งของแต่ละช่วงวัย

การจำแนกช่วงวัย (Generation) ในการวิจัย

ในการจำแนกคนออกเป็นช่วงวัย (Generation) นั้น จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับช่วงวัย (Generation) ส่วนใหญ่จะจำแนกโดยใช้ปีที่เกิดมาเป็นเกณฑ์ โดยแบ่งออกเป็น 8 เจเนอเรชัน อันได้แก่ 1) รุ่นสูญหาย (Lost Generation) 2) รุ่น (Greatest Generation) 3) รุ่นเงียบ (Silent Generation) 4) รุ่นเบบี้บูมเมอร์ (Baby Boomer) 5) รุ่นเจเนอเรชันเอกซ์ (Generation X) 6) รุ่นเจเนอเรชันวาย (Generation Y) 7) รุ่นเจเนอเรชันซี (Generation Z) 8) รุ่นเจเนอเรชันซี (C) โดยได้นำเสนอรายละเอียดของการจำแนกไว้ในบทที่ 2

สำหรับช่วงวัยที่การวิจัยนี้ให้ความสนใจและนำมาเป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา เนื่องจากมีความสอดคล้องกับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562 ที่ผ่านมานี้ ประกอบด้วย 4 ช่วงวัย ได้แก่ 1) ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ (Baby Boomer) 2) ช่วงวัยเจเนอเรชันเอกซ์ (Generation X) ช่วงวัยเจเนอเรชันเอกซ์ (Generation X) และช่วงวัยเจเนอเรชันวาย (Generation Y) โดย จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่ายังมีความแตกต่างในการจำแนกช่วงวัย หรือรุ่น ที่ชัดเจนและเป็นเอกภาพ โดยการศึกษาจำนวนไม่น้อยที่มีการจำแนกช่วงวัยต่าง ๆ ตามปีเกิดที่ไม่ตรงกัน ดังแสดงในตาราง

ตาราง 23 แสดงการจำแนกช่วงวัยของนักวิชาการต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน

นักวิชาการ	ปีที่ทำวิจัย (ค.ศ.)	Baby Boomer	Generation X	Generation Y	Generation Z
Zemke et al.	2000	1943 - 1960	1960 - 1980	1980 - 1999	-
Howe and Strauss	2000	1943 - 1960	1961 - 1981	1982 - 2000	-
Washburn	2000	1945 - 1964	1965 - 1981	1982 - 2003	-
Lancaster and Stillman	2003	1946 - 1964	1965 - 1980	1981 - 1999	-
Martin and Tulgan	2002	1946 - 1960	1965 - 1977	1978 - 2000	-
Arsenault	2004	1944 - 1960	1961 - 1980	1981 - 2000	-
Oblinger and Oblinger	2005	1947 - 1964	1965 - 1980	1981 - 1995	1995 -
Kyles	2005	1946 - 1964	1965 - 1979	1980 - 1999	-
Hammill	2005	1946 - 1964	1965 - 1980	1981 - 2000	2001 and after
Crumpacker	2007	1946 - 1964	1965 - 1976	1980 - 1999	-

ที่มา : ประยุกต์จาก Ahmet Baykal (2019)

ทั้งนี้ การศึกษานี้จะแบ่งประชากรที่ใช้ในการศึกษาออกเป็น 4 ช่วง ได้แก่ ช่วงวัยที่ 1 เบบี้บูมเมอร์ (Baby boomer) คือคนที่เกิดระหว่างปี ค.ศ. 1946 - 1964 หรือปี พ.ศ. 2489 - 2507 ช่วงวัยที่ 2 เจเนอเรชันเอกซ์ (Generation X) คือคนที่เกิดระหว่างปี ค.ศ. 1965 - 1979 หรือปี พ.ศ.

2508-2522 ช่วงวัยที่ 3 เจเนอเรชันวาย (Generation Y) คือคนที่เกิดระหว่างปี ค.ศ. 1980 – 1997 หรือปี พ.ศ. 2523 - 2540) และ ช่วงวัยที่ 4 เจเนอเรชันซี (Generation Z) คือคนที่เกิดปี ค.ศ. 1998 หรือปี พ.ศ. 2541 เป็นต้นไป Why

ช่วงวัยที่ 1 เบบี้บูมเมอร์ (Baby Boomer) เกิดในช่วงปี ค.ศ.1946 – 1964 หรือปี พ.ศ. 2489 – 2507 ซึ่งเป็นช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มาจนถึงสงครามเกาหลีและสงครามเวียดนาม นักวิชาการบางคนเรียกคนรุ่นนี้ว่า “Me Generation” เนื่องจากเน้นการมองถึงอนาคตของตัวเองเป็นหลัก ซึ่งต่างจากรุ่นก่อนหน้านี้ หรือเรียกว่า รุ่นสงครามเย็น (Cold War Generation) ค่านิยมหลักของคนรุ่นเบบี้บูมเมอร์คือ มองโลกในแง่ดี รับผิดชอบต่อการทำงาน มีความเป็นปัจเจกชน ใส่ใจสุขภาพและการสร้างความเป็นอยู่ที่ดี และความเจริญรุ่งเรือง นอกจากนี้ จากบริบททั้งภายในและภายนอกประเทศที่ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ได้รับการหล่อหลอมจากภูมิทัศน์ทางการเมืองในช่วงเวลาที่ผ่านมา นับตั้งแต่สงครามเย็น ผ่านเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างก้าวหน้า จากการสนับสนุนของต่างประเทศ โดยเฉพาะมหาอำนาจอเมริกา และญี่ปุ่น ผ่านกระบวนการหล่อหลอมทางสังคมโดยสถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษาแบบอนุรักษนิยม ตลอดจนมิติทางการเมืองแบบเผด็จการทหาร ทำให้โลกทัศน์ของคนในช่วงวัยนี้มีลักษณะก้าวการเปลี่ยนแปลง เน้นการรักษาระเบียบวินัย การบริหารงานแบบลำดับขั้น และมุ่งเน้นความเป็นชาตินิยม (กนกรัตน์ เลิศชูสกุล. 2564 : 36) ปัจจุบัน คนในช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ เป็นกลุ่มคนที่กำลังมีบทบาทและอิทธิพลในประเทศมากที่สุดในทุกมิติ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ช่วงวัยที่ 2 เจเนอเรชันเอกซ์ (Generation X) เกิดในช่วงปี ค.ศ.1965 – 1979 หรือปี พ.ศ. 2508-2522 เป็นยุคที่เทคโนโลยีได้รับการพัฒนากรกว่ารุ่นก่อนหน้า ผู้คนรู้หนังสือ ซึ่งนักวิชาการบางคนเรียกคนรุ่นนี้ว่ารุ่นที่สูญหาย (Lost Generation) หรือรุ่นเงา (Shadow Generation) ค่านิยมหลักของคนรุ่นนี้คือ เน้นความเป็นสากล ความสมดุล ไม่เคร่งครัดในพิธีรีตอง ตั้งข้อสงสัยกับสิ่งต่าง ๆ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง เน้นการปฏิบัติ

ช่วงวัยที่ 3 เจเนอเรชันวาย (Generation Y) เกิดในช่วงปี ค.ศ.1980 – 1999 หรือปี พ.ศ. 2523 - 2540) เป็นยุคที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างเด่นชัด เป็นรุ่นที่นักวิจัยจำนวนมากให้ความสำคัญและมุ่งเน้นศึกษา ซึ่งนักวิชาการบางคนเรียกคนรุ่นนี้ว่ารุ่นวาย (Why Generation) ค่านิยมหลักของคนรุ่นนี้คือการมองโลกในแง่ดี เน้นหน้าที่ของพลเมือง มีความมั่นใจ มีการมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความเป็นกันเอง ความหลากหลาย ความเป็นอิสระเสรี ความซื่อสัตย์ การทำงานร่วมกัน นิยมความบันเทิง และแสวงหานวัตกรรมใหม่

ช่วงวัยที่ 4 เจเนอเรชันซี (Generation Z) เกิดในช่วงปี ค.ศ.2000 เป็นต้นไป หรือปี พ.ศ. 2541 เป็นต้นไป ซึ่งเป็นยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งนักวิชาการบางคนเรียกว่ารุ่นหลังมิลเลเนียม (Post-Millennials) หรือรุ่นอินเทอร์เน็ต (Internet Generation) เนื่องจากเป็นรุ่นที่ได้รับ

ผลกระทบจากเทคโนโลยีสูง ค่านิยมหลักของคนรุ่นนี้คือมองเทคโนโลยีว่าเป็นส่วนสำคัญของชีวิต เน้นการสื่อสารทางสังคม ใจร้อน มีวิถีชีวิตแบบเร่งรีบ และเชื่อมั่นในตัวเองสูง (Ahmet Baykal, 2019)

จะเห็นได้ว่าการจำแนกช่วงวัยของการศึกษานี้ ในรุ่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอกซ์ และ เจเนอเรชั่นวาย จะพิจารณาจากเกณฑ์การจำแนกช่วงวัยนักวิชาการส่วนใหญ่ที่ได้อ้างอิงข้างต้น ส่วนรอยต่อระหว่าง เจเนอเรชั่นวาย กับ เจเนอเรชั่นซี จะพิจารณาจากกรอบภูมิทัศน์ทางการเมือง โดยในปี พ.ศ. 2540 เป็นปีที่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ทางการเมืองในปัจจุบัน

บริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนโลกทัศน์และแบบแผนพฤติกรรมของเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ (Generation Baby Boomer)

บริบททางเศรษฐกิจ

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สังคมโลกมีเสถียรภาพและความสงบมากขึ้น และเริ่มเข้าสู่สภาพฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ ประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข รวมทั้งภาคการเกษตรเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้จำนวนประชากรที่มีการขยายตัวจากปี ค.ศ. 1920 มีอัตราการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 0.6 ต่อปี เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 1 ต่อปี ในช่วงหลังปี ค.ศ. 1970 โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชากรไทยที่ขยายตัวถึงร้อยละ 4 ต่อปี ทำให้กลุ่มคนที่เกิดในช่วงเวลาดังกล่าวถูกเรียกว่ารุ่นเบบี้บูมเมอร์ (Baby Boomer) ต่อมา อัตราการเจริญเติบโตของประชากรไทยที่เพิ่มขึ้นนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2490 ได้เริ่มลดลงอย่างมีนัยสำคัญในปี พ.ศ. 2523 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2564)

ในด้านเศรษฐกิจ หลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สองในช่วงแรก ปี พ.ศ. 2488 – 2498 หรือ ปี ค.ศ. 1945 – 1955 เศรษฐกิจไทยยังไม่ฟื้นตัวดีนัก การเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับต่ำ เป็นเศรษฐกิจพึ่งพาเกษตรกรรม ขาดเงินลงทุนและเทคโนโลยีจากต่างชาติมาสนับสนุน โดยร้อยละ 60 ของจีดีพี (GDP) คือธุรกิจเกี่ยวกับสินค้าอาหาร เครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่ม ส่วนการผลิตภาคเกษตรกรรมในยุคนี้ ได้แก่ โรงสีข้าว ธุรกิจค้าไม้ และอุตสาหกรรมเกษตร ที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง สำหรับสินค้าส่งออกหลักคือสินค้าพื้นฐานคือข้าว ยางพารา ดีบุก แต่ต่อมาเศรษฐกิจไทยก็เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วจากการสนับสนุนและลงทุนของต่างชาติ คืออเมริกา และญี่ปุ่น

ในปี พ.ศ. 2493 หรือ ปี ค.ศ. 1957 ในยุคจอมพล ป. ไทยเริ่มเซ็นสัญญาได้รับความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและการทหารจากสหรัฐอเมริกา และขยายตัวในช่วงสงครามเวียดนามระหว่างปี พ.ศ. 2498 – 2518 หรือ ปี ค.ศ. 1955 – 1975 ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายสกัดกั้นและปิดล้อมของสหรัฐอเมริกาที่ป้องกันการขยายตัวของลัทธิคอมมิวนิสต์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในช่วงสงครามเย็น จากความร่วมมือของประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกา ทำให้ไทยได้รับการสนับสนุนด้าน

การทหารและการเงินจากสหรัฐอเมริกา ทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการพัฒนาโครงสร้าง การศึกษา ตลอดจนระบบสาธารณสุขไปทั่วทั้งพื้นที่พื้นฐาน ประกอบกับการเติบโตของจำนวนประชากร ส่งผลให้การบริโภคนภายในประเทศเพิ่มสูงขึ้น และเกิดการขยายตัวในการลงทุนภาคอุตสาหกรรมที่มีการเติบโตมากกว่าร้อยละ 10 ต่อปีอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงเวลาดังกล่าวประเทศไทยได้หันไปส่งออก สินค้าอุตสาหกรรม เช่น ยานยนต์ สิ่งทอ เครื่องใช้ไฟฟ้า เสื้อผ้าสำเร็จรูป และทำให้จีดีพี (GDP) ของ ประเทศเติบโตอย่างต่อเนื่อง

ต่อมาเมื่อสงครามเวียดนามสิ้นสุดลงในปี พ.ศ. 2518 หรือปี ค.ศ. 1975 ทำให้การขยายตัว ทางเศรษฐกิจของไทยเริ่มชะลอตัวอีกครั้ง เนื่องจากเงินลงทุนและการสนับสนุนจากสหรัฐอเมริกาเริ่ม ลดลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกันกับเศรษฐกิจของญี่ปุ่นเข้าสู่ยุคเฟื่องฟู ทำให้สหรัฐอเมริกา ขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่นเป็นจำนวนมาก จนในที่สุดญี่ปุ่นก็ถูกกดดันให้ทำข้อตกลงพลาซา (Plaza Accord) โดยญี่ปุ่นยอมปรับค่าเงินเยนให้แข็งค่าขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยนกับการเข้าถึงตลาดที่มีกำลังซื้อ ขนาดใหญ่ของสหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ตาม การปรับค่าเงินเยนทำให้ต้นทุนการผลิตในประเทศสูงขึ้น กว่าเท่าตัว จึงดำเนินการเพื่อลดผลกระทบโดยใช้มาตรการแก้ปัญหาต้นทุนค่าแรงและลดต้นทุนโดย การย้ายฐานการผลิตออกนอกประเทศ ซึ่งประเทศไทยถือว่าเป็นประเทศที่เหมาะสมในการลงทุน เนื่องจากได้รับผลกระทบจากสงครามเย็นน้อย และมีความพร้อมในด้านภูมิรัฐศาสตร์ที่เหมาะสม และมีระบบสาธารณสุขไปทั่วและโครงสร้างพื้นฐานโดยการสนับสนุนของสหรัฐอเมริกาในช่วงสงครามเย็น ประกอบกับบุคลากรที่มีทักษะจากการได้รับการศึกษาในรับอุดมศึกษา ปัจจัยต่าง ๆ นี้ ทำให้การ ลงทุนจากญี่ปุ่นมุ่งเข้าสู่เมืองไทย ประเทศไทยจึงกลายเป็นฐานการผลิตของญี่ปุ่นเพื่อส่งสินค้าอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ออกนอกประเทศ และทำให้จีดีพีของไทยเติบโตเฉลี่ยเกือบ ร้อยละ 10 ต่อปี เป็นเวลา 40 ปี จนมีการคาดการณ์ว่าประเทศไทยกำลังจะกลายเป็นเสือตัวที่ 5 ของ เอเชีย ต่อจาก ฮองกง สิงคโปร์ เกาหลีใต้ และได้หวัน ตามทฤษฎีห่านบิน Flying Geese Model ของ คานาเมะ อะคามัตสึ (Kaname Akamatsu) ที่ได้กล่าวถึง การพัฒนาทางเศรษฐกิจของเอเชีย ตะวันออกมีแบบแผนที่เรียกว่า ห่านบิน (Flying Geese) ซึ่งศึกษาการพัฒนาของประเทศญี่ปุ่น เปรียบเทียบกับประเทศพัฒนาแล้ว และประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชีย ในช่วงทศวรรษที่ 1930 ถึง 1960

ซึ่งห่านตัวแรกหมายถึง ญี่ปุ่น ซึ่งปฏิรูประบบเศรษฐกิจให้ทันสมัยภายหลัง “การปฏิรูปเมจิ” ในช่วงครึ่งหลังศตวรรษที่ 19 แม้การเติบโตทางเศรษฐกิจจะสะดุดไปในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่ ญี่ปุ่นก็ยังเป็นประเทศที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับสูง

ห่านกลุ่มต่อมาที่บินตามญี่ปุ่นไปคือ ได้หวัน เกาหลีใต้ ฮองกง และสิงคโปร์ ในช่วงทศวรรษ 1960 และตามมาด้วยประเทศในอาเซียน โดยเฉพาะมาเลเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย โดย ประเทศเหล่านี้ ถูกเรียกว่าประเทศพัฒนาใหม่ หรือประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (Newly

Industrialized Countries : NIC'S) สำหรับประเทศไทย มีความคาดหวังว่าจะเป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศที่เศรษฐกิจเจริญเติบโตสูงในเอเชีย อย่างไรก็ตาม จากวิกฤตการณ์การเงิน หรือวิกฤตการณ์ต้มยำกุ้งในปี พ.ศ. 2540 ก็ทำให้ประเทศไทยประสบกับภาวะชะงักงันทางเศรษฐกิจ โดยตัวแบบของทฤษฎีห้าอันดับ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1. ประเทศเริ่มนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมมาเพื่อบริโภค
2. อุตสาหกรรมในประเทศเริ่มผลิตสินค้าอุตสาหกรรม และนำเข้าสินค้าทุนเข้ามา
3. ประเทศเริ่มส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม
4. อุตสาหกรรมไล่ตามอุตสาหกรรมเดียวกันในประเทศพัฒนาแล้ว การส่งออกสินค้าเริ่มลดลง และเริ่มส่งออกสินค้าทุนที่ใช้ในการผลิตสินค้านั้นแทน (วีรพงษ์ รามางกูร.2561)

ประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่าน และต้องปรับตัวอย่างเร่งด่วนตามกระแสโลกาภิวัตน์ระบบเศรษฐกิจไทยที่วางรากฐานมาตั้งแต่หลัง พ.ศ.2500 ที่เน้นอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อส่งออก เริ่มแสดงปัญหาว่าใช้งานไม่ได้ ประเทศไทยเริ่มถูกบีบทั้งสองทาง ทั้งจากประเทศพัฒนาแล้วที่มีเทคโนโลยีสูง และประเทศกำลังพัฒนาที่มีค่าแรงถูกกว่า (อิสริยะ ไพรีพ่ายฤทธิ์, 2540)

บริบททางสังคม

ในช่วงเวลาใด ประเทศไทยที่มีลักษณะวัฒนธรรมและมีโครงสร้างสังคมแบบลำดับชั้นมีผลต่อการแบ่งแยกของสังคมเป็นชั้น ๆ อย่างค่อนข้างชัดเจน โดยมีกลุ่มที่มีสิทธิและสภาพเศรษฐกิจที่ดีอยู่บนสุดของลำดับชั้น ในขณะที่กลุ่มอื่น ๆ ต้องเผชิญกับความยากจนและข้อจำกัดต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมซึ่งมีผลกระทบทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมตลอดจนโลกทัศน์และแบบแผนพฤติกรรมของคนไทย ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคม โดยโครงสร้างสังคมแบบลำดับชั้นมีผลต่อความแตกต่างทางสังคมในประเทศไทย การแบ่งแยกกระดัดของสังคมทำให้มีการแบ่งแยกกระดัดของความสำเร็จ ความเชี่ยวชาญ และความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลให้เกิดความไม่เสมอภาคทางสังคม และเป็นที่มาของปัญหาทางสังคมที่ต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังส่งผลต่อการเข้าถึงทรัพยากรทางการศึกษาการแพทย์ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ โดยกลุ่มที่มีสภาพเศรษฐกิจดีมีโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรเหล่านี้มากกว่ากลุ่มที่มีสภาพเศรษฐกิจไม่ดี ซึ่งส่งผลให้เกิดความไม่เสมอภาคทางสังคมและมีผลกระทบต่อพัฒนาทางสังคม สำหรับผลกระทบด้านเศรษฐกิจ โครงสร้างสังคมแบบลำดับชั้นมีผลต่อภาวะเศรษฐกิจของประชากร กลุ่มที่มีสภาพเศรษฐกิจดีมีโอกาสในการมีฐานะดีเร็วขึ้น ในขณะที่กลุ่มที่มีสภาพเศรษฐกิจไม่ดีต้องเผชิญกับปัญหาทางเศรษฐกิจที่มากกว่า นอกจากนี้ ยังอาจมีความเป็นไปได้ที่กลุ่มที่มีสภาพเศรษฐกิจดีจะสืบทอดทรัพย์สินและโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับลูกหลาน ซึ่งทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจที่เป็นตัวกำหนดแนวทางของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

บริบททางสังคมที่สำคัญและเห็นได้ชัดอีกประการหนึ่งของสังคมไทยในช่วงที่ประชากรในช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ได้รับการหล่อหลอมคือสถาบันครอบครัวที่มีลักษณะแบบอนุรักษนิยม เน้นความเป็น

ระเบียบ มีวินัย ความอดทน เข้มงวด ทั้งนี้เพื่อสร้างสังคมที่มีความเข้มแข็งและมั่นคง โดยประเทศไทย สถาบันครอบครัวถือเป็นสถาบันหลักที่สำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม บทบาทของครอบครัวไม่เพียงแต่เพียงการเลี้ยงดูลูกเท่านั้น แต่ยังเป็นสถาบันที่เน้นการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม โดยสถาบันครอบครัวแบบอนุรักษ์นิยม มักมีลักษณะที่เน้นความเป็นระเบียบและมีวินัยที่เข้มงวด การทำงานที่เป็นระเบียบในครอบครัวมักเริ่มต้นจากบทบาทของผู้ปกครอง ซึ่งมีความสำคัญในการสร้างพฤติกรรมที่เป็นระเบียบและมีวินัยให้กับลูก ผู้ปกครองมีบทบาทในการกำกับดูแลลูก ด้วยการเลี้ยงดูที่มีระเบียบวินัยที่เข้มงวด ซึ่งส่งผลกระทบต่อโลกทัศน์ และพฤติกรรมของช่วงวัยดังกล่าวทั้งในระดับบุคลากรและระดับสังคม นอกจากนี้ สถาบันครอบครัวแบบอนุรักษ์นิยมนี้ ยังมุ่งเน้นความอดทน เข้มงวดในการเผชิญหน้ากับความท้าทายและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น การพัฒนาความอดทนในครอบครัวช่วยให้สมาชิกในครอบครัวมีความสามารถที่จะรับมือกับสถานการณ์ที่ซับซ้อน ยากลำบาก และพร้อมที่จะพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา ตลอดจนมีความเป็นระเบียบวินัย ซึ่งเป็นค่านิยมที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นค่านิยมและพฤติกรรมที่ดี

นอกจากนี้ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ระบบการศึกษาที่หล่อหลอมฐานคิดแบบอำนาจนิยมในระบบการศึกษา เน้นการท่องจำ และปฏิบัติตาม ๆ กัน มากกว่าให้ตั้งคำถามหรือวิพากษ์ เน้นการสร้างคามเหมือนที่เป็นแบบแผน โดยไม่มีพื้นที่ให้กับความแตกต่าง นิยมความเป็นระเบียบวินัย ฝึกความอดทน การลงโทษให้ทราบจำ และเน้นผลิตคนเข้าสู่ระบบราชการ โดยคนในช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ ได้ผ่านระบบการศึกษาที่เต็มไปด้วยความเข้มงวดและการบังคับบัญชาเพื่อสร้างพื้นที่การเรียนรู้ที่เน้นความเป็นระเบียบและเคร่งครัด การท่องจำและการปฏิบัติตามแบบที่กำหนดไว้กลายเป็นสิ่งที่เน้นความเข้มงวดและสม่ำเสมอในทุกมิติของการศึกษา และมุ่งเน้นการสร้างคามเหมือนที่เป็นแบบแผนของความรู้และทักษะและปฏิบัติตามแบบที่กำหนดไว้โดยไม่มีพื้นที่ในการแสดงความแตกต่างหรือทางเลือกอื่น รวมไปถึงระบบการศึกษาแบบเดิมของไทยที่มุ่งเน้นควบคุมพฤติกรรมโดยการลงโทษที่เข้มงวด โดยเฉพาะการลงโทษเนื่องจากการละเมิดกฎระเบียบและคำสั่ง นอกจากนี้ การศึกษาในยุคนี้ ยังมุ่งเน้นไปที่การผลิตบุคคลที่เพื่อเข้าสู่ระบบราชการ เนื่องจากค่านิยมในการทำงานที่ว่าข้าราชการเป็นอาชีพที่มีความมั่นคง มีเกียรติและศักดิ์ศรี เป็นหน้าเป็นตาของครอบครัว

ลักษณะสำคัญอีกประการของคนรุ่นนี้คือ การทำงานในองค์กรที่มีวัฒนธรรมการสั่งการจากบนลงล่าง (Top-Down) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ร่วมมือกันเพื่อให้องค์กรบริหารจัดการและดำเนินงานอย่างมีระเบียบ มีการบังคับบัญชาจากบนลงล่าง ทำให้อำนาจและคำสั่งของผู้บริหารสูงสุดถูกนำไปปรับใช้ที่ระดับต่ำลง ทำให้การบริหารจัดการและการตัดสินใจโดยส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นในระดับบนสุดขององค์กร โดยเน้นที่การสั่งการจากผู้บริหารหรือผู้มีตำแหน่งสูง ซึ่งวัฒนธรรมการทำงานที่เน้นการให้เกียรติและเคารพผู้บริหารมีบทบาทที่สำคัญในการชักจูงบุคลากรให้ยอมรับคำสั่ง โดยส่วนใหญ่มีการเรียนรู้และส่งเสริมมาจากวัฒนธรรมทางสังคมและความเป็นลำดับชั้นที่มีในสังคมไทย ซึ่งจาก

วัฒนธรรมการทำงานที่เน้นการสั่งการจากบนลงล่างนี้ ทำให้มีผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจมีบทบาทที่สำคัญในการตัดสินใจและการบริหารจัดการ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นของผู้บริหารระดับสูง ที่เชื่อมั่นในศักยภาพและการตัดสินใจของตนเอง และส่งเสริมให้เกิดการเชื่อฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของหัวหน้าอย่างเคร่งครัด อย่างไรก็ตาม วัฒนธรรมการสั่งการจากบนลงล่างก็กลับส่งผลให้โอกาสในการแสวงหาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือมีบทบาทที่สำคัญในองค์กรของคนทุกกลุ่มน้อยลง หรือแทบจะไม่มีโอกาสในการมีส่วนร่วมเลย (กนกรัตน์ เลิศชูสกุล, 2564)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในช่วงเวลาดังกล่าวคนในช่วงวัยนี้อยู่ในช่วงระยะเวลาที่ประเทศไทยมีโครงสร้างลำดับชั้นชัดเจน กลุ่มเศรษฐกิจดีมีสิทธิและโอกาสมากกว่ากลุ่มเศรษฐกิจต่ำ สถาบันครอบครัวและระบบการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างพฤติกรรมและความเชื่อมั่น แนวคิดการบังคับบัญชาจากบนลงล่างในองค์กรทำให้โอกาสในการมีส่วนร่วมน้อยลง ส่งผลให้เกิดความเสมอภาคทางสังคมและผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับบุคลากรและสังคมทั้งหมด

บริบททางการเมือง

บริบททางการเมืองและการปกครองของคนรุ่นเบบี้บูมเมอร์ มีลักษณะสำคัญหลายประการ ได้แก่ ระบบราชการที่ผูกติดกับระบบรัฐที่บริหารงานแบบรวมอำนาจ โดยเน้นการสั่งการจากส่วนกลางเป็นหลักและการบริหารงานแบบตามลำดับชั้น จากส่วนกลางไปยังส่วนภูมิภาคเป็นขั้นตอน ประกอบไปด้วยกฎเกณฑ์ ระเบียบ และข้อบังคับที่มีความเข้มงวด รัฐรวมศูนย์ทำให้ระบบการทำงานและสั่งการจากศูนย์กลางของอำนาจในการบริหารประเทศ มีการตัดสินใจที่ส่วนใหญ่เกิดขึ้นในระดับสูงสุดของอำนาจ และส่วนภูมิภาคเป็นผู้นำไปปฏิบัติแบบเหมือนกันทุกแห่ง นโยบายสำคัญและมาตรการต่าง ๆ ถูกกำหนดขึ้นและส่งผลมาสู่ส่วนภูมิภาค การสั่งการจากส่วนกลางทำให้มีการกำหนดทิศทางและคำสั่งที่เหมือนกันทั่วทั้งประเทศ ในความเป็นจริงบริบทพื้นที่แต่ละแห่งอาจประสบกับปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกันตามบริบทย่อยของแต่ละพื้นที่ รวมไปถึงระบบรัฐรวมศูนย์ ทำให้การบริหารงานในองค์กรของรัฐบาลในประเทศไทยในยุคนี้มีลักษณะการทำงานแบบตามลำดับชั้น การสั่งการจากส่วนกลาง โดยข้าราชการของรัฐต้องทำงานตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย และยังประกอบไปด้วยกฎเกณฑ์ ระเบียบ และข้อบังคับที่มีความเข้มงวดจำนวนมาก เพื่อให้การทำงานเป็นไปตามลำดับชั้นที่กำหนดไว้

คนในช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ เป็นรุ่นที่ผ่านเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญ คือเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 และ 6 ตุลาคม 2519 ซึ่งมีผู้คนที่มีความคิดทางการเมืองที่แตกต่างกันเป็นฝ่ายซ้าย ที่เชื่อในความเท่าเทียม ความเสมอภาคทางสังคม และต้องการแก้ไขความไม่เท่าเทียมและความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง อาทิ กลุ่มก้าวหน้า เสรีนิยมคลาสสิก สังคมนิยมประชาธิปไตย ขบวนการสิทธิพลเมือง ขบวนการนิยมสิทธิสตรี ขบวนการต่อต้านสงคราม และขบวนการสิ่งแวดล้อม และอนาธิปไตย กับฝ่ายขวา ที่สนับสนุนความเชื่อที่ว่าสังคมลำดับชั้นและความไม่เท่าเทียมเป็นเรื่อง

ธรรมชาติที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เช่น กลุ่มอนุรักษ์นิยม กลุ่มต่อต้านการปฏิวัติและการเปลี่ยนแปลง อนุรักษ์นิยมใหม่ กษัตริย์นิยม เทวธิปไตย ชาตินิยม นาซี ฟาสซิสต์ (กนกรัตน์ เลิศชูสกุล, 2564) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีกลุ่มฝ่ายซ้ายหรือฝ่ายขวา ที่มีความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกัน แต่ทั้งสองกลุ่มก็มีความรักในสถาบันพระมหากษัตริย์ ฝ่ายซ้ายและฝ่ายขวา มีฐานประเพณีการต่อสู้เพื่อช่วงชิงความหมายของความเป็นชาตินิยม ฝ่ายซ้าย ใช้คำว่าชาตินิยมที่หมายถึง ประชาชน และเรียกร้องประชาธิปไตยผ่านแนวคิดราชาชาตินิยม โดยการชิงชูสถาบันพระมหากษัตริย์ คือรัชกาลที่ 7 ว่าทรงสนับสนุนประชาธิปไตย และการเคลื่อนไหวเรียกร้องในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ก็ยังได้นำพระบรมฉายาลักษณ์ของรัชกาลที่ 9 และพระบรมราชินีนาถ นำขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองด้วย ในขณะที่ฝ่ายขวา ที่อิงอยู่กับอนุรักษ์นิยม อันหมายถึงการมีสถาบันหลักอันได้แก่ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์เป็นองค์ประกอบสำคัญ

นอกจากนี้ คนในช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ ก็ยังเติบโตมาในยุคที่ประเทศไทยปกครองในระบอบเผด็จการทหารมาอย่างยาวนาน ซึ่งแนวทางการปกครองของรัฐบาลทหาร จะเน้นการใช้อำนาจ การปฏิบัติตามคำสั่งจากบนลงล่าง การมีระเบียบวินัย เคารพกฎระเบียบที่เข้มงวด การลงโทษที่เด็ดขาดรุนแรงเพื่อสร้างความเกรงกลัว ในยุคดังกล่าวมีการรัฐประหารบ่อยครั้ง นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองปี พ.ศ. 2475 จนถึงปี พ.ศ. 2535 มีการรัฐประหารจำนวน 10 กว่าครั้ง และเปลี่ยนรัฐธรรมนูญกว่า 10 ฉบับ ที่มีการปกครองสลับไปมาระหว่างรัฐบาลทหาร สลับกับรัฐบาลพลเรือนในช่วงสั้น ๆ โดยเฉพาะในยุคการปกครองโดยรัฐบาลทหารที่เป็นเผด็จการมาอย่างยาวนาน ในช่วงจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ไปจนถึงจอมพลถนอม กิตติขจร ในปี พ.ศ. 2500 – 2516 ที่ไม่มีการเลือกตั้ง ไม่มีพรรคการเมือง และมีข้อกำหนดห้ามชุมนุมทางการเมืองต่อเนื่องยาวนานหลายปี

โลกทัศน์และแบบแผนพฤติกรรม

ช่วงวัยที่ 1 หรือรุ่นเบบี้บูมเมอร์ (Baby Boomer) เกิดในช่วงปี ค.ศ.1946 – 1964 หรือปี พ.ศ. 2489 – 2507 ซึ่งเป็นช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มาจนถึงสงครามเกาหลีและสงครามเวียดนาม มีโลกทัศน์ ค่านิยม และแบบแผนเฉพาะช่วงวัยที่เห็นได้ชัด คือ มีลักษณะที่เน้นการมองหาความสำเร็จในชีวิตอย่างมาก เป็นช่วงเวลาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 และเนื่องจากเป็นรุ่นที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางประวัติศาสตร์หลายประการ เช่น สงครามเกาหลีและสงครามเวียดนาม ทำให้มีความเข้มแข็งและมีการรับมือกับความท้าทายในชีวิตมากมาย คนในช่วงวัยนี้มีลักษณะพึงประสงค์ต่อความสุขและคุณค่าของชีวิต มุ่งเน้นการมีความสุขทั้งในด้านส่วนตัวและทางอาชีพ ความสุขและความมั่นคงมีความสำคัญสูงสุด และมีความพึงพอใจในสิ่งที่ครอบครองและความสำเร็จทางการงาน

ค่านิยมหลักที่พึงประสงค์ของช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์นี้ คือการมีความรับผิดชอบต่อการทำงาน และมีค่านิยมการขยัน อดทน มีระเบียบวินัย การเอาใจใส่สุขภาพ และการสร้างความเป็นอยู่ที่ดี คนวัยนี้มีความเจริญรุ่งเรืองมากเนื่องจากช่วงเวลาที่เกิดมีมาตรฐานความมั่นคงทางเศรษฐกิจและ

สังคม ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของรุ่นนี้มีผลต่อการมองโลกในแง่ดี การเป็นอยู่ที่มีคุณภาพ และการเติบโตในทุกด้านของชีวิต ช่วงเวลานี้ก็เป็นเวลาที่มีการเจริญขึ้นของวัฒนธรรมทางอารมณ์ และการต่อสู้เพื่อสิทธิและเสรีภาพต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความหลากหลายและความเป็นตนเองในสังคม ในด้านการทำงานต้องการผู้ที่ทำตามคำสั่ง เน้นระบบการสั่งการจากบนลงล่าง การเรียนรู้งานจากประสบการณ์ของหัวหน้างานและปฏิบัติตามแนวทาง ซึ่งสอดคล้องกับการเมืองการปกครองของไทย ในช่วงเวลาดังกล่าวที่ปกครองในระบอบเผด็จการ

บริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนโลกทัศน์และแบบแผนพฤติกรรมของเจนเอเรชั่นเอกซ์ (Generation X)

บริบททางเศรษฐกิจ

ในช่วงปี พ.ศ. 2531 พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณเป็นนายกรัฐมนตรีและมีอำนาจในการนำทางทางเศรษฐกิจของประเทศไทยให้เจริญเติบโตและเฟื่องฟูอย่างมหาศาล มีการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยให้พัฒนาอย่างยั่งยืน เน้นการส่งออกเพื่อสร้างรายได้ให้กับประเทศ การกระตุ้นให้เศรษฐกิจไทยเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมและการบริการมากขึ้นในเชิงเปรียบเทียบกับภาคเกษตรกรรม นอกจากนี้ยังส่งเสริมการสร้างโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการลงทุน การส่งเสริมการศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเตรียมความพร้อมของประชากรในการทำงานในภาคอุตสาหกรรม หนึ่งในนโยบายที่โดดเด่นของพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ คือนโยบายการเปลี่ยนสนามรบให้เป็นสนามการค้า ภายหลังจากผ่อนคลายลงของสงครามเย็นและสงครามเวียดนาม โดยหันไปริเริ่มความสัมพันธ์ทางการค้ากับเวียดนาม มีการปรับตัวตามสภาพการค้าระหว่างประเทศ การเปิดตัวตลาดและสร้างความเชื่อมโยงในระดับทวีปเอเชียเป็นส่วนหนึ่งที่จะส่งเสริมการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจไทย ตลอดจนมุ่งเน้นการส่งเสริมการลงทุนต่างประเทศ ลดอุปสรรคต่าง ๆ และสนับสนุนการลงทุนต่างประเทศเพื่อดึงดูดผู้ลงทุนที่สนใจที่จะเข้ามาทำธุรกิจในประเทศ

ผลกระทบของการเจริญเติบโตในเศรษฐกิจในช่วงเวลาดังกล่าว ทำให้เกิดการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมในด้านการเพิ่มรายได้และโอกาสในการทำงาน โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมช่วยให้มีความเท่าเทียมในการเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจ รวมไปถึงการพัฒนาพื้นที่ภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ โดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐานและการกระตุ้นการลงทุนในภาคธุรกิจ ผลกระทบอีกประการหนึ่งคือการเพิ่มอัตราการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมและการบริการ และทำให้ประชาชนมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น ผู้คนมีงานทำและรายได้ที่มั่นคงช่วยให้สภาพชีวิตและความเป็นอยู่ดีขึ้น

เศรษฐกิจของไทยเจริญเติบโตในช่วงเวลาดังกล่าว นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 มาจนถึง ปี พ.ศ. 2540 มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากเสถียรภาพของรัฐบาลพอบเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ในช่วงปี พ.ศ. 2523 – 2531 เป็นเวลา 3 สมัย เมื่อการเมืองการ

ปกครองมีเสถียรภาพ ทำให้นโยบายทางเศรษฐกิจของไทยก็เป็นไปในทิศทางเดียวกันที่ชัดเจน และมีความต่อเนื่องยาวจาก จากทศวรรษที่ 2520 ต่อเนื่องมาถึงทศวรรษที่ 2530

อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยได้เผชิญกับการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจที่เรียกว่า วิกฤติเศรษฐกิจต้มยำกุ้ง หรือวิกฤติค่าเงินวิกฤติเศรษฐกิจต้มยำกุ้งในปี 2540 ส่งผลกระทบทั้งในด้านการเงิน การลงทุน และผลกระทบต่อสังคมและการเมืองของไทย โดยวิกฤติเศรษฐกิจนี้ เกิดขึ้นทั้งในระบบการเงินและตลาดทุน การเพิ่มอัตราดอกเบี้ย การขยายตัวของตลาดการเงิน และการลงทุนที่มีความเสี่ยงสูง เช่นในตลาดหุ้น ได้ส่งผลให้เกิดความไม่สมดุลในระบบการเงิน ส่งผลให้ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจของไทยที่พัฒนามาในช่วง 2 ทศวรรษก่อนหน้านี้ประสบกับปัญหาค่าเงินบาทตกต่ำ ธุรกิจไฟแนนซ์ได้รับผลกระทบต้องปิดตัวลง ส่งผลต่อการจ้างงาน ตลาดหุ้นตกต่ำ และเศรษฐกิจของไทยในภาพรวมเสียหายเป็นวงกว้าง ทำให้ต้องกู้ยืมเงินจากสถาบันทางการเงิน คือกองทุนการเงินระหว่างประเทศหรือไอเอ็มเอฟ (IMF) และยังคงขยายไปยังประเทศในเอเชีย โดยเฉพาะมาเลเซีย และเกาหลีใต้ อย่างไรก็ตามวิกฤติเศรษฐกิจต้มยำกุ้ง ปี พ.ศ. 2540 ดำเนินอยู่ในช่วงเวลาหนึ่ง โดยในสมัยของรัฐบาลนายทักษิณ ชินวัตร ที่ได้เข้ามาบริหารประเทศ ภายใต้นโยบายการมุ่งเน้นพัฒนาเศรษฐกิจ และนโยบายประชานิยม โดยประเทศไทยสามารถใช้หนี้ให้แก่ไอเอ็มเอฟได้ก่อนกำหนด ในปี พ.ศ. 2548 เศรษฐกิจไทยจึงได้กลับมาเฟื่องฟูอีกครั้ง และเป็นเหตุผลสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้นายทักษิณ ชินวัตร ได้รับความนิยมทางการเมืองสูงสุด จากการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งพรรคไทยรักไทยในขณะนั้น สามารถเอาชนะการเลือกตั้งอย่างถล่มทลายและมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคไทยรักไทยเพียงพรรคเดียวเกินกึ่งหนึ่งของรัฐสภาได้

บริบททางสังคม

ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2506 ถึง 2526 ประเทศไทยได้เป็นหนึ่งในประเทศที่ประชากรเกิดมากที่สุดในประวัติศาสตร์ นับตั้งแต่ช่วงนั้น มีการบันทึกประชากรเกิดที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีจำนวนมากกว่า 1 ล้านคนต่อปี และมีอัตราการเติบโตของจำนวนประชากรต่อปีเฉลี่ยถึงร้อยละ 4 ต่อปี อันเป็นช่วงที่ประเทศไทยเผชิญกับสภาพเศรษฐกิจที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เจริญก้าวหน้า และการยกระดับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชากร จำนวนประชากรเกิดเพิ่มขึ้นไปพร้อมกับอัตราการเติบโตของประชากรที่สูง โดยมีสาเหตุหลักหลายประการ เช่น นโยบายที่สนับสนุนการคลอดบุตร การแพทย์และสาธารณสุขที่ทันสมัย ส่งผลต่อการปรับปรุงการดูแลสุขภาพของแม่และทารกที่ดีขึ้น ตลอดจนนโยบายการส่งเสริมการอุปการะครอบครัว อัตราการเติบโตของประชากรที่สูงนี้ได้ส่งผลให้มีการเพิ่มขึ้นของกลุ่มอายุทำงาน ทำให้ประชากรสามารถรับมือกับความต้องการในด้านเศรษฐกิจและสังคม และการที่มีประชากรเยาวชนมากที่สุดนี้จึงมีผลในการเสริมสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาวได้

คนในช่วงวัยเจนเนอเรชันเอกซ์นี้ ได้รับการหล่อหลอมค่านิยม และแบบแผนพฤติกรรมจากพ่อแม่ ซึ่งเป็นคนในช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ และรุ่นเจียบ ซึ่งเป็นรุ่นก่อนหน้านี้ ที่เน้นความมีระเบียบวินัย เข้มงวด การลงโทษให้หลบจำ เน้นการท่องจำ การรับคำสั่งและปฏิบัติตาม ทำให้คนในช่วงวัยนี้ได้ จึงมีแนวโน้มที่จะยอมรับความเป็นอำนาจนิยมและมีระบบคิด โลกทัศน์ และแบบแผนของพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกับคนในช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์หลายประการ และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืน อย่างไรก็ตาม สังคมไทยในช่วงเวลาทศวรรษที่ 2520 เป็นต้นมา ในยุคที่คนในช่วงวัยเจนเนอเรชันเอกซ์เกิดและเติบโต มีความเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดในหลายประการ โดยเฉพาะในด้านสื่อ ซึ่งพบว่าสื่อมีการขยายตัวอย่างช้า ๆ และเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ ในช่วงต้นทศวรรษ 2530 จากการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจและการเมือง สื่อหลักอันได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ มีจำนวนมากขึ้น รวมถึงรายการและสารคดีใหม่ ๆ เช่น จ.ส. 100 และหนังสือพิมพ์การเมืองรายสัปดาห์ ที่มุ่งตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและราชการ อันได้แก่ ผู้จัดการ เนชั่น มติชน เป็นต้น (กนกรัตน์ เลิศชูสกุล, 2564) นอกจากนี้การขยายตัวในมิติของจำนวนสื่อหลักแล้ว ยังมีการขยายตัวของการสื่อสารแบบใหม่อันเนื่องมาจากเทคโนโลยีในการสื่อสารที่ก้าวหน้า อันได้แก่ แฟกซ์ โทรศัพท์บ้านที่ขยายโครงข่าย โทรศัพท์เคลื่อนที่ วิทยุติดตามตัวหรือเพจเจอร์ อันเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร และมีบทบาทในเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองเมื่อเดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ. 2535 ที่ได้รับการขนานนามว่า มือบมือถือ อย่างไรก็ตามสื่อต่าง ๆ เหล่านี้ ก็ยังอยู่ภายใต้การกำกับและควบคุมจากรัฐ (กนกรัตน์ เลิศชูสกุล, 2564)

บริบททางการเมือง

คนในช่วงวัยเจนเนอเรชันเอกซ์ เกิดและเติบโตในช่วงที่ประเทศกำลังเปลี่ยนผ่านจากยุคที่การเมืองการปกครองเป็นเผด็จการทหารยาวนาน เข้าสู่ยุคประชาธิปไตยเริ่มเบ่งบาน โดยเฉพาะหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 และเข้าสู่ช่วงที่เหตุการณ์ทางการเมืองของไทยค่อนข้างมีเสถียรภาพยาวนานในช่วงพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 – 2530 แม้จะมีเหตุการณ์สำคัญทางการเมือง คือการรัฐประหารปี พ.ศ. 2534 และการประท้วงของประชาชนในเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ แต่ก็ไม่ใช่กลุ่มผู้นำทางการเมือง และเป็นช่วงที่ไม่มีเหตุการณ์ยึดอำนาจต่อจากนั้นอีกยาวนาน จนถึงปี พ.ศ. 2549 ที่มีการรัฐประหารยึดอำนาจรัฐบาลของนายทักษิณ ชินวัตร สมัยที่ 2 หลังจากการเลือกตั้งและบริหารประเทศได้เพียง 1 ปี คนในช่วงวัยเจนเนอเรชันเอกซ์จึงค่อยข้างที่จะเปิดรับและซึมซาบการเมืองแบบประชาธิปไตยมากกว่าคนรุ่นก่อน และในช่วงที่คนช่วงวัยเจนเนอเรชันเอกซ์เติบโต ไม่ได้ผ่านประสบการณ์การต่อสู้เคลื่อนไหวทางการเมืองแบบคนในช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ ทำให้คนช่วงวัยเจนเนอเรชันเอกซ์ค่อนข้างที่จะมีท่าทีเพิกเฉยต่อสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วงหลังปี พ.ศ. 2557

โลกทัศน์และแบบแผนพฤติกรรม

ช่วงวัยที่ 2 หรือรุ่นเจนเนอเรชั่นเอกซ์ (Generation X) เกิดระหว่างปี ค.ศ.1965 - 1979 มีลักษณะเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง เน้นความสมดุล และไม่เคร่งครัดในพิธีรีตอง โดยนักวิชาการบางคนเรียกคนรุ่นนี้ว่า "รุ่นที่สูญหาย" หรือ "รุ่นเงา" เนื่องจากมีความปรับตัวต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคที่เทคโนโลยีพัฒนามากขึ้น ค่านิยมหลักที่พึงประสงค์คือการเน้นความสมดุล การไม่เคร่งครัดในพิธีรีตอง การตั้งข้อสงสัยต่อสิ่งต่าง ๆ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง สาเหตุที่นักวิชาการบางคนเรียกคนรุ่นนี้ว่า "รุ่นที่สูญหาย" หรือ "รุ่นเงา" เนื่องจากมีลักษณะที่ไม่ได้รับความสนใจมากนัก จากรุ่นอื่น ๆ โดยคนช่วงวัยเจนเนอเรชั่นเอกซ์ มีการเข้าถึงเทคโนโลยีในช่วงวัยเด็กและหนุ่มสาวได้ไม่มากนัก แต่ในช่วงวัยที่คนรุ่นนี้เติบโตจนถึงวัยทำงาน ก็ต้องดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางการเจริญเติบโตของเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตลอดจนยุคที่สังคมโลกเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ที่เชื่อมโยงกันมากขึ้น ทักษะเดิมที่เคยได้รับการหล่อหลอมจากรุ่นพ่อแม่ จึงไม่เพียงพอและต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะและความสามารถเพิ่มขึ้นในขณะที่อยู่ในวัยทำงาน ทำให้คนรุ่นดังกล่าวที่ไม่ได้อยู่ในระบบการทำงานที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประสบกับปัญหาในช่วงแรก และเกิดความล่าช้าทางวัฒนธรรม (Cultural lag) หรือก้าวตามไม่ทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

ค่านิยมหลักที่พึงประสงค์ของรุ่นนี้คือการเน้นความสมดุลในทุกด้านของชีวิต โดยไม่เคร่งครัดในพิธีรีตองและเปิดรับเทคโนโลยีและวัฒนธรรมที่แปลกใหม่ โดยมีลักษณะสำคัญคือที่ตั้งคำถามหรือข้อสงสัยต่อสิ่งต่าง ๆ และผสมไปกับการยอมรับข้อจำกัดทางสังคม ซึ่งถือว่าคนในช่วงวัยเจนเนอเรชั่นเอกซ์มีโลกทัศน์ ค่านิยม และแบบแผนของพฤติกรรมที่กำลังจะห่างไกลกับแบบคนในช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์กับโลกใหม่ของคนช่วงวัยเจนเนอเรชั่นวายและเจนเนอเรชั่นซีที่ได้รับเกิดและเติบโตในยุคมิลเลนเนียล (Millennials) หรือยุคแห่งการเปลี่ยนผ่านสหัสวรรษใหม่ ที่มุ่งเน้นที่ความเป็นอิสระ การตั้งคำถามและวิพากษ์ระบบเก่า และมีผลกระทบต่อในการพัฒนาวัฒนธรรมและสังคมในปัจจุบัน

บริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนโลกทัศน์และแบบแผนพฤติกรรมของเจนเนอเรชั่นวาย (Generation Y)

บริบททางเศรษฐกิจ

บริบททางเศรษฐกิจที่สำคัญในยุคนี้ คือเศรษฐกิจที่เติบโตขยายตัวหลังวิกฤติต้มยำกุ้งปี พ.ศ. 2540 อันเนื่องมาจากนโยบายการบริหารประเทศของรัฐบาลนายทักษิณ ชินวัตร ที่มุ่งเน้นนโยบายประชานิยม และการค้าขายกับต่างประเทศ มีการปฏิรูประบบการคลังโดยการลดการใช้จ่ายทางทหาร รัฐบาลของทักษิณได้ดำเนินการลดการจ่ายทางทหารและย้ายงบประมาณไปใช้ในโครงการพัฒนาสังคม และเศรษฐกิจ ควบคู่ไปกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเสริมสร้างทักษะแรงงาน

สนับสนุนธุรกิจ SMEs โดยนายทักษิณให้ความสำคัญกับการสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและเล็ก เพื่อกระตุ้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสมัยนายทักษิณ ชินวัตร ระหว่าง พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2549 สอดคล้องกับเหตุการณ์ต่างประเทศ โดยเป็นยุคที่มีการแพร่ขยายของแนวคิดเสรีนิยมใหม่ ที่ก่อตัวจากการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาของโรนัลด์ รีแกน จากพรรครีพับลิกันและนายกรัฐมนตรีอังกฤษของมาร์กาเร็ต แธตเชอร์ จากพรรคอนุรักษนิยม มีความต่อเนื่องจากการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาของนายบิล คลินตัน จากพรรคเดโมแครต และนายกรัฐมนตรีอังกฤษของนายโทนี แบลร์ นีมาสู่ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศด้านการพัฒนา การค้า การเงิน การลงทุน และความช่วยเหลือ อย่างต่อเนื่อง (สเตเกอร์ และ รอย อ่างถึงใน ธีโสธร ตูทองคำ รัชชัย วงศ์ชัยสุวรรณ และสกลฤดี อีสริยานนท์. 2565)

บริบททางสังคม

บริบททางสังคมที่สำคัญของช่วงวัยเจนเนอเรชั่นวายที่สำคัญประการหนึ่ง คืออัตราการเกิดของจำนวนประชากรเริ่มลดลง อันเนื่องมาจากนโยบายคุมกำเนิดของรัฐบาล และค่านิยมของคนในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

บริบททางสังคมที่สำคัญของช่วงวัยเจนเนอเรชั่นวาย คือการเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ก้าวกระโดดเทคโนโลยีเริ่มมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะ การสื่อสารโทรคมนาคม เปลี่ยนผ่านจากยุคอะนาล็อก มาเป็นดิจิทัล มีโทรศัพท์แบบสมาร์ตโฟน โดยเฉพาะในช่วงทศวรรษ 2540 เกิดการขยายตัวของเทคโนโลยีดาวเทียมและธุรกิจเคเบิลทีวี ทำให้เกิดช่องรายการโทรทัศน์จำนวนมาก ตลอดจนเกิดวิทยุชุมชน เว็บไซต์ กระจุกสนทนาออนไลน์ ที่เปิดการสื่อสารแบบโต้ตอบกันได้ และทำให้กลุ่มขนาดกลางและเล็ก สามารถเริ่มต้นสร้างและเข้าถึงสื่อในราคาที่ถูกลง

การขยายตัวของสื่อดาวเทียม วิทยุชุมชน และอินเทอร์เน็ตในยุคแรกนี้ ส่งผลต่อการเคลื่อนไหวทางการเมืองของมวลชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการก่อตัวและเคลื่อนไหวของมวลชนกลุ่มเสื้อแดง (แนวร่วมประชาชนเพื่อประชาธิปไตย : นปช.) ที่ก่อตัวขึ้นราว ๆ พ.ศ. 2552 โดน นปช. มีทีวีดาวเทียมช่อง ยูดีทีวี (UDDTV) ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น พีชทีวี (Peace TV) และวิทยุชุมชนรวมไปถึงกลุ่มเสื้อเหลือง (พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย : พธม.) ที่ก่อตัวขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2547 หรือพรรคประชาธิปัตย์ที่มีทีวีช่อง Blue Sky (กนกรัตน์ เลิศชูสกุลรัตน์, 2564)

บริบททางการเมือง

บริบททางการเมืองไทยในช่วงเวลาดังกล่าว เกิดลักษณะที่เรียกว่า “การลงหลักปักฐานของการเมืองแบบเลือกตั้ง” ทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น โดยมีรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 เป็นปัจจัยสำคัญ ได้แก่ การทำให้พรรคการเมืองมีขนาดใหญ่ขึ้น และมีเสถียรภาพมากขึ้น การเพิ่มอำนาจต่อรองให้กับนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้นำของรัฐบาล จากกติกาก่อนการเลือกตั้ง โดยเปลี่ยนระบบการเลือกตั้งให้เป็นแบบเขตเดียวคนเดียว (one-man one-vote) ซึ่งลดการแข่งขันกันเองในบรรดาผู้สมัคร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเดียวกัน การเพิ่มระบบบัญชีรายชื่อ (party list) และใช้การนับคะแนนแบบสัดส่วนโดยให้ทั้งประเทศเป็นเขตเลือกตั้งเดียวกัน และตัดสิทธิ์พรรคการเมืองที่ได้คะแนนเสียงต่ำกว่าร้อยละ 5 ของผู้มาใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั้งหมด ซึ่งเป็นหลักการที่ส่งเสริมให้เกิดพรรคขนาดใหญ่ (อภิชาติ สถิตนิรามัย และคณะ, 2556)

นอกจากนี้ยังเกิดการเปลี่ยนแปลงในการบริหารราชการแผ่นดินที่เน้นการกระจายอำนาจมากขึ้น การเติบโตของบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลในปี พ.ศ. 2542 ความเข้มแข็งของพรรคการเมือง ส่งผลทำให้ฝ่ายบริหารก็มีความเข้มแข็งและเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและสังคมได้ดียิ่งขึ้น และสร้างผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนได้อย่างชัดเจน ทำให้รัฐบาลของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่ได้รับการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2544 สามารถผลักดันนโยบายหาเสียงมาเป็นนโยบายสำคัญของประเทศได้อย่างรวดเร็ว เช่น นโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค กองทุนหมู่บ้าน หรือที่เรียกว่าเป็นนโยบายประชานิยม จึงกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้รัฐบาลทักษิณได้รับความนิยมอย่างมาก

นอกจากนี้ อภิชาติ สถิตนิรามัย และคณะ (2556) ยังได้อธิบายเพิ่มเติมว่า รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 ยังมีผลบังคับให้เกิดการโอนอำนาจ ภารกิจ และงบประมาณไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งนับเป็นการกระจายอำนาจครั้งสำคัญในประเทศไทย โดยเฉพาะ เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ส่งผลให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับผลจากการพัฒนาท้องถิ่น อันเนื่องมาจากงบประมาณและอำนาจการบริหารงาน ที่กระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ ประชาชนจำนวนมากถึงสำนึกและตระหนักถึงความ เป็นพลเมือง เป็นหุ้นส่วนทางการเมืองที่มีความสำคัญต่อความเป็นไปของบ้านเมือง โดยเฉพาะในกลุ่มชนชั้นกลางระดับล่าง ซึ่งไม่ใช่ชาวนาหรือเกษตรกร ซึ่งถูกจำแนกกว่าเป็นชนชั้นล่าง แต่ก็ไม่ใช่กลุ่มชนชั้นกลางเดิม ที่มีรายได้ การศึกษา และสถานะทางสังคมสูงกว่า โดยกลุ่มชนชั้นกลางระดับล่าง ก็คือกลุ่มคนเสื้อแดงนั่นเอง ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าการลงหลักปักฐานของการเมืองแบบเลือกตั้งหลังจากปี พ.ศ. 2540 ได้กลายเป็นภาวะวิสัยที่เอื้อให้เกิดสำนึกความเป็นพลเมืองของชนชั้นกลางระดับล่างหรือคนเสื้อแดง

โลกทัศน์และแบบแผนพฤติกรรม

ช่วงวัยที่ 4 หรือรุ่นเจเนอเรชันวาย (Generation Y) เกิดระหว่างปี ค.ศ.1980 - 1999 เป็นรุ่นที่มีลักษณะที่หลากหลายและมีความสากล ซึ่งได้รับนิยมในนาม "มิลเลนเนียล" หรือ "Gen Y" เนื่องจากเป็นรุ่นที่เติบโตขึ้นในยุคที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว มีลักษณะที่เน้นการมองโลกในแง่ดี และมุ่งหาความรู้สึกรู้สึกสุขและความสำเร็จในทุกด้านของชีวิต

ช่วงวัยที่ 4 หรือรุ่นเจเนอเรชันวาย (Generation Y) เกิดระหว่างปี ค.ศ.1980 - 1999 มีลักษณะที่เน้นความเป็นสากล การมองโลกในแง่ดี การรับผิดชอบต่อการทำงาน มีความมั่นใจ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การเป็นกันเอง ความหลากหลาย และการแสวงหานวัตกรรมใหม่ ค่านิยมที่พึงประสงค์มีการมองโลกในแง่ดี การเน้นหน้าที่ของพลเมือง การมีความมั่นใจ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การเป็นตนเอง ความหลากหลาย และการแสวงหานวัตกรรมใหม่

คนรุ่นนี้มีความรับผิดชอบต่อการทำงานมาก มีความมั่นใจในตนเองและมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน มีค่านิยมที่สำคัญเช่น การมุ่งหวังสิ่งที่ดีที่สุดในชีวิต การเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม การมีความมั่นใจในตนเอง การเป็นตนเองอย่างแท้จริง และการแสวงหาวัตกรรมใหม่

ค่านิยมที่พึงประสงค์ของรุ่นนี้มีการมองโลกในแง่ดี การเน้นหน้าที่ของพลเมือง การมีความมั่นใจ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การเป็นตนเอง ความหลากหลาย และการแสวงหาวัตกรรมใหม่ เป็นรุ่นที่เน้นความเป็นสังคมและความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น และมีความสนใจในการแก้ไขปัญหาทางสังคมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม

รุ่นเจเนอเรชันวายมีลักษณะที่เป็นกันเองและเคารพความหลากหลาย มีความกระตือรือร้นทางวัฒนธรรมและเปิดกว้างในการรับรู้ความแตกต่าง มีความสนใจในนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ทำให้เป็นรุ่นที่มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและการใช้ชีวิตที่สร้างสรรค์

บริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนโลกทัศน์และแบบแผนพฤติกรรมของเจเนอเรชันซี (Generation Z)

บริบททางเศรษฐกิจ

บริบททางเศรษฐกิจของคนในช่วงวัยเจเนอเรชันซี ภาคธุรกิจหรืออุตสาหกรรมที่เคยประสบความสำเร็จแบบเดิม กลายเป็นธุรกิจตะวันตกดิน เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องหนัง ฯลฯ แต่มีภาคธุรกิจใหม่เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง การส่งเสริมการขายสร้างแบรนด์ การผลิตไอเดียใหม่ แทนที่การผลิตแบบเดิม ๆ เพื่อให้ได้จำนวนมาก ไม่ใช่คำตอบของภาคธุรกิจในปัจจุบัน ประกอบกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจเริ่มขยายตัวในอัตราที่ต่ำอย่างต่อเนื่อง และการลงทุนจากต่างประเทศ โดยเฉพาะญี่ปุ่นลดลง ทำให้เศรษฐกิจในช่วงดังกล่าวไม่ได้เฟื่องฟูเหมือนดังในยุคก่อน คนในยุคนี้จึงเกิดความกังวลและตั้งคำถามต่อสังคมในหลายประเด็น

บริบททางสังคม

บริบททางสังคมของคนในยุคเจเนอเรชันซี เกิดและเติบโตในยุคที่เทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าเข้าสู่ยุคอินเทอร์เน็ต มาจนถึงยุคปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในช่วงเริ่มต้น สื่อโซเชียลมีเดียมีหลากหลายเข้าถึงได้ง่ายขึ้น เจเนอเรชันซี ถือเป็นคนรุ่นใหม่เกิดมาในยุคของการสื่อสาร ส่วนคนรุ่นเก่าเกิดมาในยุคของวิทยุและโทรทัศน์ ซึ่งในยุคเทคโนโลยีการสื่อสารสามารถติดต่อสื่อสารกันได้สะดวกสบายมาก

ยิ่งขึ้น และคนรุ่นใหม่ก็สามารถที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านทางออนไลน์ได้มากขึ้นด้วยและมีส่วนร่วมในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเองอีกด้วย (ยุกติ มุกดาวิจิตร, 2563) ฉะนั้นคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันมีการเข้าถึงในเทคโนโลยีและรับรู้ความข่าวสารทางการเมืองมากกว่าในอดีต ก่อให้เกิดความตื่นตัวทางการเมืองมากขึ้น ซึ่งมีการเคลื่อนไหวทางสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ ยูทูป อีสตาแกรม เป็นต้น โดยการเคลื่อนไหวของคนรุ่นใหม่ในโลกอินเทอร์เน็ตนี้ เพื่อเรียกร้องความถูกต้องและความ เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์

ในด้านการศึกษา ยุคดังกล่าวถือเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสารที่ความรู้ไม่ได้จำกัดที่ห้องเรียน และสถาบันการศึกษามีความเปลี่ยนแปลงระบบคิดจากครูเป็นผู้สอน บรรยาย เป็นศูนย์กลาง มาสู่หลักคิดในการให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

บริบททางการเมือง

บริบททางการเมืองในช่วงดังกล่าว เกิดการรัฐประหารครั้งสำคัญในปี พ.ศ. 2549 และปี พ.ศ. 2557 โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2557 ที่ทำให้เกิดการสืบทอดอำนาจทางการเมืองอย่างยาวนานของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา และไม่มีการเลือกตั้งเป็นเวลา 8 ปี นับตั้งแต่การเลือกตั้งปี พ.ศ. 2554 มาจนถึงปี พ.ศ. 2562

หลังการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 ได้มีการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2550 และพรรคพลังประชาชน ซึ่งเป็นพรรคที่เกิดขึ้นแทนพรรคไทยรักไทยที่ถูกยุบพรรค คณะกรรมการเลือกตั้งและได้จัดตั้งรัฐบาล โดยมีนายสมคิด สุนทรเวช เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งถูกวิจารณ์ว่าเป็นตัวแทนของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ในเวลาต่อมา ศาลรัฐธรรมนูญมีมติวินิจฉัยให้นายสมคิด สุนทรเวช พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากดำเนินรายการโทรทัศน์ซึ่งถือเป็นคุณสมบัติต้องห้าม นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ จึงได้รับเลือกให้เป็นนายกรัฐมนตรี แต่ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยยุบพรรคพลังประชาชนในปี พ.ศ. 2551 นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ จึงพ้นจากตำแหน่งไปโดยปริยาย และได้มีการลงมติเลือกนายกรัฐมนตรีคนใหม่โดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อเกิดการเปลี่ยนขั้วรัฐบาลทำให้เกิดกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หรือที่เรียกว่า “เสื้อแดง” ซึ่งสนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ชุมนุมประท้วงตั้งแต่ปี พ.ศ.2552-2553 ในช่วงเวลาดังกล่าวได้เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงในการสลายการชุมนุม จนทำให้นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ยุบสภาในปี พ.ศ. 2554 และจัดการเลือกตั้งในปีเดียวกัน ผลการเลือกตั้งปรากฏว่าพรรคเพื่อไทยได้รับชัยชนะ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้รับเลือกเป็นนายกรัฐมนตรี จึงทำให้เกิดเป็นความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ที่มีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 รัฐบาลของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้ผลักดันร่างกฎหมายปรองดองสมานฉันท์ และร่างกฎหมายนิรโทษกรรม โดยเฉพาะร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมนั้น ถูกต่อต้านอย่างรุนแรงจากพรรคฝ่ายค้าน นำโดยพรรคประชาธิปัตย์ และเกิดคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรง

เป็นประมุข (กปปส.) ในปีพ.ศ. 2556 โดยมุ่งเน้นการเดินขบวนเพื่อขับไล่อภิเษกสมรส ในที่สุดนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้ยุบสภาและภายหลังมีการออกพระราชกฤษฎีกาการเลือกตั้ง ในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 แต่ก็เกิดเหตุการณ์วุ่นวาย ทำให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งภายในวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักรได้ การเลือกตั้งครั้งนี้ จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและเป็นโมฆะ ภายหลังการเลือกตั้งเกิดการปะทะของกลุ่มผู้ชุมนุม ทำให้รัฐบาลขาดเสถียรภาพในการบริหารประเทศ และในที่สุดก็นำไปสู่การรัฐประหารอีกครั้งในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 นำโดย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นอกจากนี้รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2560 ซึ่งข้อบัญญัติบางมาตราที่แตกต่างไปจากฉบับเดิม และแสดงถึงการสืบทอดอำนาจทางการเมืองที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง เช่น นายกรัฐมนตรีไม่จำเป็นต้องมาจากการเลือกตั้ง การมีบทเฉพาะกาลที่มีสมาชิกวุฒิสภา จำนวน 200 คน ที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง เป็นเวลา 5 ปี การเปลี่ยนให้มีบัตรเลือกตั้งเพียงใบเดียว และนำคะแนนของเขตเลือกตั้งไปนับเป็นคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนแบบสัดส่วน รวมไปถึงวิธีการนับคะแนนแบบสัดส่วนที่เปลี่ยนแปลงไปจากกติกาเดิม ซึ่งมุ่งเน้นที่จะป้องกันไม่ให้กลุ่มการเมืองฝ่ายตรงกันข้ามมีอำนาจ ในประเด็นพรรคการเมืองการเกิดพรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่ ที่เสนอเป็นทางเลือกใหม่ของสังคม จากความขัดแย้งของกลุ่มการเมืองเก่า อันได้แก่ สื่อเหลืองและสื่อแดง เกิดเป็นสัญลักษณ์สีใหม่ คือสีส้ม รวมไปถึงช่องทางการสื่อสารทางการเมืองเปิดกว้าง อันเนื่องมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี โทรคมนาคม เกิดช่องทางสื่อทางการเมือง ในลักษณะสื่อเลือกข้างมากขึ้น

โลกทัศน์และแบบแผนพฤติกรรม

ช่วงวัยที่ 5 หรือรุ่นเจเนอเรชันซี (Generation Z) เกิดระหว่างปี ค.ศ.2000 จนถึงปัจจุบัน มีลักษณะที่ทำให้เป็นกลุ่มคนที่มีอิทธิพลจากเทคโนโลยีและการสื่อสารทางสังคมมากที่สุดในปัจจุบัน นักวิจัยบางคนเรียกคนรุ่นนี้ว่า "รุ่นหลังมิลเลนเนียม" หรือ "รุ่นอินเทอร์เน็ต" เนื่องจากมีผลกระทบจากการพัฒนาของเทคโนโลยีสูง

คนรุ่นนี้มีความเชื่อมั่นในเทคโนโลยีและมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในทุกประเด็นของชีวิตประจำวัน มีการเน้นการสื่อสารทางสังคม และมีความใจร้อนในการแสดงออกถึงความคิดเห็นของตนเอง รุ่นนี้มีวิถีชีวิตที่เร่งรีบและตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

ค่านิยมที่พึงประสงค์ของรุ่นนี้มีการมองเทคโนโลยีว่าเป็นส่วนสำคัญของชีวิต มุ่งเน้นการสื่อสารทางสังคมออนไลน์มากขึ้น และมีใจร้อนในการส่งเสริมความหลากหลายและการแสวงหานวัตกรรมใหม่ มีความเชื่อมั่นในตนเองและมีทัศนคติที่เปิดกว้างต่อความแตกต่างในสังคม นอกจากนี้ยังมีการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อการเรียนรู้และการเข้าถึงข้อมูลอย่างได้มาก

จากที่ได้กล่าวถึงบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ตลอดจนโลกทัศน์ ค่านิยมและแบบแผนพฤติกรรมของประชากรไทยในแต่ละช่วงวัย จำนวน 4 ช่วงวัย อันได้แก่ เบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี ผู้ศึกษาได้สรุปสาระสำคัญไว้เป็นตาราง ดังนี้

ตาราง 24 สรุปบริบททางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และโลกทัศน์ของช่วงวัยในประเทศไทย

ช่วงวัย	พศ. เกิด และอายุ	บริบททาง เศรษฐกิจ	บริบททางสังคม	บริบททาง การเมือง	โลกทัศน์ ค่านิยม และแบบแผน พฤติกรรม
เบบี้บูมเมอร์	2489 – 2507	- เศรษฐกิจ ขยายตัว ต่อเนื่องหลัง สงครามโลกครั้งที่ 2 - เศรษฐกิจ ขยายตัว ต่อเนื่องจากการ ช่วยเหลือของ อเมริกา - เศรษฐกิจ ขยายตัว ต่อเนื่องจากการ ช่วยเหลือของ ญี่ปุ่น (ทฤษฎี ห่านบินกับเสือ ตัวที่ 5)	- การล่อหลอม ฐานคิดแบบ อำนาจนิยมใน ระบบการศึกษา - โครงสร้างสังคม แบบลำดับชั้น - สถาบัน ครอบครัวเป็น แบบอนุรักษนิยม - การแพทย์ เจริญก้าวหน้า - วัฒนธรรมการ ทำงานในองค์กร แบบบนลงล่าง Top-Down - จำนวน ประชากรขยาย ตัวอย่างต่อเนื่อง หลังสงครามโลก ครั้งที่ 2 - สถาบันนิยม	- ผ่านเหตุการณ์ ทางการเมืองที่ สำคัญ คือ เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 และ 6 ตุลาคม 2519 มีการแบ่ง เป็นฝ่ายซ้าย ฝ่ายขวา - ถูกปกครอง โดยรัฐบาลเผด็จ การทหารมา ยาวนาน	- มองหา ความสำเร็จใน ชีวิต - ค่านิยมหลัก รับผิดชอบ มี ระเบียบวินัย ขยัน อดทน - ไม่มีพื้นที่สำหรับ ความเห็นต่าง เน้น การปฏิบัติให้ เหมือนกัน หรือ เหมือนผู้ที่เคยผ่าน ประสบการณ์มา ก่อน
เจนเอเรชั่น เอกซ์	2508 – 2522	- เศรษฐกิจ เติบโตเฟื่องฟู ในช่วงสมัย พล เอกชาติชาย ชุณหะวัณเป็น นายกรัฐมนตรี	- ประชากรเกิด มากที่สุดใน ประเทศ - เทคโนโลยีเริ่มมี ความ เจริญก้าวหน้า อย่างช้าและ เจริญก้าวหน้า อย่างรวดเร็ว ในช่วงวัยทำงาน	- เหตุการณ์ทาง การเมือง ค่อนข้างมี เสถียรภาพ ยาวนาน	- มีความเชื่อมั่นใน ตนเอง, เน้นความ สมดุล, และไม่ เคร่งครัดใน พิธีรีตอง - มีความเป็นกลาง อยู่ระหว่างเบบี้บูม เมอร์กับเจนเอ เรชั่นวาย และเจ นเอเรชั่นซี

ช่วงวัย	พศ. เกิด และอายุ	บริบททาง เศรษฐกิจ	บริบททางสังคม	บริบททาง การเมือง	โลกทัศน์ ค่านิยม และแบบแผน พฤติกรรม
			ทำให้บางคนก้าว ไม่ทันต่อความ เปลี่ยนแปลงทาง เทคโนโลยี - ได้รับการหล่อ หลอมค่านิยม และแบบแผน พฤติกรรมจากพ่อ แม่ ซึ่งเป็นคน ในช่วงวัยเบบี้บูม เมอร์		
เจนเนอเรชั่น วาย	2523 - 2540	- เศรษฐกิจ เติบโตหลัง วิกฤติต้มยำกุ้งปี พ.ศ. 2540	- อัตราการเกิด ของจำนวน ประชากรเริ่ม ลดลง อัน เนื่องมาจาก นโยบายคุมกำเนิด - เทคโนโลยีเริ่มมี ความ เจริญก้าวหน้า อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการมี อินเทอร์เน็ต และ โทรศัพท์สมาร์ทโฟน	- เติบโตในช่วงที่ พรรคไทยรัก ไทย เป็นรัฐบาล และเน้น นโยบายประชานิยม - เติบโตในช่วง ระบบพรรค การเมืองแบ่ง บ้านเฟื่องฟู - เกิดการ เปลี่ยนแปลงใน การบริหาร ราชการแผ่นดิน โดยเฉพาะการ กระจายอำนาจ สู่ท้องถิ่น - เติบโตในช่วง ความขัดแย้ง ทางการเมือง ระหว่างกลุ่ม	- ลักษณะที่เน้น ความเป็นสากล, การมองโลกในแง่ ดี, การรับผิดชอบ ต่อการทำงาน, มี ความมั่นใจ, การ มุ่งผลสัมฤทธิ์, การ เป็นกันเอง, ความ หลากหลาย, และ การแสวงหา นวัตกรรมใหม่. ค่านิยมที่พึง ประสงค์มีการมอง โลกในแง่ดี, การ เน้นหน้าที่ของ พลเมือง, การมี ความมั่นใจ, การ มุ่งผลสัมฤทธิ์, การ เป็นตนเอง, ความ หลากหลาย, และ การแสวงหา

ช่วงวัย	พศ. เกิด และอายุ	บริบททาง เศรษฐกิจ	บริบททางสังคม	บริบททาง การเมือง	โลกทัศน์ ค่านิยม และแบบแผน พฤติกรรม
				ใหญ่ 2 กลุ่ม คือ เสื่อเหลืองกับ เสื่อแดง	นวัตกรรมใหม่
					- เคารพความ หลากหลาย มี ความกระตือรือร้น ทางวัฒนธรรม และเปิดกว้างใน การรับรู้ความ แตกต่าง
เจนเนอเรชัน ซิ	2541 เป็นต้นไป	- ภาคธุรกิจใหม่ เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น การออกแบบ ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ เทคโนโลยีขั้นสูง การส่งเสริมการขายสร้างแบรนด์ การผลิตไอเดียใหม่ - การขยายตัวทางเศรษฐกิจ เริ่มขยายตัวใน อัตราที่ต่ำอย่างต่อเนื่อง - การลงทุนจาก ต่างประเทศ โดยเฉพาะญี่ปุ่น ลดลง	- อัตราการเกิด ของประชากรมี แนวโน้มลดลง เรื่อย ๆ อย่างเห็น ได้ชัด - เกิดและเติบโต ในช่วงที่โลกกำลัง เผชิญความ เปลี่ยนแปลงที่ทำให้ หาย (Disruption) - เกิดและเติบโต ในยุคที่เทคโนโลยี ที่เจริญก้าวหน้า เข้าสู่ยุค อินเทอร์เน็ต มา จนถึงยุค ปัญญาประดิษฐ์ - เป็นยุคแห่ง ข้อมูลข่าวสารที่ ความรู้ไม่ได้จำกัด ที่ห้องเรียน และ	- เกิดการ รัฐประหารครั้ง สำคัญในปี พ.ศ. 2549 และปี พ.ศ. 2557 โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2557 ที่ทำให้เกิดการสืบ ทอดอำนาจทาง การเมืองอย่าง ยาวนานของพล เอกประยุทธ์ จันทร์โอชา และ ไม่มีการเลือกตั้ง เป็นเวลา 8 ปี - มีรัฐธรรมนูญ ฉบับปี พ.ศ. 2560 ซึ่ง ข้อบัญญัติบาง มาตราที่ แตกต่างไปจาก ฉบับเดิม	- มีความเชื่อมั่นใน เทคโนโลยี - เน้นการสื่อสาร ทางสังคม และมีความใจร้อนใน การแสดงออกถึง ความคิดเห็นของ ตนเอง - มีวิถีชีวิตที่เร่งรีบ และตอบสนองต่อ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อย่างรวดเร็ว - ส่งเสริมความ หลากหลาย

ช่วงวัย	พ.ศ. เกิด และอายุ	บริบททาง เศรษฐกิจ	บริบททางสังคม	บริบททาง การเมือง	โลกทัศน์ ค่านิยม และแบบแผน พฤติกรรม

ทั้งนี้ ในการศึกษานี้ได้ให้ความสำคัญกับช่วงวัยที่ดำรงอยู่และมีบทบาทในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2562 โดยจากบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จะพบว่าคนในยุคหนึ่ง ๆ ในแต่ละช่วงวัย อันได้แก่ เบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี ในประเทศไทย ที่เกิดและเติบโตขึ้นท่ามกลางเหตุการณ์ใหญ่ ๆ บางอย่างร่วมกัน ล้วนได้รับอิทธิพลจากบริบททั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองร่วมกัน ย่อมจะมีลักษณะอย่างหนึ่งที่คล้ายกัน และอาจนำซึ่งการมีโลกทัศน์และแบบแผนพฤติกรรมบางอย่างที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกันได้ ซึ่งผู้ศึกษา จะได้นำไปวิเคราะห์และอภิปรายผลในบทที่ 7 ต่อไป

พฤติกรรมการเลือกตั้งจำแนกตามช่วงวัย

พฤติกรรมการเลือกตั้งที่การศึกษานี้ให้ความสนใจ ได้แก่ 1) การติดตามการเลือกตั้งจากสื่อต่าง ๆ 2) การติดตามคุณสมบัติและผลงานของผู้สมัครและพรรคการเมือง 3) การแลกเปลี่ยนข่าวสารประเด็นทางการเมืองกับบุคคลอื่น 4) การเข้าร่วมฟังการปราศรัยหาเสียง 5) การชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้ง 6) ความหลากหลายของติดตามข่าวสารจากหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ 7) ลักษณะการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งจากสื่อออนไลน์ 8) ระยะเวลาในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง 9) การติดตามการนับคะแนนเสียงและตรวจสอบผลการเลือกตั้ง 10) ความโน้มเอียงของติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ 11) ความโน้มเอียงในการติดตามข่าวสารจากสื่อออนไลน์ และ 12) การตัดสินใจเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองเป็นหลัก รวมทั้งสิ้น 12 ตัวแปร ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมของการวิจัยมากขึ้น จึงได้จัดกลุ่มตัวแปรพฤติกรรมการเลือกตั้ง จำนวน 12 ตัวแปรนี้ใหม่เป็น 3 กลุ่มพฤติกรรมการเลือกตั้ง โดยผู้วิจัยพิจารณาจากกรอบข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเลือกตั้งที่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนใน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) พฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมืองเลือกตั้ง 2) พฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง และ 3) พฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง โดยมีรายละเอียดของพฤติกรรมย่อย ดังตาราง

ตาราง 25 แสดงการจัดแบ่งกลุ่มพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง

พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งที่จัด กลุ่มใหม่	พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งย่อย
1. พฤติกรรมการตื่นตัวทางการ เลือกตั้ง	1. การติดตามการเลือกตั้งจากสื่อต่าง ๆ 2. การติดตามคุณสมบัติและผลงานของผู้สมัครและพรรค การเมือง 3. การแลกเปลี่ยนข่าวสารประเด็นทางการเมืองกับบุคคล อื่น 4. การเข้าร่วมฟังการปราศรัยหาเสียง 5. การชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้ง 6. ความหลากหลายของติดตามข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ 7. ลักษณะการติดตามสื่อออนไลน์ 8. ระยะเวลาในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง 9. การติดตามการนับคะแนนเสียงและตรวจสอบผลการ เลือกตั้ง
2. พฤติกรรมการติดตามสื่อที่มี ความโน้มเอียงทางการเมือง	1. การติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ที่มีความโน้มเอียง 2. การติดตามข่าวสารจากสื่อออนไลน์ที่มีความโน้มเอียง
3. พฤติกรรมการเลือกตัว บุคคลหรือพรรคการเมือง	1. พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตัวบุคคลหรือพรรค การเมืองเป็นหลัก

1. พฤติกรรมการตื่นตัวทางการเลือกตั้งจำแนกตามช่วงวัย

พฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วย 1) การติดตามการเลือกตั้งจากสื่อต่าง ๆ 2) การติดตามคุณสมบัติและผลงานของผู้สมัครและพรรคการเมือง 3) การแลกเปลี่ยนข่าวสารประเด็นทางการเมืองกับบุคคลอื่น 4) การเข้าร่วมฟังการปราศรัยหาเสียง 5) การชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้ง 6) ความหลากหลายของติดตามข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ 7) ลักษณะการติดตามสื่อออนไลน์ 8) ระยะเวลาในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และ 9) การติดตามการนับคะแนนเสียงและตรวจสอบผลการเลือกตั้ง

ตาราง 26 แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมกาติดตามข่าวสารการเลือกตั้งจำแนกตามช่วงวัย

ช่วงวัย	พฤติกรรมกาติดตาม ข่าวสารการเลือกตั้ง	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์	ระดับน้อย	68	68.0
	ระดับปานกลาง	32	32.0
	ระดับมาก	0	0.0
ช่วงวัยเจนเอเรชั่นเอ็กซ์	ระดับน้อย	51	51.0
	ระดับปานกลาง	46	46.0
	ระดับมาก	3	3.0
ช่วงวัยเจนเอเรชั่นวาย	ระดับน้อย	28	28.0
	ระดับปานกลาง	58	58.0
	ระดับมาก	14	14.0
ช่วงวัยเจนเอเรชั่นซี	ระดับน้อย	37	37.0
	ระดับปานกลาง	59	59.0
	ระดับมาก	4	4.0
รวม		400	100

จากตารางพบว่า ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์มีพฤติกรรมกาติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง ระดับน้อย จำนวน 68 คน ร้อยละ 68.0 ระดับปานกลาง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 ช่วงวัยเจนเอเรชั่นเอ็กซ์ มีพฤติกรรมกาติดตามข่าวสาร ระดับน้อย จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 51.0 ระดับปานกลาง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 46.0 ระดับมาก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 ช่วงวัยเจนเอเรชั่นวาย มีพฤติกรรมกาติดตามข่าวสาร ระดับน้อย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 ระดับปานกลาง จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 58.0 ระดับมาก จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 ช่วงวัยเจนเอเรชั่นซี มีพฤติกรรมกาติดตามข่าวสาร ระดับน้อย จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 ระดับปานกลาง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0 ระดับมาก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0

ตาราง 27 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับพฤติกรรมการติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง

	Value	df	Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	50.785 ^a	6	0.000
Likelihood Ratio	52.089	6	0.000
Linear-by-Linear Association	27.815	1	0.000
N of Valid Cases	400		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 5.25.

จากตารางพบว่า เจเนอเรชันที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Pearson Chi-Square = 50.785, Sig. = 0.000)

ตาราง 28 แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการติดตามประวัติคุณสมบัติของผู้สมัครและพรรคการเมืองจำแนกตามช่วงวัย

ช่วงวัย	พฤติกรรมการติดตาม	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์	ระดับน้อย	13	13.0
	ระดับปานกลาง	43	43.0
	ระดับมาก	44	44.0
ช่วงวัยเจเนอเรชันเอ็กซ์	ระดับน้อย	5	5.0
	ระดับปานกลาง	43	43.0
	ระดับมาก	52	52.0
ช่วงวัยเจเนอเรชันวาย	ระดับน้อย	6	6.0
	ระดับปานกลาง	28	28.0
	ระดับมาก	66	66.0
ช่วงวัยเจเนอเรชันซี	ระดับน้อย	9	9.0
	ระดับปานกลาง	29	29.0

ช่วงวัย	พฤติกรรมการติดตาม	จำนวน	ร้อยละ
	ระดับมาก	62	62.0
รวม		400	100

จากตารางพบว่า ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์มีพฤติกรรมการติดตามประวัติคุณสมบัติของผู้สมัครและพรรคการเมือง ระดับน้อย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 ระดับปานกลาง จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 43.0 ระดับมาก จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0 ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์ มีพฤติกรรมการติดตามประวัติคุณสมบัติของผู้สมัครและพรรคการเมือง ระดับน้อย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 ระดับปานกลาง จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 43.0 ระดับมาก จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นวาย มีพฤติกรรมการติดตามประวัติคุณสมบัติของผู้สมัครและพรรคการเมือง ระดับน้อย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 ระดับปานกลาง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 ระดับมาก จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 66.0 ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นซี มีพฤติกรรมการติดตามประวัติคุณสมบัติของผู้สมัครและพรรคการเมือง ระดับน้อย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 ระดับปานกลาง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 ระดับมาก จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 62.0

ตาราง 29 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับพฤติกรรมการติดตามประวัติคุณสมบัติของผู้สมัครและพรรคการเมือง

	Value	df	Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	15.878 ^a	6	0.014
Likelihood Ratio	15.879	6	0.014
Linear-by-Linear Association	7.510	1	0.006
N of Valid Cases	400		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 8.25.

จากตารางพบว่า เจเนอเรชั่นที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการติดตามประวัติคุณสมบัติของผู้สมัครและพรรคการเมืองที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Pearson Chi-Square = 15.878, Sig. = 0.014)

ตาราง 30 แสดงจำนวนและร้อยละของความถี่ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารทางการเมืองกับบุคคลอื่น
จำแนกตามช่วงวัย

ช่วงวัย	ความถี่ในการแลกเปลี่ยนข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์	ระดับน้อย	41	41.0
	ระดับปานกลาง	30	30.0
	ระดับมาก	29	29.0
ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์	ระดับน้อย	30	30.0
	ระดับปานกลาง	51	51.0
	ระดับมาก	19	19.0
ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นวาย	ระดับน้อย	16	16.0
	ระดับปานกลาง	43	43.0
	ระดับมาก	41	41.0
ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นซี	ระดับน้อย	36	36.0
	ระดับปานกลาง	35	35.0
	ระดับมาก	29	29.0
รวม		400	100

จากตารางพบว่า ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์มีความถี่ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารทางการเมืองกับบุคคลอื่น ระดับน้อย จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 41.0 ระดับปานกลาง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 ระดับมาก จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์ มีความถี่ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารทางการเมืองกับบุคคลอื่นระดับน้อย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 ระดับปานกลาง จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 51.0 ระดับมาก จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นวาย มีความถี่ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารทางการเมืองกับบุคคลอื่น ระดับน้อย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 ระดับปานกลาง จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 43.0 ระดับมาก จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 41.0 ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นซี มีความถี่ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารทางการเมืองกับบุคคลอื่น ระดับน้อย จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 ระดับปานกลาง จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 ระดับมาก จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0

ตาราง 31 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับความถี่ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารทางการเมืองกับบุคคล

	Value	df	Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	26.053 ^a	6	0.000
Likelihood Ratio	27.230	6	0.000
Linear-by-Linear Association	2.154	1	0.142
N of Valid Cases	400		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 29.50.

จากตารางพบว่า เจเนอเรชันที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Pearson Chi-Square = 26.053, Sig. = 0.000)

ตาราง 32 แสดงจำนวนและร้อยละของการเข้าร่วมฟังปราศรัยเสียงของผู้สมัครจำแนกตามช่วงวัย

ช่วงวัย	การเข้าร่วมฟังปราศรัย	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์	ระดับน้อย	46	46.0
	ระดับปานกลาง	33	33.0
	ระดับมาก	21	21.0
ช่วงวัยเจเนอเรชันเอ็กซ์	ระดับน้อย	42	42.0
	ระดับปานกลาง	37	37.0
	ระดับมาก	21	21.0
ช่วงวัยเจเนอเรชันวาย	ระดับน้อย	26	26.0
	ระดับปานกลาง	44	44.0
	ระดับมาก	30	30.0
ช่วงวัยเจเนอเรชันซี	ระดับน้อย	36	36.0
	ระดับปานกลาง	44	44.0

ช่วงวัย	การเข้าร่วมฟังปราศรัย	จำนวน	ร้อยละ
	ระดับมาก	20	20.0
รวม		400	100

จากตารางพบว่า ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์เข้าร่วมฟังปราศรัยเสียงของผู้สมัครระดับน้อย จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 46.0 ระดับปานกลาง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 ระดับมาก จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์ เข้าร่วมฟังปราศรัยเสียงของผู้สมัคร ระดับน้อย จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0 ระดับปานกลาง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 ระดับมาก จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นวาย เข้าร่วมฟังปราศรัยเสียงของผู้สมัคร ระดับน้อย จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 ระดับปานกลาง จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0 ระดับมาก จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นซี เข้าร่วมฟังปราศรัยเสียงของผู้สมัคร ระดับน้อย จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 ระดับปานกลาง จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0 ระดับมาก จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0

ตาราง 33 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับการเข้าร่วมฟังปราศรัยเสียงของผู้สมัคร

	Value	df	Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	11.176 ^a	6	0.083
Likelihood Ratio	11.325	6	0.079
Linear-by-Linear Association	2.309	1	0.129
N of Valid Cases	400		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 23.00.

จากตารางพบว่า เจเนอเรชั่นที่แตกต่างกัน จะมีการเข้าร่วมฟังปราศรัยเสียงของผู้สมัครทั้งในระบบออนไลน์และตามสถานที่ต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Pearson Chi-Square = 11.176, Sig. = 0.083)

ตาราง 34 แสดงจำนวนและร้อยละของการชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้งจำแนกตามช่วงวัย

ช่วงวัย	การชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้ง	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงวัยเบบี๋บูมเมอร์	ชักชวน	61	62.9
	ไม่ได้ชักชวน	36	37.1
ช่วงวัยเจนเอเรชั่นเอ็กซ์	ชักชวน	63	66.3
	ไม่ได้ชักชวน	32	33.7
ช่วงวัยเจนเอเรชั่นวาย	ชักชวน	69	70.4
	ไม่ได้ชักชวน	29	29.6
ช่วงวัยเจนเอเรชั่นซี	ชักชวน	64	65.3
	ไม่ได้ชักชวน	34	34.7
รวม		388	100

จากตารางพบว่า ช่วงวัยเบบี๋บูมเมอร์ชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้ง จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 61.0 ไม่ได้ชักชวน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1 ช่วงวัยเจนเอเรชั่นเอ็กซ์ ชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้ง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 66.3 ไม่ได้ชักชวน จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7 ช่วงวัยเจนเอเรชั่นวาย ชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้ง จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 70.4 ไม่ได้ชักชวน จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 ช่วงวัยเจนเอเรชั่นซี ชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้ง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 65.3 ไม่ได้ชักชวน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7

ตาราง 35 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับการชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้ง

	Value	df	Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	1.288 ^a	3	0.732
Likelihood Ratio	1.297	3	0.730
Linear-by-Linear Association	0.278	1	0.598
N of Valid Cases	388		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 32.07.

จากตารางพบว่า เจเนอเรชันที่แตกต่างกัน จะมีการชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้ง ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Pearson Chi-Square = 1.288, Sig. = 0.732)

ตาราง 36 แสดงจำนวนและร้อยละความหลากหลายในการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งจากสื่อหนังสือพิมพ์จำแนกตามช่วงวัย

ช่วงวัย	ความหลากหลายในการติดตาม ข่าวสารการเลือกตั้งจากหนังสือพิมพ์	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์	หลากหลายน้อย	98	98.0
	หลากหลายปานกลาง	1	1.0
	หลากหลายมาก	1	1.0
ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์	หลากหลายน้อย	94	94.0
	หลากหลายปานกลาง	6	6.0
	หลากหลายมาก	0	0.0
ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นวาย	หลากหลายน้อย	98	98.0
	หลากหลายปานกลาง	2	2.0
	หลากหลายมาก	0	0.0
ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นซี	หลากหลายน้อย	94	94.0
	หลากหลายปานกลาง	6	6.0
	หลากหลายมาก	0	0.0
รวม		400	100

จากตารางพบว่า เบบี้บูมเมอร์มีความหลากหลายในการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งจากสื่อหนังสือพิมพ์ น้อย จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 98.0 ปานกลาง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 มาก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 เจเนอเรชั่นเอ็กซ์มีความหลากหลายในการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งจากสื่อหนังสือพิมพ์ น้อย จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 94.0 ปานกลาง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 เจเนอเรชั่นวายมีความหลากหลายในการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งจากสื่อหนังสือพิมพ์ น้อย จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 98.0 ปานกลาง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 เจเนอเรชั่นซีมีความหลากหลายในการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งจากสื่อหนังสือพิมพ์ น้อย จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 94.0 ปานกลาง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0

ตาราง 37 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับความหลากหลายในการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งจากสื่อหนังสือพิมพ์

	Value	df	Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	8.700 ^a	6	0.191
Likelihood Ratio	9.061	6	0.170
Linear-by-Linear Association	0.273	1	0.601
N of Valid Cases	400		

a. 8 cells (66.7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 0.25.

จากตารางพบว่า เจเนอเรชันที่แตกต่างกัน จะมีความหลากหลายในการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งจากสื่อหนังสือพิมพ์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Pearson Chi-Square = 8.700, Sig. = 0.191)

ตาราง 38 แสดงจำนวนและร้อยละลักษณะการติดตามสื่อออนไลน์จำแนกตามช่วงวัย

ช่วงวัย	ประเภทการติดตามสื่อออนไลน์	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์	ติดตามแต่ไม่ได้แสดงความคิดเห็น	80	94.1
	ติดตามและแสดงความคิดเห็น	5	5.9
ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์	ติดตามแต่ไม่ได้แสดงความคิดเห็น	88	92.6
	ติดตามและแสดงความคิดเห็น	7	7.4
ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นวาย	ติดตามแต่ไม่ได้แสดงความคิดเห็น	82	84.5
	ติดตามและแสดงความคิดเห็น	15	15.5
ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นซี	ติดตามแต่ไม่ได้แสดงความคิดเห็น	91	93.8
	ติดตามและแสดงความคิดเห็น	6	6.2
รวม		374	100

จากตารางพบว่า ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ติดตามสื่อออนไลน์แต่ไม่ได้แสดงความคิดเห็น จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 94.1 ติดตามสื่อออนไลน์และแสดงความคิดเห็น จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9 ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์ ติดตามสื่อออนไลน์แต่ไม่ได้แสดงความคิดเห็น จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 92.6 ติดตามสื่อออนไลน์และแสดงความคิดเห็น จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.4 ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นวาย ติดตามสื่อออนไลน์แต่ไม่ได้แสดงความคิดเห็น จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 84.5 ติดตามสื่อออนไลน์และแสดงความคิดเห็น จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นซี ติดตามสื่อออนไลน์แต่ไม่ได้แสดงความคิดเห็น จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 93.8 ติดตามสื่อออนไลน์และแสดงความคิดเห็น จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.2

ตาราง 39 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับลักษณะการติดตามสื่อออนไลน์

	Value	df	Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	7.320 ^a	3	0.062
Likelihood Ratio	6.648	3	0.084
Linear-by-Linear Association	0.397	1	0.529
N of Valid Cases	374		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 7.50.

จากตารางพบว่า เจเนอเรชันที่แตกต่างกัน จะมีลักษณะการติดตามสื่อออนไลน์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Pearson Chi-Square = 7.320, Sig. = 0.062)

ตาราง 40 แสดงจำนวนและร้อยละระยะเวลาในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจำแนกตามช่วงวัย

ช่วงวัย	ระยะเวลาในการตัดสินใจลงคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์	ตั้งแต่วันที่รู้ตัวผู้สมัคร	37	38.1
	ก่อนการเลือกตั้งมากกว่า 1 เดือน	38	39.2
	ก่อนการเลือกตั้งน้อยกว่า 1 เดือน	11	11.3
	ตัดสินใจวันเลือกตั้ง	11	11.3
ช่วงวัยเจเนอเรชันเอ็กซ์	ตั้งแต่วันที่รู้ตัวผู้สมัคร	36	37.9
	ก่อนการเลือกตั้งมากกว่า 1 เดือน	34	35.8
	ก่อนการเลือกตั้งน้อยกว่า 1 เดือน	11	11.6
	ตัดสินใจวันเลือกตั้ง	14	14.7
ช่วงวัยเจเนอเรชันวาย	ตั้งแต่วันที่รู้ตัวผู้สมัคร	37	37.8
	ก่อนการเลือกตั้งมากกว่า 1 เดือน	36	36.7
	ก่อนการเลือกตั้งน้อยกว่า 1 เดือน	15	15.3
	ตัดสินใจวันเลือกตั้ง	10	10.2

ช่วงวัยเจนเนอเรชันซี	ตั้งแต่วันที่รู้ตัวผู้สมัคร	33	33.7
	ก่อนการเลือกตั้งมากกว่า 1 เดือน	35	35.7
	ก่อนการเลือกตั้งน้อยกว่า 1 เดือน	15	15.3
	ตัดสินใจวันเลือกตั้ง	15	15.3
รวม		388	100

จากตารางพบว่า เบบี้บูมเมอร์ตัดสินใจลงคะแนนเสียงตั้งแต่วันที่รู้ตัวผู้สมัคร จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 ก่อนการเลือกตั้งมากกว่า 1 เดือนจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 ก่อนการเลือกตั้งน้อยกว่า 1 เดือน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 ตัดสินใจวันเลือกตั้ง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 เจเนอเรชันเอ็กซ์ตัดสินใจลงคะแนนเสียงตั้งแต่วันที่รู้ตัวผู้สมัคร จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 31.9 ก่อนการเลือกตั้งมากกว่า 1 เดือนจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 ก่อนการเลือกตั้งน้อยกว่า 1 เดือน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.6 ตัดสินใจวันเลือกตั้ง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.7 เจเนอเรชันวายตัดสินใจลงคะแนนเสียงตั้งแต่วันที่รู้ตัวผู้สมัคร จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8 ก่อนการเลือกตั้งมากกว่า 1 เดือนจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 ก่อนการเลือกตั้งน้อยกว่า 1 เดือน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 ตัดสินใจวันเลือกตั้ง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2 เจเนอเรชันซีตัดสินใจลงคะแนนเสียงตั้งแต่วันที่รู้ตัวผู้สมัคร จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7 ก่อนการเลือกตั้งมากกว่า 1 เดือนจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7 ก่อนการเลือกตั้งน้อยกว่า 1 เดือน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 ตัดสินใจวันเลือกตั้ง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3

ตาราง 41 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับระยะเวลาในการตัดสินใจลงคะแนนเสียง

	Value	df	Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	3.067 ^a	9	0.962
Likelihood Ratio	3.090	9	0.961
Linear-by-Linear Association	0.924	1	0.336
N of Valid Cases	388		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 12.24.

จากตารางพบว่า เจเนอเรชันที่แตกต่างกัน จะมีระยะเวลาในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Pearson Chi-Square = 3.067, Sig. = 0.962)

ตาราง 42 แสดงจำนวนและร้อยละการติดตามและตรวจสอบผลการเลือกตั้งจำแนกตามช่วงวัย

ช่วงวัย	การติดตามและตรวจสอบ ผลการเลือกตั้ง	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์	ติดตามและตรวจสอบ	23	24.2
	ติดตามแต่ไม่ได้ตรวจสอบ	53	55.8
	ไม่ได้ติดตามและไม่ได้ตรวจสอบ	19	20.0
ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์	ติดตามและตรวจสอบ	27	28.4
	ติดตามแต่ไม่ได้ตรวจสอบ	60	63.2
	ไม่ได้ติดตามและไม่ได้ตรวจสอบ	8	8.4
ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นวาย	ติดตามและตรวจสอบ	30	30.0
	ติดตามแต่ไม่ได้ตรวจสอบ	60	60.0
	ไม่ได้ติดตามและไม่ได้ตรวจสอบ	10	10.0
ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นซี	ติดตามและตรวจสอบ	28	28.9
	ติดตามแต่ไม่ได้ตรวจสอบ	56	57.7
	ไม่ได้ติดตามและไม่ได้ตรวจสอบ	13	13.4
รวม		387	100

จากตารางพบว่า เบบี้บูมเมอร์มีการติดตามและตรวจสอบผลการเลือกตั้ง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 ติดตามแต่ไม่ได้ตรวจสอบ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 55.8 ไม่ได้ติดตามและไม่ได้ตรวจสอบ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 เจเนอเรชั่นเอ็กซ์มีการติดตามและตรวจสอบผลการเลือกตั้ง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4 ติดตามแต่ไม่ได้ตรวจสอบ จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 63.2 ไม่ได้ติดตามและไม่ได้ตรวจสอบ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.4 เจเนอเรชั่นวายมีการติดตามและตรวจสอบผลการเลือกตั้ง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 ติดตามแต่ไม่ได้ตรวจสอบ จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 ไม่ได้ติดตามและไม่ได้ตรวจสอบ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 เจเนอเรชั่นซีมีการติดตามและตรวจสอบผลการเลือกตั้ง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 28.9 ติดตามแต่ไม่ได้ตรวจสอบ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 57.7 ไม่ได้ติดตามและไม่ได้ตรวจสอบ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4

ตาราง 43 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับการติดตามและตรวจสอบผลการเลือกตั้ง

	Value	df	Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	6.999 ^a	6	0.321
Likelihood Ratio	6.749	6	0.345
Linear-by-Linear Association	1.407	1	0.236
N of Valid Cases	387		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 12.27.

จากตารางพบว่า เจเนอเรชันที่แตกต่างกัน จะมีการติดตามและตรวจสอบผลการเลือกตั้งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Pearson Chi-Square = 6.999, Sig. = 0.321)

2. พฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองจำแนกตามช่วงวัย

ประกอบด้วย 1) ความโน้มเอียงของติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ และ 2) ความโน้มเอียงในการติดตามข่าวสารจากสื่อออนไลน์

ตาราง 44 แสดงจำนวนและร้อยละความโน้มเอียงของติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์จำแนกตามช่วงวัย

ช่วงวัย	ความโน้มเอียงของติดตาม ข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์	ติดตามสื่อหลักทั่วไป	49	49.0
	ติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียง	10	10.0
	ติดตามทั้งสองแบบ	40	40.0
	ไม่ติดตามเลย	1	1.0
ช่วงวัยเจเนอเรชันเอ็กซ์	ติดตามสื่อหลักทั่วไป	30	30.0
	ติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียง	11	11.0
	ติดตามทั้งสองแบบ	59	59.0
	ไม่ติดตามเลย	0	0.0
ช่วงวัยเจเนอเรชันวาย	ติดตามสื่อหลักทั่วไป	21	21.0

ช่วงวัย	ความโน้มเอียงของติดตาม ข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นซี	ติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียง	15	15.0
	ติดตามทั้งสองแบบ	60	60.0
	ไม่ติดตามเลย	4	4.0
	ติดตามสื่อหลักทั่วไป	13	13.0
	ติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียง	17	17.0
	ติดตามทั้งสองแบบ	67	67.0
	ไม่ติดตามเลย	3	3.0
รวม		400	100

จากตารางพบว่า เบบี้บูมเมอร์ติดตามสื่อหลักทั่วไป จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 49.0 ติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 ติดตามทั้งสองแบบ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 ไม่ติดตามเลย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ติดตามสื่อหลักทั่วไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 ติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 ติดตามทั้งสองแบบ จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0 เจเนอเรชั่นวายติดตามสื่อหลักทั่วไป จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 ติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 ติดตามทั้งสองแบบ จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 ไม่ติดตามเลย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 เจเนอเรชั่นซีติดตามสื่อหลักทั่วไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 ติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 ติดตามทั้งสองแบบ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 67.0 ไม่ติดตามเลย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0

ตาราง 45 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับความโน้มเอียงของติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์

	Value	df	Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	40.012 ^a	9	0.000
Likelihood Ratio	41.539	9	0.000
Linear-by-Linear Association	29.048	1	0.000
N of Valid Cases	400		

a. 4 cells (25.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2.00.

จากตารางพบว่า เจเนอเรชันที่แตกต่างกัน จะมีการติดตามสื่อโทรทัศน์ที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Pearson Chi-Square = 40.012, Sig. = 0.000)

ตาราง 46 แสดงจำนวนและร้อยละความโน้มเอียงของติดตามข่าวสารจากสื่อออนไลน์จำแนกตามช่วงวัย

ช่วงวัย	ความโน้มเอียงของติดตาม ข่าวสารจากสื่อออนไลน์	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์	ติดตาม	36	36.0
	ไม่ได้ติดตาม	64	64.0
ช่วงวัยเจเนอเรชันเอ็กซ์	ติดตาม	36	36.0
	ไม่ได้ติดตาม	64	64.0
ช่วงวัยเจเนอเรชันวาย	ติดตาม	63	63.0
	ไม่ได้ติดตาม	37	37.0
ช่วงวัยเจเนอเรชันซี	ติดตาม	45	45.0
	ไม่ได้ติดตาม	55	55.0
รวม		400	100

จากตารางพบว่า ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ไม่ได้ติดตามสื่อออนไลน์ที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 64.0 ติดตามสื่อออนไลน์ที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 ช่วงวัยเจเนอเรชันเอ็กซ์ ไม่ได้ติดตามสื่อออนไลน์ที่มีความโน้มเอียงทาง

การเมือง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 ติดตามสื่อออนไลน์ที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 64.0 ช่วงวัยเจนเนอเรชันวายไม่ได้ติดตามสื่อออนไลน์ที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 63.0 ติดตามสื่อออนไลน์ที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 ช่วงวัยเจนเนอเรชันซีไม่ได้ติดตามสื่อออนไลน์ที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 ติดตามสื่อออนไลน์ที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0

ตาราง 47 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับความโน้มเอียงของติดตามข่าวสารจากสื่อออนไลน์

	Value	df	Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	29.371 ^a	9	0.001
Likelihood Ratio	31.245	9	0.000
Linear-by-Linear Association	2.114	1	0.146
N of Valid Cases	400		

a. 4 cells (25.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2.75.

จากตารางพบว่า เจเนอเรชันที่แตกต่างกัน จะมีการติดตามสื่อออนไลน์ที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Pearson Chi-Square = 29.371, Sig. = 0.001)

3. พฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 จำแนกตามช่วงวัย

ประกอบด้วย พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองเป็นหลัก

ตาราง 48 แสดงจำนวนและร้อยละการตัดสินใจเลือกตั้งจากตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองจำแนกตามช่วงวัย

ช่วงวัย	เกณฑ์การพิจารณา	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์	พิจารณาจากตัวบุคคลเป็นหลัก	34	36.6
	พิจารณาจากพรรคการเมืองเป็นหลัก	19	20.4
	พิจารณาร่วมกัน	40	43.0
ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์	พิจารณาจากตัวบุคคลเป็นหลัก	27	28.4
	พิจารณาจากพรรคการเมืองเป็นหลัก	18	18.9
	พิจารณาร่วมกัน	50	52.6
ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นวาย	พิจารณาจากตัวบุคคลเป็นหลัก	22	22.4
	พิจารณาจากพรรคการเมืองเป็นหลัก	16	16.3
	พิจารณาร่วมกัน	60	61.2
ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นซี	พิจารณาจากตัวบุคคลเป็นหลัก	24	24.2
	พิจารณาจากพรรคการเมืองเป็นหลัก	16	16.2
	พิจารณาร่วมกัน	59	59.6
รวม		385	100

จากตารางพบว่า ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ตัดสินใจเลือกตั้งโดยพิจารณาจากตัวบุคคลเป็นหลัก จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 36.6 พิจารณาจากพรรคการเมืองเป็นหลัก จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 20.4 พิจารณาร่วมกัน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 43.0 ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์ตัดสินใจเลือกตั้งโดยพิจารณาจากตัวบุคคลเป็นหลัก จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4 พิจารณาจากพรรคการเมืองเป็นหลัก จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 พิจารณาร่วมกัน จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 52.6 ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นวายตัดสินใจเลือกตั้งโดยพิจารณาจากตัวบุคคลเป็นหลัก จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 พิจารณาจากพรรคการเมืองเป็นหลัก จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 พิจารณาร่วมกัน จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 61.2 ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นซีตัดสินใจเลือกตั้งโดยพิจารณาจากตัวบุคคลเป็นหลัก จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 พิจารณาจากพรรคการเมืองเป็นหลัก จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 พิจารณาร่วมกัน จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 59.6

ตาราง 49 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับการตัดสินใจเลือกตั้งจากตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง

	Value	df	Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	65.304 ^a	15	0.000
Likelihood Ratio	74.194	15	0.000
Linear-by-Linear Association	2.703	1	0.100
N of Valid Cases	351		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 16.67.

จากตารางพบว่า เจเนอเรชันที่แตกต่างกัน จะมีการการตัดสินใจเลือกตั้งจากตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Pearson Chi-Square = 65.304, Sig. = 0.000)

ตาราง 50 แสดงจำนวนและร้อยละการลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครจากพรรคการเมืองจำแนกตามช่วงวัย

ช่วงวัย	การลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครจากพรรคการเมือง					พรรค อื่นๆ (ร้อย ละ)
	เพื่อไทย (ร้อยละ)	พลัง ประชารัฐ (ร้อยละ)	อนาคตใหม่ (ร้อยละ)	ประชาธิปัตย์ (ร้อยละ)	ภูมิใจไทย (ร้อยละ)	
ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์	61 (73.5)	7 (8.4)	5 (6.0)	6 (7.2)	2 (2.4)	2 (2.4)
ช่วงวัยเจนเอเรชั่น เอ็กซ์	52 (62.7)	7 (8.4)	13 (15.7)	9 (10.8)	0 (0.0)	2 (2.4)
ช่วงวัยเจนเอเรชั่น วาย	47 (51.1)	5 (5.4)	39 (42.4)	1 (1.1)	0 (0.0)	0 (0.0)
ช่วงวัยเจนเอเรชั่น ซี	47 (50.5)	2 (2.2)	42 (45.2)	1 (1.1)	1 (1.1)	0 (0.0)
รวม					351	100

จากตารางพบว่า ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์มีการลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครจากพรรคเพื่อไทยจำนวน 61 คน ร้อยละ 73.5 พลังประชารัฐ จำนวน 7 คน ร้อยละ 8.4 อนาคตใหม่ จำนวน 5 คน ร้อยละ 6.0 ประชาธิปัตย์ จำนวน 6 คน ร้อยละ 7.2 ภูมิใจไทย จำนวน 2 คน ร้อยละ 2.4 และพรรค

อื่น ๆ จำนวน 2 คน ร้อยละ 2.4 ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์มีการลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครจากพรรคเพื่อไทย จำนวน 52 คน ร้อยละ 62.7 พลังประชารัฐ จำนวน 7 คน ร้อยละ 8.4 อนาคตใหม่ จำนวน 13 คน ร้อยละ 15.7 ประชาธิปัตย์ จำนวน 9 คน ร้อยละ 10.8 และพรรคอื่น ๆ จำนวน 2 คน ร้อยละ 2.4 ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นวายมีการลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครจากพรรคเพื่อไทย จำนวน 47 คน ร้อยละ 51.1 พลังประชารัฐ จำนวน 5 คน ร้อยละ 5.4 อนาคตใหม่ จำนวน 39 คน ร้อยละ 42.4 ประชาธิปัตย์ จำนวน 1 คน ร้อยละ 1.0 และช่วงวัยเจนเนอเรชั่นซีมีการลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครจากพรรคเพื่อไทย จำนวน 47 คน ร้อยละ 50.5 พลังประชารัฐ จำนวน 2 คน ร้อยละ 2.2 อนาคตใหม่ จำนวน 42 คน ร้อยละ 45.2 ประชาธิปัตย์ จำนวน 1 คน ร้อยละ 1.1 ภูมิใจไทย จำนวน 1 คน ร้อยละ 1.1

ตาราง 51 แสดงการเปรียบเทียบช่วงวัยกับการลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครจากพรรคการเมือง

	Value	df	Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	65.304 ^a	15	0.000
Likelihood Ratio	74.194	15	0.000
Linear-by-Linear Association	2.703	1	0.100
N of Valid Cases	351		

a. 14 cells (58.3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 0.71.

จากตารางพบว่า เจเนอเรชั่นที่แตกต่างกัน จะมีการการตัดสินใจเลือกตั้งจากตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Pearson Chi-Square = 65.304, Sig. = 0.000)

บทที่ 6

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562

ในบทนี้ ผู้ศึกษาจะอภิปรายผลการศึกษาในประเด็นเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ซึ่งประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม 2) ปัจจัยด้านจิตวิทยา 3) ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล และ 4) ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมือง โดยจะเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างของแต่ละปัจจัยที่มีต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของคนแต่ละช่วงวัยในเขตภาคเหนือ อันประกอบด้วย 1) เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ 2) เจเนอเรชั่นเอกซ์ 3) เจเนอเรชั่นวาย และ 4) เจเนอเรชั่นซี

การศึกษานี้ พิจารณาปัจจัยที่คาดว่าจะที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ได้แก่

1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ พื้นที่ความเป็นเมืองและชนบท ระดับการศึกษา รายได้ เครือข่ายทางสังคม และชาติพันธุ์ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมือง การติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง และพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง

2) ปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ ความนิยมในพรรคการเมือง ความนิยมในนโยบายของพรรคการเมือง และความนิยมในตัวผู้สมัคร ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมือง การติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง และพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง

3) ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล ได้แก่ การคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัว และการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมือง การติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง และพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง

4) ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมือง อันได้แก่ การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มต่าง ๆ รัฐประหารและความชะงักงันทางการเมือง กติกาการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และการเกิดขึ้นของพรรคทางเลือกใหม่ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมือง การติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง และพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง

ลำดับเนื้อหาในการนำเสนอในบทนี้ จะเป็นการนำเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การเลือกตั้งอันประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม 2) ปัจจัยด้านจิตวิทยา 3) ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล และ 4) ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมือง โดยแบ่งพฤติกรรม การเลือกตั้งออกเป็น 1) พฤติกรรม การตื่นตัวทางการเลือกตั้ง 2) พฤติกรรม การติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง และ 3) พฤติกรรม การเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง

การทดสอบสมมติฐานหลักที่ 1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ในสมมติฐานหลักที่ 1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ ผู้วิจัยได้จำแนก พฤติกรรม การเลือกตั้งออกเป็น 3 กลุ่มพฤติกรรม อันได้แก่ พฤติกรรม การตื่นตัวในการเลือกตั้ง พฤติกรรม การติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง และพฤติกรรม การเลือกตัวบุคคลหรือพรรค การเมือง โดยมีสมมติฐานย่อย 3 ข้อ ดังนี้

สมมติฐานย่อยที่ 1.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

สมมติฐานย่อยที่ 1.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

สมมติฐานย่อยที่ 1.3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562

ในส่วนต่อไปจะเป็นการนำเสนอรายละเอียดการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 1.1 ถึง 1.3 โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังต่อไปนี้

การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 1.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

H_1 : ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

การทดสอบกระทำโดย การทดสอบไคร้สแควร์ (Chi-Square test) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ดังนั้นจะปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) ก็ต่อเมื่อค่า Sig. ที่ได้ มีค่าน้อยกว่า 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 1.1 มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 52 แสดงการทดสอบไคร้สแควร์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
1. เพศ	Pearson Chi-Square	0.014a	1	0.907
	Likelihood Ratio	0.000	1	1.000
	Continuity Correction ^b	0.014	1	0.907
	Linear-by-Linear Association	0.013	1	0.908
	N of Valid Cases	370		
2. พื้นที่	Pearson Chi-Square	6.263a	1	0.012
	Likelihood Ratio	5.654	1	0.017
	Continuity Correction ^b	6.559	1	0.010
	Linear-by-Linear Association	6.247	1	0.012
	N of Valid Cases	377		
3. ระดับการศึกษา	Pearson Chi-Square	15.878a	1	0.000
	Likelihood Ratio	14.931	1	0.000
	Continuity Correction ^b	15.456	1	0.000
	Linear-by-Linear Association	15.836	1	0.000
	N of Valid Cases			

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและ สังคม		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
	N of Valid Cases	377		
4. อาชีพ	Pearson Chi-Square	0.141a	1	0.707
	Likelihood Ratio	0.064	1	0.800
	Continuity Correction ^b	0.142	1	0.707
	Linear-by-Linear	0.141	1	0.708
	Association			
	N of Valid Cases	377		
5. จำนวนชั่วโมงในการ ทำงานหรือเรียน	Pearson Chi-Square	3.075a	1	0.079
	Likelihood Ratio	2.662	1	0.103
	Continuity Correction ^b	3.021	1	0.082
	Linear-by-Linear	3.067	1	0.080
	Association			
	N of Valid Cases	377		
6. รายได้	Pearson Chi-Square	13.883a	1	0.000
	Likelihood Ratio	12.766	1	0.000
	Continuity Correction ^b	12.853	1	0.000
	Linear-by-Linear	13.846	1	0.000
	Association			
	N of Valid Cases	377		
7. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ใน เขตเลือกตั้ง	Pearson Chi-Square	0.211a	1	0.646
	Likelihood Ratio	0.112	1	0.737
	Continuity Correction ^b	0.209	1	0.647
	Linear-by-Linear	0.210	1	0.647
	Association			
	N of Valid Cases	377		
8. ความหลากหลายของ กลุ่มทางสังคมที่เป็น สมาชิก	Pearson Chi-Square	0.001a	1	0.969
	Likelihood Ratio	0.000	1	1.000
	Continuity Correction ^b	0.001	1	0.969

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
	Linear-by-Linear Association	0.001	1	0.969
	N of Valid Cases	377		
9. การนับถือศาสนา	Pearson Chi-Square	1.167a	1	0.280
	Likelihood Ratio	0.188	1	0.664
	Continuity Correction ^b	1.968	1	0.161
	Linear-by-Linear Association	1.164	1	0.281
	N of Valid Cases	377		
10. ชาติพันธุ์	Pearson Chi-Square	20.718a	1	0.000
	Likelihood Ratio	19.666	1	0.000
	Continuity Correction ^b	21.568	1	0.000
	Linear-by-Linear Association	20.662	1	0.000
	N of Valid Cases	365		

ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 1.1 จากตาราง พบว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการณ์ต้นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า พื้นที่ความเป็นเมืองและชนบท ระดับการศึกษา รายได้ และชาติพันธุ์ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการณ์ต้นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อศึกษาเปรียบเทียบคนต่างช่วงวัย มีผลการศึกษาที่น่าสนใจ ดังนี้

ปัจจัยพื้นที่ความเป็นเมืองและชนบทมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการณ์ต้นตัวในการเลือกตั้ง พบว่าช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ที่อยู่ในเมืองจะมีพฤติกรรมการณ์ต้นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่อยู่ในชนบท

ปัจจัยระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการณ์ต้นตัวในการเลือกตั้ง โดยพบว่า ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์และเจนเนอเรชั่นเอกซ์ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปจะมีพฤติกรรมการณ์ต้นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่มีการศึกษต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนช่วงวัยเจนเนอเรชั่นซีที่มีระดับการศึกษต่ำกว่าปริญญาตรีจะมีพฤติกรรมการณ์ต้นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่มีการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป

ปัจจัยรายได้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้ง โดยพบว่า ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นเอกซ์ และเจนเนอเรชั่นซี ที่มีรายได้ 15,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป จะมีพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่มียาได้ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน

ปัจจัยชาติพันธุ์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้ง โดยพบว่า ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นเอกซ์ เจนเนอเรชั่นวาย และเจนเนอเรชั่นซี ที่เป็นคนไทยล้านนาและไทยชาติพันธุ์ จะมีพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่เป็นคนไทยกลาง

ดังนั้นการศึกษานี้จึงต้องปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) และยอมรับสมมติฐานทางเลือก (H_1)

การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 1.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

H_1 : ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

การทดสอบกระทำโดย การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ดังนั้นจะปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) ก็ต่อเมื่อค่า Sig. ที่ได้ มีค่าน้อยกว่า 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 2.2 มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 53 แสดงการทดสอบไคร์สแควร์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
1. เพศ	Pearson Chi-Square	1.403a	1	0.236
	Likelihood Ratio	1.171	1	0.279
	Continuity Correction ^b	1.403	1	0.236
	Linear-by-Linear Association	1.399	1	0.237
	N of Valid Cases	384		
	2. พื้นที่	Pearson Chi-Square	4.692a	1
Likelihood Ratio		4.224	1	0.040
Continuity Correction ^b		4.721	1	0.030
Linear-by-Linear Association		4.680	1	0.031
N of Valid Cases		391		
3. ระดับการศึกษา		Pearson Chi-Square	20.228a	1
	Likelihood Ratio	19.279	1	0.000
	Continuity Correction ^b	20.407	1	0.000
	Linear-by-Linear Association	20.176	1	0.000
	N of Valid Cases	391		
	4. อาชีพ	Pearson Chi-Square	2.033a	1
Likelihood Ratio		1.736	1	0.188
Continuity Correction ^b		2.039	1	0.153
Linear-by-Linear Association		2.028	1	0.154
N of Valid Cases		391		
5. จำนวนชั่วโมงในการ		Pearson Chi-Square	4.161a	1

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและ สังคม		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
ทำงานหรือเรียน	Likelihood Ratio	3.734	1	0.063
	Continuity Correction ^b	4.164	1	0.061
	Linear-by-Linear Association	4.150	1	0.062
	N of Valid Cases	391		
	6. รายได้	Pearson Chi-Square	7.144a	1
	Likelihood Ratio	6.427	1	0.011
	Continuity Correction ^b	7.196	1	0.007
	Linear-by-Linear Association	7.126	1	0.008
	N of Valid Cases	391		
	7. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเลือกตั้ง	Pearson Chi-Square	2.854a	1
	Likelihood Ratio	2.496	1	0.114
	Continuity Correction ^b	2.866	1	0.090
	Linear-by-Linear Association	2.847	1	0.092
	N of Valid Cases	391		
	8. ความหลากหลายของกลุ่มทางสังคมที่เป็นสมาชิก	Pearson Chi-Square	13.425a	1
	Likelihood Ratio	12.599	1	0.000
	Continuity Correction ^b	13.524	1	0.000
	Linear-by-Linear Association	13.391	1	0.000
	N of Valid Cases	391		
	9. การนับถือศาสนา	Pearson Chi-Square	2.800a	1
	Likelihood Ratio	1.195	1	0.274
	Continuity Correction ^b	3.954	1	0.047
	Linear-by-Linear Association	2.793	1	0.095
	N of Valid Cases	391		

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
	N of Valid Cases	391		
10. ชาติพันธุ์	Pearson Chi-Square	104.482a	1	0.000
	Likelihood Ratio	102.356	1	0.000
	Continuity Correction ^b	11.220	1	0.000
	Linear-by-Linear Association	104.204	1	0.000
	N of Valid Cases	376		

ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 1.2 จากตาราง พบว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ โดยพบว่า พื้นที่ ระดับการศึกษา รายได้ ความหลากหลายของกลุ่มทางสังคมที่เป็นสมาชิก และชาติพันธุ์ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย คนที่อยู่ในเขตชนบทจะติดตามโทรทัศน์ที่เป็นสื่อเลือกข้างมากกว่าคนที่อยู่ในเมือง คนที่มีรายได้สูงกว่ามีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อแบบทั่วไปมากกว่าคนที่มีรายได้ต่ำกว่าซึ่งมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อแบบเลือกข้างมากกว่า คนที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมที่หลากหลาย มีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อแบบทั่วไปมากกว่าคนที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมที่หลากหลายซึ่งมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อแบบเลือกข้างมากกว่า เมื่อศึกษาเปรียบเทียบคนต่างช่วงวัย มีผลการศึกษาที่น่าสนใจ ดังนี้

ปัจจัยพื้นที่ความเป็นเมืองและชนบทมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองพบว่าช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ที่อยู่ในชนบทจะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองสูงกว่าคนที่อยู่ในชนบท

การศึกษานี้จึงต้องปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) และยอมรับสมมติฐานทางเลือก (H_1)

การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 1.3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

H_1 : ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

การทดสอบกระทำโดย การทดสอบไคร้สแควร์ (Chi-Square test) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ดังนั้นจะปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) ก็ต่อเมื่อค่า Sig. ที่ได้ มีค่าน้อยกว่า 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 1.3 มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 54 แสดงการทดสอบไคร้สแควร์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม		Value	df	Asymp. Sig.
				(2-sided)
1. เพศ	Pearson Chi-Square	2.755a	2	0.252
	Likelihood Ratio	2.761	2	0.251
	Linear-by-Linear	1.384	1	0.165
	Association			
	N of Valid Cases	378		
2. พื้นที่	Pearson Chi-Square	10.878a	2	0.054
	Likelihood Ratio	10.616	2	0.055
	Linear-by-Linear	10.532	1	0.054
	Association			
	N of Valid Cases	385		
3. ระดับการศึกษา	Pearson Chi-Square	13.071a	2	0.426
	Likelihood Ratio	13.278	2	0.454

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
	Linear-by-Linear Association	10.934	1	0.207
	N of Valid Cases	385		
4. อาชีพ	Pearson Chi-Square	1.704a	2	0.426
	Likelihood Ratio	1.758	2	0.415
	Linear-by-Linear Association	0.107	1	0.743
	N of Valid Cases	385		
5. จำนวนชั่วโมงในการทำงานหรือเรียน	Pearson Chi-Square	1.704a	2	0.426
	Likelihood Ratio	1.758	2	0.415
	Linear-by-Linear Association	0.107	1	0.743
	N of Valid Cases	385		
6. รายได้	Pearson Chi-Square	1.972a	2	0.373
	Likelihood Ratio	2.066	2	0.356
	Linear-by-Linear Association	1.347	1	0.246
	N of Valid Cases	385		
7. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเลือกตั้ง	Pearson Chi-Square	1.903a	2	0.386
	Likelihood Ratio	1.944	2	0.378
	Linear-by-Linear Association	1.583	1	0.208
	N of Valid Cases	385		
8. ความหลากหลายของกลุ่มทางสังคมที่เป็นสมาชิก	Pearson Chi-Square	1.790a	2	0.409
	Likelihood Ratio	1.802	2	0.406
	Linear-by-Linear Association	1.622	1	0.203
	N of Valid Cases	385		

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
	N of Valid Cases	385		
9. การนับถือศาสนา	Pearson Chi-Square	2.430a	2	0.297
	Likelihood Ratio	2.543	2	0.280
	Linear-by-Linear Association	1.438	1	0.230
	N of Valid Cases	385		
10. ชาติพันธุ์	Pearson Chi-Square	2.738a	2	0.254
	Likelihood Ratio	2.739	2	0.254
	Linear-by-Linear Association	2.293	1	0.130
	N of Valid Cases	373		

ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 1.3 จากตาราง พบว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ โดยพบว่า ไม่มีปัจจัยใดมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นการศึกษานี้จึงต้องยอมรับปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0)

จากการทดสอบสมมติฐานรองข้างต้น สามารถนำมาสรุปผลการทดสอบได้ดังตารางต่อไปนี้

สรุปการทดสอบสมมติฐานหลักที่ 1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ตาราง 55 สรุปการพิสูจน์สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานย่อย	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ	ค่าการทดสอบ	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน		ข้อสรุป
				ยอมรับ H_0	ปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1	
1.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	การทดสอบไคร้สแควร์ (Chi-Square test)	12.75	0.04		✓	ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
1.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	การทดสอบไคร้สแควร์ (Chi-Square test)	8.76	0.02		✓	ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
1.3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง	การทดสอบไคร้สแควร์ (Chi-Square test)	4.51	0.82	✓		ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการ

สมมติฐานย่อย	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ	ค่าการทดสอบ	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน		ข้อสรุป
				ยอมรับ H_0	ปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1	
ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	test)					เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางสรุปได้ว่า ผลของการทดสอบสมมติฐานย่อยของการวิจัย ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือพบว่าปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) และยอมรับสมมติฐานทางเลือก (H_1) ในส่วนของพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเลือกตั้ง และพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ส่วนพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง พบว่ายอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ ซึ่งจะอธิบายถึงรายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ 7 ต่อไป

การทดสอบสมมติฐานหลักที่ 2 ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ในสมมติฐานหลักที่ 2 ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ มีสมมติฐานย่อย 3 ข้อ ดังนี้

สมมติฐานย่อยที่ 2.1 ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

สมมติฐานย่อยที่ 2.2 ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

สมมติฐานย่อยที่ 2.3 ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ในส่วนต่อไปจะเป็นการนำเสนอรายละเอียดการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 2.1 ถึง 2.3 โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังต่อไปนี้

การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 2.1 ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ปัจจัยด้านจิตวิทยาไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

H_1 : ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

การทดสอบกระทำโดย การทดสอบไคร้สแควร์ (Chi-Square test) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ดังนั้นจะปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) ก็ต่อเมื่อค่า Sig. ที่ได้ มีค่าน้อยกว่า 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 3.1 มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 56 การทดสอบไคร้สแควร์ ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ปัจจัยด้านจิตวิทยา		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
1. ความนิยมต่อพรรคการเมือง	Pearson Chi-Square	17.745a	1	0.000
	Likelihood Ratio	16.619	1	0.000
	Continuity Correction ^b	20.495	1	0.000
	Linear-by-Linear Association	17.698	1	0.000
	N of Valid Cases	377		
2. ความนิยมต่อนโยบายพรรคการเมือง	Pearson Chi-Square	18.672a	1	0.052
	Likelihood Ratio	17.225	1	0.053
	Continuity Correction ^b	26.496	1	0.053

ปัจจัยด้านจิตวิทยา		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
	Linear-by-Linear Association	18.622	1	0.052
	N of Valid Cases	377		
3. ความนิยมต่อตัวผู้สมัคร	Pearson Chi-Square	13.069a	1	0.000
	Likelihood Ratio	11.951	1	0.001
	Continuity Correction ^b	15.789	1	0.000
	Linear-by-Linear Association	13.035	1	0.000
	N of Valid Cases	377		

ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 2.1 จากตาราง พบว่าปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า ความนิยมต่อพรรคการเมือง ความนิยมต่อตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อศึกษาเปรียบเทียบคนต่างช่วงวัย มีผลการศึกษาที่น่าสนใจ ดังนี้

ปัจจัยความนิยมต่อพรรคการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้ง โดยพบว่า ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ และเจนเนอเรชั่นซี ที่มีความนิยมต่อพรรคการเมืองสูง จะมีพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่มีความนิยมต่อพรรคการเมืองต่ำ

ปัจจัยความนิยมต่อตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้ง โดยพบว่าช่วงวัยเจนเนอเรชั่นเอกซ์ และเจนเนอเรชั่นซี ที่มีความนิยมต่อตัวผู้สมัครสูง จะมีพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่มีความนิยมต่อตัวผู้สมัครต่ำ

ดังนั้นการศึกษานี้จึงต้องปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) และยอมรับสมมติฐานทางเลือก (H_1)

การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 2.2 ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ปัจจัยด้านจิตวิทยาไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

H_1 : ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

การทดสอบกระทำโดย การทดสอบไคร้สแควร์ (Chi-Square test) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ดังนั้นจะปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) ก็ต่อเมื่อค่า Sig. ที่ได้ มีค่าน้อยกว่า 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 2.1 มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 57 การทดสอบไคร้สแควร์ ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ปัจจัยด้านจิตวิทยา		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
1. ความนิยมต่อพรรคการเมือง	Pearson Chi-Square	37.217a	1	0.000
	Likelihood Ratio	35.805	1	0.000
	Continuity Correction ^b	39.200	1	0.000
	Linear-by-Linear Association	37.121	1	0.000
	N of Valid Cases	391		
2. ความนิยมต่อนโยบายพรรคการเมือง	Pearson Chi-Square	28.797a	1	0.057
	Likelihood Ratio	27.219	1	0.056
	Continuity Correction ^b	31.986	1	0.055
	Linear-by-Linear Association	28.723	1	0.056
	N of Valid Cases	391		
3. ความนิยมต่อตัวผู้สมัคร	Pearson Chi-Square	29.259a	1	0.000
	Likelihood Ratio	27.798	1	0.000

ปัจจัยด้านจิตวิทยา	Value	df	Asymp.
			Sig. (2-sided)
Continuity Correction ^b	31.647	1	0.000
Linear-by-Linear Association	29.185	1	0.000
N of Valid Cases	391		

ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 2.2 จากตาราง พบว่าปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ โดยพบว่า ความนิยมต่อพรรคการเมืองและความนิยมต่อตัวผู้สมัคร มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อศึกษาเปรียบเทียบคนต่างช่วงวัย มีผลการศึกษาน่าสนใจ ดังนี้

ปัจจัยความนิยมต่อพรรคการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองโดยพบว่า ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ที่มีความนิยมในพรรคการเมืองมาก จะมีความโน้มเอียงทางการเมืองมากกว่าคนที่มีความนิยมในพรรคการเมืองน้อย

ดังนั้นการศึกษานี้จึงต้องปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) และยอมรับสมมติฐานทางเลือก (H_1)

การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 2.3 ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ปัจจัยด้านจิตวิทยาไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

H_1 : ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

การทดสอบกระทำโดย การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ดังนั้นจะปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) ก็ต่อเมื่อค่า Sig. ที่ได้ มีค่าน้อยกว่า 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 3.3 มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 58 การทดสอบไคร้สแควร์ ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความ
 โน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วง
 วัยในเขตภาคเหนือ

ปัจจัยด้านจิตวิทยา		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
1. ความนิยมต่อพรรค การเมือง	Pearson Chi-Square	0.540a	2	0.763
	Likelihood Ratio	0.533	2	0.766
	Linear-by-Linear Association	0.499	1	0.480
	N of Valid Cases	385		
2. ความนิยมต่อนโยบาย พรรคการเมือง	Pearson Chi-Square	2.716a	2	0.257
	Likelihood Ratio	2.592	2	0.256
	Linear-by-Linear Association	0.957	1	0.257
	N of Valid Cases	385		
3. ความนิยมต่อตัว ผู้สมัคร	Pearson Chi-Square	2.478a	2	0.290
	Likelihood Ratio	2.419	2	0.298
	Linear-by-Linear Association	2.467	1	0.116
	N of Valid Cases	385		

ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 2.3 จากตาราง พบว่าปัจจัยด้านจิตวิทยาไม่มีอิทธิพลต่อ
 พฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี
 พุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
 ดังนั้นการศึกษานี้จึงต้องยอมรับสมมติฐานว่าง (H0)

ดังนั้นจากการทดสอบสมมติฐานรองข้างต้น สามารถนำมาสรุปผลการทดสอบได้ดังตาราง
 ต่อไปนี้

สรุปการทดสอบสมมติฐานหลักที่ 2 ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการ
 เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ตาราง 59 สรุปการพิสูจน์สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานย่อย	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ	ค่าการทดสอบ	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน		ข้อสรุป
				ยอมรับ H_0	ปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1	
1.1 ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการณ์ตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	การทดสอบไคร้สแควร์ (Chi-Square test)	14.56	0.00		✓	ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการณ์ตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
1.2 ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการณ์ติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	การทดสอบไคร้สแควร์ (Chi-Square test)	9.45	0.01		✓	ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการณ์ติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
1.3 ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการณ์เลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	การทดสอบไคร้สแควร์ (Chi-Square test)	3.77	0.76	✓		ปัจจัยด้านจิตวิทยาไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการณ์เลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

สมมติฐานย่อย	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ	ค่าการทดสอบ	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน		ข้อสรุป
				ยอมรับ H_0	ปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1	
						สถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางสรุปได้ว่า ผลของการทดสอบสมมติฐานย่อยของการวิจัย ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเลือกตั้ง พฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง พบว่ามีการปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) และยอมรับสมมติฐานทางเลือก (H_1) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านจิตวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ ซึ่งจะอธิบายถึงรายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ 7 ต่อไป

การทดสอบสมมติฐานหลักที่ 3 ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ในสมมติฐานหลักที่ 3 ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ มีสมมติฐานย่อย 3 ข้อ ดังนี้

สมมติฐานย่อยที่ 3.1 ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

สมมติฐานย่อยที่ 3.2 ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

สมมติฐานย่อยที่ 3.3 ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ในส่วนต่อไปจะเป็นการนำเสนอรายละเอียดการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 3.1 ถึง 3.3 โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังต่อไปนี้

การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 3.1 ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

H_1 : ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

การทดสอบกระทำโดย การทดสอบไคร้สแควร์ (Chi-Square test) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ดังนั้นจะปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) ก็ต่อเมื่อค่า Sig. ที่ได้ มีค่าน้อยกว่า 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 3.1 มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 60 การทดสอบไคร้สแควร์ ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
1. การคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคล	Pearson Chi-Square	10.238a	1	0.001
	Likelihood Ratio	9.324	1	0.002
	Continuity Correction ^b	9.614	1	0.002
	Linear-by-Linear Association	10.211	1	0.001
	N of Valid Cases	377		
2. การคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม	Pearson Chi-Square	6.357a	1	0.102
	Likelihood Ratio	5.791	1	0.103
	Continuity Correction ^b	6.410	1	0.103
	Linear-by-Linear Association	6.341	1	0.102

ปัจจัยด้านความสำนึกเชิง เหตุผล	Value	df	Asymp.
			Sig. (2-sided)
N of Valid Cases		377	

ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 3.1 จากตาราง พบว่าปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า การคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม ไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อศึกษาเปรียบเทียบคนต่างช่วงวัย มีผลการศึกษาน่าสนใจ ดังนี้

ปัจจัยการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้ง โดยพบว่าช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ และเจนเนอเรชันเอกซ์ ที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลสูง จะมีพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลต่ำ

ดังนั้นการศึกษานี้จึงต้องยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0)

การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 3.2 ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

H_1 : ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

การทดสอบกระทำโดย การทดสอบไคร้สแควร์ (Chi-Square test) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ดังนั้นจะปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) ก็ต่อเมื่อค่า Sig. ที่ได้ มีค่าน้อยกว่า 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 3.2 มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 61 การทดสอบไคร้สแควร์ ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ปัจจัยด้านความสำนึก เชิงเหตุผล		Value	df	Asymp.
				Sig. (2-sided)
1. การคำนึงถึง ผลประโยชน์ ส่วนบุคคล	Pearson Chi-Square	13.037a	1	0.000
	Likelihood Ratio	12.116	1	0.000
	Continuity Correction ^b	13.207	1	0.000
	Linear-by-Linear Association	13.003	1	0.000
	N of Valid Cases	391		
2. การคำนึงถึง ผลประโยชน์ส่วนรวม	Pearson Chi-Square	0.206a	1	0.250
	Likelihood Ratio	0.124	1	0.252
	Continuity Correction ^b	0.206	1	0.250
	Linear-by-Linear Association	0.205	1	0.251
	N of Valid Cases	391		

ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 3.2 จากตาราง พบว่าปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ โดยพบว่า การคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม ไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นการศึกษานี้จึงต้องยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0)

การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 3.3 ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

H_1 : ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

การทดสอบกระทำโดย การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ดังนั้นจะปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) ก็ต่อเมื่อค่า Sig. ที่ได้ มีค่าน้อยกว่า 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 3.3 มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 62 ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562

ปัจจัยด้านความสำนึก		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
เชิงเหตุผล				
1. การคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคล	Pearson Chi-Square	2.971a	2	0.226
	Likelihood Ratio	2.886	2	0.236
	Linear-by-Linear Association	2.889	1	0.089
	N of Valid Cases	385		
2. การคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม	Pearson Chi-Square	13.060a	2	0.001
	Likelihood Ratio	13.230	2	0.001
	Linear-by-Linear Association	12.369	1	0.000
	N of Valid Cases	385		

ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 3.3 จากตาราง พบว่าปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ โดยพบว่า การคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นการศึกษานี้จึงต้องยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0)

ดังนั้นจากการทดสอบสมมติฐานรองข้างต้น สามารถนำมาสรุปผลการทดสอบได้ดังตารางต่อไปนี้

สรุปการทดสอบสมมติฐานหลักที่ 3 ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ตาราง 63 สรุปการพิสูจน์สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานย่อย	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ	ค่าการทดสอบ	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน		ข้อสรุป
				ยอมรับ H_0	ปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1	
1.1 ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการต้นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	การทดสอบไคร้สแควร์ (Chi-Square test)	15.23	0.02	✓		ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการต้นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
1.2 ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	การทดสอบไคร้สแควร์ (Chi-Square test)	9.68	0.81	✓		ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
1.3 ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรค	การทดสอบไคร้สแควร์ (Chi-Square test)	5.14	0.64	✓		ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองใน

สมมติฐานย่อย	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ	ค่าการทดสอบ	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน		ข้อสรุป
				ยอมรับ H_0	ปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1	
การเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ						การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางสรุปได้ว่า ผลของการทดสอบสมมติฐานย่อยของการวิจัย ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ พบว่ามีการยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) พฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมืองเลือกตั้ง พฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง และพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ ซึ่งจะอธิบายถึงรายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ 7 ต่อไป

การทดสอบสมมติฐานหลักที่ 4 ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ในสมมติฐานหลักที่ 4 ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ มีสมมติฐานย่อย 3 ข้อ ดังนี้

สมมติฐานย่อยที่ 4.1 ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมืองเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

สมมติฐานย่อยที่ 4.2 ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

สมมติฐานย่อยที่ 4.3 ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ในส่วนต่อไปจะเป็นการนำเสนอรายละเอียดการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 4.1 ถึง 4.3 โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังต่อไปนี้

การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 4.1 ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

H_1 : ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

การทดสอบกระทำโดย การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ดังนั้นจะปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) ก็ต่อเมื่อค่า Sig. ที่ได้ มีค่าน้อยกว่า 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 4.1 มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 64 การทดสอบไคสแควร์ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ ทางการเมือง		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
1. การใช้สื่อออนไลน์	Pearson Chi-Square	27.266a	1	0.000
	Likelihood Ratio	26.074	1	0.000
	Continuity Correction ^b	28.515	1	0.000
	Linear-by-Linear Association	27.193	1	0.000
	N of Valid Cases	377		
2. ความขัดแย้งทาง การเมือง	Pearson Chi-Square	46.344a	1	0.000
	Likelihood Ratio	44.789	1	0.000
	Continuity Correction ^b	47.499	1	0.000
	Linear-by-Linear	46.221	1	0.000

ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ ทางการเมือง		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Association				
N of Valid Cases		377		
3. รัฐประหารและความ ชะงักงันทางการเมือง	Pearson Chi-Square	7.843a	1	0.055
	Likelihood Ratio	7.194	1	0.057
	Continuity Correction ^b	8.106	1	0.054
	Linear-by-Linear	7.823	1	0.055
Association				
N of Valid Cases		377		
4. กติกาการเลือกตั้งตาม รัฐธรรมนูญฉบับใหม่	Pearson Chi-Square	9.903a	1	0.062
	Likelihood Ratio	9.103	1	0.063
	Continuity Correction ^b	10.695	1	0.061
	Linear-by-Linear	9.876	1	0.062
Association				
N of Valid Cases		377		
5. พรรคทางเลือกของคน รุ่นใหม่	Pearson Chi-Square	27.423a	1	0.058
	Likelihood Ratio	26.215	1	0.057
	Continuity Correction ^b	29.228	1	0.055
	Linear-by-Linear	27.350	1	0.058
Association				
N of Valid Cases		377		

ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 4.1 จากตาราง พบว่าปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการณ์ต้นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่าการใช้สื่อออนไลน์ และความขัดแย้งทางการเมืองของกลุ่มการเมืองต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการณ์ต้นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อศึกษาเปรียบเทียบคนต่างช่วงวัย มีผลการศึกษาที่น่าสนใจ ดังนี้

ปัจจัยการใช้สื่อออนไลน์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้ง โดยพบว่าช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ และเจนเนอเรชันซี ที่มีการใช้สื่อออนไลน์สูง จะมีพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่มีการใช้สื่อออนไลน์ต่ำ

ปัจจัยอิทธิพลจากความขัดแย้งทางการเมืองของกลุ่มการเมืองต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้ง โดยพบว่าช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ เจนเนอเรชันเอกซ์ เจนเนอเรชันวาย และเจนเนอเรชันซี ที่เห็นว่ามี ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มต่าง ๆ สูง จะมีพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่เห็นว่ามี ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ต่ำ

ดังนั้นการศึกษานี้จึงต้องปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) และยอมรับสมมติฐานทางเลือก (H_1)

การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 4.2 ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ปัจจัยด้านด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

H_1 : ปัจจัยด้านด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

การทดสอบกระทำโดย การทดสอบไคร้สแควร์ (Chi-Square test) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ดังนั้นจะปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) ก็ต่อเมื่อค่า Sig. ที่ได้ มีค่าน้อยกว่า 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 4.2 มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 65 การทดสอบไคร้สแควร์ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ ทางการเมือง		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
1. การใช้สื่อออนไลน์	Pearson Chi-Square	98.232a	1	0.000
	Likelihood Ratio	96.234	1	0.000
	Continuity Correction ^b	103.059	1	0.000
	Linear-by-Linear Association	97.981	1	0.000
	N of Valid Cases	391		
2. ความขัดแย้งทาง การเมือง	Pearson Chi-Square	67.497a	1	0.000
	Likelihood Ratio	65.835	1	0.000
	Continuity Correction ^b	69.522	1	0.000
	Linear-by-Linear Association	67.325	1	0.000
	N of Valid Cases	391		
3. รัฐประหารและความ ชะงักงันทางการเมือง	Pearson Chi-Square	27.347a	1	0.000
	Likelihood Ratio	26.269	1	0.000
	Continuity Correction ^b	27.855	1	0.000
	Linear-by-Linear Association	27.277	1	0.000
	N of Valid Cases	391		
4. กติกาการเลือกตั้งตาม รัฐธรรมนูญฉบับใหม่	Pearson Chi-Square	31.272a	1	0.000
	Likelihood Ratio	30.008	1	0.000
	Continuity Correction ^b	32.511	1	0.000
	Linear-by-Linear Association	31.192	1	0.000
	N of Valid Cases	391		
5. พรรคทางเลือกของคน รุ่นใหม่	Pearson Chi-Square	27.781a	1	0.053
	Likelihood Ratio	26.713	1	0.051
	Continuity Correction ^b	28.210	1	0.052
	Linear-by-Linear	27.710	1	0.053

ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ ทางการเมือง	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
	N of Valid Cases	391	

ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 4.2 จากตาราง พบว่าปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า การใช้สื่อออนไลน์ ความขัดแย้งทางการเมืองของกลุ่มการเมือง การรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมือง และกติกากเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อศึกษาเปรียบเทียบคนต่างช่วงวัย มีผลการศึกษาที่น่าสนใจดังนี้

ปัจจัยอิทธิพลจากการใช้สื่อออนไลน์ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง โดยพบว่าช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี ที่การใช้สื่อโซเชียลมีเดียมาก จะมีการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองมากกว่าคนที่ใช้สื่อโซเชียลมีเดียน้อย

ปัจจัยอิทธิพลจากความขัดแย้งทางการเมืองของกลุ่มการเมืองต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง โดยพบว่าช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ และเจเนอเรชันวาย ที่เห็นว่ามี ความขัดแย้งทางการเมืองของกลุ่มการเมืองต่าง ๆ มาก จะมีความโน้มเอียงทางการเมืองมากกว่าคนที่เห็นว่ามี ความขัดแย้งทางการเมืองของกลุ่มการเมืองต่าง ๆ น้อย

ปัจจัยอิทธิพลจากการรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมือง มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง โดยพบว่าช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี ที่เห็นว่ามี ความขัดแย้งทางการเมืองของกลุ่มการเมืองต่าง ๆ มาก จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองมากกว่าคนที่เห็นว่ามี ความขัดแย้งทางการเมืองของกลุ่มการเมืองต่าง ๆ น้อย

ปัจจัยอิทธิพลจากความขัดแย้งทางการเมืองของกลุ่มการเมืองต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง โดยพบว่าช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี ที่เห็นว่ามี ความขัดแย้งทางการเมืองของกลุ่มการเมืองต่าง ๆ มาก จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองมากกว่าคนที่เห็นว่ามี ความขัดแย้งทางการเมืองของกลุ่มการเมืองต่าง ๆ น้อย

ดังนั้นการศึกษานี้จึงต้องปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) และยอมรับสมมติฐานทางเลือก (H_1)

การทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 4.3 ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

H_1 : ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

การทดสอบกระทำโดย การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ดังนั้นจะปฏิเสธสมมติฐานว่าง (H_0) ก็ต่อเมื่อค่า Sig. ที่ได้ มีค่าน้อยกว่า 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 4.3 มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 66 การทดสอบไคร้สแควร์ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ ทางการเมือง		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
1. การใช้สื่อออนไลน์	Pearson Chi-Square	1.035a	2	0.596
	Likelihood Ratio	1.038	2	0.595
	Linear-by-Linear Association	0.664	1	0.415
	N of Valid Cases	385		
	Pearson Chi-Square	1.116a	2	0.572
2. ความขัดแย้งทาง การเมือง	Likelihood Ratio	1.120	2	0.571
	Linear-by-Linear Association	0.650	1	0.420
	N of Valid Cases	385		
	Pearson Chi-Square	0.318a	2	0.853
	Likelihood Ratio	0.316	2	0.854
3. รัฐประหารและความ ชะงักงันทางการเมือง	Linear-by-Linear Association	0.105	1	0.746
	N of Valid Cases	385		
	Pearson Chi-Square	1.739a	2	0.419
	Likelihood Ratio	1.682	2	0.431
	Linear-by-Linear Association	0.188	1	0.664
4. กติกาการเลือกตั้งตาม รัฐธรรมนูญฉบับใหม่	N of Valid Cases	385		
	Pearson Chi-Square	0.527a	2	0.768
	Likelihood Ratio	0.528	2	0.768
	Linear-by-Linear Association	0.245	1	0.621
	N of Valid Cases	385		
5. พรรคทางเลือกของคน รุ่นใหม่	Pearson Chi-Square	0.527a	2	0.768
	Likelihood Ratio	0.528	2	0.768
	Linear-by-Linear Association	0.245	1	0.621
	N of Valid Cases	385		

ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยที่ 4.3 จากตาราง พบว่าปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น การศึกษานี้จึงต้องยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0)

ดังนั้นจากการทดสอบสมมติฐานรองข้างต้น สามารถนำมาสรุปผลการทดสอบได้ดังตารางต่อไป

สรุปการทดสอบสมมติฐานหลักที่ 4 ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ตาราง 67 สรุปการพิสูจน์สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานย่อย	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ	ค่าการทดสอบ	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน		ข้อสรุป
				ยอมรับ H_0	ปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1	
1.1 ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	การทดสอบไคร้สแควร์ (Chi-Square test)	15.33	0.04		✓	ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
1.2 ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความนิยมเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช	การทดสอบไคร้สแควร์ (Chi-Square test)	7.93	0.01		✓	ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความนิยมเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน

สมมติฐานย่อย	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ	ค่าการทดสอบ	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน		ข้อสรุป
				ยอมรับ H_0	ปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1	
2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ						ราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
1.3 ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ	การทดสอบไคร้สแควร์ (Chi-Square test)	4.58	0.29	✓		ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางสรุปได้ว่า ผลของการทดสอบสมมติฐานย่อยของการวิจัย ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ พบว่า พบว่ามีการยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) ในส่วนของพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง และพฤติกรรมกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

บทที่ 7

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

จากผลการศึกษาพบว่า คนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ มีพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ที่แตกต่างกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

พฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมือง

จากผลการศึกษาพบว่า คนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ มีการติดตามการเลือกตั้งจากสื่อต่าง ๆ ติดตามคุณสมบัติและผลงานของผู้สมัครและพรรคการเมือง มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารประเด็นทางการเมืองกับบุคคลอื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนพฤติกรรมการเข้าร่วมฟังการปราศรัยหาเสียง การชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้ง ความหลากหลายของติดตามข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ ลักษณะการติดตามสื่อออนไลน์ ระยะเวลาในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และการติดตามการนับคะแนนเสียงและตรวจสอบผลการเลือกตั้ง พบว่าไม่แตกต่างกัน

พฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง

จากผลการศึกษาพบว่า คนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ มีพฤติกรรมการติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ที่มีความโน้มเอียง และติดตามข่าวสารจากสื่อออนไลน์ที่มีความโน้มเอียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง

จากผลการศึกษาพบว่า คนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ มีพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครจากพรรคการเมืองต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อีกด้วย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ของ
คนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ผู้ศึกษา ได้สรุปผลการศึกษาปัจจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือไว้ในตาราง ดังนี้

หมายเหตุ :

✗ H_0 หมายถึง ตัวแปรต้นและตัวแปรตามไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

✓ H_1 หมายถึง ตัวแปรต้นและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 68 สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งจำแนกตามช่วงวัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	พฤติกรรมการเลือกตั้ง		
	พฤติกรรมการ ตื่นตัวในการ เลือกตั้ง	พฤติกรรมการ ติดตามสื่อที่มี ความโน้มเอียง	พฤติกรรมการเลือก ตัวบุคคลหรือพรรค การเมือง
1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม			
1.1 เพศ	✗	✗	✗
Generation BB	✗	✗	✗
Generation X	✗	✗	✗
Generation Y	✗	✗	✗
Generation Z	✗	✗	✗
1.2 พื้นที่	✓	✓	✗
Generation BB	✓	✗	✗
Generation X	✗	✗	✗
Generation Y	✗	✓	✓
Generation Z	✗	✗	✗
1.3 ระดับการศึกษา	✓	✓	✗
Generation BB	✓	✗	✗
Generation X	✓	✓	✗
Generation Y	✗	✓	✓

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง		
	พฤติกรรมกรรมการ ต้นตัวในการ เลือกตั้ง	พฤติกรรมกรรมการ ติดตามสื่อที่มี ความโน้มเอียง	พฤติกรรมกรรมการเลือก ตัวบุคคลหรือพรรค การเมือง
Generation Z	✓	✗	✗
1.4 อาชีพ	✗	✗	✗
Generation BB	✗	✓	✗
Generation X	✗	✗	✗
Generation Y	✗	✗	✗
Generation Z	✗	✗	✗
1.5 จำนวนชั่วโมงในการ ทำงานหรือเรียน	✗	✗	✗
Generation BB	✗	✗	✗
Generation X	✗	✗	✗
Generation Y	✗	✓	✗
Generation Z	✗	✗	✗
1.6 รายได้	✓	✓	✗
Generation BB	✗	✗	✗
Generation X	✓	✗	✗
Generation Y	✗	✗	✗
Generation Z	✓	✗	✗
1.7 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ใน เขตเลือกตั้ง	✗	✗	✗
Generation BB	✗	✓	✗
Generation X	✗	✗	✗
Generation Y	✗	✓	✗
Generation Z	✗	✗	✗
1.8 ความหลากหลายของ กลุ่มทางสังคมที่เป็นสมาชิก	✗	✓	✗
Generation BB	✗	✓	✗

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง		
	พฤติกรรมกรรมการ ต้นตัวในการ เลือกตั้ง	พฤติกรรมกรรมการ ติดตามสื่อที่มี ความโน้มเอียง	พฤติกรรมกรรมการเลือก ตัวบุคคลหรือพรรค การเมือง
Generation X	✗	✓	✗
Generation Y	✗	✓	✗
Generation Z	✗	✗	✗
1.9 การนับถือศาสนา	✗	✗	✗
Generation BB	*	*	*
Generation X	*	*	*
Generation Y	✗	✗	✗
Generation Z	✗	✗	✗
1.10 ชาตินิยม	✓	✓	✗
Generation BB	✗	✓	✗
Generation X	✓	✓	✗
Generation Y	✓	✓	✗
Generation Z	✓	✓	✗
2. ปัจจัยด้านจิตวิทยา			
2.1 ความนิยมต่อพรรคการเมือง	✓	✓	✗
Generation BB	✓	✓	✗
Generation X	✗	✓	✗
Generation Y	✗	✓	✗
Generation Z	✓	✓	✗
2.2 ความนิยมต่อนโยบายพรรคการเมือง	✗	✗	✗
Generation BB	✓	✓	✗
Generation X	✗	✗	✗
Generation Y	✗	✗	✗
Generation Z	✗	✗	✗

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง		
	พฤติกรรมกรรมการ ต้นตัวในการ เลือกตั้ง	พฤติกรรมกรรมการ ติดตามสื่อที่มี ความโน้มเอียง	พฤติกรรมกรรมการเลือก ตัวบุคคลหรือพรรค การเมือง
2.3 ความนิยมต่อตัวผู้สมัคร	✓	✓	✗
Generation BB	✗	✗	✗
Generation X	✓	✓	✗
Generation Y	✗	✓	✗
Generation Z	✓	✓	✗
3. ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล			
3.1 การคำนึงถึงผลประโยชน์ ส่วนบุคคล	✓	✓	✗
Generation BB	✓	✓	✗
Generation X	✓	✗	✗
Generation Y	✗	✗	✗
Generation Z	✗	✓	✗
3.2 การคำนึงถึงผลประโยชน์ ส่วนรวม	✗	✗	✓
Generation BB	✓	✓	✗
Generation X	✓	✗	✗
Generation Y	✗	✗	✗
Generation Z	✓	✗	✓
4. ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมือง			
4.1 การใช้สื่อออนไลน์	✓	✓	✗
Generation BB	✓	✓	✗
Generation X	✗	✓	✗
Generation Y	✗	✓	✗
Generation Z	✓	✓	✗
4.2 ความขัดแย้งทาง การเมือง	✓	✓	✗

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง		
	พฤติกรรมกรรมการ ต้นตัวในการ เลือกตั้ง	พฤติกรรมกรรมการ ติดตามสื่อที่มี ความโน้มเอียง	พฤติกรรมกรรมการเลือก ตัวบุคคลหรือพรรค การเมือง
Generation BB	✓	✓	✗
Generation X	✓	✓	✗
Generation Y	✓	✓	✗
Generation Z	✓	✗	✗
4.3 รัฐประหารและความ ชะงักงันทางการเมือง	✗	✓	✗
Generation BB	✓	✓	✗
Generation X	✗	✓	✓
Generation Y	✗	✓	✗
Generation Z	✗	✗	✗
4.4 กติกาการเลือกตั้งตาม รัฐธรรมนูญฉบับใหม่	✗	✓	✗
Generation BB	✗	✓	✗
Generation X	✗	✗	✗
Generation Y	✓	✓	✗
Generation Z	✗	✓	✗
4.5 พรรคทางเลือกของคน รุ่นใหม่	✗	✗	✗
Generation BB	✗	✗	✗
Generation X	✗	✗	✗
Generation Y	✗	✗	✗
Generation Z	✓	✗	✗

อภิปรายผลการศึกษา

ลำดับต่อไปจะเป็นการอภิปรายผลปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านจิตวิทยา ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล และปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ดังมีรายละเอียด ตามลำดับ ดังนี้

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ พื้นที่ความเป็นเมืองและชนบท ระดับการศึกษา รายได้ และชาติพันธุ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

พื้นที่ความเป็นเมืองและชนบท

การศึกษานี้ พบว่าประชาชนทั้งที่อยู่ในเขตเมืองและชนบท จะมีพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งแตกต่างกันออกไป โดยหากพิจารณาในประเด็น พฤติกรรมการติดตามการเลือกตั้งจากสื่อต่างๆ ทั้งสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ และสื่อออนไลน์ พบว่าประชาชนที่อยู่ในเขตเมือง จะมีพฤติกรรมการตื่นตัวหรือมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งสูงกว่าประชาชนที่อยู่ในเขตชนบท โดยคนที่อยู่ในเขตเมืองจะมีการติดตามคุณสมบัติของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองมากกว่าชนบท คนที่อยู่ในเขตเมือง มีการชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้งมากกว่าชนบท อย่างไรก็ตาม ในบางพฤติกรรม เช่น ระยะเวลาในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และการติดตามและตรวจสอบผลการเลือกตั้ง พบว่าคนในชนบทคนใช้ระยะเวลาในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเร็วกว่า และมีการติดตามและตรวจสอบผลการเลือกตั้งมากกว่าคนในเขตเมือง

ในประเด็นเดียวกันนี้ การศึกษาของสถาบันพระปกเกล้า ที่ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการเลือกตั้งและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543 ก็พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประชาธิปไตย เช่น การเป็นสมาชิกกลุ่ม ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมือง รวมทั้งปัจจัยที่ใช้ในการเลือกผู้สมัครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ถวิลวดี บุรีกุล และสตีธร ธนานิธิโชติ, 2545)

กล่าวได้ว่าความเป็นเมืองและชนบท นับเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการกำหนดลักษณะต่างๆ ของชีวิตของปัจเจกบุคคลซึ่งรวมถึงพฤติกรรมการเลือกตั้งด้วย ในส่วนต่อไป การศึกษานี้นำเสนอว่าความแตกต่างของพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งระหว่างคนที่อาศัยในพื้นที่เขตเมืองว่ามักจะมี

แนวโน้มที่สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับคนที่อาศัยในพื้นที่เขตชนบทนั้นมีเหตุผลมาจากสาเหตุใด โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในสภาพแวดล้อมเขตเมือง การศึกษานี้เสนอว่าสิ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองที่แตกต่างระหว่างผู้อาศัยในพื้นที่เขตเมืองและชนบทคือ การแตกต่างในการเข้าถึงข้อมูล พื้นที่เขตเมืองมีสภาพแวดล้อมทางสื่อมวลชนที่หลากหลาย เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ แพลตฟอร์มออนไลน์ และกิจกรรมทางการเมือง (Prior, 2005) พื้นที่ในเขตเมืองเป็นพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในด้านต่าง ๆ ได้สะดวกรวดเร็ว เป็นประจำ และหลากหลายกว่าชนบท ทั้งนี้เพราะในเขตเมืองมีปริมาณของสื่อต่าง ๆ ทั้งป้ายหาเสียงเลือกตั้ง หรือสื่อออนไลน์ที่มากกว่า จึงอาจทำให้ผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตเมืองสามารถเข้าถึงข้อมูลการเลือกตั้งที่มีความหลากหลายและบ่อยกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตชนบท และการมีข้อมูลจำนวนมากในพื้นที่เขตเมืองนี้อาจส่งผลให้ผู้อาศัยมีแนวโน้มที่จะมีการตื่นตัวทางการเมืองและมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่า เนื่องจากในสภาพแวดล้อมเขตเมืองนั้น ทักษะคิดของสื่อมวลชนที่หลากหลายอาจส่งผลทำให้ผู้อาศัยในพื้นที่เขตเมืองนี้มีโอกาสได้รับมุมมอง การวิเคราะห์ และการอภิปรายทางการเมืองที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการสนับสนุนสำหรับการตื่นตัวทางการเมืองที่สูงขึ้น (Prior, 2005) ดังนั้น การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่สะดวกรวดเร็ว เป็นประจำและหลากหลายนี้ มีความเป็นไปได้ที่จะช่วยทำให้เกิดการรับรู้และความสนใจทางการเมืองหรือการเลือกตั้ง รวมไปถึงติดตามการเลือกตั้งจากสื่อต่าง ๆ และติดตามคุณสมบัติและผลงานของผู้สมัครและพรรคการเมือง ซึ่งอาจเป็นปัจจัยที่ทำให้ประชาชนที่อยู่ในเขตเมืองมีพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมืองมากกว่าประชาชนที่อยู่ในเขตชนบท

โอกาสทางการศึกษาและการเข้าใจทางการเมือง โดยที่ปัจจัยอีกประการหนึ่งที่มีส่วนร่วมในการแบ่งแยกทางการเมืองระหว่างผู้อาศัยในพื้นที่เขตเมืองและชนบทคือ การแตกต่างในโอกาสทางการศึกษา พื้นที่เขตเมืองมักจะมีการเข้าถึงทางการศึกษาที่ดีกว่า เนื่องจากการมีโรงเรียน มหาวิทยาลัย และสถาบันทางสังคมและการเมืองที่หลากหลาย ซึ่งช่วยส่งเสริมการเข้าใจทางการเมืองและการตื่นตัวทางการเมืองในหมู่ผู้อาศัยในเขตเมือง สภาพแวดล้อมการศึกษาในเขตเมืองส่งเสริมทักษะในการคิดวิเคราะห์และการเข้าใจลึกซึ้งเกี่ยวกับกระบวนการทางการเมือง ซึ่งทำให้บุคคลสามารถมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งมากขึ้น (Delli Carpini & Keeter, 1996) ดังนั้น โอกาสทางการศึกษาและการเข้าใจทางการเมือง จึงมีความเป็นไปได้ที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งของคนอาศัยอยู่ในเขตเมืองมีแนวโน้มสูงกว่าคนที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท

ความหนาแน่นของชุมชนและเครือข่ายทางสังคม การศึกษานี้เสนอว่าความหนาแน่นของชุมชนและเครือข่ายทางสังคมจำนวนมากในพื้นที่เขตเมืองเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญของพฤติกรรมการณ์ต้นตัวทางการเมือง เนื่องจาก พื้นที่ในเขตเมือง เป็นพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของประชากรสูงกว่าเขตชนบท ทำให้ผู้ที่อยู่ในเมืองมีการเชื่อมโยงทางสังคมมากกว่า ผู้อาศัยในพื้นที่เขตเมืองมีโอกาสเข้าร่วมกับกลุ่มเครือข่ายทางสังคม และเข้าร่วมกิจกรรมทางชุมชน อันนำมาสู่โอกาสในการสนทนาทางการเมืองหรือเกี่ยวกับการเลือกตั้งมากกว่าคนที่อยู่ในเขตชนบท (Putnam, 2000) ส่งผลให้มีการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเมืองและการเลือกตั้งภายในเครือข่ายทางสังคมที่หนาแน่น มีส่วนสร้างวัฒนธรรมการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองและการต้นตัวทางการเมือง เช่น ทำให้คนที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองมีโอกาสอภิปรายทางการเมือง หรือการสนทนา รวมไปถึงการโน้มน้าวชักชวนคนอื่นไปเลือกตั้งมากกว่าชนบท

ความก้าวหน้าของโครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยี และทรัพยากรทางการเมือง กล่าวได้ว่าโครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยีและทรัพยากรทางการเมืองเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการเลือกตั้ง เป็นที่ยอมรับว่าสังคมเมืองเป็นแหล่งรวมของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลายและมีความเสถียรมากกว่า รวมไปถึงการเชื่อมต่อวิถีชีวิตเข้ากับเทคโนโลยี และสื่อออนไลน์แพลตฟอร์มต่าง ๆ ที่ทั่วถึงและหลากหลายกว่า ทำให้การการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การอภิปรายทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองสามารถทำได้อย่างสะดวกสบาย (Verba, Scholzman, & Brady, 1995) ความมีทรัพยากรทางการเมืองนี้ทำให้เข้าถึงข้อมูลทางการเมืองมีความสะดวกสบายขึ้นและส่งผลให้ผู้อาศัยในพื้นที่เขตเมืองมีการต้นตัวทางการเมืองและมีส่วนร่วมมากขึ้นจึงทำให้สามารถติดตามและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง รวมทั้งเข้าถึงข้อมูลคุณสมบัติและผลงานของผู้สมัครและพรรคการเมืองได้มากกว่า รวดเร็วกว่า ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมการณ์เลือกตั้งที่มีความตื่นตัวมากกว่า (Prior, 2005)

นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านพื้นที่ความเป็นชนบทหรือพื้นที่เมืองที่มีต่อพฤติกรรมการณ์ต้นตัวทางการเมืองเลือกตั้งระหว่างช่วงวัยต่าง ๆ ทั้ง 4 ช่วงวัย ได้แก่ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี พบว่ามีแค่ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์เท่านั้นที่ปัจจัยด้านพื้นที่ความเป็นชนบทหรือพื้นที่เมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการณ์ต้นตัวทางการเมืองเลือกตั้ง ซึ่งช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์มีอายุราว 55 - 73 ปี โดยลักษณะพื้นฐานของคนในช่วงวัยดังกล่าวคือมีความเข้มงวด มีระเบียบวินัย มีความเป็นอนุรักษ์นิยม และมีฐานคิดแบบอำนาจนิยม ที่ถูกหล่อ

หลอมผ่านสถาบันครอบครัว ระบบการศึกษา (กนกรัตน์ เลิศชูสกุล, 2564) นอกจากนี้คนช่วงวัยดังกล่าวถือว่าเป็นช่วงวัยที่ไม่ได้คุ้นชินกับเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้คนในช่วงวัยนี้หากอยู่ในพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันในด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง หรือมีความแตกต่างด้านสภาพแวดล้อมโครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยี และทรัพยากรทางการเมือง อาจมีแนวโน้มที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการณ์ตื่นตัวหรือความสนใจทางการเมือง อาจส่งผลให้มีพฤติกรรมการณ์ตื่นตัวทางการเมืองเลือกตั้งที่แตกต่างกัน ในขณะที่คนในช่วงวัยอื่น ๆ ที่อยู่ในเขตสภาพแวดล้อมโครงสร้างพื้นฐานความเป็นเมืองและชนบทที่แตกต่างกัน อาจไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการณ์ตื่นตัวทางการเมืองเลือกตั้งเนื่องจากช่วงวัยเจนเอเรชั่นเอกซ์ เจเนอเรชั่นวาย และเจนเอเรชั่นซี เป็นช่วงวัยที่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศ และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ทั่วถึงกว่า แม้จะอยู่ในเขตเมืองหรือเขตชนบท

ระดับการศึกษา

การศึกษานี้ พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการณ์ตื่นตัวในการเลือกตั้งแตกต่างกันออกไป โดยหากพิจารณาในประเด็นการติดตามการเลือกตั้งจากสื่อต่าง ๆ พบว่าคนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า มีการติดตามการเลือกตั้งจากสื่อต่าง ๆ มากกว่าคนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า คนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารมากกว่าคนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า และคนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า มีการติดตามและตรวจสอบมากกว่าคนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ อลิซาเบธ เฮอเน (Elizabeth Hoene, 2011) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการณ์เลือกตั้งของผู้หญิงชาวเอเชียและชาวอเมริกันเชื้อสายเอเชีย อันประกอบไปด้วย จีน ไต้หวัน ฮองกง เกาหลีใต้ เวียดนาม ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ อินเดีย ปากีสถาน ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษา ประเทศต้นทาง เป็นปัจจัยที่มีบทบาทต่อการจัดอันดับทางการเมือง โดยคนที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีจัดอันดับทางการเมือง ที่ชัดเจน มากกว่าคนที่มีระดับการศึกษาต่ำ และยังสอดคล้องกับการศึกษาในประเทศของถวิลวดี บุรีกุล และสตีเฟน ธนานิธิโชติ (2545) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการณ์เลือกตั้งและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543 ก็พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประชาธิปไตย รวมไปถึงพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การศึกษานี้เสนอว่าการศึกษามีบทบาทอย่างสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคลต่อการรับสื่อต่างๆเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้บุคคลมี

พฤติกรรมในการบริโภคแลกเปลี่ยน และตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเลือกตั้งที่แตกต่างกัน และเพื่อให้ข้อเสนอดังกล่าวชัดเจนยิ่งขึ้น ในส่วนต่อไปจะเป็นการอธิบายโดยละเอียดดังต่อไปนี้

ทักษะการวิเคราะห์ปรากฏการณ์การการเมือง ทักษะการวิเคราะห์ปรากฏการณ์การการเมืองของคนที่มีระดับการศึกษาสูง โดย Prior (2005) ได้อธิบายว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาและการบริโภคสื่อ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนและหลากหลาย Prior อธิบายว่าบุคคลที่มีการศึกษาระดับสูงจะมีทักษะและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และความกระตือรือร้นที่ในการค้นหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้รับข้อมูลที่หลากหลายและครอบคลุมมากกว่าเมื่อเทียบกับบุคคลที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่า นอกจากนี้ยังอธิบายว่าบุคคลที่มีการศึกษาในระดับสูงมักมีการบริโภคสื่อที่หลากหลาย เช่น หนังสือพิมพ์ แพลตฟอร์มออนไลน์ โทรทัศน์ และสื่อทางเลือก และการบริโภคสื่อที่หลากหลายนี้ทำให้บุคคลที่มีการศึกษาระดับสูงสามารถมีมุมมองทางการเมืองที่หลากหลาย มีความสามารถในการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางการเมือง และมีทัศนคติที่ชัดเจนต่อเหตุการณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง

การบริโภคสื่อที่หลากหลาย คนที่มีระดับการศึกษาสูงมักจะมีการบริโภคสื่อที่หลากหลาย ดังเช่นการศึกษาของ Delli Carpini & Keeter (1996) ก็เป็นอีกการศึกษาหนึ่งที่อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการบริโภคสื่อ โดยการศึกษาชิ้นนี้เสนอว่าผลกระทบของการศึกษาต่อการบริโภคสื่อมีสองด้าน ด้านแรก บุคคลที่มีการศึกษาในระดับสูงจะมีทักษะในการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือและความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลและ ความสามารถในการคัดกรองข้อมูล ซึ่งจะส่งเสริมให้สามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของเนื้อหาได้อย่างรอบคอบ (Delli Carpini & Keeter, 1996) ด้านที่สอง ระดับการศึกษาที่สูงจะส่งเสริมนิสัยการวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะป็นข่าวสาร บทความทางวิชาการและความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทำให้มีความสามารถในการเข้าใจถึงทัศนคติที่ซับซ้อนต่อทิศทางการเมือง สามารถจำแนกความเห็นที่แตกต่างทางการเมือง และสามารถนำไปใช้กับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งได้เป็นอย่างดี (Prior, 2005)

เมื่อพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างช่วงวัย พบว่าเจนเอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจนเอเรชันเอกซ์ และเจนเอเรชันซี ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมตื่นตัวในการเลือกตั้ง โดยสูงกว่า คนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจากผลการวิจัยพบว่าคนในช่วงวัยเจ

เนอเรชั่นวาย มีพฤติกรรมการณ์ต้นตัวทางการเลือกตั้งที่สูงกว่าเจเนอเรชั่นอื่น ๆ โดยคนในเจเนอเรชั่นวาย เกิดและเติบโตขึ้นมาในสังคมไทยท่ามกลางในยุคเศรษฐกิจที่เติบโตขยายตัวหลังวิกฤติต้มยำกุ้งปี พ.ศ. 2540 อันเนื่องมาจากนโยบายการบริหารประเทศของรัฐบาลนายทักษิณ ชินวัตร ที่มุ่งเน้นนโยบายประชานิยม และกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น (อภิชาติ สถิตนิรามัย และคณะ, 2556) อันอาจส่งผลให้ผู้คนในช่วงวัยดังกล่าวมีความเชื่อมั่นในพลังของตัวเองในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหรือสังคม ดังนั้น ไม่ว่าจะคนในเจเนอเรชั่นวายนี้ ไม่ว่าจะมึระดับการศึกษาที่สูงหรือต่ำกว่า แต่ก็จะมีพฤติกรรมการณ์ต้นตัวทางการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เหมือนกับเจเนอเรชั่นอื่น

รายได้

การศึกษานี้ พบว่าประชาชนที่มีรายได้ที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการณ์ต้นตัวในการเลือกตั้งแตกต่างกันออกไป โดยพบว่า คนที่มีรายได้สูงกว่า มีการติดตามการเลือกตั้งจากสื่อต่าง ๆ ติดตามคุณสมบัติของผู้สมัครและพรรคการเมือง แลกเปลี่ยนข่าวสารในการเลือกตั้ง แสดงความคิดเห็นโต้แย้งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งมากกว่าคนที่มีรายได้ต่ำกว่า

การศึกษาจำนวนหนึ่ง ได้ทำการวิเคราะห์และทดสอบปรากฏการณ์ที่คนที่มีรายได้ที่แตกต่างกันว่ามีพฤติกรรมการณ์ต้นตัวในการเลือกตั้งเหมือนหรือต่างกัน โดยผลการวิจัยสรุปว่า มีแนวโน้มที่คนที่มีรายได้สูงมักมีพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากคนที่มีรายได้ต่ำ ซึ่งสามารถอธิบายสาเหตุของความแตกต่างของรายได้ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการณ์ต้นตัวในการเลือกตั้ง ได้ดังนี้

โอกาสในการเข้าถึงสื่อและข้อมูลที่หลากหลาย คนที่มีรายได้สูงมีโอกาสทางการเงินในการเข้าถึงสื่อและข้อมูลที่หลากหลายมากกว่า ทำให้ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากแหล่งที่น่าเชื่อถือจำนวนมากและหลากหลาย การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ต่างต่างนี้ มีผลต่อความสามารถในการรวบรวมข้อมูลที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากแหล่งต่าง ๆ

มีการวิจัยจำนวนหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่ารายได้เป็นเงื่อนไขสำคัญอันหนึ่งในการกำหนดการเข้าถึงข้อมูลของบุคคล โดยคนที่มีรายได้สูงจะมีทรัพยากรทางการเงินมากพอที่จะสมัครเป็นสมาชิกของสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร และแพลตฟอร์มออนไลน์ (Delli Carpini & Keeter, 1996) ทำให้บุคคลที่มีรายได้สูงสามารถสืบค้นแพลตฟอร์มดิจิทัล สื่อสังคมออนไลน์ และเว็บไซต์ข่าวที่น่าเชื่อถือสำหรับเนื้อหาที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง (Stroud, 2010) ซึ่งจะช่วยให้คนที่มีรายได้สูงได้รับข้อมูลจากมุมมองต่าง ๆ ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลข่าวที่ให้ความครอบคลุมและวิเคราะห์เกี่ยวกับเหตุการณ์การเลือกตั้ง (Prior, 2005) ซึ่งอาจมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความเข้าใจที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์ต้นตัวในการเลือกตั้งได้มากกว่าบุคคลที่มีรายได้ต่ำกว่าได้

ทักษะในการคิดวิเคราะห์และความสามารถในการเข้าใจข้อมูลที่ซับซ้อน การมีรายได้ที่สูงมักบ่งบอกถึงการศึกษาสูงและทรัพยากรของแต่ละบุคคลที่สูงขึ้น ทำให้บุคคลที่มีรายได้สูงมักมีทักษะในการคิดวิเคราะห์และความสามารถในการเข้าใจข้อมูลการเลือกตั้งที่ซับซ้อน (Bartels, 2008) และมักมีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมืองและการเลือกตั้ง เช่น การเข้าฟังการบรรยายสาธารณะ การมีส่วนร่วมในการสนทนาในชุมชน ที่มีข้อมูลด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสาระต่างๆ ทางการเมืองและการเลือกตั้ง กิจกรรมเหล่านี้ล้วนมีส่วนช่วยเสริมความเข้าใจทั่วไปเกี่ยวกับทิศทางการเมือง (Verba, Scholzman, & Brady, 1995) ได้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจมีผลต่อการประมวลผลข้อมูลการเลือกตั้งของได้ (Prior, 2007) ดังนั้น ทักษะในการคิดวิเคราะห์และความสามารถในการเข้าใจข้อมูลที่ซับซ้อนของผู้ที่มีรายได้สูง จะสามารถประเมินข้อมูลด้านการเลือกตั้งได้อย่างมีวิจารณญาณ (Bartels, 2008)

และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยในประเทศไทย โดย ถวิลวดี บุรีกุล และสตีเฟน ธนานิธิโชติ (2545) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543 พบว่า รายได้ มีความสัมพันธ์กับตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประชาธิปไตย รวมไปถึงพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาได้ข้อสรุปการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านรายได้ที่มีต่อพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมืองเลือกตั้งระหว่างช่วงวัยต่าง ๆ ทั้ง 4 ช่วงวัย ได้แก่ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี พบว่าเจเนอเรชันเอกซ์ และเจเนอเรชันซี ที่มีรายได้สูงกว่า จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่รายได้ต่ำกว่า เจเนอเรชันเอกซ์ และเจเนอเรชันซี ซึ่งอาจเนื่องมาจาก คนช่วงวัยเจเนอเรชันเอกซ์ เป็นคนในช่วงวัยที่ก้าวทันระหว่างเบบี้บูมเมอร์กับเจเนอเรชันวาย โดยเกิดและเติบโต ในยุคที่เศรษฐกิจของประเทศไทยให้เจริญเติบโตและเฟื่องฟูอย่างมหาศาล เน้นการส่งออกเพื่อสร้างรายได้ให้กับประเทศ การกระตุ้นให้เศรษฐกิจไทยเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมและการบริการมากขึ้นในเชิงเปรียบเทียบกับภาคเกษตรกรรม และส่งเสริมการสร้างโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการลงทุน การส่งเสริมการศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเตรียมความพร้อมของประชากรในการทำงานในภาคอุตสาหกรรม ทำให้ประชาชนมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้นและมีงานและรายได้ที่มั่นคงช่วยให้สภาพชีวิตและความเป็นอยู่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยได้เผชิญกับการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจที่เรียกว่าวิกฤติเศรษฐกิจต้มยำกุ้งในปี 2540 ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งในด้านการเงิน การลงทุน และผลกระทบต่อสังคมและการเมืองของไทย กระทบต่อการจ้างงาน และเศรษฐกิจของไทยในภาพรวมเสียหายเป็นวง

กว้าง (กนกรัตน์ เลิศชูสกุล, 2564) ซึ่งอาจส่งผลให้คนช่วงวัยเจนเอเรชั่นเอกซ์ที่ประสบความสำเร็จมีรายได้สูง จะมีพฤติกรรมการตัดสินใจในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่มียาไดต่ำกว่า ส่วนบริบททางสังคมของคนในช่วงวัยเจนเอเรชั่นซี ซึ่งเกิดและเติบโตในยุคที่เทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าเข้าสู่ยุคอินเทอร์เน็ต มาจนถึงยุคปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในช่วงเริ่มต้น สื่อโซเชียลมีเดียมีหลากหลาย เข้าถึงได้ง่ายขึ้น เจนเอเรชั่นซี ถือเป็นคนรุ่นใหม่เกิดมาในยุคของการสื่อสาร โดยคนในช่วงวัยเจนเอเรชั่นซีที่มีรายได้สูงกว่า จึงอาจมีโอกาส และมีทรัพยากรในการติดตามการเลือกตั้งจากสื่อต่าง ๆ ติดตามคุณสมบัติของผู้สมัคร และพรรคการเมือง แลกเปลี่ยนข่าวสารในการเลือกตั้ง แสดงความคิดเห็นโต้แย้งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งมากกว่าคนที่มียาไดต่ำกว่า

ชาติพันธุ์

การศึกษานี้ พบว่าคนไทยล้านนาและไทยชาติพันธุ์ จะมีพฤติกรรมตัดสินใจในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่เป็นคนไทยกลาง โดยพบว่า คนไทยล้านนาและไทยชาติพันธุ์มีการติดตามการเลือกตั้งจากสื่อต่าง ๆ ติดตามคุณสมบัติของผู้สมัครและพรรคการเมือง แลกเปลี่ยนข่าวสารในการเลือกตั้ง เข้าร่วมฟังการปราศรัยทั้งในระบบออนไลน์และตามสถานที่ต่าง ๆ การติดตามและแสดงความคิดเห็นโต้แย้งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้ง มากกว่าคนไทยกลาง และคนไทยล้านนาและไทยชาติพันธุ์ใช้ระยะเวลาในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเร็วกว่าคนไทยกลาง

ผลการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างชาติพันธุ์พฤติกรรมตัดสินใจในการเลือกตั้ง มีความซับซ้อนและแตกต่างกันไปตามบริบททางภูมิศาสตร์และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน โดยผลการศึกษาสรุพบว่า มีแนวโน้มที่คนที่มีชาติพันธุ์ที่ต่างกันมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมทางการเมืองหรือการเลือกตั้งที่ต่างกันไป ซึ่งสามารถอธิบายสาเหตุของความแตกต่างของชาติพันธุ์ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตัดสินใจในการเลือกตั้ง ได้ดังนี้

ความรู้สึว่าเป็นชาติพันธุ์เดียวกัน ความรู้สึกว่าเป็นชาติพันธุ์เดียวกันที่เกิดจากการมีบริบททางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมร่วมกัน ส่งผลให้คนที่เชื่อชาติหรือชาติพันธุ์เดียวกัน จะมีความรู้สึกร่วมกัน และมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมทางการเมืองหรือการเลือกตั้งที่สนับสนุนคนที่มีชาติพันธุ์เดียวกัน ดังจะเห็นได้จากการศึกษาในต่างประเทศ เช่นงานของ Joshua N. Zingher and M. Thomas (2012) ที่ศึกษาถึงรูปแบบของพฤติกรรมทางการเมืองของผู้อพยพในออสเตรเลีย: การวิเคราะห์การลงคะแนนเสียงของผู้อพยพในบริบททางชาติพันธุ์ ซึ่งการศึกษานี้ได้ศึกษาถึงอิทธิพลของชาติพันธุ์ที่มีต่อพฤติกรรมทางการเมืองของผู้อพยพในออสเตรเลีย โดยพบว่าเชื้อชาติและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางการเมืองของผู้อพยพอย่างมีนัยสำคัญ ความ

แตกต่างทางชาติพันธุ์จากประชากรพื้นเมือง เช่น ภาษาและการแบ่งแยกที่อยู่อาศัย มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง นอกจากนี้ การศึกษาของ M. Barreto (2007) ที่ศึกษาถึง ผู้สมัครรับเลือกตั้งชาวลาตินในอเมริกาและการระดมผู้มีสิทธิเลือกตั้งชาวลาตินอเมริกา โดยเป็นการศึกษาถึงอิทธิพลของเชื้อชาติของผู้สมัครรับเลือกตั้งว่าส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการลงคะแนนของชาวละตินหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า การมีอยู่ของผู้สมัครชาวลาตินช่วยระดมผู้มีสิทธิเลือกตั้งชาวลาตินให้ออกมาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากขึ้น โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีชาติพันธุ์เดียวกัน จะได้รับการสนับสนุนลงคะแนนเสียงจากผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเชื้อชาติเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการลงคะแนนเสียงของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งชาวลาตินอเมริกา และมีบทบาทสำคัญในการเสริมศักยภาพและระดมผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีเชื้อชาติเดียวกัน

โดยในบริบทของภาคเหนือของประเทศไทยในมิติชาติพันธุ์ จากการศึกษาพบว่าประกอบไปด้วยชาติพันธุ์ที่หลากหลาย ได้แก่ กลุ่มคนพื้นเมืองล้านนา กลุ่มไทยลื้อ กลุ่มไทยยอง ซึ่งมีประวัติศาสตร์ความเป็นมา ภาษา วิถีชีวิต ขนบประเพณีร่วมกัน ทำให้กลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้มีความแนบแน่น และมีสำนึกร่วมของอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ จึงมีความสำนึกในความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและอาจมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการเลือกตั้งที่สนับสนุนคนที่มีชาติพันธุ์เดียวกัน จึงมีพฤติกรรมตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่ากลุ่มคนไทยกลางซึ่งเป็นกลุ่มคนที่เข้ามาอยู่ในภาคเหนือในภายหลัง

ความผูกพันกับท้องถิ่นที่อาศัย คนที่มีชาติพันธุ์เดียวกันจำนวนมากที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ในภูมิภาคหรือท้องถิ่นเดียวกัน มักจะให้ความสำคัญกับความเป็นท้องถิ่นนิยม จะมีความผูกพันกับถิ่นที่อยู่อาศัยที่เป็นท้องถิ่นของชาติพันธุ์ รับรู้ปรากฏการณ์ทางการเมืองและการเลือกตั้งในท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด มีเครือข่ายทางสังคมที่แน่นแฟ้น และมีความปรารถนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในทางการเมือง จึงมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งที่เข้มข้นกว่าคนที่มีชาติพันธุ์ที่แตกต่างออกไป ซึ่งไม่ได้มีอัตลักษณ์ในความเป็นชาติพันธุ์เดียวกันกับคนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นนั้น และมีความผูกพันต่อท้องถิ่นน้อยกว่า ดังเช่นกรณีการศึกษาที่พบว่าคนไทยล้านนาและไทยชาติพันธุ์ จะมีความผูกพันต่อท้องถิ่นน้อยกว่า

ในประเด็นการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านชาติพันธุ์ที่มีต่อพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมืองเลือกตั้งระหว่างช่วงวัยต่าง ๆ ทั้ง 4 ช่วงวัย ได้แก่ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี พบว่าเจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี ที่เป็นคนไทยล้านนาและไทยชาติพันธุ์ จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคน

ไทยกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี ที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ มีความรู้สึกว่าเป็นชาติพันธุ์เดียวกัน กลุ่มคนพื้นเมืองล้านนา กลุ่มไทยลื้อ กลุ่มไทยยอง ซึ่งมีประวัติศาสตร์ความเป็นมา ภาษา วิถีชีวิต ขนบประเพณีร่วมกัน ทำให้กลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้มีความแนบแน่น และมีสำนึกร่วมของอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ จึงมีความสำนึกในความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมทางการเมืองหรือการเลือกตั้งที่สนับสนุนคนที่มีชาติพันธุ์เดียวกัน รวมไปถึงความผูกพันกับท้องถิ่นที่อาศัย ซึ่งคนเหล่านี้มีโอกาสในการรับรู้ปรากฏการณ์ทางการเมืองและการเลือกตั้งในท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด มีเครือข่ายทางสังคมที่แน่นแฟ้นทางสังคม จึงมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่มีชาติพันธุ์ที่แตกต่างออกไป

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่ พื้นที่ความเป็นเมืองและชนบท ระดับการศึกษา รายได้ ความหลากหลายของกลุ่มทางสังคมที่เป็นสมาชิก และชาติพันธุ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

พื้นที่ความเป็นเมืองและชนบท

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่อยู่ในเขตเมืองและชนบทมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองที่แตกต่างกัน โดยผู้ที่อยู่ในเขตเมืองจะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อโทรทัศน์ที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่อยู่ในเขตชนบท นอกจากนี้ในประเด็นการติดตามติดตามสื่อออนไลน์พบว่า ผู้ที่อยู่ในเขตเมืองจะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อออนไลน์ที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองสูงกว่าคนที่อยู่ในเขตชนบท

ดังนั้น จากผลการศึกษา จึงสรุปถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านพื้นที่ความเป็นเมืองและชนบทกับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ว่า มีแนวโน้มที่คนที่อยู่ในเขตเมืองจะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่อยู่ในเขตชนบท ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของถวิลวดี บุรีกุล และสตีธา ธนานิธิโชติ ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเลือกตั้งและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543 ก็พบว่าสถานที่อยู่อาศัย มีความสัมพันธ์กับตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประชาธิปไตย รวมไปถึง

พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่าคนที่อยู่ในเขตเมืองจะมีพฤติกรรมการณ์ติดตามสื่อที่หลากหลายกว่าคนที่อยู่ในเขตชนบท (ถวิลวดี บุรีกุล และสตีธร ธนานิธิโชติ , 2545) อย่างไรก็ตามงานศึกษาดังกล่าว ไม่ได้ระบุชี้ชัดไปถึงพฤติกรรมการณ์ติดตามสื่อที่เป็นสื่อหลักทั่วไปหรือสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง

ผลการศึกษา อาจสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ความเป็นเมืองและชนบทกับพฤติกรรมการณ์ติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ใน 2 ประเด็นคือ ทางเลือกในการเข้าถึงสื่อในการเลือกตั้งที่หลากหลาย และอิทธิพลและความเชื่อมั่นต่อสื่อหลัก ดังนี้

ทางเลือกในการเข้าถึงสื่อในการเลือกตั้งที่หลากหลาย คนที่อยู่อาศัยในเขตเมืองจะมีทางเลือกในการเข้าถึงสื่อในการเลือกตั้งที่หลากหลายกว่า ทั้งสื่อโทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ ในขณะที่ในเขตชนบททางเลือกในการเข้าถึงสื่อที่หลากหลายอาจจะถูกจำกัดมากกว่า อันเนื่องมาจากความทันสมัยของระบบการถ่ายทอดหรือเครือข่ายสัญญาณทางอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพมากกว่า ทำให้คนที่อยู่ในเขตเมืองจึงมีโอกาสในการเข้าถึงและติดตามสื่อเกี่ยวกับการเลือกตั้งในลักษณะที่หลากหลายทั้งสื่อหลักทั่วไป และสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองมากกว่า จึงอาจทำให้มีทางเลือกในการตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งหลายแหล่งที่เชื่อถือได้มากกว่าคนที่อยู่ในเขตชนบท โดยผู้ที่อยู่ในเขตชนบทอาจมีข้อจำกัดในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล สอดคล้องกับการศึกษาของสตีธร ธนานิธิโชติ ที่ได้ศึกษาเรื่อง Political engagement and participation of Thai citizens: the rural-urban disparity โดยพบว่านับตั้งแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2544 เป็นต้นมา มีการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเด่นในลักษณะการณ์มีส่วนร่วมและการณ์มีส่วนร่วมทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงนี้มีความแตกต่างอย่างมีชัดเจนในพื้นที่ชนบทและเมือง ซึ่งพบว่าคนในเมืองและชนบทมีความสนใจทางการเมือง และความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่แตกต่างกันอันเนื่องมาจากปัจจัยพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกัน (Stithorn Thananithichot, 2012)

อิทธิพลและความเชื่อมั่นต่อสื่อหลัก อิทธิพลของสื่อหลักหรือสื่อทั่วไปที่มีต่อคนในเมืองและชนบทอาจมีความแตกต่างกัน โดยความเชื่อถือของคนในชนบทต่อสื่อหลักหรือสื่อทั่วไปมีค่อนข้างสูงเนื่องจากมีฐานการณ์ติดตามจากชนบทสูง และสื่อหลักหรือสื่อทั่วไปก็พยายามสื่อสารไปยังคนชนบทที่อยู่ในภูมิภาคที่หลากหลาย ทำให้สื่อหลักจึงมีฐานผู้ติดตามใหญ่ในเขตชนบทและมีอิทธิพลต่อคนในชนบทมากกว่า ทำให้คนในชนบทมีแนวโน้มที่จะติดตามและเชื่อถือสื่อหลักหรือสื่อทั่วไปมากกว่าคนที่อยู่ในเขตเมือง สอดคล้องกับการศึกษาของฮวังดิง ฉิน เอ็ม. ซาน และฟรานซิส เอล. เอฟ. ลี ในปี

พ.ศ. 2559) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้สื่อสังคมต่อการมีส่วนร่วมทางประชาธิปไตยในระบบการเมืองเอเชียใน ไต้หวัน ฮองกง และประเทศจีน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการแบ่งปันข้อมูลและการเชื่อมโยงกันระหว่างเขตพื้นที่อาศัย มีความแตกต่างกันในด้านประเภทของสื่อสังคมที่ให้ข้อมูล ขนาดของเครือข่าย และโครงสร้างของเครือข่าย ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมรูปแบบการมีส่วนร่วมต่าง ๆ ทางการเมือง แสดงให้เห็นว่าสื่อเหล่านี้ มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในบริบททางเอเชียที่หลากหลาย (Chen, Chan, & Lee, 2016)

จากที่กล่าวมาจะพบว่า ปัจจัยด้านพื้นที่ความเป็นเมืองและชนบทมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ โดยพบว่ามีแนวโน้มที่คนที่อยู่ในเขตเมืองจะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่อยู่ในเขตชนบท ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของถวิลวดี บุรีกุล และสตีธร ธนานิธิโชติ (2545) ที่พบว่า สถานที่อยู่อาศัย มีความสัมพันธ์กับตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประชาธิปไตย รวมไปถึงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สำหรับเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านพื้นที่เขตเมืองหรือชนบทที่มีต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองเลือกตั้งระหว่างช่วงวัยต่าง ๆ ทั้ง 4 ช่วงวัย ได้แก่ เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอกซ์ เจเนอเรชั่นวาย และเจเนอเรชั่นซี พบว่า เจเนอเรชั่นวาย ที่อยู่ในเขตเมืองจะมีแนวโน้มของพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองสูงกว่าเจเนอเรชั่นวายที่อยู่ในเขตชนบท ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าบริบททางสังคมที่สำคัญของช่วงวัยเจเนอเรชั่นวายคือการเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ก้าวกระโดดโดยเฉพาะการสื่อสารโทรคมนาคมที่เปลี่ยนผ่านจากยุคอะนาล็อกมาเป็นดิจิทัล มีโทรศัพท์แบบสมาร์ตโฟน การขยายตัวของเทคโนโลยีดาวเทียมและธุรกิจเคเบิลทีวี ทำให้เกิดช่องรายการโทรทัศน์จำนวนมาก ตลอดจนเกิดวิทยุชุมชน เว็บไซต์ กระทั่งสนทนาออนไลน์ ที่เปิดการสื่อสารแบบโต้ตอบกันได้ ซึ่งอาจทำให้ช่วงวัยเจเนอเรชั่นวายที่อยู่ในเขตเมืองมีทางเลือกในการเข้าถึงสื่อในการเลือกตั้งที่หลากหลายกว่าผู้ที่อยู่ในเขตชนบท ตลอดจนอิทธิพลและความเชื่อมั่นต่อสื่อหลักของคนในชนบท ทำให้คนในชนบทมีแนวโน้มที่จะติดตามและเชื่อถือสื่อหลักหรือสื่อทั่วไปมากกว่าคนที่อยู่ในเขตเมือง คนในชนบทจึงมีช่องทางการติดตามข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งโดยอาศัยสื่อหลักทั่วไป แตกต่างจากเจเนอเรชั่นวายที่สามารถเข้าถึงสื่อในการเลือกตั้งที่หลากหลายกว่า ดังที่ ฮวังตึง ฉิน เอ็ม. ชาน และฟรานซิส เอล. เอฟ. ลี (Chen, Chan, & Lee, 2016) ได้กล่าวไว้ จึงอาจส่งผลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองเลือกตั้ง

ระดับการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองที่แตกต่างกัน โดยผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ซึ่งต่อไปในการศึกษานี้จะเรียกว่าเป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อโทรทัศน์ที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี นอกจากนี้ในประเด็นการติดตามติดตามสื่อออนไลน์ ก็พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อออนไลน์ที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่มีการศึกษาต่ำกว่า

ดังนั้น จากผลการศึกษา จึงสรุปถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านระดับการศึกษา กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ว่า มีแนวโน้มว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า

จากผลการศึกษาข้างต้น อาจสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ใน 2 ประเด็นคือ ทักษะในการวิเคราะห์ ตีความและประเมินข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และจุดยืนทางการเมือง ดังนี้

ทักษะในการวิเคราะห์ ตีความและประเมินข้อมูลข่าวสารทางการเมือง โดยคนที่มีการศึกษาสูง มักมีความสามารถในการวิเคราะห์ ตีความและประเมินข้อมูลข่าวสารทางการเมืองได้ดีมากขึ้น เนื่องจากโดยทั่วไปแล้วในระบบการศึกษาจะช่วยทำให้คนที่ผ่านกระบวนการเรียนในระดับสูง มีโอกาสในการได้รับการฝึกฝนให้คิดวิเคราะห์ ตีความและประเมินข้อมูลต่างๆ ทำให้คนที่มีการศึกษาสูง มักมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวทางการเมืองที่ซับซ้อนและหลากหลายผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสื่อหลักทั่วไป และสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองได้ดี โดยเฉพาะสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองที่ต้องอาศัยทักษะในการวิเคราะห์ ตีความและประเมินข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ ดอว์สและคณะ (Dawes et al., 2021) ซึ่งได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิลงคะแนน โดยพบว่าระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเลือกตั้ง เนื่องจากคนที่มีการศึกษาในระดับสูงจะมีความพร้อมในการวิเคราะห์ข้อมูลและข่าวสารทางการเมืองที่มากกว่าและทำให้สามารถตีความหรือประเมินผลการการเมืองและได้มากกว่า

จุดยืนทางการเมือง คนที่มีระดับการศึกษาสูง มีแนวโน้มที่จะจะมีจุดยืนทางการเมืองที่ชัดเจนมากกว่าคนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า โดยธรรมชาติของสื่อหลักทั่วไป เป็นสื่อที่เน้นการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองในลักษณะทั่วไป มากกว่านำเสนอข่าวสารทางการเมืองโน้มเอียงไปในด้านใดด้านหนึ่ง ในขณะที่สื่อที่ความโน้มเอียงทางการเมือง จะมุ่งนำเสนอข่าวสารทางการเมืองที่มีเนื้อหาโน้มเอียงทางการเมือง นอกจากนี้ สื่อที่ความโน้มเอียงทางการเมือง โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ มักมีช่องทางในการแสดงออกถึงจุดยืนทางการเมืองที่ชัดเจนกว่า เช่นการแสดงความคิดเห็น การนัดพบ การประชุมเสวนา เป็นต้น ซึ่งอาจตรงกับจุดยืนทางการเมืองของคนที่มีการศึกษาในระดับสูง ทำให้คนที่มีการศึกษาในระดับสูงมีแนวโน้มที่จะติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองสูงกว่าคนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า สอดคล้องกับการศึกษาของ อลิซาเบธ เฮอเน (Elizabeth Hoene, 2011) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้พหุชาวเอเชียและชาวอเมริกันเชื้อสายเอเชีย อันประกอบไปด้วย จีน ไต้หวัน ฮองกง เกาหลีใต้ เวียดนาม ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ อินเดียปากีสถาน ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษา ประเทศต้นทาง เป็นปัจจัยที่มีบทบาทต่อการจุดยืนทางการเมือง โดยคนที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีจุดยืนทางการเมือง ที่ชัดเจน มากกว่าคนที่มีระดับการศึกษาต่ำ

จากที่กล่าวมาจะพบว่า ปัจจัยด้านระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ โดยพบว่ามีแนวโน้มที่คนที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของดอร์สและคณะ (Dawes et al., 2021) ที่พบว่าคนที่มีระดับการศึกษาสูง มักจะมีทักษะในการวิเคราะห์ ดีความและประเมินข้อมูลข่าวสารทางการเมืองสูงกว่าคนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า และอลิซาเบธ เฮอเน (Elizabeth Hoene, 2011) ที่พบว่า ระดับการศึกษา เป็นปัจจัยที่มีบทบาทต่อการจุดยืนทางการเมือง โดยคนที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีจุดยืนทางการเมือง ที่ชัดเจน มากกว่าคนที่มีระดับการศึกษาต่ำ

เมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านระดับการศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งระหว่างช่วงวัยต่าง ๆ ทั้ง 4 ช่วงวัย ได้แก่ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี พบว่า เจเนอเรชันเอกซ์ และเจเนอเรชันวาย ที่มีระดับการศึกษาสูง มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า เนื่องจากทั้งสองช่วงวัยนี้เกิดและเติบโตท่ามกลางบริบททางสังคมที่เทคโนโลยีทันสมัยก้าวหน้า โดยเฉพาะการสื่อสารโทรคมนาคม การมีโทรศัพท์แบบสมาร์ตโฟน การขยายตัวของ

เทคโนโลยีดาวเทียมและธุรกิจเคเบิลทีวี การเกิดขึ้นของช่องรายการโทรทัศน์จำนวนมาก ตลอดจนเกิดวิद्यุชุมชน เว็บไซต์ กระทั่งสนทนาออนไลน์ ที่เปิดการสื่อสารแบบโต้ตอบกันได้ และแสดงออกถึงการเลือกข้างทางการเมือง หรือความโน้มเอียงทางการเมืองที่ชัดเจน จึงอาจทำให้คนเจนเนอเรชั่นเอกซ์ และเจนเนอเรชั่นวายที่มีการศึกษาสูง จึงมีแนวโน้มที่จะมีทักษะในการวิเคราะห์ ตีความและประเมินข้อมูลข่าวสารทางการเมืองได้สูงกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า จึงเป็นไปได้ว่าเจนเนอเรชั่นเอกซ์ และเจนเนอเรชั่นวาย ที่มีระดับการศึกษาสูง จะแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่ มีระดับการศึกษาต่ำกว่า

รายได้

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองที่แตกต่างกัน โดยผู้ที่มีรายได้ 15,000 บาทขึ้นไป ซึ่งต่อไปในการศึกษานี้จะเรียกว่าเป็นผู้ที่มีรายได้สูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อโทรทัศน์ที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท ซึ่งต่อไปในการศึกษานี้จะเรียกว่าเป็นผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า นอกจากนี้ในประเด็นการติดตามติดตามสื่อออนไลน์ ก็พบว่า ผู้ที่มีรายได้สูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อออนไลน์ที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า

ดังนั้น จากผลการศึกษา จึงสรุปถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านรายได้กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ว่า มีแนวโน้มว่าผู้ที่มีรายได้สูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองที่แตกต่างกัน โดยคนที่มียาได้ต่ำกว่ามีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองมากกว่าคนที่มียาได้สูง

จากผลการศึกษาข้างต้น อาจสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ในประเด็นการเข้าถึงสื่อและทรัพยากร ดังนี้

การเข้าถึงสื่อและทรัพยากร คนที่มีรายได้สูง อาจจะมีทรัพยากรที่เหมาะสมและสะดวกในการเข้าถึงสื่อทางการเมืองที่มีความหลากหลาย ทั้งสื่อหลักทั่วไปและสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองมากกว่าคนที่มียาได้ต่ำ ทำให้คนที่มียาได้สูงมีโอกาสในการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียง

ทางการเมืองสูงกว่าสอดคล้องกับการศึกษาของเคนเนธ วี. กรีน และโอ. นิโคเลเยฟ (Greene & Nikolaev, 1999) ซึ่งได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และการมีส่วนร่วมในการลงคะแนนเลือกตั้งในสหรัฐอเมริกา โดยพิจารณาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ลงคะแนนมักเพิ่มขึ้นตามระดับรายได้ แนวโน้มนี้สอดคล้องกับทฤษฎีเศรษฐกิจของการลงคะแนนเลือกตั้ง โดยระบุว่าบุคคลที่มีรายได้สูงกว่าจะเข้าถึงสื่อและทรัพยากรทางการเมืองมากขึ้น และมีความสำคัญมากขึ้นในกระบวนการการเมือง ซึ่งทำให้มีความน่าจะเป็นที่จะมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งมากขึ้น รวมไปถึงงานที่น่าสนใจอีกงาน ที่ได้ออกแบบแบบจำลองเศรษฐศาสตร์ของพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งในบริบทของทฤษฎีการกระทำที่มีเหตุผล และทฤษฎีการลงทุนหรือการบริโภคของครอบครัว โดย แรนดัล จี. แซปแมน และ คริสเตียน เอส. ปัลดา ศึกษาการเลือกตั้งในประเทศแคนาดา และเสนอผลการวิจัยว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการมีส่วนร่วมและสนใจติดตามการเลือกตั้ง โดยบุคคลที่มีรายได้สูงมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมและสนใจติดตามการเลือกตั้งและมาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากกว่า เนื่องจากบุคคลเหล่านี้ มีสื่อ เครื่องมือหรือแรงจูงใจมากขึ้นในกระบวนการการเลือกตั้ง (Chapman & Palda, 1983)

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยด้านรายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ โดยพบว่ามีแนวโน้มที่คนที่มีรายได้สูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่มีรายได้ต่ำกว่า ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของเคนเนธ วี. กรีน และโอ. นิโคเลเยฟ (1999) และ แรนดัล จี. แซปแมน และ คริสเตียน เอส. ปัลดา (1983) ที่พบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และการมีส่วนร่วมในการลงคะแนนเลือกตั้ง

สำหรับการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านรายได้ที่มีต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงในการเลือกตั้งระหว่างช่วงวัยต่าง ๆ ทั้ง 4 ช่วงวัย ได้แก่ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี พบว่า ไม่มีเจเนอเรชันใด จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่มีการศึกษาน้อยกว่า

ความหลากหลายของกลุ่มทางสังคมที่เป็นสมาชิก

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีความหลากหลายของการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมที่แตกต่างกัน มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองที่แตกต่างกัน โดยพบว่า คนที่เป็นสมาชิกกลุ่มสังคมที่หลากหลาย จะมีแนวโน้มจะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อ

โทรศัพท์ที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่เป็สมาชิกกลุ่มสังคมที่ไม่หลากหลาย นอกจากนี้ในประเด็น การติดตามติดตามสื่อออนไลน์ ก็พบว่า คนที่เป็นสมาชิกกลุ่มสังคมที่หลากหลาย จะมีพฤติกรรมการ ติดตามสื่อออนไลน์ที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่เป็สมาชิกกลุ่มสังคมที่ไม่หลากหลาย

ดังนั้น จากผลการศึกษา จึงสรุปถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความหลากหลายของกลุ่ม ทางสังคมที่เป็นสมาชิกกับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ว่า มีแนวโน้มว่าคนที่เป็สมาชิกกลุ่มสังคมที่ หลากหลาย จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่เป็สมาชิกกลุ่มสังคมที่ไม่หลากหลาย

จากผลการศึกษาข้างต้น อาจสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความหลากหลายของกลุ่ม ทางสังคมที่เป็นสมาชิกกับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ใน 2 ประเด็น คือการเข้าถึงและกระจายข้อมูล ทางการเมือง และการเชื่อมโยงและสร้างเครือข่ายทางสังคมการเมือง ดังนี้

การเข้าถึงและกระจายข้อมูลทางการเมือง โดยอาจเป็นไปได้ว่าการเป็สมาชิกของกลุ่มทาง สังคมต่าง ๆ ที่หลากหลายในมิติเชิงปริมาณและคุณภาพ สามารถทำให้มีการเข้าถึงและกระจายข้อมูล ทางการเมืองได้มากขึ้นและนำไปสู่การรับรู้ที่กว้างและหลากหลายขึ้น จากการศึกษาของ สตร้าวด มัตติมาห์น และลี (Stroud, Muddiman, & Lee, 2014) พบว่าคนที่เป็สมาชิกกลุ่มที่หลากหลายจึง มีโอกาสมากขึ้นที่จะได้มีโอกาสรับทราบข้อมูลและมุมมองที่หลากหลายในการเลือกติดตามข่าวสาร ทางการเมืองจากสมาชิกกลุ่มคนอื่น ๆ ที่มีแนวคิดทางการเมืองที่แตกต่างหลากหลาย กระตุ้นให้เกิด การติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองมากขึ้น นอกเหนือจากการติดตามสื่อหลักทั่วไป จาก การศึกษาพบว่ากลุ่มทางสังคมที่กลุ่มตัวอย่างเป็สมาชิกประกอบไปด้วยกลุ่มทางสังคมที่เป็นทางการ อันได้แก่ สหภาพแรงงาน สหกรณ์ออมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้าน กับกลุ่มที่ไม่เป็ทางการ อันได้แก่ กลุ่ม ผู้สูงอายุ กลุ่มสันชนนาการทั่วไป รวมทั้งกลุ่มสังคมออนไลน์ที่สนับสนุนและต่อต้านรัฐบาล เป็นต้น ซึ่งผู้ ที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมที่หลากหลาย ก็จะมีโอกาสที่จะเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองและการกระจาย ข้อมูลทางการเมืองระหว่างสมาชิกกลุ่มได้มากขึ้น

การเชื่อมโยงและสร้างเครือข่ายทางสังคมการเมือง บินเดอครานท์ (Binderkrantz, 2012) ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ว่า การที่บุคคลเป็สมาชิกกลุ่มทางสังคมที่หลากหลาย อาจทำให้เกิดความ เชื่อมโยงการสร้างเครือข่ายทางสังคมการเมืองจากสมาชิกกลุ่มคนอื่น ๆ ที่มีแนวคิดทางการเมืองที่

แตกต่างกันหลากหลาย นอกจากนี้ กรีนเนและนิโคเลฟ (Greene & Nikolaev, 1999) ได้อธิบายในส่วนนี้เพิ่มเติมว่า สมาชิกกลุ่มทางสังคมเหล่านี้ อาจเป็นสมาชิกหรือตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์หรือพรรคการเมืองต่าง ๆ จึงทำให้มีโอกาสที่จะเชื่อมโยงและสร้างเครือข่ายทางการเมืองกับสมาชิกกลุ่มทางสังคมคนอื่น ๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองที่มากขึ้น ดังนั้น ผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มสังคมที่หลากหลาย จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่เป็นสมาชิกกลุ่มสังคมที่ไม่หลากหลาย

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยด้านความหลากหลายของกลุ่มทางสังคมที่เป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ โดยพบว่ามีความโน้มเอียงที่คนเป็นสมาชิกของกลุ่มทางสังคมที่มีความหลากหลาย จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่เป็นสมาชิกของกลุ่มทางสังคมที่มีความหลากหลาย

ในประเด็นการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมที่หลากหลาย ที่มีต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงในการเลือกตั้งระหว่างช่วงวัยต่าง ๆ ทั้ง 4 ช่วงวัย ได้แก่ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี พบว่า เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ และเจเนอเรชันวาย ที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมที่หลากหลาย จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมที่ไม่หลากหลาย อาจเนื่องมาจากอิทธิพลของการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมที่หลากหลายของคนในสามช่วงวัยนี้ ที่ทำให้เกิดการเข้าถึงและกระจายข้อมูลทางการเมืองได้มากขึ้นและนำไปสู่การรับรู้ที่กว้างและหลากหลายขึ้น ตามที่ สตร้าวด์ มัดดิมาห์น และลี (Stroud, Muddiman, & Lee, 2014) ได้กล่าวว่าคนที่เป็นสมาชิกกลุ่มที่หลากหลายจึงมีโอกาสมากขึ้นที่จะได้มีโอกาสรับทราบข้อมูลและมุมมองที่หลากหลาย จึงกระตุ้นให้เกิดการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองมากขึ้น รวมไปถึงการเป็นสมาชิกกลุ่มที่หลากหลาย อาจส่งผลให้เกิดการเชื่อมโยงและสร้างเครือข่ายทางการเมือง การเมืองจึงทำให้มีโอกาสที่จะเชื่อมโยงและสร้างเครือข่ายทางการเมืองกับสมาชิกกลุ่มทางสังคมคนอื่น ๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองที่มากขึ้น ในขณะที่ช่วงวัยเจเนอเรชันซี ที่มีความถนัดและเข้าถึงการสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์มากกว่า โดยไม่ต้องเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมต่าง ๆ จึงอาจไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มทาง

สังคมที่หลากหลาย ที่มีต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงในการเลือกตั้งของช่วงวัยเจนเอเรชันซี

ชาติพันธุ์

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีชาติพันธุ์แตกต่างกัน มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองที่แตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่า คนล้านนาและคนที่เป็นชาติพันธุ์ที่อยู่ในล้านนา มีแนวโน้มจะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อโทรทัศน์ที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนไทยกลางที่อาศัยอยู่ในภาคเหนือ นอกจากนี้ในประเด็นการติดตามติดตามสื่อออนไลน์ ก็พบว่า คนล้านนาและคนที่เป็นชาติพันธุ์ที่อยู่ในล้านนา จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อออนไลน์ที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนไทยกลางที่อาศัยอยู่ในภาคเหนือ

ดังนั้น จากผลการศึกษา จึงสรุปถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านชาติพันธุ์กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ว่า มีแนวโน้มว่าคนล้านนาและคนที่เป็นชาติพันธุ์ที่อยู่ในล้านนา จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนไทยกลางที่อาศัยอยู่ในภาคเหนือ

จากผลการศึกษาข้างต้น อาจสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างชาติพันธุ์กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ใน 2 ประเด็น คือความผูกพันกับถิ่นที่อยู่อาศัยของกลุ่มชาติพันธุ์ และอัตลักษณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ได้ดังนี้

ความผูกพันกับถิ่นที่อยู่อาศัยของกลุ่มชาติพันธุ์ มีความเป็นไปได้ว่าชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่รวมกันที่ใดที่หนึ่งเป็นระยะเวลาหนึ่ง จะมีความผูกพันกับที่อยู่อาศัยทั้งในมิติทางสังคม วัฒนธรรมและการเมืองของพื้นที่นั้น สเคเมอร์ (Schemer, 2014) ได้อธิบายว่า ความผูกพันของคนกลุ่มหนึ่ง ๆ ที่อยู่ในถิ่นที่อยู่อาศัยร่วมกัน จะเกิดความรู้สึกผูกพัน และรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมการเมืองในถิ่นที่อยู่อาศัยในพื้นที่เดียวกัน และเกิดความสนใจทางการเมือง รวมทั้งต้องการสนับสนุนพรรคหรือนักการเมืองในพื้นที่ โดยสื่อหลักทั่วไปที่มีอยู่ อาจไม่ได้นำเสนอข่าวสารที่มีความเฉพาะเจาะจงของพื้นที่ แต่มุ่งนำเสนอสถานการณ์และมุมมองทางการเมืองหรือการเลือกตั้งในภาพรวม จึงอาจทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ในแต่ละพื้นที่ จึงเลือกรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อที่มีความเฉพาะเจาะจงหรือมีความโน้มเอียงทางการเมืองให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่ง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่รอบด้านเพื่อประกอบการตัดสินใจที่มากขึ้น

อัตลักษณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ โดยอัตลักษณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีต้นกำเนิดจากชาติพันธุ์ มีแนวโน้มที่จะมีอิทธิพลต่อมุมมองและพฤติกรรมทางการเมือง โดยการศึกษาของ เอนแมน (Entman, 2007) เห็นว่ากลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน ย่อมมีอัตลักษณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมร่วมกัน จึงมีโอกาที่จะรับรู้ความเป็นไปในท้องถิ่นที่มีบริบททางสังคมการเมืองที่สอดคล้องกับค่านิยมและภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์ของตน ดังนั้น ผู้ที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือของไทย จึงอาจมีการติดตามสื่อที่มีเนื้อหาทางการเมืองที่สนับสนุนหรือให้ความสำคัญกับความหลากหลายของชาติพันธุ์ การที่บุคคลรับรู้ถึงอัตลักษณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ อาจส่งผลให้มีความสนใจในเนื้อหาหรือข้อมูลทางการเมืองที่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับชาติพันธุ์หรือสังคมและวัฒนธรรมของตนเอง

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยด้านชาติพันธุ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ โดยพบว่ามีแนวโน้มที่คนล้านนาและกลุ่มชาติพันธุ์ในล้านนา จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่เป็นคนไทยกลาง

เมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านชาติพันธุ์ ที่มีต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองเลือกตั้งระหว่างช่วงวัยต่าง ๆ ทั้ง 4 ช่วงวัย ได้แก่ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี พบว่า เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี ที่เป็นคนล้านนาและชาติพันธุ์ที่อยู่ในล้านนา จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนไทยกลาง อาจเนื่องมาจาก ความผูกพันกับถิ่นที่อยู่อาศัยของกลุ่มชาติพันธุ์ ที่อยู่ในถิ่นที่อยู่อาศัยร่วมกัน จนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมการเมืองในถิ่นที่อยู่อาศัยในพื้นที่เดียวกัน และต้องการสนับสนุนพรรคหรือนักการเมืองในพื้นที่ รวมไปถึงประเด็นอัตลักษณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน ที่มีอัตลักษณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมร่วมกัน ผู้ที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือของไทย จึงอาจมีการติดตามสื่อที่มีเนื้อหาทางการเมืองที่สนับสนุนหรือให้ความสำคัญกับความหลากหลายของชาติพันธุ์ จึงอาจส่งผลให้พบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านชาติพันธุ์กับต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองเลือกตั้งในทุกช่วงวัย

ปัจจัยด้านจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้ง ประกอบด้วย 2 ปัจจัย ได้แก่ ความนิยมต่อพรรคการเมือง และความนิยมต่อตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความนิยมต่อพรรคการเมือง

การศึกษานี้ พบว่าประชาชนที่มีความนิยมต่อพรรคการเมืองที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเลือกตั้งที่แตกต่างกัน โดยหากพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า คนที่มีความนิยมในพรรคการเมืองสูง มีการติดตามคุณสมบัติของผู้สมัครและพรรคการเมือง เข้าร่วมฟังการปราศรัยการเลือกตั้ง ชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้ง ติดตามและตรวจสอบผลการเลือกตั้งมากกว่าคนที่มีความนิยมพรรคการเมืองต่ำ และคนที่มีความนิยมต่อพรรคการเมืองสูง ใช้ระยะเวลาในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเร็วกว่าคนที่มีความนิยมพรรคการเมืองต่ำ

ผลการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความนิยมในพรรคการเมืองกับพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งพบว่า มีแนวโน้มที่ความนิยมในพรรคการเมืองที่แตกต่างกันมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการเมืองหรือการเลือกตั้งที่แตกต่างกันไป ซึ่งสามารถอธิบายที่อาจเป็นสาเหตุของอิทธิพลของความนิยมในพรรคการเมืองที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้ง ได้ดังนี้

อัตลักษณ์ของพรรคการเมืองที่ถ่ายทอดผ่านสัญลักษณ์หรือกิจกรรมทางการเมือง มีส่วนช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่นต่อพรรคการเมือง และเกิดความผูกพันกับพรรคการเมืองของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง (Dinas, 2014) สอดคล้องกับการศึกษาของ พงศธร จันทรแก้ว (2535) ที่ได้อธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในสังคมไทย โดยอาศัยตัวแบบ (Model) 5 แนวทาง โดยแนวทางหนึ่งก็คือ ตัวแบบจิตวิทยา มองว่าพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกอันเกิดจากความผูกพันทางด้านจิตใจต่อพรรคการเมือง ในลักษณะของการมีทัศนคติที่ดีความจงรักภักดีความศรัทธา และความชอบเป็นสำคัญ ซึ่งเกิดจากการกลมเกลียวทางการเมือง ที่สืบทอดกันมาทางสถาบันสังคม โดยบุคคลอาจจะมีความรู้สึกร่วมไปกับพรรคการเมืองที่เห็นว่าเป็นตัวแทนและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง

ความไว้วางใจและความเชื่อมั่น ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีการเชื่อมั่นในพรรคการเมือง ซึ่งอาจเกิดมาจากการสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นของพรรคการเมืองที่มีต่อผู้สนับสนุน โดยความไว้วางใจและความเชื่อมั่นนี้อาจมีพื้นฐานมาจากภูมิหลัง ประวัติในการบริหาร

ประเทศหรือการทำงานทางการเมือง ความสามารถของผู้นำพรรค หรือความสามารถของพรรคในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ (D. McCargo และ Saowanee T. Alexander, 2019) และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ วิสุทธิ์ โปธิ์แทน (2550) ที่พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกตั้งของคน ได้แก่ ความผูกพันของผู้มีสิทธิเลือกตั้งต่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง และต่อพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้งมีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง โดยความไว้วางใจและความเชื่อมั่นนี้ มีอิทธิพลต่อผู้ลงคะแนนลงคะแนนให้กับพรรคที่เชื่อว่าสามารถปกป้องและแทนที่ตนเองได้

สำหรับการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความนิยมต่อพรรคการเมืองที่มีต่อพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมืองเลือกตั้งระหว่างช่วงวัยต่าง ๆ ทั้ง 4 ช่วงวัย ได้แก่ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี พบว่าเจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ และเจเนอเรชันซี ที่มีความนิยมต่อพรรคการเมืองสูงจะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่า ซึ่งอาจเนื่องมาจากอัตลักษณ์ของพรรคการเมืองที่ถ่ายทอดผ่านสัญลักษณ์หรือกิจกรรมทางการเมือง รวมทั้งความไว้วางใจและความเชื่อมั่น ซึ่งอาจจะมีผลต่อช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ที่มีความเข้มงวด มีระเบียบวินัย มีความเป็นอนุรักษ์นิยมสูง (กนกกรัตน์ เลิศชูสกุล, 2564) ซึ่งอาจส่งผลให้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันพรรคการเมืองอย่างแน่นแฟ้น ดังนั้นเบบี้บูมเมอร์ที่มีความนิยมต่อพรรคการเมืองสูงจึงมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมืองสูงกว่ามีความนิยมต่อพรรคการเมืองต่ำกว่า ส่วนช่วงวัยเจเนอเรชันซี ซึ่งเป็นช่วงวัยที่เติบโตมาในยุคที่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางสังคมการเมืองที่กว้างขวางและทั่วถึง ซึ่งอาจเป็นผลให้คนในช่วงวัยดังกล่าวมีโอกาสได้รับข้อมูลข่าวสารทางสังคมการเมืองจากพรรคการเมืองที่แตกต่างกัน ทำให้เจเนอเรชันซีที่มีความนิยมต่อพรรคการเมืองสูงจะมีพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงไปด้วย

ความนิยมต่อตัวผู้สมัคร

การศึกษานี้ พบว่าประชาชนที่มีความนิยมต่อตัวผู้สมัครที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมืองเลือกตั้งที่แตกต่างกัน โดยหากพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า คนที่มีความนิยมต่อตัวผู้สมัครสูง มีการติดตามการเลือกตั้งจากสื่อต่าง ๆ ติดตามคุณสมบัติของผู้สมัครและพรรคการเมือง แลกเปลี่ยนข่าวสารการเลือกตั้ง เข้าร่วมฟังการปราศรัยการเลือกตั้ง ชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้ง ติดตามและตรวจสอบผลการเลือกตั้งมากกว่าคนที่มีความนิยมต่อตัวผู้สมัครต่ำ และคนที่มีความนิยมต่อตัวผู้สมัครสูง ใช้ระยะเวลาในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเร็วกว่าคนที่มีความนิยมต่อตัวผู้สมัครต่ำ

ผลการศึกษาดังกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างความนิยมต่อตัวผู้สมัครกับพฤติกรรมการตัดสินใจในการเลือกตั้ง ในประเทศไทย สามารถสรุปผลถึงการอธิบายได้ว่า มีแนวโน้มที่คนที่มีความนิยมต่อตัวผู้สมัครที่แตกต่างกันมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการตัดสินใจในการเลือกตั้งที่แตกต่างกันไป ซึ่งสามารถอธิบายสาเหตุของความแตกต่างของความนิยมต่อตัวผู้สมัครที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจในการเลือกตั้ง ได้ดังนี้

บทบาทในการถ่ายทอดการรับรู้ทางการเมืองและนโยบายของพรรคการเมือง ความนิยมในตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง โดย A. Hicken (2013) ที่ได้ศึกษาเรื่อง Late to the Party: The Development of Partisanship in Thailand โดยเสนอว่า เนื่องจากผู้สมัครรับเลือกตั้งมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดการรับรู้ทางการเมืองและนโยบายของพรรคการเมืองสู่ประชาชนผู้สนับสนุน สอดคล้องกับการศึกษาของ อาร์. วิลเลียม ลิดเดิ้ล (R. William Liddle, 2007) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งในประเทศอินโดนีเซีย โดยสำรวจการเลือกตั้ง 4 ครั้ง ได้แก่ การเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปในปี ค.ศ. 1999 และปี ค.ศ. 2004 รวมถึงการเลือกตั้งประธานาธิบดี ในปี ค.ศ. 2004 โดยผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการเป็นผู้นำและผู้สมัครทางการเมืองที่มีบทบาทในการถ่ายทอดนโยบายของพรรคการเมือง มีความสัมพันธ์กับการออกเสียง โดยการได้ฟัง รับทราบจากการประชาสัมพันธ์หาเสียงเลือกตั้ง การรู้จักและได้ยินจากผู้สมัครที่ตนเองมีความนิยม ซึ่งอาจช่วยกระตุ้นความสนใจในการติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง และกระตุ้นให้มีพฤติกรรมการตัดสินใจทางการเมืองเลือกตั้งได้

การสร้าง ความสนใจในการลงคะแนน จากการศึกษานักวิชาการ ใคร ที่ได้ศึกษาถึง Motivated Mobilization: The Role of Emotions in the Processing of Poll Messages" โดยพบว่าผู้เลือกตั้งที่ได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ตนเองชื่นชอบจากผู้สมัครรับเลือกตั้ง จะเกิดความสนใจทางการเมืองและมีผลต่อการกระตุ้นให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีส่วนร่วมทางการเมือง (T. A. Neyazi and Ozan Kuru, 2022) ดังนั้นจะเห็นว่าผู้สมัครที่ได้รับความนิยมจะมีโอกาสสูงในการสร้างความสนใจทางการเมืองและการเลือกตั้งในการลงคะแนนจากผู้ลงคะแนนเสียง โดยผู้สมัครที่มีความนิยมจะเป็นสื่อกลางในการนำเสนอ นโยบายของพรรคการเมืองที่เข้าถึงผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ความนิยมของผู้สมัครรับเลือกตั้งอาจมีผลต่อความสนใจทางการเมือง และความรู้สึกของผู้ลงคะแนนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและพฤติกรรมการตัดสินใจในการเลือกตั้ง

ความผูกพันทางด้านจิตใจของผู้สมัครรับเลือกตั้งกับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การศึกษาของ พงศธร จันทร์แก้ว (2535) ได้อธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในสังคมไทย

โดยอาศัยตัวแบบ (Model) 5 แนวทาง โดยแนวทางหนึ่งก็คือ ตัวแบบจิตวิทยา โดยการศึกษานี้อธิบายว่าพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมีความเป็นไปได้อย่างมากว่าจะเกิดจากความผูกพันทางด้านจิตใจที่ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีต่อพรรคการเมือง ในลักษณะของการมีทัศนคติที่ดี มีความจงรักภักดี มีความศรัทธา และความชอบต่อพรรคการเมืองนั้นๆ เป็นสำคัญ ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้สามารถเกิดได้จากการกล่อมเกลாதงการเมืองที่สืบทอดกันมาทางสถาบันสังคมของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง วิสุทธิ์ โปธิ์แทน ที่พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของคน ได้แก่ ความผูกพันของผู้มีสิทธิเลือกตั้งต่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง และต่อพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้งมีผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง (วิสุทธิ์ โปธิ์แทน , 2550)

ในการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความนิยมต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการตื่นตัวทางการเลือกตั้งระหว่างช่วงวัยต่าง ๆ ทั้ง 4 ช่วงวัย ได้แก่ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี พบว่าเจเนอเรชันเอกซ์ กับเจเนอเรชันซี ที่พบความนิยมต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการตื่นตัวทางการเลือกตั้ง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเจเนอเรชันเอกซ์เกิดและเติบโตขึ้นมาท่ามกลางบริบทของสังคมการเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงผ่านเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองหลายช่วงเวลา กล่าวคือเปลี่ยนผ่านจากยุคที่การเมืองการปกครองเป็นเผด็จการทหารยาวนาน เข้าสู่ยุคประชาธิปไตยเริ่มเบ่งบาน เหตุการณ์ทางการเมืองของไทยค่อนข้างมีเสถียรภาพยาวนาน ทำให้อาจมีความผูกพันทางด้านจิตใจต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ผ่านการเลือกตั้งมายาวนานหลายครั้ง ส่วนเจเนอเรชันซีเกิดและเติบโตมาท่ามกลางความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มการเมืองที่แบ่งฝ่าย ซึ่งอาจทำให้ต้องแสดงความชัดเจนในการแสดงออกถึงอุดมการณ์ทางการเมือง หรือแสดงออกถึงความชัดเจนในการสนับสนุนกลุ่มหรือฝ่ายต่าง ๆ ดังนั้นเจเนอเรชันเอกซ์และเจเนอเรชันซี จึงอาจมีแนวโน้มที่จะมีความนิยมต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่แตกต่างกัน และความนิยมต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่แตกต่างกันนี้ จึงอาจส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการตื่นตัวทางการเลือกตั้งที่แตกต่างกันด้วย

ปัจจัยด้านจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562

จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ ความนิยมต่อพรรคการเมือง ความนิยมต่อนโยบายพรรคการเมือง ความนิยมต่อตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความนิยมต่อพรรคการเมือง

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีความนิยมต่อพรรคการเมืองแตกต่างกัน มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองที่แตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่าคนที่มีความนิยมต่อพรรคการเมืองสูง มีแนวโน้มจะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อโทรทัศน์ที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่มีความนิยมต่อพรรคการเมืองต่ำกว่านอกจากนี้ในประเด็นการติดตามติดตามสื่อออนไลน์ ก็พบว่าคนที่มีความนิยมต่อพรรคการเมืองสูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อออนไลน์ที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่มีความนิยมต่อพรรคการเมืองต่ำกว่า

ดังนั้น จากผลการศึกษา จึงสรุปถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความนิยมต่อพรรคการเมืองกับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ว่า มีแนวโน้มว่าความนิยมต่อพรรคการเมืองสูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าความนิยมต่อพรรคการเมืองต่ำกว่า

จากผลการศึกษาข้างต้น อาจสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความนิยมต่อพรรคการเมืองกับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ 2 ประเด็นคือ ความเชื่อมั่นในพรรคการเมือง และมุมมองที่มีต่อสื่อที่เป็นกลางว่ามีอคติกับมุมมองของตน ดังนี้

การตีความและจำแนกเนื้อหาสื่อ ผู้ที่มีความนิยมต่อพรรคการเมืองใด ก็มักจะมีความเชื่อมั่นและจงรักภักดีต่อพรรคการเมืองนั้น ๆ ซึ่งอาจส่งผลต่อการตีความเนื้อหาของสื่อตามความจงรักภักดีทางการเมืองของตน กล่าวคือเมื่อผู้ที่มีความนิยมต่อพรรคการเมืองพบกับข้อมูลที่ปรากฏในสื่อ ก็จะประมวลผลและจัดหมวดหมู่ข้อมูลนี้ในลักษณะที่สอดคล้องกับความเชื่อและทัศนคติที่มีอยู่ก่อนหน้า ซึ่งหากพบว่ามีความขัดแย้งหรือตรงกันข้ามกับมุมมองทางการเมืองของตน ก็มีแนวโน้มที่จะไม่ติดตาม (Schmitt, Gunther, & Liebhart, 2004) ซึ่งสอดคล้องกับผลของการศึกษาที่พบว่า มีแนวโน้มที่ว่าผู้ที่มีความนิยมต่อพรรคการเมืองมักจะติดตามสื่อที่มีเนื้อหาทางการเมืองที่สอดคล้องกับมุมมองและนโยบายของพรรคนั้นหรือติดตามสื่อที่มีการสนับสนุนพรรคการเมืองที่ตนเองนิยม โดยบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในพรรคมักมีนิยติดตามสื่อที่สนับสนุนและมีข้อมูลข่าวสารเฉพาะเกี่ยวกับพรรคการเมืองนั้น

มุมมองที่มีต่อสื่อที่เป็นกลางว่ามีอคติกับมุมมองของตน มีแนวโน้มว่าผู้ที่มีความเห็นทางการเมืองที่เลือกฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง มักมองว่าข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่สื่อที่มีความโน้มเอียงไปในฝ่าย

ตรงกันข้ามกับความนิยมในพรรคการเมืองของตน หรือสื่อหลักทั่วไปที่ไม่ได้สนับสนุนฝ่ายของตนด้วยอคติ ปรากฏการณ์เช่นนี้ วาโลน รอส และเล็ปเตอร์ (Vallone, Ross, & Lepper, 1985) เรียกว่า “ปรากฏการณ์สื่อศัตรู” (Hostile Media Phenomenon) ซึ่งบ่งบอกว่าพฤติกรรมความโน้มเอียงทางการเมืองสามารถทำให้บุคคลเห็นว่าสื่อที่นำเสนอข้อมูลที่เป็นกลาง เช่นสื่อหลักทั่วไป เป็นข้อมูลที่อยู่ตรงข้ามกับความเชื่อของตน นอกจากนี้ การ์ดิเคียวติส (Gardikiotis, 2008) ก็พบว่าความนิยมในพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง มีแนวโน้มที่จะนำไปสู่อคติ โดยบุคคลจะมีโอกาสติดตามสื่อที่มีความสอดคล้องกับมุมมองทางการเมืองของตนเอง หรือเป็นสื่อที่มาจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มทางการเมืองหรือพรรคการเมืองที่ตนเองสนับสนุน ในทางตรงกันข้าม หากเป็นสื่อที่มีเนื้อหาเป็นกลาง แต่นำเสนอเนื้อหาข่าวสารที่มีความขัดแย้งกับมุมมองทางการเมืองของตนหรือมาจากกลุ่มทางการเมืองตรงข้าม ก็มีแนวโน้มที่จะถูกรับรู้ว่าเอนเอียงหรือไม่น่าเชื่อถือและไม่ติดตาม

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยด้านความนิยมต่อพรรคการเมืองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ โดยพบว่ามีแนวโน้มที่คนที่มีความนิยมต่อพรรคการเมืองสูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่มีความนิยมต่อพรรคการเมืองต่ำ

ในประเด็นการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความนิยมต่อพรรคการเมืองที่มีต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งระหว่างช่วงวัยต่าง ๆ ทั้ง 4 ช่วงวัย ได้แก่ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี พบว่า เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี ที่มีความนิยมต่อพรรคการเมืองสูง จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่มีความนิยมต่อพรรคการเมือง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการตีความและจำแนกเนื้อหาสื่อ โดยผู้ที่มีความนิยมต่อพรรคการเมืองใด ก็มักจะตีความเนื้อหาของสื่อตามความจงรักภักดีทางการเมืองของตน รวมไปถึงประเด็นที่ว่ามุมมองที่มีต่อสื่อที่เป็นกลางว่ามีอคติกับมุมมองของตน วาโลน รอส และเล็ปเตอร์ (Vallone, Ross, & Lepper, 1985) ได้กล่าวถึงปรากฏการณ์สื่อศัตรู ว่ามีแนวโน้มว่าผู้ที่มีความเห็นทางการเมืองที่เลือกฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง มักมองว่าข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่สื่อที่มีความโน้มเอียงไปในฝ่ายตรงกันข้ามกับความนิยมในพรรคการเมืองของตน จึงอาจส่งผลให้พบว่าปัจจัยด้านความนิยมต่อพรรคการเมืองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งเกิดขึ้นในทุกช่วงวัย

ความนิยมต่อตัวผู้สมัคร

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีความนิยมต่อตัวผู้สมัครที่แตกต่างกัน มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองที่แตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่าคนที่มีความนิยมต่อตัวผู้สมัครสูง มีแนวโน้มจะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อโทรทัศน์ที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่มีความนิยมต่อตัวผู้สมัครต่ำกว่านอกจากนี้ในประเด็นการติดตามติดตามสื่อออนไลน์ ก็พบว่าคนที่มีความนิยมต่อตัวผู้สมัครสูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อออนไลน์ที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่มีความนิยมต่อตัวผู้สมัครต่ำกว่า

ดังนั้น จากผลการศึกษา จึงสรุปถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความนิยมต่อตัวผู้สมัครกับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ว่า มีแนวโน้มว่าความนิยมต่อตัวผู้สมัครสูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าความนิยมต่อพรรคการเมืองต่ำกว่า

จากผลการศึกษาข้างต้น อาจสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความนิยมต่อตัวผู้สมัครกับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ในประเด็นความสนใจติดตามข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ดังนี้

ความสนใจติดตามข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ความนิยมต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งมีความสำคัญในการสร้างความสนใจในการเมือง อาจเป็นไปได้ว่าความนิยมในตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งมีอิทธิพลทำให้เกิดความน่าสนใจและกระตุ้นให้เกิดการติดตามสื่อที่นำเสนอข้อมูลและข่าวสารที่มีความเฉพาะและวิเคราะห์มุมมองทางการเมืองและการเลือกตั้งเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่นิยม (Anstead & O'Loughlin, 2015) คนที่มีความนิยมในตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งสูง จึงมักจะติดตามข้อมูลข่าวสารจากสื่อที่เกี่ยวข้องกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พิจารณาว่าน่าสนใจ ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยด้านความนิยมต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ โดยพบว่ามีแนวโน้มที่คนที่มีความนิยมต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่มีความนิยมต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งต่ำ ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ (Schmitt, Gunther, & Liebhart, 2004) และ (Vallone, Ross, & Lepper, 1985) ที่พบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความนิยมต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งกับ

การมีส่วนร่วมในการลงคะแนนเลือกตั้ง ว่าปัจจัยทางจิตวิทยา มีแนวโน้มที่จะมีความสัมพันธ์กับการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง โดยผู้ที่มีความนิยมต่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง ก็มักจะสนใจติดตามข้อมูลข่าวสาร ที่สอดคล้องหรือเป็นไปตามมุมมองของตน

ส่วนการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความนิยมต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงในการเลือกตั้งระหว่างช่วงวัยต่าง ๆ ทั้ง 4 ช่วงวัย ได้แก่ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี พบว่า เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี ที่มีความนิยมต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสูง จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่มีความนิยมต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี เกิดและเติบโตขึ้นมาท่ามกลางบริบทของสังคมการเมืองไทยที่มีความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มการเมืองต่าง ๆ อย่างชัดเจน นับตั้งแต่ช่วงเวลาดังแต่ปี พ.ศ. 2547 มาจนกระทั่งการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 ที่คนในช่วงวัยเจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี เฝียอยู่ ทำให้คนในทั้งสามช่วงวัยนี้ ให้ความสนใจติดตามข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ที่มีความเฉพาะและวิเคราะห์มุมมองทางการเมือง และการเลือกตั้งเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่นิยม ดังนั้นคนที่มีความนิยมในตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งสูง จึงมักจะติดตามข้อมูลข่าวสารจากสื่อที่เกี่ยวข้องกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พิจารณาว่าน่าสนใจ และสอดคล้องกับมุมมองทางการเมืองของตน จึงทำให้พฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงในการเลือกตั้ง

ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยความสำนึกเชิงเหตุผลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งประกอบด้วย 1 ปัจจัย ได้แก่ การคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคล โดยมีรายละเอียดดังนี้

การคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคล

การศึกษานี้ พบว่าประชาชนที่มีการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมตื่นตัวทางการเมืองการเลือกตั้งที่แตกต่างกัน โดยหากพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า คนที่มีการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลสูง มีแนวโน้มที่จะมีการแลกเปลี่ยนข่าวสารการเลือกตั้ง เข้าร่วมฟังการปราศรัยการเลือกตั้ง ชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้ง และติดตามและตรวจสอบผลการเลือกตั้งมากกว่า คนที่มีการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลต่ำ

การพิจารณาถึงปัจจัยการค้ำึงถึงประโยชน์ส่วนบุคคลว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจในการเลือกตั้งในประเทศไทย สามารถอธิบายได้ดังนี้

ประสิทธิภาพของการมีส่วนร่วม ซึ่งระบุว่าผู้ลงคะแนนมักจะมีการพิจารณาถึงประโยชน์ส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง โดยเสนอว่าการเข้าร่วมในกระบวนการเลือกตั้งถือเป็นการลงทุนทางเวลาและทรัพยากร ซึ่งผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มักจะคาดหวังว่าการมีส่วนร่วมนั้นได้รับประโยชน์ที่สูงขึ้น เช่น นโยบายทางสังคมและการบริหารจัดการของพรรคการเมืองหรือผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งที่เสนอแนวทางการพัฒนาที่ส่งผลต่อสวัสดิภาพของสังคมและชุมชนที่ผู้ลงคะแนนอาศัยอยู่ รวมไปถึงนโยบายทางเศรษฐกิจ การพิจารณาถึงประโยชน์ส่วนตัว จึงอาจเป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้ผู้ลงคะแนนมีการเข้าร่วมในการเลือกตั้งเพื่อสนับสนุนนโยบายที่สามารถประโยชน์ให้กับตนเอง

การตัดสินใจ (Decision-Making) ผู้ลงคะแนนมักพิจารณาถึงประโยชน์ส่วนตัวเมื่อต้องตัดสินใจเลือกตั้ง โดยทฤษฎีนี้กล่าวถึงการพิจารณาข้อมูลทางเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายเพื่อเป็นฐานในการตัดสินใจในการลงคะแนน ซึ่งพบว่า การเลือกตั้งเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนที่นำพาประชาชนไปสู่การตัดสินใจที่มีผลต่อตัวเองและสังคม คนที่มีการค้ำึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลสูงมักจะเน้นในการติดตามและเข้าใจคุณสมบัติของผู้สมัครและพรรคการเมืองอย่างละเอียดถี่ถ้วน เปรียบเทียบและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อชีวิตตัวเอง ตลอดจนวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการนำนโยบายต่าง ๆ มาปฏิบัติ การศึกษาของ ดาวนส์ (Downs, 1957) ได้เสนอว่าในกระบวนการตัดสินใจนั้นผู้ออกเสียงจะมีแรงจูงใจมาจากผลประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งมักจะเปรียบเทียบการออกเสียงเป็นการลงทุนว่าผลที่ได้ตอบกลับมาคืออะไร แล้วจึงใจว่าจะเลือกการกระทำที่ให้ผลประโยชน์สูงสุด และงานของ ฟิโอรีน่า (Fiorina, 1976) ซึ่งได้กล่าวถึง แรงจูงใจในการแสดงออก ว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการออกเสียง ดังนั้นการออกเสียงเลือกตั้ง จึงมีพื้นฐานมาจากความสำนึกเชิงเหตุผล รวมไปถึงสอดคล้องกับการศึกษาของ อัจเจินและฟิชไบน์ (Ajzen and Fishbein อ้างถึงใน รังสิมา ศิริรังสี (2529) ที่ได้เสนอทฤษฎีการกระทำที่มีเหตุผล (theory of reasoned action) เพื่ออธิบาย (explain) และทำนาย (predict) พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ในการศึกษาวิจัยการเลือกตั้งประธานาธิบดีอเมริกันในปี ค.ศ. 1976 และการศึกษาวิจัยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอังกฤษในปี ค.ศ. ที่ 1974 ซึ่งการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้รับอิทธิพลอย่างมากจากความเชื่อที่ว่า การเลือกตั้งผู้สมัครคนหนึ่งคนใดโดยเฉพาะเจาะจง จะนำไปสู่นโยบายการปฏิบัติที่แน่นอน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาในประเทศไทย อันได้แก่ การศึกษาของ พงศธร จันทรแก้ว (2535) ที่ได้ อธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในสังคมไทย โดยอาศัยตัวแบบ

(Model) 5 แนวทาง โดยแนวทางหนึ่งก็คือตัวแบบเศรษฐศาสตร์แสดงให้เห็นถึงการตัดสินใจเลือกที่มีเหตุผล และเลือกลงคะแนนเสียงตามผลของการประเมินผลได้ผลเสีย รวมไปถึงการศึกษาของ วิสุทธิ์ โพธิ์แทน (2550) ที่สรุปว่า พฤติกรรมการเลือกตั้งของบุคคลจะเป็นอย่างไรนั้น มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ การที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าตนได้ประโยชน์หรือไม่ มากน้อยแค่ไหน เพราะโดยธรรมชาติของคนแล้ว คนเราถ้าสามารถเลือกได้ แต่ละคนก็จะเลือกในสิ่งที่ตนได้ประโยชน์สูงสุด ตลอดจนงานของ จีรววัฒน์ ศิริพานิชย์ สัญญา เคนาภูมิ และเสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร (2561) ที่สรุปว่า บุคคลย่อมมีเหตุผลในการตัดสินใจทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่งในลักษณะที่จะทำให้ตนได้รับความพอใจสูงสุด ภายใต้ระดับข้อจำกัดหนึ่ง การแสดงพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลจึงตั้งอยู่บนพื้นฐานของการใช้เหตุผลในการตัดสินใจ

ดังนั้นจึงทำให้ผู้ลงคะแนนเสียงเหล่านี้ มักมีการติดตามข่าวสารทางการเมืองอย่างใกล้ชิด การเข้าร่วมฟังการปราศรัยการเลือกตั้ง และการแสดงความคิดเห็นโต้แย้งในช่องทางต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นในสังคมออนไลน์หรือออฟไลน์ ทั้งนี้เพื่อรับข้อมูลที่มีความถูกต้องและครอบคลุมในการวิเคราะห์ เพื่อการตัดสินใจที่ดีที่สุด นอกจากนี้ คนที่มีการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลมักมีนิสัยที่จะติดตาม และตรวจสอบผลการเลือกตั้งมากขึ้น เพื่อทราบถึงผลลัพธ์และมีการมีส่วนร่วมในกระบวนการเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่เป็นที่พึงพอใจ ซึ่งการให้ข้อมูลนี้ต่อไปอาจช่วยสร้างภูมิคุ้มกันที่แข็งแกร่งในการตัดสินใจ ของคนที่มีการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลและเพื่อสังคมที่ยั่งยืนที่มีการเลือกตั้งที่มีประสิทธิภาพ และมีความประชาธิปไตย

จากการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนบุคคลที่มีต่อ พฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมืองเลือกตั้งระหว่างช่วงวัยต่าง ๆ ทั้ง 4 ช่วงวัย ได้แก่ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี พบว่าเจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ และเจเนอเรชันเอกซ์ที่มีการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนบุคคลสูงจะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมตื่นตัวในการเลือกตั้ง สูงกว่า ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ และเจเนอเรชันเอกซ์ เป็นคนในช่วงวัยที่มีอายุมากพอสมควรในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 ซึ่งช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ เกิดและเติบโตท่ามกลางบริบททางสังคมวัฒนธรรมและการเมืองที่มีความเข้มงวด มีระเบียบวินัย มีความเป็นอนุรักษ์นิยมสูง มุ่งเน้นความจงรักภักดีต่อตัวบุคคล ส่วนช่วงวัยเจเนอเรชันเอกซ์ ก็เป็นช่วงวัยที่ได้รับการหล่อหลอมเลี้ยงดูจากเบบี้บูมเมอร์ จึงเป็นผู้ที่ได้รับการหล่อหลอมในเรื่องความเป็นระเบียบวินัย ความเป็นอนุรักษ์นิยมสูง มุ่งเน้นความจงรักภักดีต่อตัวบุคคลไปด้วย (กนกรัตน์ เลิศชูสกุล, 2564)

ดังนั้นจึงอาจส่งผลให้คนใน 2 ช่วงวัยนี้ที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนบุคคลสูง จึงมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรม การตื่นตัวทางการเลือกตั้งสูงตามไปด้วย

ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียง ทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562

จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ประกอบด้วย 1 ปัจจัย ได้แก่ การคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคล โดยมีรายละเอียดดังนี้

การคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคล

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองที่แตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่าคนที่มี การคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลสูง มีแนวโน้มจะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อโทรทัศน์ที่มีความ โนมเอียงสูงกว่ามีการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลต่ำกว่านอกจากนี้ในประเด็นการติดตามติดตาม สื่อออนไลน์ ก็พบว่าคนที่มีการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลสูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อ ออนไลน์ที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่การคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลต่ำกว่า

ดังนั้น จากผลการศึกษา จึงสรุปถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการคำนึงถึงผลประโยชน์ ส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ว่า มีแนวโน้มว่าคนที่มีการคำนึงถึง ผลประโยชน์ส่วนบุคคลสูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่มีการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลต่ำ กว่า

จากผลการศึกษาข้างต้น อาจสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความนิยมต่อพรรค การเมืองกับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ 2 ประเด็นคือ การตระหนักถึงนโยบายที่ส่งเสริมประโยชน์ ส่วนตัว และความสนใจในการแก้ไขปัญหาที่ส่วนตัว ดังนี้

การตระหนักถึงนโยบายที่ส่งเสริมประโยชน์ส่วนตัว บุคคลที่ให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนตัวมีโอกาสมากขึ้นที่จะติดตามนโยบายทางการเมืองที่ส่งเสริมและสนับสนุนประโยชน์ส่วนตัว ทำให้อาจค้นหาข้อมูลจากสื่อที่นำเสนอนโยบายที่ตอบโจทย์และช่วยในการแก้ไขปัญหาที่ส่วนตัว

การสนใจในการแก้ไขปัญหาส่วนตัว คนที่ให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนตัวมักมีความสนใจในการแก้ไขปัญหาที่ส่วนตัวของตน โดยผู้ที่ให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนตัวอาจติดตามสื่อที่นำเสนอโยบายและแนวทางทางการเมืองที่เข้าใจและมีการแก้ไขปัญหาที่เข้ากันกับความสนใจของตนเอง

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยด้านการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ โดยพบว่าผู้มีแนวโน้มที่คนที่มีการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลสูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่มีการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลต่ำ

ในเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลมีต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองเลือกตั้งระหว่างช่วงวัยต่าง ๆ ทั้ง 4 ช่วงวัย ได้แก่ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี พบว่า เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี ที่มีการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลสูง จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่มีการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลต่ำ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการตระหนักถึงนโยบายที่ส่งเสริมประโยชน์ส่วนบุคคล ที่ทำให้ผู้ที่ให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนตัวมีโอกาสในการติดตามนโยบายทางการเมืองจากสื่อของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่ส่งเสริมและสนับสนุนประโยชน์ส่วนบุคคล และสนใจติดตามสื่อที่มุ่งเน้นการนำเสนอข่าวสารในการแก้ไขปัญหาส่วนบุคคล โดยผู้ที่ให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนบุคคลอาจติดตามสื่อที่นำเสนอโยบายและแนวทางทางการเมืองในการเลือกตั้งที่เข้าใจและมีการแก้ไขปัญหาที่เข้ากันกับความสนใจของตน จึงทำให้พบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลมีต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองเลือกตั้งในทุกกลุ่มช่วงวัย

ปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562

จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง มีรายละเอียดดังนี้

การคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม

ดังนั้น จากผลการศึกษา จึงสรุปถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมกับพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ว่า มีแนวโน้มว่าประชาชนที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมสูง จะมีพฤติกรรมเลือกตัวบุคคลสูงกว่าคนที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมต่ำ ส่วนคนที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมต่ำกว่าจะมีพฤติกรรมเลือกทั้งตัวบุคคลและพรรคการเมืองร่วมกันสูงกว่า

จากผลการศึกษาข้างต้น อาจสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคนปัจจัยการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมกับพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ 2 ประเด็นคือ การมุ่งเน้นนโยบายสาธารณะของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และความรู้และการเข้าใจในนโยบาย ดังนี้

การมุ่งเน้นนโยบายสาธารณะของผู้สมัครรับเลือกตั้ง การพิจารณาประโยชน์สาธารณะหมายถึงการสนใจต่อนโยบายที่ส่งผลกระทบต่อส่วนใหญ่ของประชากรและสังคมทั้งหมด โดยคนที่ให้ความสำคัญกับประโยชน์สาธารณะมักจะเลือกตั้งตามนโยบายที่มีผลต่อความเจริญก้าวหน้าหรือพัฒนาของสังคมส่วนรวม ซึ่งในที่นี้หมายถึงชุมชนท้องถิ่นส่วนรวม ซึ่งคนที่มีการคำนึงถึงประโยชน์ต่อส่วนรวมสูง จึงอาจมีการตัดสินใจที่ให้ความสำคัญกับประโยชน์สาธารณะมักจะเลือกตั้งตามนโยบายที่ส่งผลดีต่อสังคมจากผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ เช่น สนับสนุนนโยบายที่ส่งเสริมการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนส่วนรวม จึงทำให้คนเหล่านี้มีแนวโน้มที่มีพฤติกรรมการเลือกตั้งที่นิยมเลือกตัวบุคคลมากกว่าพรรคการเมือง

ความรู้และการเข้าใจในนโยบาย ผู้ที่ให้ความสำคัญกับประโยชน์สาธารณะส่วนรวม มักมีความรู้และการเข้าใจที่เกี่ยวกับนโยบายทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของชุมชนส่วนรวม การที่เข้าใจถึงนโยบายที่มีผลต่อเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองนี้ จะทำให้คนที่ให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนรวมนี้ พยายามหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของนโยบาย ซึ่งอาจส่งผลให้มีพฤติกรรมในการ

ตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความชัดเจนในด้านนโยบายทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของชุมชนท้องถิ่น

ดังนั้น จากการศึกษาข้างต้น จึงพบว่าปัจจัยด้านการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ โดยพบว่ามีความโน้มที่คนที่มีการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมสูง จะมีพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลสูงกว่าคนที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมต่ำ ส่วนคนที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมต่ำกว่าจะมีพฤติกรรมการเลือกทั้งตัวบุคคลและพรรคการเมืองร่วมกันสูงกว่า โดยเมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมีต่อพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งระหว่างช่วงวัยต่าง ๆ ทั้ง 4 ช่วงวัย ได้แก่ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี พบว่า เจเนอเรชันซี ที่มีการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมสูง จะมีความโน้มที่จะมีพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลสูงกว่าคนที่มีการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมต่ำกว่า

ปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ของคนต่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยความสำนึกเชิงเหตุผลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งประกอบด้วย 2 ปัจจัย ได้แก่ การใช้สื่อออนไลน์ และความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มการเมือง โดยมีรายละเอียดดังนี้

การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย

การศึกษานี้ พบว่าประชาชนที่มีการใช้สื่อโซเชียลมีเดียที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมืองเลือกตั้งที่แตกต่างกัน โดยหากพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า คนที่ใช้สื่อโซเชียลมีเดียสูง มีการติดตามการเลือกตั้งจากสื่อต่าง ๆ ติดตามคุณสมบัติของผู้สมัครและพรรคการเมือง แลกเปลี่ยนข่าวสารการเลือกตั้ง เข้าร่วมฟังการปราศรัยการเลือกตั้ง และติดตามและตรวจสอบผลการเลือกตั้งมากกว่าคนที่ใช้สื่อโซเชียลมีเดียต่ำ

การใช้สื่อสังคมโซเชียลมีเดียเป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งในประเทศไทยสามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผลทางวิชาการต่อไปนี้

การเข้าถึงข้อมูลและการสื่อสาร การใช้สื่อสังคมในการเลือกตั้งเป็นกลไกที่ทำให้ผู้ลงคะแนนสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร นโยบายของพรรคการเมือง และประเด็นที่สำคัญในทางการเมือง

และการเลือกตั้งได้อย่างรวดเร็ว (Chan, Chen, & Lee, 2017) การเข้าถึงข้อมูลที่มีคุณภาพสูงและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสามารถกระตุ้นการเข้าร่วมในการเลือกตั้ง การศึกษาของ อภิชาติ สถิตนิรมัย และคณะ (2556) ที่ศึกษาถึงภูมิทัศน์ทางการเมืองไทย พบว่าการใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการรับข่าวสารและแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในปัจจุบันที่มีความหลากหลายมากขึ้น และสามารถตอบโต้กันได้อย่างทันทีทันใด นำไปสู่การแสดงออกทางการเมืองที่ฉับพลัน เช่น แพลตฟอร์มหรือชุมชนออนไลน์ทางการเมืองในเฟซบุ๊ก (Facebook) และทวิตเตอร์ (Twitter) โดยสื่อเหล่านี้ ได้หล่อหลอมความคิดทางการเมืองและบุคลิกภาพของคนรุ่นใหม่ในการแสดงออกทางสังคมและการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปจากคนรุ่นก่อนหน้า ซึ่งทำให้พฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้คนเปลี่ยนไป ผู้ที่เห็นว่ามีอิทธิพลของการใช้สื่อโซเชียลมีเดียสูงก็จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่า ผู้ที่เห็นว่ามีอิทธิพลของการใช้สื่อโซเชียลมีเดียมีต่ำกว่า

การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการเลือกตั้ง การใช้สื่อสังคมมีบทบาทในการสร้างมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง การสื่อสารทางออนไลน์ผ่านสื่อสังคมช่วยเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจในการเลือกตั้งต่อผู้ลงคะแนนเสียง และมีบทบาทในการกระตุ้นการสนับสนุนจากกลุ่มผู้ลงคะแนน ทำให้ผู้ลงคะแนนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนหรือต่อต้านผู้สมัคร หรือแม้แต่การแสดงออกถึงจุดยืนทางการเมือง และพฤติกรรมการเลือกตั้ง

สำหรับการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการใช้สื่อโซเชียลมีเดียที่มีต่อพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมืองเลือกตั้งระหว่างช่วงวัยต่าง ๆ ทั้ง 4 ช่วงวัย ได้แก่ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี พบว่าเจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ และเจเนอเรชันซี ที่มีการใช้สื่อโซเชียลมีเดียที่สูง จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่า ซึ่งอาจเป็นเพราะลักษณะบุคลิกภาพและโลกทัศน์ของคนในช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ที่เป็นผู้ที่มีอายุค่อนข้างมาก เกิดและเติบโตในช่วงที่เทคโนโลยียังไม่เจริญก้าวหน้า ทำให้ผู้ที่มีโอกาสได้เข้าถึงเทคโนโลยีได้มากกว่า ก็จะมีพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมืองเลือกตั้งสูงกว่า ส่วนคนในช่วงวัยเจเนอเรชันซี ซึ่งเป็นผู้ที่เกิดและเติบโตในบริบททางสังคมที่มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีการสื่อสารที่เจริญก้าวหน้าและทันสมัย คนกลุ่มช่วงวัยนี้ หากมีการใช้สื่อโซเชียลมีเดียสูงก็จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมืองสูงตามไปด้วย

ความขัดแย้งทางการเมืองของกลุ่มการเมือง

การศึกษานี้ พบว่าประชาชนที่เห็นถึงอิทธิพลของความขัดแย้งทางการเมืองของกลุ่มการเมืองแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมืองเลือกตั้งที่แตกต่างกัน โดยหากพิจารณาในประเด็นย่อย

พบว่า คนที่เห็นถึงอิทธิพลของความขัดแย้งทางการเมืองของกลุ่มการเมืองว่ามีสูง มีแนวโน้มที่จะมีการติดตามการเลือกตั้งจากสื่อต่าง ๆ ติดตามคุณสมบัติของผู้สมัครและพรรคการเมือง แลกเปลี่ยนข่าวสารการเลือกตั้ง เข้าร่วมฟังการปราศรัยการเลือกตั้ง การแสดงความคิดเห็นโต้แย้งและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และติดตามและตรวจสอบผลการเลือกตั้งมากกว่าคนที่เห็นถึงอิทธิพลของความขัดแย้งทางการเมืองของกลุ่มการเมืองคนที่เห็นถึงอิทธิพลของความขัดแย้งทางการเมืองของกลุ่มการเมืองว่ามีต่ำ

ทั้งนี้ การขัดแย้งทางการเมืองของกลุ่มการเมืองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจในการเลือกตั้งในประเทศไทยสามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผลทางวิชาการต่อไปนี้

ความขัดแย้งทางการเมืองทำให้เกิดการแบ่งแยกกลุ่มเพื่อสนับสนุนและต่อต้าน อธิบายเพิ่มเติม โดยความขัดแย้งทางการเมือง อาจส่งผลต่อการตัดสินใจของบุคคลในการเข้าร่วมในกิจกรรมการเลือกตั้ง (Wong, 2022) เนื่องจากมีการรับรู้ถึงการขัดแย้งทางการเมือง และยังเป็นการแบ่งแยกกลุ่มทางการเมือง ซึ่งการแบ่งแยกกลุ่มทางการเมืองนี้ ยังเป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการเข้าร่วมการเลือกตั้งเพื่อสนับสนุนกลุ่มที่ตนเองสนับสนุน หรือต่อต้านกลุ่มที่ตนเองไม่เห็นด้วย ซึ่งจะทำให้ทำให้ผู้ลงคะแนนรู้สึกถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งเพื่อให้การตัดสินใจของตนเองมีอิทธิพลในการแก้ไขปัญหาหรือทำให้กลุ่มการเลือกที่ตนสนับสนุนเป็นผู้ชนะการเลือกตั้ง

การเชื่อมโยงทางสังคมและสร้างความสัมพันธ์ภายในกลุ่มการเมืองฝ่ายเดียวกัน การขัดแย้งทางการเมืองมีผลต่อความเชื่อมโยงทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งสามารถเป็นกลไกช่วยเสริมความเชื่อมโยงทางสังคมในกลุ่มที่เป็นฝ่ายเดียวกันให้เกิดความแข็งแกร่ง หรือสนับสนุนพรรคการเมืองหรือผู้สมัครที่ตนสนับสนุน การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งอาจเป็นทางเลือกที่ผู้ลงคะแนนพิจารณาเพื่อสร้างและรักษาความสัมพันธ์ทางการเมืองที่มีผลต่อกลุ่ม (Jayasuriya & Rodan, 2007) โดยในบริบทของภูมิทัศน์ทางการเมืองในประเทศไทยในช่วง 20 ปี พบว่ามีปรากฏการณ์ของความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มการเมืองหลักที่เป็นตัวแทนของประชาชน 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเสื้อเหลืองและกลุ่มเสื้อแดง โดยกลุ่มเสื้อแดงหรือชนชั้นกลางระดับล่าง ที่ต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยปกป้องกติกาการเมืองแบบเลือกตั้ง ที่เน้นอำนาจและความชอบธรรมจากการเลือกตั้ง ในขณะที่การต่อสู้ของกลุ่มเสื้อเหลือง หรือชนชั้นกลางเก่า เป็นการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยแบบตรวจสอบและมีส่วนร่วม โดยสนับสนุนการถ่วงดุลอำนาจนอกระบบรัฐสภาเพื่อถ่วงดุลกับระบบรัฐสภา ซึ่งต่างฝ่าย ต่างก็พยายามช่วงชิงพื้นที่และสร้างพื้นที่ร่วมกันภายในกลุ่ม และพยายามชี้นำพฤติกรรมเลือกตั้งของผู้สนับสนุนภายในกลุ่มให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อเอาชนะการเลือกตั้ง

ต่ออีกฝ่าย ซึ่งทำให้พฤติกรรมกาเลือกตั้งของผู้คนขึ้นอยู่กับความขัดแย้งทางการเมือง กล่าวคือ ผู้ที่เห็นว่าอิทธิพลของความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มการเมืองต่าง ๆ มีสูงก็จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมกาตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าผู้ที่เห็นว่าอิทธิพลของความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มการเมืองต่าง ๆ มีต่ำกว่า

ในประเด็นการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการใช้สื่อโซเชียลมีเดียที่มีต่อพฤติกรรมกาตื่นตัวทางการเมืองการเลือกตั้งระหว่างช่วงวัยต่าง ๆ ทั้ง 4 ช่วงวัย ได้แก่ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี พบว่าเจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี ที่เห็นถึงความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มต่าง ๆ แตกต่างกัน จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมตื่นตัวในการเลือกตั้งที่แตกต่างกันด้วย โดยผู้ที่เห็นถึงความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ก็พบว่าแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าซึ่งพบว่าคนทุกช่วงวัย ได้ผ่านประสบการณ์ในช่วงภูมิภาคที่นครทางการเมืองที่ปรากฏความขัดแย้งระหว่างกลุ่มการเมืองต่าง ๆ ในช่วงประมาณปี พ.ศ. 2547 จนถึงช่วงของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 โดยแม้จะประสบกับเหตุการณ์ดังกล่าวในช่วงเวลาที่อายุแตกต่างกัน แต่ทุกช่วงวัยก็สามารถรับรู้ถึงความขัดแย้งทางการเมืองอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งความขัดแย้งทางการเมืองนี้อาจส่งผลทำให้เกิดการแบ่งแยกกลุ่มเพื่อสนับสนุนและต่อต้าน รวมทั้งการเชื่อมโยงทางสังคมและสร้างความสัมพันธ์ภายในกลุ่มที่มีอุดมการณ์หรือความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น จึงพบว่าทุกช่วงวัยที่เห็นถึงความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มต่าง ๆ แตกต่างกัน จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมตื่นตัวในการเลือกตั้งที่แตกต่างกันด้วย

ปัจจัยด้านภูมิภาคทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกาติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562

จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านภูมิภาคทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกาติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ประกอบด้วย 2 ปัจจัย ได้แก่ การคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลและการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคล โดยมีรายละเอียดดังนี้

การใช้สื่อออนไลน์

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีการใช้สื่อออนไลน์ที่แตกต่างกันมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมกาติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองที่แตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่าคนที่มีการใช้สื่อออนไลน์สูง มีแนวโน้มจะมีพฤติกรรมกาติดตามสื่อโทรทัศน์ที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่มีการใช้สื่อ

ออนไลน์ต่ำกว่านอกจากนี้ประเด็นการติดตามติดตามสื่อออนไลน์ ก็พบว่าคนที่มีการใช้สื่อออนไลน์สูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อออนไลน์ที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่มีการใช้สื่อออนไลน์ต่ำกว่า

ดังนั้น จากผลการศึกษา จึงสรุปถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการใช้สื่อออนไลน์กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ว่า มีแนวโน้มว่าคนที่มีการใช้สื่อออนไลน์สูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่มีการใช้สื่อออนไลน์ต่ำกว่า

จากผลการศึกษาข้างต้น อาจสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อออนไลน์กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ 2 ประเด็นคือ ความคิดเห็นทางการเมืองที่หลากหลายบนสื่อออนไลน์ และการเชื่อมโยงกับแนวคิดทางการเมืองทางสังคม ดังนี้

ความคิดเห็นทางการเมืองที่หลากหลายบนสื่อออนไลน์ บาร์นิจ (Barnidge, 2015) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “ข่าวและความขัดแย้งทางการเมืองเกี่ยวกับไซเชียมลิตี” โดยพบว่า มีแนวโน้มที่ลักษณะของการนำเสนอข่าวสารบนโลกออนไลน์มีความสัมพันธ์กับการติดตามข่าวสารทางการเมือง เนื่องจากบทบาทของสื่อออนไลน์ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองและพัฒนาศักยภาพในการติดตามข่าวสาร ทำให้ผู้ใช้สื่อออนไลน์ได้รับข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นทางการเมืองที่หลากหลาย จึงมีแนวโน้มที่ผู้ที่ใช้งานสื่อออนไลน์สูง จะติดตามสื่อที่หลากหลาย ทั้งสื่อที่เป็นสื่อหลักทั่วไป และสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง สอดคล้องกับการศึกษานี้ ที่พบว่ามีแนวโน้มว่าคนที่มีการใช้สื่อออนไลน์สูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่มีการใช้สื่อออนไลน์ต่ำกว่า โดยพบว่ามีการติดตามผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองผ่านช่องวอยซ์ทีวี ช่องเนชั่น ช่องเอ็นบีที ช่องเอเอสทีวี ช่องดีทีวี และช่องทีเอ็นเอ็น ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังมีการติดตามสื่อออนไลน์ที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง พบว่ามีการติดตามสื่อออนไลน์ที่สนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มากที่สุด รองลงมาคือติดตามสื่อต่อต้านการรัฐประหารและการปฏิรูปองค์กรทหาร สื่อต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน สื่อสนับสนุนการปฏิรูปสถาบันสื่อสนับสนุนการดำรงอยู่ของสถาบัน และสื่อสนับสนุน พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ตามลำดับ

การเชื่อมโยงกับแนวคิดทางสังคมและการเมือง อิทธิพลของสื่อออนไลน์ อาจส่งผลต่อการเชื่อมโยงกับแนวคิดทางสังคมการเมืองของคนในสังคมอย่างกว้างขวาง บุคคลที่ใช้สื่อออนไลน์สูง มี

โอกาสมากขึ้นที่จะพบปะ ติดตาม และเชื่อมโยงกับสื่อที่มีเนื้อหาทางการเมืองและมุมมองที่เข้ากันกับทัศนคติของตนเอง จากการศึกษาของ สไตลิตซ์ และ ดังซวน (Stieglitz และ Dang-Xuan, 2012) ได้นำเสนอกรอบในการวิเคราะห์สื่อออนไลน์หรือโซเชียลมีเดียในบริบททางการเมือง โดยเสนอว่าสื่อออนไลน์ โดยเฉพาะแพลตฟอร์มทวิตเตอร์ และเฟซบุ๊ก มีความสำคัญต่อการเพิ่มการมีส่วนร่วมทางการเมือง เนื่องจากสื่อออนไลน์เหล่านี้เปิดโอกาสให้ผู้ใช้สื่อออนไลน์ได้แสดงความคิดเห็นหรือเผยแพร่ความคิดเห็นทางการเมืองและเข้าสู่การสนทนาโดยตรงกับคนอื่น ๆ ได้ สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า มีแนวโน้มที่สื่อออนไลน์จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในเขตภาคเหนือ โดยผู้ใช้สื่อออนไลน์สูง มีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดการเชื่อมโยงแนวคิดทางสังคมและการเมืองที่ตรงกัน เกิดเป็นชุมชนทางการเมือง รวมตัวกันติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองที่มีมุมมองที่สอดคล้องกับมุมมองทางการเมืองของตนเอง ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยด้านการใช้สื่อออนไลน์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ โดยพบว่ามีแนวโน้มที่คนที่มีการใช้สื่อออนไลน์สูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่มีการใช้สื่อออนไลน์ต่ำ

เมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการใช้สื่อออนไลน์มีต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงในการเลือกตั้งระหว่างช่วงวัยต่าง ๆ ทั้ง 4 ช่วงวัย ได้แก่ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี พบว่า เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี ที่มีการใช้สื่อออนไลน์สูง จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่มีการใช้สื่อออนไลน์ต่ำ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า ความคิดเห็นทางการเมืองที่หลากหลายบนสื่อออนไลน์ ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองและพัฒนาศักยภาพในการติดตามข่าวสาร ทำให้ผู้ใช้สื่อออนไลน์สูง จะติดตามสื่อที่หลากหลาย ทั้งสื่อที่เป็นสื่อหลักทั่วไป และสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง การเชื่อมโยงกับแนวคิดทางสังคมและการเมือง อิทธิพลของสื่อออนไลน์ โดยคนที่ใช้สื่อออนไลน์สูง มีโอกาสมากขึ้นที่จะพบปะ ติดตาม และเชื่อมโยงกับสื่อที่มีเนื้อหาทางการเมืองและมุมมองที่เข้ากันกับทัศนคติของตนเอง จึงอาจมีแนวโน้มว่า คนที่มีการใช้สื่อออนไลน์สูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่มีการใช้สื่อออนไลน์ต่ำกว่าในทุกช่วงวัย

ความขัดแย้งทางการเมือง

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่เห็นถึงความขัดแย้งทางการเมืองที่แตกต่างกันมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองที่แตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่าคนที่เห็นถึงความขัดแย้งทางการเมืองสูง มีแนวโน้มจะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อโทรทัศน์ที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่เห็นถึงความขัดแย้งทางการเมืองต่ำกว่านอกจากนี้ในประเด็นการติดตามติดตามสื่อออนไลน์ก็พบว่าคนที่เห็นถึงความขัดแย้งทางการเมืองสูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อออนไลน์ที่เห็นถึงความขัดแย้งทางการเมืองต่ำกว่า

ดังนั้น จากผลการศึกษา จึงสรุปถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความขัดแย้งทางการเมืองกับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ว่า มีแนวโน้มว่าคนที่เห็นถึงความขัดแย้งทางการเมืองสูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่เห็นถึงความขัดแย้งทางการเมืองต่ำกว่า

จากผลการศึกษาข้างต้น อาจสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคนปัจจัยความขัดแย้งทางการเมืองกับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ 2 ประเด็นคือ การแยกแยะข้อมูลทางการเมือง และการแสดงทัศนคติทางการเมืองผ่านสื่อ ดังนี้

การแยกแยะข้อมูลทางการเมือง ความขัดแย้งทางการเมืองอาจทำให้บุคคลต้องการเข้าใจมุมมองและเหตุผลทางการเมืองของกลุ่มตนเองมากขึ้น ทำให้อาจเลือกติดตามสื่อที่สนับสนุนและอธิบายเหตุผลทางการเมืองของกลุ่มนั้น ๆ เพื่อรับข้อมูลที่สอดคล้องกับทัศนคติของตน ซึ่งในช่วงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ปราชญ์ร่องรอยของความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มการเมืองต่าง ๆ นับตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2547 ที่เริ่มต้นจากการชุมนุมทางการเมืองและตามมาด้วยการชุมนุมทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) หรือที่เรียกว่า “เสื้อเหลือง” ในปี พ.ศ. 2549 เพื่อกดดันให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จนกระทั่งรัฐประหาร ในปี พ.ศ. 2549 นำโดยพล.อ.สนธิ บุญรัตกสิน และตามมาด้วยการยุบพรรคพลังประชาชนในปี พ.ศ. 2551 ทำให้เกิดกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หรือที่เรียกว่า “เสื้อแดง” ซึ่งสนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ต่อมามีการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2554 นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้รับเลือกเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้มีการผลักดันร่างกฎหมาย

นิรโทษกรรมถูกต้องอย่างรุนแรงจากพรรคฝ่ายค้าน นำโดยพรรคประชาธิปัตย์ และเกิดกลุ่ม คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยให้สมบูรณ์ อันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ในปีพ.ศ. 2556 ในช่วงเวลาดังกล่าวสังคมไทยปรากฏภาพ ของการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ทางด้านสื่อ โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ ซึ่งได้รับการเพิ่มช่องสัญญาณการ ออกอากาศแบบดิจิทัล และมีช่องสัญญาณดิจิทัลที่มุ่งเน้นนำเสนอข่าวสารทางการเมืองเป็นจำนวนมาก เกิดขึ้น และหลายช่องสัญญาณก็ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าสนับสนุนกลุ่มการเมืองต่าง ๆ วอยซ์ทีวี สนับสนุนกลุ่มเสื้อแดง ช่องเนชั่น สนับสนุนฝ่าย กปปส. ช่องเอ็นบีที หรือช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ เดิม (เปลี่ยนปี 2551) ที่พนักงานมาจากไอทีวี สนับสนุนกลุ่มเสื้อแดง ช่องเอเชียทีวี (Asia Satellite TV) สนับสนุนกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (เสื้อเหลือง) ช่องดีทีวี สนับสนุนฝ่าย กปปส. ช่องบลูสกาย สนับสนุนพรรคประชาธิปัตย์ และช่องทีเอ็นเอ็น ซึ่งเป็ฯของทรู เป็นต้น

การแสดงทัศนคติทางการเมืองผ่านสื่อ ความขัดแย้งทางการเมืองสามารถเป็นที่มาของการ แสดงทัศนคติทางการเมืองผ่านสื่อ บุคคลที่อยู่ในกลุ่มการเมืองที่มีการทะเลาะวิวาทอาจเลือกติดตาม และรับข้อมูลจากสื่อที่สนับสนุนทัศนคติและมุมมองของกลุ่มนั้น ในสังคมไทย จากความขัดแย้งทาง การเมืองของกลุ่มการเมืองต่าง ๆ นับตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2547 มาจนถึงช่วงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 นอกจากสื่อโทรทัศน์จะถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าสนับสนุนกลุ่ม การเมืองต่าง ๆ อันเนื่องมาจากที่มีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดในการให้บริการออกอากาศในระบบ ดิจิทัล โดยมีช่องรายการที่หลากหลายและหลายช่องก็ถูกวิจารณ์ว่าสนับสนุนหรือเป็นเครื่องมือของ กลุ่มการเมืองต่าง ๆ ที่ขัดแย้งกันแล้ว สื่อออนไลน์ก็ได้รับการพัฒนาและได้รับความนิยมเช่นกันอัน เนื่องมาจาก การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ลักษณะของการสื่อสารของ สื่อออนไลน์ที่เป็นไปแบบสองทาง ทุกคนสามารถนำเข้าสู่ข้อมูลและโต้ตอบกันได้ทันที ทำให้พื้นที่ของการ ตอบโต้ความคิดทางการเมืองส่วนหนึ่ง ได้อาศัยช่องทางสื่อออนไลน์ในการแสดงความคิดเห็น โดย ชุมชนออนไลน์ในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในยุคเริ่มแรกก็คือ ห้องสนทนาราชดำเนิน ของ เว็บไซต์พันทิพ และต่อมาก็เป็นการแสดงความคิดเห็นโต้ตอบทางการเมืองผ่านแพลตฟอร์มที่มีบริการ ครอบคลุมในระดับโลก อันได้แก่ เฟซบุ๊ก ไลน์ ยูทูป ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม เป็นต้น ทำให้เกิด ช่องทางจากสื่อออนไลน์ที่มีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนกลุ่มการเมืองต่าง ๆ โดยเฉพาะ โดยในช่วง เวลาดังกล่าวอาจจำแนกได้เป็น กลุ่มสนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร กลุ่มสนับสนุนพล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา กลุ่มต่อต้านการรัฐประหารและการปฏิรูปองค์กรทหาร กลุ่มต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน กลุ่มสนับสนุนการดำรงอยู่ของสถาบัน กลุ่มสนับสนุนการปฏิรูปสถาบัน ความขัดแย้งทางการเมือง มี

แนวโน้มที่จะก่อให้เกิดความขัดแย้งในอุดมการณ์ทางการเมือง จึงเกิดความต้องการในการค้นหา ติดตามข้อมูลข่าวสารจากสื่อที่นำเสนอข้อมูลที่ตรงกับมุมมองและความคิดของตนเอง ซึ่งก็มักจะเป็นสื่อที่เป็นตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์ หรือกลุ่มอิทธิพลที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการสนับสนุนพรรคหรือบุคคล หรืออุดมการณ์ทางการเมืองของตน โดยมีผู้ใช้ช่องทางสื่อออนไลน์เหล่านี้ ในการการแสดงทัศนคติทางการเมืองของตนเพื่อสนับสนุนกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ ที่มีความขัดแย้ง แตกต่างในด้านอุดมการณ์ทางการเมืองในช่วงเวลาก่อนและระหว่างการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยด้านความขัดแย้งทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ โดยพบว่าแนวโน้มที่คนที่เห็นถึงความขัดแย้งทางการเมืองสูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่เห็นถึงความขัดแย้งทางการเมืองต่ำ

นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความขัดแย้งทางการเมืองมีต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองเลือกตั้งระหว่างช่วงวัยต่าง ๆ ทั้ง 4 ช่วงวัย ได้แก่ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี พบว่า เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย ที่เห็นถึงความขัดแย้งทางการเมืองสูง จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่เห็นถึงความขัดแย้งทางการเมืองต่ำ การแยกแยะข้อมูลทางการเมือง ความขัดแย้งทางการเมืองอาจทำให้บุคคลต้องการเข้าใจมุมมองและเหตุผลทางการเมืองของกลุ่มตนเองมากขึ้น ทำให้อาจเลือกติดตามสื่อที่สนับสนุนและอธิบายเหตุผลทางการเมืองของกลุ่มนั้น ๆ ส่วนการแสดงทัศนคติทางการเมืองผ่านสื่อบุคคลที่อยู่ในกลุ่มการเมืองที่มีการทะเลาะวิวาทอาจเลือกติดตามและรับข้อมูลจากสื่อที่สนับสนุนทัศนคติและมุมมองของกลุ่มนั้น นับตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2547 มาจนถึงช่วงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 นอกจากนี้สื่อโทรทัศน์จะถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าสนับสนุนกลุ่มการเมืองต่าง ๆ อันเนื่องมาจากที่มีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดในการให้บริการออกอากาศในระบบดิจิทัล โดยมีช่องรายการที่หลากหลายและหลายช่องก็ถูกวิจารณ์ว่าสนับสนุนหรือเป็นเครื่องมือของกลุ่มการเมืองต่าง ๆ ที่ขัดแย้งกัน ทำให้มีแนวโน้มที่ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย ที่เห็นถึงความขัดแย้งทางการเมืองสูง จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่เห็นถึงความขัดแย้งทางการเมืองต่ำ

รัฐประหารและความชะงักงันทางการเมือง

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่เห็นถึงปัญหาจากการรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองแตกต่างกันมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองที่ต่างกัน จากการศึกษาพบว่าคนที่เห็นถึงปัญหาจากการรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองสูง มีแนวโน้มจะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อโทรทัศน์ที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่เห็นถึงปัญหาจากการรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองต่ำกว่านอกจากนี้ในประเด็นการติดตามติดตามสื่อออนไลน์ ก็พบว่าคนที่เห็นถึงปัญหาจากการรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองสูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อออนไลน์ที่เห็นถึงปัญหาจากการรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองต่ำกว่า

ดังนั้น จากผลการศึกษา จึงสรุปถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองกับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ว่า มีแนวโน้มว่าคนที่เห็นถึงปัญหาจากการรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองสูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่เห็นถึงปัญหาจากการรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองต่ำกว่า

จากผลการศึกษาข้างต้น อาจสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองกับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ ประเด็นความต้องการในการแสดงออกถึงการยอมรับหรือปฏิเสธการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ดังนี้

ความต้องการในการแสดงออกถึงการยอมรับหรือปฏิเสธการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 หลังจากเหตุการณ์สลายการชุมนุมในปี พ.ศ. 2553 มีการยุบสภาและมีการจัดการเลือกตั้งใหม่ โดยพรรคเพื่อไทยได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง จึงเกิดความขัดแย้งทางการเมืองในรอบใหม่ โดยรัฐบาลของ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้เสนอร่าง พระราชบัญญัตินิรโทษกรรม ซึ่งถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าผูกผันกันเพื่อช่วยเหลือพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรีให้กลับเข้าประเทศ และมีการชุมนุมคัดค้านนำโดยนายสุเทพ เทือกสุบรรณและแกนนำกลุ่ม กปปส. จนกระทั่งเกิดการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2557 นำโดย พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้นำคณะรักษาความสงบแห่งชาติ(คสช.) ภายใต้บริบททางการเมือง บริบททางความคิดหรืออุดมการณ์ และบริบททางสังคม มีลักษณะของขั้วทาง

การเมืองบ่งออกเป็น 2 ข้ออย่างชัดเจน การรัฐประหารในปี พ.ศ. 2557 นั้น ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่ามีการควบคุมจัดการกลุ่มการเมืองฝ่ายตรงกันข้ามอย่างเข้มงวด เช่นการมีประกาศฉุกเฉิน การประกาศใช้มาตรา 44 และการควบคุมองค์กรทางการเมืองอย่างเข้มข้น โดยไม่มีกลไกของการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยมาเป็นเวลา 8 ปี นับตั้งแต่การเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2554 ทำให้ช่วงเวลานั้นเกิดความชะงักงันทางการเมืองและการเลือกตั้งเป็นเวลานาน จนกระทั่งมีการเลือกตั้งทั่วไปในปี พ.ศ. 2562 ซึ่งจากผลของการศึกษาพบว่า มีแนวโน้มที่ผู้ที่เห็นถึงปัญหาจากการรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองสูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่เห็นถึงปัญหาจากการรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองต่ำกว่า เนื่องจากแรงกดดันจากการรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองเพื่อแสดงออกถึงความต้องการและจุดยืนของตนต่อการยอมรับหรือปฏิเสธรัฐประหาร

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยด้านรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ โดยพบว่าแนวโน้มที่คนที่เห็นถึงปัญหาจากการรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองสูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่เห็นถึงปัญหาจากการรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองต่ำ

นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองมีต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองเลือกตั้งระหว่างช่วงวัยต่าง ๆ ทั้ง 4 ช่วงวัย ได้แก่ เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอกซ์ เจเนอเรชั่นวาย และเจเนอเรชั่นซี พบว่า เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอกซ์ และเจเนอเรชั่นวาย ที่เห็นถึงปัญหาจากการรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองสูง จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่เห็นถึงปัญหาจากการรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าความต้องการในการแสดงออกถึงการยอมรับหรือปฏิเสธการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 การซึ่งเป็นารรัฐประหาร ที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่ามีการควบคุมจัดการกลุ่มการเมืองฝ่ายตรงกันข้ามอย่างเข้มงวด และที่สำคัญคือทำให้เกิดความชะงักงันทางการเมืองโดยไม่มีเลือกตั้งมาเป็นเวลา 8 ปี จึงทำให้เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอกซ์ และเจเนอเรชั่นวาย ที่มีแนวโน้มที่ผู้ที่เห็นถึงปัญหาจากการรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองสูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทาง

การเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่เห็นถึงปัญหาจากการรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองต่ำกว่า เนื่องมาจากแรงกดดันจากการรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองเพื่อแสดงออกถึงความต้องการและจุดยืนของตนต่อการยอมรับหรือปฏิเสธรัฐประหาร

กติกากการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่เห็นถึงข้อจำกัดของกติกากการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่แตกต่างกันมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองที่ต่างกัน จากการศึกษาพบว่าคนที่เห็นถึงข้อจำกัดของกติกากการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่สูง มีแนวโน้มจะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อโทรทัศน์ที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่เห็นถึงข้อจำกัดของกติกากการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ต่ำกว่า นอกจากนี้ในประเด็นการติดตามติดตามสื่อออนไลน์ ก็พบว่าคนที่เห็นถึงข้อจำกัดของกติกากการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่สูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อออนไลน์ที่เห็นถึงข้อจำกัดของกติกากการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ต่ำกว่า

ดังนั้น จากผลการศึกษา จึงสรุปถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านกติกากการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ว่ามีแนวโน้มว่าคนที่เห็นถึงข้อจำกัดของกติกากการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่สูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่เห็นถึงข้อจำกัดของกติกากการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ต่ำกว่า

จากผลการศึกษาข้างต้น อาจสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านกติกากการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ ได้ในประเด็นคือ การแยกแยะข้อมูลทางการเมือง และการแสดงทัศนคติทางการเมืองผ่านสื่อ ดังนี้

รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ 3 ฉบับ ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง พรรคการเมือง และการเลือกตั้ง มีรายละเอียดในการปรับเปลี่ยนแนวทางกติกาก และระเบียบของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในมิติการได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกติกากของหลักการเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสม หลายประการ เช่น หลักคิตรบบการ

เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะนำคะแนนเลือกตั้งของประชาชนให้มีความหมายและไม่สูญเปล่า การพิจารณาคำนวณจำนวนที่นั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองโดยนำจำนวนที่นั่งของพรรคการเมืองแบบแบ่งเขตมาหักลบกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงได้จากบัญชีรายชื่อเพื่อเปิดโอกาสให้พรรคเล็กได้มีที่นั่งมากขึ้นและในความหมายอีกทางหนึ่งคือป้องกันไม่ให้พรรคการเมืองใหญ่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากจนเกินไป รวมไปถึงการปรับเปลี่ยนให้บัตรเลือกตั้งเป็นบัตรใบเดียวแทนบัตร 2 ใบ การปรับเปลี่ยนแนวทาง กติกา และระเบียบของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในมติการได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกติกาของหลักการเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสมเช่นนี้ จึงอาจเป็นไปได้ว่าทำให้ผู้คนในสังคมที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ทั้งฝ่ายที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย พยายามติดตามสื่อทั้งสื่อโทรทัศน์และสื่อออนไลน์เพื่อหาข้อมูล หรือสนับสนุนความคิดที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของตน และแสดงออกในการวิพากษ์วิจารณ์ซึ่งความเห็นด้วยและเห็นต่างต่อเนื้อหาของกติกาการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ปี พ.ศ. 2560 โดยการศึกษานี้ พบว่าปัจจัยด้านกติกาการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ในภาคเหนือ โดยมีแนวโน้มที่คนที่จะเห็นถึงข้อจำกัดของกติกาการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่สูง จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 สูงกว่าคนที่เห็นถึงข้อจำกัดของกติกาการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ต่ำ

นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเห็นถึงข้อจำกัดของกติกาการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีต่อพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองระหว่างช่วงวัยต่าง ๆ ทั้ง 4 ช่วงวัย ได้แก่ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี พบว่า เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ และเจเนอเรชันวาย ที่เห็นถึงปัญหาจากการรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองสูง จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่เห็นถึงปัญหาจากการรัฐประหารและความชะงักงันทางการเมืองต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ 3 ฉบับ ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง พรรคการเมือง และการเลือกตั้ง มีรายละเอียดในการปรับเปลี่ยนแนวทาง กติกา และระเบียบของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในมติการได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกติกาของหลักการเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสม หลายประการ การปรับเปลี่ยนแนวทาง กติกา และระเบียบของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในมติการได้มาซึ่ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกติกากลางหลักการเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสมเช่นนี้ จึงอาจเป็นไปได้ว่าทำให้ผู้คนในสังคมที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ทั้งฝ่ายที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย พยายามติดตามสื่อทั้งสื่อโทรทัศน์และสื่อออนไลน์เพื่อหาข้อมูล หรือสนับสนุนความคิดที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของตน และแสดงออกในการวิพากษ์วิจารณ์ซึ่งความเห็นด้วยและเห็นต่างต่อเนื้อหาของกติกากเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ปี พ.ศ. 2560 จึงอาจส่งผลให้เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอกซ์ และเจเนอเรชั่นวายที่เห็นถึงข้อจำกัดของกติกากเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงในการเลือกตั้ง

ตาราง 69 สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งจำแนกตามช่วงวัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	พฤติกรรมการเลือกตั้ง	ช่วงวัย	การอธิบาย
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม			
พื้นที่	พฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมือง	เบบี้บูมเมอร์	ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ที่อยู่ในเมืองมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่อยู่ในชนบท
	พฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง	เจเนอเรชั่นวาย	ช่วงวัยเจเนอเรชั่นวายที่อยู่ในเมือง มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่อยู่ในชนบท
	พฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง	เจเนอเรชั่นวาย	ช่วงวัยเจเนอเรชั่นวายที่อยู่ในเขตชนบท มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลสูงกว่าคนที่อยู่ในเมือง ส่วนช่วงวัยเจเนอเรชั่นวายที่อยู่ในเขตเมือง มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเลือกทั้งตัวบุคคลและพรรคการเมืองร่วมกันสูงกว่าคนที่อยู่ในเขตชนบท
ระดับการศึกษา	พฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมือง	เบบี้บูมเมอร์	ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี
		เจเนอเรชั่นเอกซ์	เจเนอเรชั่นเอกซ์ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี
		เจเนอเรชั่นซี	ช่วงวัยเจเนอเรชั่นซีที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป
	พฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง	เจเนอเรชั่นเอกซ์	ช่วงวัยเจเนอเรชั่นเอกซ์ที่มีการศึกษาระดับสูง มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า
		เจเนอเรชั่นวาย	ช่วงวัยเจเนอเรชั่นวายที่มีการศึกษาระดับสูง มีแนวโน้ม

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	พฤติกรรมกร เลือกตั้ง	ช่วงวัย	การอธิบาย
			ที่จะมีพฤติกรรมกรติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูง กว่าคนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า
	พฤติกรรมกรเลือกตัว บุคคลหรือพรรค การเมือง	เบบี้บูมเมอร์	ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่า มี แนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมกรเลือกตัวบุคคลสูงกว่าคนที่ มีการศึกษาในระดับสูง ส่วนช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ที่มี การศึกษาในระดับสูง มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเลือก ทั้งตัวบุคคลและพรรคการเมืองร่วมกันสูงกว่าคนที่ มีการศึกษาในระดับต่ำกว่า
		เจนเอเรชั่นวาย	ช่วงวัยเจนเอเรชั่นวายที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่า มี แนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมกรเลือกตัวบุคคลสูงกว่าคนที่ มีการศึกษาในระดับสูง ส่วนช่วงวัยเจนเอเรชั่นวายที่มี การศึกษาในระดับสูง มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเลือก ทั้งตัวบุคคลและพรรคการเมืองร่วมกันสูงกว่าคนที่ มีการศึกษาในระดับต่ำกว่า
รายได้	พฤติกรรมกรตื่นตัว ทางการเมือง	เจนเอเรชั่นเอกซ์	ช่วงวัยเจนเอเรชั่นเอกซ์ ที่มีรายได้ สูงมีแนวโน้มที่จะมี พฤติกรรมตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่มียาได้ต่ำ กว่า
		เจนเอเรชั่นซี	ช่วงวัยเจนเอเรชั่นซีที่มีรายได้สูงมีแนวโน้มที่จะมี พฤติกรรมตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่มียาได้ต่ำ กว่า
ความหลากหลาย ของกลุ่มทางสังคม ที่เป็นสมาชิก	พฤติกรรมกรติดตาม สื่อที่มีความโน้มเอียง ทางการเมือง	เบบี้บูมเมอร์	ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ที่เป็นสมาชิกของกลุ่มทางสังคมที่ หลากหลายมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมกรติดตามสื่อที่ มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่ เป็นสมาชิกของกลุ่มทาง สังคมที่ไม่หลากหลาย
		เจนเอเรชั่นเอกซ์	ช่วงวัย เจนเอเรชั่นเอกซ์ที่เป็นสมาชิกของกลุ่มทาง สังคมที่หลากหลายมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมกร ติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่ เป็นสมาชิก ของกลุ่มทางสังคมที่ไม่หลากหลาย
		เจนเอเรชั่นวาย	ช่วงวัยเจนเอเรชั่นวายที่เป็นสมาชิกของกลุ่มทางสังคมที่ หลากหลายมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมกรติดตามสื่อที่ มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่ เป็นสมาชิกของกลุ่มทาง สังคมที่ไม่หลากหลาย
ชาติพันธุ์	พฤติกรรมกรตื่นตัว ทางการเมือง	เจนเอเรชั่นเอกซ์	ช่วงวัยเจนเอเรชั่นเอกซ์ที่เป็นคนชาติพันธุ์ล้านนาและ ชาติพันธุ์อื่น ๆ ที่อยู่ในภาคเหนือ มีแนวโน้มที่จะมี พฤติกรรมตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่ เป็นคนไทย

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	พฤติกรรมกร เลือกตั้ง	ช่วงวัย	การอธิบาย
	พฤติกรรมกรติดตาม สื่อที่มีความโน้มเอียง ทางการเมือง	เบบี้บูมเมอร์	ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ที่เห็นถึงความขัดแย้งทางการเมือง ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ สูง มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมกร ติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่เห็นถึงความ ขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ต่ำ
		เจนเนอเรชั่นเอกซ์	ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นเอกซ์ที่เห็นถึงความขัดแย้งทาง การเมืองระหว่างกลุ่มต่าง ๆ สูง มีแนวโน้มที่จะมี พฤติกรรมกรติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่ เห็นถึงความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ต่ำ
		เจนเนอเรชั่นวาย	ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นวาย ที่เห็นถึงความขัดแย้งทาง การเมืองระหว่างกลุ่มต่าง ๆ สูง มีแนวโน้มที่จะมี พฤติกรรมกรติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่ เห็นถึงความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ต่ำ
รัฐประหารและ ความชะงักงันทาง การเมือง	พฤติกรรมกรตื่นตัว ทางการเมือง	เบบี้บูมเมอร์	ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ที่เห็นว่ารัฐประหารทำให้เกิดความ ชะงักงันทางการเมืองสูง มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรม การตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่เห็นว่ารัฐประหาร ทำให้เกิดความชะงักงันทางการเมืองต่ำ
	พฤติกรรมกรติดตาม สื่อที่มีความโน้มเอียง ทางการเมือง	เบบี้บูมเมอร์	ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ที่เห็นว่ารัฐประหารทำให้เกิดความ ชะงักงันทางการเมืองสูง มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรม การติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่เห็นว่า รัฐประหารทำให้เกิดความชะงักงันทางการเมืองต่ำ
กติกการกร เลือกตั้งตาม รัฐธรรมนูญฉบับ ใหม่	พฤติกรรมกรตื่นตัว ทางการเมือง	เบบี้บูมเมอร์	ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ที่เห็นว่ากติกการเลือกตั้งตาม รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ทำให้เกิดความยุ่งยากและการ ได้เปรียบเสียเปรียบในการเลือกตั้ง มีแนวโน้มที่จะมี พฤติกรรมกรตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่เห็นว่า กติกการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ไม่ให้เกิด ความยุ่งยากและไม่ทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบใน การเลือกตั้ง
		เจนเนอเรชั่นวาย	ช่วงวัยเจนเนอเรชั่นวายที่เห็นว่ากติกการเลือกตั้งตาม รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ทำให้เกิดความยุ่งยากและการ ได้เปรียบเสียเปรียบในการเลือกตั้ง มีแนวโน้มที่จะมี พฤติกรรมกรตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่เห็นว่า กติกการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ไม่ให้เกิด ความยุ่งยากและไม่ทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบใน การเลือกตั้ง
	พฤติกรรมกรติดตาม	เบบี้บูมเมอร์	ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ที่เห็นว่ากติกการเลือกตั้งตาม

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	พฤติกรรมกรเลือกตั้ง	ช่วงวัย	การอธิบาย
	สื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง		รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ทำให้เกิดความยุ่งยากและการได้เปรียบเสียเปรียบในการเลือกตั้ง มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่เห็นว่ากติกาการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่กติกากการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ไม่ทำให้เกิดความยุ่งยากและไม่ทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบในการเลือกตั้ง
		เจนอเรชั่นวาย	ช่วงวัยเจนอเรชั่นวายที่เห็นว่ากติกาการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ทำให้เกิดความยุ่งยากและการได้เปรียบเสียเปรียบในการเลือกตั้ง มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่เห็นว่ากติกาการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่กติกากการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ไม่ทำให้เกิดความยุ่งยากและไม่ทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบในการเลือกตั้ง
		เจนอเรชั่นซี	ช่วงวัยเจนอเรชั่นซีที่เห็นว่ากติกาการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ทำให้เกิดความยุ่งยากและการได้เปรียบเสียเปรียบในการเลือกตั้ง มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่เห็นว่ากติกาการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่กติกากการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ไม่ทำให้เกิดความยุ่งยากและไม่ทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบในการเลือกตั้ง
พรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่	พฤติกรรมกรตื่นตัวทางการเมือง	เบบี้บูมเมอร์	ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ที่มีมุมมองในเชิงบวกต่อพรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่ มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมกรตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่มุมมองในเชิงลบต่อพรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่
		เจนอเรชั่นวาย	ช่วงวัยเจนอเรชั่นวายที่มีมุมมองในเชิงบวกต่อพรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่ มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมกรตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่มุมมองในเชิงลบต่อพรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่
		เจนอเรชั่นซี	ช่วงวัยเจนอเรชั่นซีที่มีมุมมองในเชิงบวกต่อพรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่ มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมกรตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงกว่าคนที่มุมมองในเชิงลบต่อพรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	พฤติกรรมกร เลือกตั้ง	ช่วงวัย	การอธิบาย
	พฤติกรรมกรติดตาม สื่อที่มีความโน้มเอียง ทางการเมือง	เบบี้บูมเมอร์	ช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ที่มีมุมมองในเชิงบวกต่อพรรค ทางเลือกของคนรุ่นใหม่ มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมกร ติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงสูงกว่าคนที่มีมุมมองในเชิง ลบต่อพรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่

ข้อเสนอแนะของการศึกษา

จากผลการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พุทธศักราช 2562 : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ ผู้วิจัยขอเสนอ ข้อเสนอแนะของการศึกษาในประเด็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะในการวิจัย ดังนี้

1) การติดตามข่าวสารการเลือกตั้งจากสื่อต่าง ๆ ในช่วงการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 มีการติดตามจากสื่อต่าง ๆ ในระดับน้อย โดยมีการติดตามผ่านโทรทัศน์เพียงช่องทางเดียวที่มีการติดตามในระดับมาก แต่ช่องทางอื่น ๆ พบว่ามีการติดตามในระดับปานกลาง น้อย จนถึงน้อยที่สุด ทั้งสื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์ และสื่อออนไลน์ต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นว่าสื่อโทรทัศน์ ยังคงเป็นช่องทางหลัก สำคัญของการติดตามข้อมูลข่าวสารในการเลือกตั้งของประชาชนในภาคเหนือ ซึ่งอาจเนื่องมาจากสื่อโทรทัศน์มีโครงข่ายสัญญาณที่ทั่วถึง มีความน่าเชื่อถือในระดับหนึ่ง และมีตารางการออกอากาศตามลำดับเวลาที่ชัดเจน และยังเป็นสื่อที่ทุกช่วงวัยมีความคุ้นชิน ดังนั้น การศึกษานี้ จึงมีข้อเสนอให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสื่อ หรือการเลือกตั้ง เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรพิจารณารูปแบบการนำเสนอข่าวสารในการเลือกตั้งของสื่อโทรทัศน์ ให้มีความหลากหลาย และมีคุณภาพยิ่งขึ้น และพิจารณาถึงการเพิ่มความน่าสนใจของรูปแบบการนำเสนอข่าวสารในการเลือกตั้งของสื่ออื่น ๆ และโดยเฉพาะสื่อออนไลน์ให้มีคุณภาพ มีความน่าเชื่อถือให้มากยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมการติดตามข้อมูลข่าวสารในการเลือกตั้งของประชาชน

2) จากการศึกษาถึงการพิจารณาเลือกพรรคการเมือง พบว่ามีแนวโน้มที่ประชาชนจะพิจารณาเลือกพรรคการเมืองจากศักยภาพและความน่าเชื่อถือของหัวหน้าพรรคและแกนนำพรรคอุดมการณ์ทางการเมือง และผลงานของพรรคในอดีตมากที่สุด ส่วนในด้านนโยบายพรรค ประชาชนจะพิจารณาด้านนโยบายด้านการกระจายอำนาจ นโยบายด้านลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และนโยบายด้านเศรษฐกิจมากที่สุด และสำหรับการพิจารณาถึงตัวผู้สมัคร ประชาชนจะพิจารณาจาก

ความรู้ความสามารถด้านการบริหารประเทศ คุณธรรมและจริยธรรม และผลงานในอดีตชัดเจนเป็นรูปธรรม ดังนั้น พรรคการเมืองต่าง อาจพิจารณาผลของการศึกษานี้ไปทบทวนถึงกรอบแนวทางในการดำเนินยุทธศาสตร์ของพรรคในการปรับปรุงศักยภาพ ภาพลักษณ์ กระบวนการคัดสรรผู้สมัครของพรรค เพื่อช่วงชิงคะแนนนิยมของประชาชนจากเลือกตั้ง

3) จากผลการศึกษา พบว่าปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองที่ประชาชนเห็นว่ามีสำคัญและกระทบต่อการเลือกตั้งมากที่สุดคือ รัฐประหารปี พ.ศ. 2557 และความชะงักงันในการเลือกตั้งเป็นเวลานาน รองลงมาคือกติกาการเลือกตั้งใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2560 ที่มีการปรับเปลี่ยนกฎ ระเบียบ และกติกาหลายประการเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ดังนั้น สถาบันทางการเมืองในประเทศไทย เช่น พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ สถาบันทหาร หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง จึงควรพิจารณาการสร้างและพัฒนากลไกที่ทำให้เกิดความมีเสถียรภาพในทางการเมืองของไทย เพื่อป้องกันการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่อยู่นอกเหนือกฎและกติกาของความเป็นประชาธิปไตย เช่น รัฐประหาร หรือการปรับแก้ไขกฎกติกาการเลือกตั้งของรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้มีความชัดเจน และมีกลไกที่โปร่งใส และตรวจสอบได้

4) เป็นที่ทราบกันดีว่า การเลือกตั้งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ได้ตัวแทนเพื่อมาบริหารประเทศ การเลือกตั้งมีความสัมพันธ์และสำคัญต่อพัฒนาการของประชาธิปไตยและการพัฒนาประเทศ จากการศึกษาพบว่าเจเนอเรชันวาย เป็นช่วงวัยที่มีพฤติกรรมพฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้งสูงที่สุด รองลงมาคือเจเนอเรชันซี เจเนอเรชันเอกซ์ และเจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้งในทุกระดับ จึงควรพิจารณาในการส่งเสริมพฤติกรรมการตื่นตัวของประชาชนในการเลือกตั้งในทุกช่วงวัยให้มากขึ้น โดยอาจพัฒนารูปแบบ วิธีการ และกลไกในการกระตุ้นหรือสนับสนุนให้ประชาชนมีพฤติกรรมความตื่นตัวในการเลือกตั้งให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) การทำวิจัยครั้งต่อไปนั้นเป็นกระบวนการที่สำคัญในการเพิ่มความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาหรือประเด็นที่น่าสนใจ โดยเฉพาะการขยายขอบเขตของประชากรในการวิจัย เป็นหนึ่งในแนวทางที่สามารถเพิ่มความหลากหลายและความครอบคลุมของผลลัพธ์ได้ โดยมีข้อดีที่สามารถทำให้ผลลัพธ์มีนัยสำคัญและน่าเชื่อถือมากขึ้นในทางวิชาการ

2. ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยที่สนใจในประเด็นพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งอาจจะพิจารณาศึกษาประเด็นดังกล่าวในภูมิภาคอื่นหรืออาจทำการวิจัยในลักษณะการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างภูมิภาค เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งซึ่งเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ทั้งนี้

การศึกษาของภูมิภาคที่แตกต่างกันอาจช่วยให้เห็นภาพรวมที่ครอบคลุมมากขึ้นและนำไปสู่การทำนายและเข้าใจถึงการเลือกตั้งในประเทศหรือพื้นที่นั้นได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3. การวิจัยครั้งต่อไปที่ต้องการศึกษาปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองอาจพิจารณาถึงบริบททางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในแต่ละยุคสมัย เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจที่ครอบคลุมและลึกซึ้งเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภูมิทัศน์ทางการเมือง และส่งผลให้การสังเคราะห์ลักษณะของภูมิทัศน์ทางการเมืองที่ชัดเจนจะช่วยในการทำนายและทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมของประชากรในบริบทที่หลากหลายมากขึ้น

4. ในการทำวิจัยครั้งต่อไปอาจพิจารณาเพิ่มระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้เครื่องมือการสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่มย่อย ซึ่งอาจจะทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับประเด็นที่กำลังศึกษา เนื่องจากการศึกษาเชิงคุณภาพช่วยในการเข้าใจประสบการณ์และวิเคราะห์ความหมายที่ซับซ้อนของข้อมูล ส่วนการสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่มย่อย ช่วยในการได้รับข้อมูลที่ลึกซึ้งจากเหล่าผู้มีประสบการณ์หรือความรู้ที่สามารถเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นการวิจัย

ข้อจำกัดของการศึกษา

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ มีข้อจำกัดอยู่ 2 ประการ ดังนี้

ประการแรก การศึกษานี้ เป็นการศึกษาในลักษณะย้อนหลัง โดยมุ่งศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ซึ่งอาจมีข้อจำกัดสำคัญประการหนึ่งคืออาจมีการเปลี่ยนแปลงแนวคิดและการวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ณ วันที่ให้ข้อมูล คือช่วงเดือนมกราคม ปีพ.ศ. 2566 กับช่วงที่มีการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 ซึ่งอาจทำให้การให้ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามแนวโน้มของการให้ข้อมูลที่เปลี่ยนไปตามผลลัพธ์ของการเลือกตั้งและผลกระทบที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม การศึกษาในลักษณะย้อนหลังนี้ ก็มีผลดีต่อการออกแบบการศึกษา ที่ผู้ศึกษาได้เห็นภาพของบริบทของสถานการณ์การเลือกตั้งหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นแล้ว ซึ่งทำให้สามารถออกแบบคำถามที่ค่อนข้างครอบคลุมเพื่อหาคำตอบวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ได้ชัดเจน

ประการที่สอง การศึกษานี้ เป็นการศึกษาเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้สิทธิ์เลือกตั้งในภาคเหนือ ซึ่งไม่ได้เก็บข้อมูลจากทุกจังหวัด เนื่องจากข้อจำกัดในด้านเวลา งบประมาณ และการติดต่อสื่อสารหรือเข้าถึงผู้ตอบแบบสอบถาม จึงอาจทำให้มองเห็นภาพของพฤติกรรมการเลือกตั้งและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 ได้ไม่ครบทุก

จังหวัด ซึ่งแต่ละจังหวัดอาจมีรายละเอียดที่มีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษาได้ใช้กระบวนการคัดเลือกพื้นที่ตัวอย่าง โดยกระจายการเก็บข้อมูลในพื้นที่จังหวัดที่มีสัดส่วนของประชากรที่ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ จังหวัดที่มีสัดส่วนของประชากรที่ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งในระดับสูงมาก หรือร้อยละ 80 ขึ้นไป ระดับสูง ร้อยละ 75.00 – 79.99 และระดับปานกลาง 70.00 – 74.99 จากนั้น จึงเลือกจังหวัดที่เป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่มที่มีจำนวนผู้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 ที่ใกล้เคียงกัน ได้แก่จังหวัดลำพูน แพร่ และอุดรธานี

ประการที่สาม การศึกษานี้ได้จำแนกประชากรและกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 ช่วงวัยได้แก่ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างช่วงวัยละ 100 คน ซึ่งในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่าในบางเจเนอเรชันค่อนข้างหากกลุ่มตัวอย่างได้ยาก โดยเฉพาะเจเนอเรชันซี ซึ่งก็คือกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 21 – 26 ปี อันเป็นช่วงอายุที่อยู่ในช่วงวัยดังกล่าวและอยู่ในเกณฑ์ผู้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 โดยเป็นช่วงวัยที่มีการไปศึกษาหรือทำงานในพื้นที่อื่น ทำให้ต้องใช้เวลานานในการค้นหากลุ่มข้อมูลในช่วงวัยนี้ให้ครบตามจำนวนที่ต้องการ ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งคือช่วงวัยเบบี้บูมเมอร์ ซึ่งเป็นช่วงวัยที่อายุ 57 – 76 ปี พบว่าในบางรายอาจมีข้อจำกัดในด้านการสื่อสาร เช่นการอ่าน และการตอบคำถาม โดยผู้วิจัยก็ได้พยายามที่จะสื่อสารให้รัดกุมและรอบคอบเพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อค้นพบของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปปี 2562 ในภาคเหนือของประเทศไทย การศึกษานี้ได้เปรียบเทียบข้อมูลและพฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งจากรุ่นต่างๆ เพื่อทำความเข้าใจถึงความแตกต่างและความคล้ายคลึงในแง่มุมต่างๆ ของพฤติกรรมการเลือกตั้ง โดยมีข้อค้นพบสำคัญที่ได้จากการศึกษานี้ ดังนี้

ประการแรก การศึกษานี้ เป็นความพยายามริเริ่มที่จะค้นหาและตีความพฤติกรรมการเลือกตั้งในมุมมองที่แตกต่างออกไปจากกรอบการศึกษาเดิม และเติมเต็มองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลือกตั้ง ซึ่งในการศึกษานี้ ได้เสนอการพิจารณาและวิเคราะห์พฤติกรรมการเลือกตั้งที่ไม่ได้จำกัดเฉพาะพฤติกรรมการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ความสนใจหรือความตื่นตัวในการเลือกตั้ง หากแต่มีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมความโน้มเอียงในการเลือกตั้ง และพฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง ซึ่งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2565 เป็นการเลือกตั้งที่อยู่ท่ามกลางบริบทแวดล้อมทางการเมืองหรือภูมิทัศน์ทางการเมืองในลักษณะเฉพาะ กล่าวคือมีการสื่อสารทางการเมืองที่หลากหลายช่องทางและวิธีการ นำมาซึ่งการมีสื่อทางการเมืองที่หลากหลายทั้งสื่อหลักทั่วไป และสื่อที่มีพฤติกรรมติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง โดยสื่อที่มีพฤติกรรมความโน้มเอียงทางการเมืองมีแนวโน้มที่จะทวีความเข้มข้นขึ้น และนำมาซึ่งความ

น่าสนใจที่จะหาคำตอบว่าท่ามกลางภูมิทัศน์ทางการเมืองในช่วงเวลาดังกล่าว ประชาชนจะมีพฤติกรรมการเลือกตั้งในการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองอย่างไร นอกจากนี้ ความน่าสนใจอีกประการหนึ่งก็คือในบริบททางการเมืองในช่วงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2565 นั้น รัฐธรรมนูญได้มีการกำหนดให้เปลี่ยนวิธีการเลือกตั้งจากบัตรเลือกตั้งแบบ 2 ใบ มาเป็นบัตรเลือกตั้งแบบใบเดียว โดยเลือกตั้งแบบแบ่งเขตและบัญชีรายชื่อ ซึ่งอาจทำให้ผู้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งต้องตัดสินใจว่าจะเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง ดังนั้นในการศึกษานี้ จึงได้พิจารณาพฤติกรรมเลือกตั้งใน 3 ลักษณะ ดังนี้

- 1) พฤติกรรมการตื่นตัวในการเลือกตั้ง
- 2) พฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมือง
- 3) พฤติกรรมการเลือกตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง

ประการที่สอง การศึกษานี้ ให้ความสนใจกับการพิจารณาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลของการเลือกตั้ง โดยอาศัยกรอบแนวทางการศึกษาทั้งในแบบที่เป็นแนวทางการศึกษามโนทัศน์นำหรือการศึกษาในกระแสหลัก นั่นคือการพิจารณาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเลือกตั้งในระดับปัจเจกบุคคล โดยการนำเอาปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านจิตวิทยา และปัจจัยด้านความสำนึกเชิงเหตุผล ซึ่งเป็นแนวทางการศึกษาที่ได้รับความนิยมในการศึกษา และเติมเต็มการนำเอาปัจจัยในระดับโครงสร้างทางสังคมการเมือง มาพิจารณาหาความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 ซึ่งมีบริบทแวดล้อมทางการเมืองหรือภูมิทัศน์ทางการเมืองที่มีความเฉพาะในช่วงเวลาดังกล่าว ได้แก่ ลักษณะและอิทธิพลของการใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มการเมืองต่าง ๆ การรัฐประหารในปี พ.ศ. 2557 และความชะงักงันทางการเมืองที่ต่อเนื่องมาจนถึงปี พ.ศ. 2562 กติการการเลือกตั้งใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2560 ตลอดจนการเกิดขึ้นของพรรคการเมืองใหม่ ที่อาจเป็นทางเลือกใหม่ของผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับแนวทางของกลุ่มการเมืองเก่าที่ขัดแย้งกัน และจากการศึกษา พบว่าปัจจัยด้านภูมิทัศน์ทางการเมืองเหล่านี้ก็มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตื่นตัวทางการเมืองและพฤติกรรมการติดตามสื่อที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองอย่างน่าสนใจ

ประการสุดท้าย การศึกษานี้ เป็นความพยายามในการศึกษาถึงพฤติกรรมเลือกตั้ง และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเลือกตั้ง โดยเปรียบเทียบคนต่างช่วงวัยหรือเปรียบเทียบระหว่างรุ่น (Generation) โดยมุ่งเน้นศึกษาถึงรุ่นหรือช่วงวัยที่ร่วมสมัยในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2562 อันประกอบไปด้วย เบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอกซ์ เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันซี ซึ่งผู้คนในแต่ละช่วงวัยได้เกิดและเติบโต ผ่านภูมิทัศน์ทางการเมือง หรือเติบโตท่ามกลางบริบทของสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งประสบการณ์ที่แตกต่างนี้ อาจส่งผลต่อมุมมองและพฤติกรรมในการเลือกตั้งที่แตกต่างกันด้วย

บรรณานุกรม

ภาษาอังกฤษ

- Alan I. Abramowitz. **Economic Conditions, Presidential Popularity, and Voting Behavior in Midterm Congressional Elections.** The Journal of Politics , Feb., 1985, Vol. 47, No. 1 (Feb., 1985), pp. 31-43
- Antonis Gardikiotis. (2008). **Group Distinctiveness, Political Identification, and the Third-Person Effect: Perceptions of a Political Campaign in the 2004 Greek National Election.** Media Psychology, 11:3, pp.331-353
- Bartels, L. M. (2008). **Unequal democracy: The political economy of the new gilded age.** Princeton University Press.
- David Knoke. **A Causal Synthesis of Sociological and Psychological Models of American Voting Behavior.** Social Forces , Sep., 1974, Vol. 53, No. 1 (Sep., 1974), pp. 92-101
- Delli Carpini, M. X., & Keeter, S. (1996). **What Americans know about politics and why it matters.** Yale University Press.
- Economist Intelligence Unit (2021). *Democracy Index 2021* : The China challenge.
<https://www.eiu.com/n/>
- Elizabeth Hoene. (2011) **Asian Americans and Politics: Voting Behavior and Political Involvement.** Political Science Senior Thesis. Bemidji State University. Dr. Patrick Donnay, Advisor. March 2011
- Kire Sarlamanov and Aleksandar Jovanoski. **MODELS OF VOTING.** Journal of Arts, Science & Commerce Vol.– V, Issue – 1, Jan. 2014.

- Martin Haselmayr, Markus Wagner & Thomas M. Meyer (2017) **Partisan Bias in Message Selection: Media Gatekeeping of Party Press Releases**, *Political Communication*, 34:3, pp.367-384
- Prior, M. (2005). **News vs. entertainment: How increasing media choice widens gaps in political knowledge and turnout**. *American Journal of Political Science*, 49(3), pp.577-592
- Putnam, R. D. (2000). **Bowling alone: The collapse and revival of American community**. Simon and Schuster.
- Satidporn, Wichuda. (2022). **Citizen Participation in Thai Politics: A Critical Review**. Democracy x Innovations Working Paper Series 3. Bangkok: King Prajadhipok's Institute.
- Schmitt, K. M., Gunther, A. C., & Liebhart, J. L. (2004). **Why Partisans See Mass Media as Biased**. *Communication Research*, 31(6), pp.623-641
- Stroud, N. J. (2010). **Polarization and partisan selective exposure**. *Journal of Communication*, 60(3), 556-576.
- Takayuki HIGASHIKATA and Koichi KAWAMURA. **Voting Behavior in Indonesia from 1999 to 2004 religious Cleavage or economic Performance?.** Institute of Development Economics Discussion Paper No. 512 March 2015
- Thomas R. Palfrey and Keith T. Poole. **The Relationship between Information, Ideology, and Voting Behavior**. *American Journal of Political Science*, Aug., 1987, Vol. 31, No. 3 (Aug., 1987), pp. 511-530
- Timothy Feddersen and Wolfgang Pesendorfer. **Voting Behavior and Information Aggregation in Elections With Private Information**. *Econometrica*, Sep., 1997, Vol. 65, No. 5 (Sep., 1997), pp. 1029-1058
- Vallone, R. P., Ross, L., & Lepper, M. R. (1985). **The hostile media phenomenon: Biased perception and perceptions of media bias in coverage of the Beirut massacre**. *Journal of Personality and Social Psychology*, 49(3), 577-585.

Verba, S., Schlozman, K. L., & Brady, H. E. (1995). **Voice and equality: Civic voluntarism**

in American politics. Harvard University Press.

William R. Liddle. **Leadership, Party, and Religion Explaining Voting Behavior in Indonesia.** Comparative Political Studies. Volume 40 Number 7 July 2007

Wong, J.S. (2000). **The Effects of age and political exposure on the development of party identification among asian american and latino immigrants in the united states.** Political Behavior, 22(4), 341-371.

ภาษาไทย

กนกรัตน์ เลิศชูสกุล. (2564). **สงครามเย็น (ใน) ระหว่างโบว์ขาว.** กรุงเทพฯ : มติชน

กรมมล ทองธรรมชาติ. (2525). **การเมืองการปกครองไทย.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

กรรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2539). **รายงานการวิจัยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 17 พฤศจิกายน 2539.** ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

ไกรลาส พลไชย. (2551). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร.** วารสารธาตุพนมปริทรรศน์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 1.

กฤตยชญ์ สมมุ่ง และอรรังศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์. (2563), **พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งวันที่ 24 มีนาคม 2562 กรณีศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช เขตที่ 2 และเขตที่ 5.** การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 15 ปี 2563 : มหาวิทยาลัยรังสิต.

จิรวัดน์ ศิริพานิชย์ และคณะ. (2561). **ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทรงอิทธิพลต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง.** วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีที่ 5 ฉบับที่ 1.

ชัยพงษ์ สำเนียง. (2564). **การเมืองดิจิทัล : การเปลี่ยนภูมิทัศน์ทางการเมืองของคนกลุ่มใหม่ในโลกเสมือน.** วารสารพัฒนศาสตร์ปีที่ 4 ฉบับที่ 2.

ชัยพจน์ จำเริญนิติพงศ์. (2557). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชลบุรี.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- เชาวณะ ไตรมาส. (2545). การเลือกตั้งแบบใหม่ : ทำไมคนไทยต้องไปเลือกตั้ง. กรุงเทพฯ : สุขุมแลบุตร.
- ชุติมา ศิริเมธาวิ. (2560). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดลพบุรี: ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2560.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก).
- ฐากร ตัณฑสิทธิ์. 2561. **ยุคดิจิทัล จะเปลี่ยนภูมิทัศน์ทางการเมือง(Landscape) ของประเทศ.** วารสารวิชาการ กสทช. ประจำปี 2561.
- ฐิติมา อิมรรัตน์. (2558). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขมงามอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- ณรงค์ศักดิ์ ชัยณรงค์โสภณ. (2550). **ความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสภาองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาไหล อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ณัฐติฐ อิศระเสนีย์. (2559). **พฤติกรรมการเลือกตั้งและความพึงพอใจของประชาชนในการปฏิบัติงานของนายกและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกำแพงแสนจังหวัดนครปฐม.** (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม).
- ถวิลวดี บุรีกุล และสตีธร ธนานิธิโชติ. **พฤติกรรมการเลือกตั้งและปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2543.** กรุงเทพฯ: ธรรมกมลการพิมพ์, 2545.
- ถิรวุฒิ เหมือนแก้ว. (2561). **อิทธิพลของห้วงคะแนนที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2554.** (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต).
- ธัน อนุมานราชธน จันทนา สุทธิจารี และ ไพรัช ตระการศิรินนท์. (2543). **ทัศนคติของประชาชนต่อผลการเลือกตั้งวุฒิสภาจังหวัดเชียงใหม่ 4 มีนาคม 2543 : รายงานการวิจัย.** เชียงใหม่ : ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.
- ธมลวรรณ วรรณปลุก. (2561). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรี : ศึกษากรณีเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง.** การค้นคว้าอิสระ ร.ม. (สื่อสารการเมือง). กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก.

- ธโรธร ตู๋ทองคำ. (2545). “กระบวนการการเลือกตั้ง” ในเอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย. (หน้า 538 – 539). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธานีรินทร์ กรัยวิเชียร. (2520). **ระบอบประชาธิปไตย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ (2548). **โครงการวิจัยเรื่องการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ : คณะกรรมการการเลือกตั้ง**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- บุญกุล ชื่นพัก วรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล และจิราพร ปลอดนุ้ย. (2561). **พฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีต่อการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยในตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา**. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่).
- นวลศรี ลิขิตอนุกุญ. (2554). **ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองกับพฤติกรรมกาเลือกตั้ง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญญฤทธิ์ โชคอุดมพร. (2556). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองตราด อำเภอเมือง จังหวัดตราด**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- บัณฑิต จันทร์โรจนกิจ. (2564). **การศึกษาการสื่อสารของพรรคการเมืองผ่านแนวคิดเรื่องการตลาดการเมือง (Political Marketing) เพื่อสร้างความนิยมทางการเมืองไทย : กรณีศึกษาการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2562**. สถาบันพระปกเกล้า.
- ประจักษ์ ก้องกีรติ. (2555). **การเมืองว่าด้วยการเลือกตั้ง**. วาทกรรม อำนาจ และพลวัตชนบทไทย.
- ประภาพร สีหา. (2560). **ความขัดแย้งทางการเมืองกับรัฐประหาร ปี พ.ศ. 2557**. วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 4 (2).
- ประเสริฐ การเกษ. (2557). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลลำตวน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).
- ประเทือง ม่วงอ่อน. (2562). **การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2562 จังหวัดอุบลราชธานี**. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์. (2563). **การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2562 กรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์. (25 กุมภาพันธ์ 2563). **อนาคตใหม่ : จากพรรคสู่ขบวนการ?** มติชนออนไลน์. https://www.matichon.co.th/article/news_1998216.

- พิมลจันทร์ นามวัฒน์. (2534). การเลือกตั้ง ในเอกสารการสอนชุดวิชา สถาบันและกระบวนการ
ทางการเมือง (หน่วยที่ 15). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พรชัย เทพปัญญา. (2554). การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง
สมาชิกวุฒิสภา 2551 : จังหวัดชลบุรี. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2539). เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาพัฒนาการเมืองไทย หน่วยที่ 1-7 .
พิมพ์ครั้งที่ 9. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ไพลิน ภูจินาพันธุ์. (2562). การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2562 จังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ภาวิต บุญชละ. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี
: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบ
อิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ภุรี พวงศ์เจริญ. (2564). การเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกของสยาม: บ่อเกิด โครงสร้างเชิงสถาบัน และ
ปฏิริยาทางสังคม. พิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว: สถาบันพระปกเกล้า.
- มานวิภา อินทรทัต และปรีชาญาณ วงศ์อรุณ. (2554). การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและ
พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา 2551 : กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สถาบัน
พระปกเกล้า.
- เมธา สุตบรรทัด. 2513. พรรคการเมืองกับความขัดแย้ง. รัฐศาสตร์นิเทศ 6, ตุลาคม 2513.
- ยงยุทธ พงษ์ศรี. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด
ปทุมธานี: ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2562. บัณฑิตวิทยาลัย กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกริก.
- ยรรยง เฉลิมแสน และคณะ. (2550). การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมกรมการ
เลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎร 2550 ในจังหวัดพิษณุโลก. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- รุ่งนภา เทพภาพ. (2550). การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร 2550 กรณีศึกษา จังหวัดแพร่. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2553). หลักรัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ: บทวิจารณ์พิมพ์ จำกัด.
- ลัดดา งามโสภาก. (2553). แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขต
อำเภอขามเฒ่าบุรีจังหวัดกำแพงเพชร. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร).
- วชิรวิชัย อัคราวิสิฐพล. (2564). การสื่อสารภักดีวิวัฒน์กับปรากฏการณ์แฟลชม็อบเยาวชนไทย.

- วารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์ 25 (1).
- วรสุษฎ์ ปิงเมือง. (2550). การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2550 : จังหวัดเชียงราย. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- วรลักษณ์ พุ่มพวง และสมเกียรติ วันทะนะ. (2556). บทบาทหัวหน้าคณะแนกับการเลือกตั้งในจังหวัดสมุทรสงคราม. วารสารสหวิทยาการวิจัย, 2(2) : 146- 159.
- วรภรณ์ บุเล็ง. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการให้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของนายกเทศมนตรีตำบลเหมือง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- วิจิตร เกิดน้อย และคณะ. (2563). พฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในตำบลไทยาวาส อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม. วารสาร บจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์.
- วิเชียร ต้นศิริคงคล. (2562). การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2562 จังหวัดชลบุรี. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- วินิจ ภาเจริญ. (2563). พฤติกรรมการตัดสินใจไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในพื้นที่ เลือกตั้งซ่อมเขต 8 จังหวัดเชียงใหม่. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 8 (1) : 91- 101.
- วิสุทธิ โปธิแทน. (2524). แนวความคิดและตัวแบบประเทศประชาธิปไตยในอุดมคติ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วุฒิพล วุฒิวรพงศ์ และ กิ่งกาญจน์ จงสุขไกล. พัฒนาการของช่องทางในการแสดงออกทางการเมือง
- ในสื่อออนไลน์ช่วง พ.ศ. 2560 – 2557. วารสารด้านการบริหารรัฐกิจและการเมือง 8 (3).
- วัชระ คุณวงศ์ และ อติพล เอื้อจรัสพันธุ์. (2562). ภูมิทัศน์ความรุนแรงและการก่อกวนแก๊งในสื่อออนไลน์. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์นายเรืออากาศ. (9 ธันวาคม 2564).
- วัลลภ สุขสวัสดิ์. (2560). การวิจัยเชิงปริมาณทางรัฐศาสตร์. พิษณุโลก : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สติธ ธนานิธิโชติ (2550). พฤติกรรมนิยม และสถาบันนิยมในการเมืองเรื่องการเลือกตั้งของไทย วารสารสถาบันพระปกเกล้า ปี 2550 ฉบับที่ 3.
- สมพันธ์ เตชะอริก ทรงพล ตู่ละทา และวินัย วงศ์อาสา. (2553). การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองในการออกเสียงประชามติและพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2550 : จังหวัดขอนแก่น (5 – 62). กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.

สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2526). **พฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย.**

กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. **พฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย.** (2527). กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่

ผลงานวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุขุม นวลสกุล. (2540). **ประชาธิปไตย.** กรุงเทพฯ : เอื้ออาทร.

สุพรรณิ ชะโลธร. (2541). “**ภูมิศาสตร์การเลือกตั้ง**”. ใน เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ (บรรณาธิการ).

คลังสมองสามสิบสองสิงห์คำ. กรุงเทพฯ : บริษัท บพิตรการพิมพ์จำกัด.

สุภัทธนี ชุนสิงห์สกุล และพรคนัย วัชร ธนพัฒน์ธาดา. (2561). **พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของ**

ประชาชนเขตจังหวัดพิจิตร. วารสารราชชมงคลล้านนา.

สุมาลี บุญเรือง และคณะ. (2564). **การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบ**

ประชาธิปไตย. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 6.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สุมาลี มีจั่น. (2554). **การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิก**

วุฒิสภา 2551 : มหาสารคาม. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.

สุรชาติ บำรุงสุข. (2551). **อนาคตประชาธิปไตยไทย.** จุลสารความมั่นคงศึกษา. ฉบับที่ 32.

สุดสาคร ทิสาระ. (2554). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิก**

สภาเทศบาลตำบลหนองจ่อม อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระ

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่โจ้).

ศรัณย์ วิจิตรศิริ. (2553). **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของ**

ประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศิริลักษณ์ จีระมะกร. (2552). **พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขต**

บางกะปิ กรุงเทพมหานคร. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศักดิ์สิน อุดมวิทย์ไพศาล และคณะ. (2562). **กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีพฤติกรรมทางการเมืองของ**

ประชาชน. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 10(1), 293-306.

ศิวัช ศรีโสภากุล และคณะ. (2562). **การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมกรมการ**

เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2562 จังหวัดเลย. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.

ศุทธิกานต์ มีจั่น. (2555). **พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งและทัศนคติเกี่ยวกับการซื้อเสียงของเขตจังหวัด**

ภาคอีสาน : กรณีตัวอย่างจังหวัดมหาสารคาม (119 – 124). กรุงเทพฯ :

สถาบันพระปกเกล้า.

ศุภชัย วงศ์บรรจง. (2548). **พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนจังหวัดลำปางในการเลือกตั้งทั่วไป**

ปี 2548. (การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

ศุภรัตน์ เลิศพาณิชย์กุล. (2538). **ความสัมพันธ์ของคนในสังคม: พื้นฐานทางสังคมและ**

วัฒนธรรมการเมืองไทย. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

อมร จันทรสมบูรณ์. (2537). **คอนสติติวชันแนลลิสม์ (Constitutionalism) : ทางออกของ**

ประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายศึกษา.

อริสา เส็งคำปาน. (2560). **การตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ตำบล**

ชุมพลอำเภอโพธาราม จังหวัดหนองคาย. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).

อลงกรณ์ ศิลปดอนบม และ ศิวัช ศรีโสภากุล. (2563). **การกำเนิดของพรรคอนาคตใหม่ที่มี**

ผลกระทบต่อพรรคเพื่อไทยในการเลือกตั้งปีพุทธศักราช 2562: กรณีศึกษาจังหวัด

ขอนแก่น. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร 8 (1) (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2563).

อัษฎางค์ ปาณิกบุตร. (2544). **“การเลือกตั้ง” ใน การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญ**

ประชาชน. (หน้า 31). กรุงเทพฯ : สมาคมรัฐธรรมนูญเพื่อประชาชน.

อัศวศิริ ลาปี่อ. (2556). **ภาพลักษณ์นักการเมืองกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในระดับ**

ท้องถิ่นศึกษาการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองควนลัง จังหวัดสงขลา. วารสารวิทย

บริการ มหาวิทยาลัยสงขลาราชนครินทร์, 24(1) : 187 199.

เอกชาติ แจ่มอ้น. (2547). **พฤติกรรมกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด**

องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ: คณะกรรมการการเลือกตั้ง. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.

เอกบุญ วงศ์สวัสดิ์กุล. (2557). **การเลือกตั้ง : ดัชนีชี้วัดความเป็นประชาธิปไตย.**

อุดม กองทองกาย. (2563). **พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในเขตจังหวัดอุบลราชธานี.**

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น ปีที่ 17 ฉบับที่ 2.

อุบล ดินะโส กัตถุญญ แก้วหานาม และประสิทธิ์ คชโคตร. (2556). **พฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเลือกตั้ง**

พระปกเกล้านายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธาราม อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์. วารสาร

รัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์, 2(2) : 97 - 113.

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562

: การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล (ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม)

คำชี้แจง : ให้ท่านพิจารณาและทำเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศของท่าน

1. ชาย 2. หญิง 3. เพศทางเลือก (LGTBQ) 99. ปฏิเสธที่ตอบ

2. อายุปัจจุบันของท่าน

- ปี พ.ศ..... 99. ปฏิเสธที่ตอบ

3. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน ณ ขณะทีเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562

1. ต่ำกว่าประถมศึกษาหรือไม่ได้ศึกษา 2. ประถมศึกษา 3. มัธยมศึกษาตอนต้น
 4. มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า 5. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า 6. ปริญญาตรี
 7. สูงกว่าปริญญาตรี 99. ปฏิเสธที่ตอบ

4. อาชีพหลักของท่าน ณ ขณะทีเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562

1. รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ 2. เกษตรกร 3. รับจ้างทั่วไป
 4. ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว 5. พนักงานบริษัท 6. นักเรียน/นักศึกษา
 7. ผู้เกษียณอายุ 8. ไม่ได้ประกอบอาชีพ 9. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
 99. ปฏิเสธที่ตอบ

5. จำนวนชั่วโมงโดยเฉลี่ยต่อวันในการทำงานหรือการเรียนของท่าน ณ ขณะทีเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562

- ชั่วโมงต่อวัน 98. ไม่ได้ทำงาน/เรียน 99. ปฏิเสธที่ตอบ

6. รายได้ต่อเดือนของท่าน ณ ขณะทีเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562

- บาทต่อเดือน 98. ไม่มีรายได้ 99. ปฏิเสธที่ตอบ

7. ระยะเวลาที่ท่านอยู่อาศัยในเขตเลือกตั้ง ขณะทีเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562

-ปี 99. ปฏิเสธที่ตอบ

8. ณ ขณะทีเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ต่อไปนี้หรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. สหภาพแรงงาน 2. สหกรณ์ออมทรัพย์ 3. กองทุนหมู่บ้าน
 4. อสม. 5. กลุ่มผู้สูงอายุ 6. กลุ่มเกษตรกร

7. สภาองค์กรชุมชน 8. กลุ่มสันหนากการทั่วไป เช่น กลุ่มนักร้อง เด่น
9. กลุ่มสังคมออนไลน์ที่สนับสนุนรัฐบาล 10. กลุ่มสังคมออนไลน์ที่ต่อต้านรัฐบาล
11. กลุ่มอื่น ๆ (โปรดระบุ)..... 98. ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มใดเลย 99. ปฏิเสธที่ตอบ

9. ท่านนับถือศาสนาใด

1. พุทธ 2. คริสต์ 3. อิสลาม 4. ฮินดู
5. ศาสนาอื่น ๆ (โปรดระบุ)..... 98. ไม่นับถือศาสนาใด 99. ปฏิเสธที่ตอบ

10. ท่านมีเชื้อชาติใด

1. ไทยกลาง 2. ไทยล้านนา 3. ไทยเชื้อสายจีน 4. ไทยเชื้อสายลาว
5. ม้ง 6. อาข่า 7. ปะกาเกอญอ (กระเหรี่ยง) 8. ไทยยอง
9. ไทยลื้อ 10. ไทยพวน 11. เชื้อสายอื่น ๆ (โปรดระบุ).....
99. ปฏิเสธที่ตอบ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาและทำเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความที่ตรงกับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ของท่าน

ประเด็นคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ได้ปฏิบัติ	ปฏิเสธที่จะตอบ
การติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง							
1. ท่านติดตามข่าวสารการเลือกตั้งจากสื่อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ในระดับใดในช่วงการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562							
1.1 โทรทัศน์							
1.2 วิทยุ							
1.3 หนังสือพิมพ์							
1.4 ป้ายประกาศข่าวสารการเลือกตั้งของหน่วยงานราชการ							
1.5 เฟซบุ๊ก							
1.6 ไลน์							
1.7 อินสตาแกรม							
1.8 ทวิตเตอร์							
1.9 ยูทูบ							
1.10 เว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง							

ประเด็นคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ได้ปฏิบัติ	ปฏิเสธที่จะตอบ
1.11 เว็บไซต์ทั่วไป							
1.12 เว็บไซต์บอร์ด เช่น ห้องราชดำเนินของพันทิป							
1.13 เว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์							
1.14 สื่ออื่น ๆ (โปรดระบุ).....							
การติดตามประวัติ คุณสมบัติและผลงานของผู้สมัครและพรรคการเมืองในช่วงการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562							
2. ท่านได้ศึกษาหรือติดตามคุณสมบัติและผลงานของผู้สมัครในระดับใด							
3. ท่านได้ศึกษาหรือติดตามผลงานของพรรคการเมืองต่าง ๆ ในระดับใด							
ความถี่ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารประเด็นทางการเมืองกับบุคคลอื่น							
4. ท่านมีการแลกเปลี่ยนข่าวสารประเด็นทางการเมืองกับบุคคลอื่นในระดับใด							
การเข้าร่วมฟังการปราศรัยหาเสียง							
5. ท่านได้เข้าร่วมฟังการปราศรัยหาเสียงหรือติดตามนโยบายของพรรคและผู้สมัครตามสถานที่ต่าง ๆ ในระดับใด							
6. ท่านได้เข้าร่วมฟังการปราศรัยหาเสียงหรือติดตามนโยบายของพรรคและผู้สมัครทางระบบออนไลน์ในระดับใด							

7. ท่านไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งในวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 โดยลงคะแนนเสียงอย่างไร

1. ไปเลือกตั้งและเลือกลงคะแนนเสียง
 2. ไปเลือกตั้งแต่ไม่ลงคะแนนเสียง (โหวตโน)
 3. ไปเลือกตั้งแต่ตั้งใจทำบัตรเสีย
 99. ปฏิเสธที่จะตอบ

8. ท่านได้ชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้งในวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 หรือไม่

1. ชักชวน 2. ไม่ได้ชักชวน 3. ปฏิเสธที่จะตอบ
9. ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 จากสื่อโทรทัศน์ใดต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. ช่อง 3 2. ช่อง 5 3. ช่อง 7 4. ช่อง 9 5. ช่องไทยรัฐทีวี
6. ช่องอมรินทร์ 7. ช่องวัน 8. ช่องไทยพีบีเอส 9. ช่องเอ็นบีที 10. ช่องทีเอ็นเอ็น
11. ช่องเอสทีวี 12. ช่องเนชั่น 13. ช่องสปริงนิวส์ 14. ช่องวอยซ์ทีวี 15. บลูสกาย
16. ดีทีวี 16. สื่ออื่น ๆ (โปรดระบุ) 98. ไม่ได้ติดตาม 99. ปฏิเสธที่จะตอบ
10. ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 จากสื่อหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ใดต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. ไทยรัฐ 2. เดลินิวส์ 3. ข่าวสด 4. คม ชัด ลึก 5. มติชน
6. แนวหน้า 7. ไทยโพสต์ 8. บ้านเมือง 9. โพสต์ทูเดย์ 10. กรุงเทพธุรกิจ
11. ฐานเศรษฐกิจ 12. ประชาชาติธุรกิจ 13. บางกอกโพสต์ 14. ผู้จัดการ 15. เนชั่น
16. สื่ออื่น ๆ (โปรดระบุ) 98. ไม่ได้ติดตาม 99. ปฏิเสธที่จะตอบ
11. ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 จากกลุ่มออนไลน์ใดต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. กลุ่มสนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร 2. กลุ่มสนับสนุนพล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา
3. กลุ่มต่อต้านการรัฐประหารและการปฏิรูปองค์กรทหาร 4. กลุ่มต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน
5. กลุ่มสนับสนุนการดำรงอยู่ของสถาบัน 6. กลุ่มสนับสนุนการปฏิรูปสถาบัน
98. ไม่ได้ติดตาม 99. ปฏิเสธที่จะตอบ
12. ท่านมีการติดตามข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 จากสื่อออนไลน์ต่าง ๆ อย่างไร
1. ติดตามฟัง/อ่านเพียงอย่างเดียว 2. ติดตามฟัง/อ่านและกดไลค์หรือเครื่องหมายอื่น ๆ
3. ติดตามฟัง/อ่านและพิมพ์แสดงความคิดเห็นทั่วไป 4. ติดตามฟัง/อ่านและพิมพ์ตอบโต้ฝ่ายที่คิดเห็นไม่ตรงกัน
5. ติดตามฟัง/อ่านและพิมพ์เพื่อชี้แจงหรือให้ข้อมูลที่ถูกต้อง 99. ปฏิเสธที่จะตอบ
13. ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 จากสื่อต่าง ๆ ด้วยเหตุผลใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. ติดตามข่าวสารเพื่อรับรู้เหตุการณ์ 2. ติดตามข่าวสารเพื่อประกอบการตัดสินใจ
3. ติดตามข่าวสารเพื่อสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 4. ติดตามข่าวสารเพื่อต้องการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์
5. เหตุผลอื่น ๆ (โปรดระบุ) 99. ปฏิเสธที่จะตอบ
14. การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ.2562 ท่านตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองเมื่อใด

1. ตั้งแต่รู้ตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง 2. 2 - 3 เดือนก่อนการเลือกตั้ง
3. 1 เดือนก่อนการเลือกตั้ง 4. 1 - 3 สัปดาห์ก่อนการเลือกตั้ง
5. น้อยกว่า 1 สัปดาห์ก่อนการเลือกตั้ง 6. ตัดสินใจ ณ เวลาที่เข้าคูหาเลือกตั้ง 99. ปฏิเสธที่จะตอบ

15. การที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้การเลือกตั้งวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 เหลือบัตรเลือกตั้งเหลือ 1 ใบ ท่านตัดสินใจลงคะแนนเสียง การเลือกตั้งอย่างไร

1. พิจารณาเลือกจากตัวบุคคลเป็นหลัก 2. พิจารณาเลือกจากเลือกพรรคการเมืองเป็นหลัก
3. พิจารณาเลือกจากพรรคการเมืองและตัวบุคคลร่วมกัน 99. ปฏิเสธที่จะตอบ

16. การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ.2562 ท่านลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครจากพรรคการเมืองใด

1. เพื่อไทย 2. พลังประชารัฐ 3. อนาคตใหม่
4. ประชาธิปัตย์ 5. ภูมิใจไทย 6. เสรีรวมไทย
- 7.ชาติไทยพัฒนา 8. พรรคอื่น ๆ (โปรดระบุ)..... 99. ปฏิเสธที่จะตอบ

17. การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ.2562 ท่านได้ติดตามการนับคะแนนเสียงและตรวจสอบผลการนับคะแนนเสียงเลือกตั้ง เช่น สังเกตการณ์การนับคะแนน ตรวจสอบความถูกต้องของผลคะแนน หรือไม่

1. ติดตามและตรวจสอบ 2. ติดตามแต่ไม่ได้ตรวจสอบ
3. ไม่ได้ติดตามและไม่ได้ตรวจสอบ 4. ปฏิเสธที่จะตอบ

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาและทำเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความที่มีอิทธิพลต่อการพิจารณาเลือกผู้สมัครหรือพรรคการเมืองของท่าน ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ.2562

ประเด็นคำถาม	มีอิทธิพลมากที่สุด	มีอิทธิพลมาก	มีอิทธิพลปานกลาง	มีอิทธิพลน้อย	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	ไม่มีอิทธิพล	ปฏิเสธที่จะตอบ
1. ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา							
1.1 ความนิยมที่มีต่อพรรคการเมือง	ห						
1. ผลงานของพรรคในอดีต							
2. อุดมการณ์ทางการเมือง							
3. ศักยภาพและความน่าเชื่อถือของหัวหน้าพรรคและ/หรือแกนนำพรรค							
4. ความเก่าแก่และความเป็น							

ประเด็นคำถาม	มีอิทธิพลมากที่สุด	มีอิทธิพลมาก	มีอิทธิพลปานกลาง	มีอิทธิพลน้อย	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	ไม่มีอิทธิพล	ปฏิเสธที่จะตอบ
สถาบันทางการเมืองของพรรค							
5. การเสนอรายชื่อ นายกรัฐมนตรีของพรรค การเมือง							
6. ผู้มีอิทธิพลเบื้องหลังของพรรค การเมือง							
7. จุดยืนทางการเมืองของพรรค ที่ตรงข้ามกับพรรคการเมืองที่ ท่านไม่ชื่นชอบ							
1.2 ความนิยมที่มีต่อนโยบาย ของพรรคการเมือง							
1. นโยบายด้านเศรษฐกิจ							
2. นโยบายด้านลดความเหลื่อม ล้ำทางสังคม เช่น ความเท่าเทียม ทางเพศ LGBTQ							
3. นโยบายด้านการกระจาย อำนาจ							
4. นโยบายด้านการต่อต้านการ ทุจริตคอร์รัปชัน							
5. นโยบายการสนับสนุนการ ดำรงอยู่ของสถาบัน พระมหากษัตริย์							
6. ความเป็นไปได้ที่จะนำ นโยบายไปปฏิบัติได้จริง							
1.3 ความนิยมที่มีต่อผู้สมัคร							
1. ความมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก							
2. ผลงานในอดีตชัดเจนเป็น รูปธรรม							
3. คุณธรรมและจริยธรรม							
4. ความรู้ความสามารถด้านการ บริหารประเทศ							
5. ความใกล้ชิดสนิทสนมหรือ รู้จักเป็นการส่วนตัว							
2. ปัจจัยทางด้านความสำนึก เชิงเหตุผล							
2.1 ประโยชน์ส่วนบุคคล							
1. การได้รับคำตอบแทนจาก							

ประเด็นคำถาม	มีอิทธิพลมากที่สุด	มีอิทธิพลมาก	มีอิทธิพลปานกลาง	มีอิทธิพลน้อย	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	ไม่มีอิทธิพล	ปฏิเสธที่จะตอบ
ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้น เช่น คำตอบแทน คำรถ ในการไปฟังปราศรัย เป็นต้น							
2. การได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับสิทธิพิเศษจากผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้น							
2.2 ประโยชน์ต่อส่วนรวม (หมู่บ้านหรือตำบล)							
1. การที่ชุมชนของท่านได้รับคำตอบแทนจากผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้น เช่น เงินบริจาคในการสร้างสาธารณประโยชน์ในชุมชน เป็นต้น							
2. การที่ชุมชนของท่านได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับสิทธิพิเศษจากผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้น เช่น ความช่วยเหลือทางกฎหมาย หรือการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน							
3. ปัจจัยทางด้านภูมิทัศน์ทางการเมือง							
3.1 รูปแบบการใช้สื่อออนไลน์ในการรับข่าวสารและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง							
1. เนื้อหาจากสื่อออนไลน์ที่ท่านได้ติดตามและแลกเปลี่ยนข่าวสารทางการเมือง							
2. รูปแบบและวิธีการนำเสนอของสื่อที่ทำให้เข้าถึงและมีส่วนร่วมได้ง่ายขึ้น							
3. ความชัดเจนของเจตนารมณ์ของสื่อ เช่น ต้องการโน้มน้าวให้มีความคิดเห็นทางการเมืองไปทางใดทางหนึ่ง							
4. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของสื่อ ที่ทำให้เข้าใจเรื่องต่าง ๆ ได้ชัดเจนมากขึ้น							

ประเด็นคำถาม	มีอิทธิพลมากที่สุด	มีอิทธิพลมาก	มีอิทธิพลปานกลาง	มีอิทธิพลน้อย	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	ไม่มีอิทธิพล	ปฏิเสธที่จะตอบ
3.2 ความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมือง							
1. ความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมืองระหว่างกลุ่มการเมืองต่าง ๆ							
2. จุดยืนทางการเมืองของกลุ่มเสื้อแดงในการต่อต้านการรัฐประหารและเผด็จการ							
3. จุดยืนทางการเมืองของกลุ่มเสื้อเหลืองในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน							
4. จุดยืนทางการเมืองของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในการต่อต้านการรัฐประหารและเผด็จการ เช่น กลุ่มคนเสื้อส้ม หรือกลุ่มที่สนับสนุนพรรคอนาคตใหม่							
3.3 รัฐประหารปี พ.ศ.2557 กับความชะงักงันของการเลือกตั้ง							
1. การรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ที่มีการล้มล้างรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง							
2. การรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ที่ทำให้เกิดการยึดอำนาจโดยทหารเป็นเวลานาน							
3. ความชะงักงันของการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นเป็นระยะเวลานาน							
3.4 กติกาการเลือกตั้งใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2560							
1. การให้อำนาจสมาชิกวุฒิสภาในการเลือกนายกรัฐมนตรี							
2. การปรับเปลี่ยนจำนวน สส. ในบางจังหวัดใหม่ ซึ่งทำให้มีจำนวน สส. แตกต่างไปจากเดิม							
3. การปรับเปลี่ยนจำนวนบัตรเลือกตั้งให้เหลือ 1 ใบ ทำให้เกิดความลำบากใจในการตัดสินใจ							

ประเด็นคำถาม	มีอิทธิพลมากที่สุด	มีอิทธิพลมาก	มีอิทธิพลปานกลาง	มีอิทธิพลน้อย	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	ไม่มีอิทธิพล	ปฏิเสธที่จะตอบ
เลือกระหว่างตัวบุคคลหรือพรรคการเมือง							
4. การเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสม ทำให้เกิดความยุ่งยากในการจัดตั้งรัฐบาล							
5. การคิดคะแนนผลการเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสม ทำให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบ							
3.5 การเกิดขึ้นของพรรคทางเลือกของคนรุ่นใหม่							
1. การเกิดขึ้นของพรรคการเมืองใหม่ที่อาจจะช่วยยุติความขัดแย้งระหว่างกลุ่มการเมืองต่าง ๆ							
2. นโยบายของพรรคพรรคการเมืองใหม่ที่แตกต่างไปจากพรรคการเมืองในกระแสหลัก							
3. จุดยืนทางการเมืองของพรรคการเมืองใหม่ต่อสถาบันทางสังคม เช่น ข้อเสนอการปฏิรูปสถาบันทหาร สถาบันพระมหากษัตริย์							

COA No. 457/2022
IRB No. P2-0391/2565

AF 14/6.0

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
99 หมู่ 9 ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก 65000 หมายเลขโทรศัพท์ 05596 8721

เอกสารรับรองโครงการวิจัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ดำเนินการให้การรับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นมาตรฐานสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guideline และ International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice หรือ ICH-GCP

ชื่อโครงการ : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปีพุทธศักราช 2562 : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างช่วงวัยในเขตภาคเหนือ

ผู้วิจัยหลัก : นางสาวอุบลวรรณ สุภาแสน

สังกัดหน่วยงาน : คณะสังคมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ สุขสวัสดิ์

วิธีบทวน : แบบเร่งรัด (Expedited)

รายงานความก้าวหน้า : ส่งรายงานความก้าวหน้าอย่างน้อย 1 ครั้ง/ปี หรือส่งรายงานฉบับสมบูรณ์หากดำเนินการเสร็จสิ้นก่อน 1 ปี

เอกสารรับรอง

1. PF 01 แบบรายงานความก้าวหน้าของโครงการวิจัย เวอร์ชัน 1.0 วันที่ 03 เมษายน 2567

ลงนาม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนาวัลย์ คาคี)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

วันที่รับรอง : 22 พฤศจิกายน 2565

วันหมดอายุ : 22 พฤศจิกายน 2566

วันที่รับรองต่อเนืองครั้งที่ 1 : 17 เมษายน 2567

วันที่หมดอายุการรับรองครั้งที่ 1 : 22 พฤศจิกายน 2567

ทั้งนี้ การรับรองนี้มีเงื่อนไขตั้งที่ระบุไว้ด้านหลังทุกข้อ (ดูด้านหลังของเอกสารรับรองโครงการวิจัย)

บรรณานุกรม

